

Filozofická fakulta Univerzity Karlovy

STŘEDISKO IBEROAMERICKÝCH STUDIÍ

DIPLOMOVÁ PRÁCE Iberoamerikanistika

FARC-EP

Eva Kubátová

Vedoucí práce: **Prof. PhDr. Josef Opatrný, CSc.**

PRAHA 2011

Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci na téma *FARC-EP* vypracovala samostatně a uvedla jsem v ní veškerou literaturu a ostatní zdroje, které jsem použila.

28. dubna 2011 v Praze

Eva Kubátová

Ráda bych na tomto místě poděkovala Prof. PhDr. Josefu Opatrnému, CSc. za vedení této diplomové práce a jeho vždy přínosné komentáře, Ing. Mnislavu Zelenému-Atapanovi, Mgr. Filipu Kandovi a Mgr. Juraji Liškovi za poskytnutí rozhovorů k tématu a v neposlední řadě také všem respondentům dotazníkových šetření, které byly v rámci této práce zrealizovány.

Obsah

1 ÚVOD	- 1 -
2 METODOLOGIE	- 3 -
2.1 Korpus	- 3 -
2.2 Další zdroje	- 4 -
2.3 Dotazníkové šetření	- 6 -
2.4 Kritická analýza diskurzu	- 6 -
3 FARC-EP	- 9 -
3.1 Historie FARC-EP	- 10 -
3.1.1 Historie kolumbijské demokracie	- 13 -
3.1.2 Mírová jednání	- 15 -
3.2 Financování FARC-EP	- 20 -
3.3 Organizace a cíle FARC-EP	- 21 -
3.3.1 Organizační struktura a operační prostor	- 21 -
3.3.2 Cíle	- 23 -
3.3.3 Rekruti	- 25 -
3.4 Aktivita FARC-EP	- 27 -
3.4.1 Status FARC-EP	- 27 -
3.4.2 Atentáty	- 29 -
3.4.3 Drogový obchod	- 30 -
3.4.4 Únosy	- 33 -
3.5 Mezinárodní vztahy	- 34 -
4 KVANTITATIVNÍ ANALÝZA	- 37 -
5 ILUSTRACE OBSAHU ČLÁNKŮ	- 41 -
5.1 Rok 2002	- 41 -
5.2 Rok 2003	- 46 -
5.3 Rok 2004	- 48 -
5.4 Rok 2005	- 49 -
5.5 Rok 2006	- 52 -
5.6 Rok 2007	- 54 -
5.7 Rok 2008	- 60 -

5.8 Rok 2009.....	- 69 -
5.9 Rok 2010.....	- 73 -
5.10 Shrnutí ilustrace	- 77 -
6 KRITICKÁ ANALÝZA DISKURZU.....	- 80 -
6.2 Výběr analyzovaných článků	- 83 -
6.2.1 Článek č. 1	- 85 -
6.2.2 Článek č. 2	- 88 -
6.2.3 Článek č. 3	- 91 -
6.2.4 Zhodnocení analýzy.....	- 94 -
7 VĚDOMOSTI ČECHŮ	- 96 -
7.1 První dotazníkové šetření.....	- 97 -
7.1.1 Představy o Latinské Americe	- 97 -
7.1.2 Prezidenti Latinské Ameriky.....	- 109 -
7.1.3 Událost v Latinské Americe	- 112 -
7.1.4 Sledovaná média	- 114 -
7.2 Druhé dotazníkové šetření	- 115 -
7.3 Zhodnocení dotazníkových šetření	- 117 -
8 ZÁVĚR	- 119 -
8.1 Conclusion in English.....	- 122 -
9 ANOTACE.....	- 125 -
10 BIBLIOGRAFIE.....	- 126 -
11 PŘÍLOHY	- 148 -
Příloha č. 1: Kompletní přehled představ o Mexiku.....	- 148 -
Příloha č. 2: Kompletní přehled představ o Kolumbii.....	- 149 -
Příloha č. 3: Kompletní přehled představ o Argentině	- 150 -
Příloha č. 4: Kompletní přehled představ o Kubě	- 151 -
Příloha č. 5: Kompletní přehled představ o Venezuele	- 152 -
Příloha č. 6: Kompletní přehled nedávno uplynulých událostí v Latinské Americe	- 153 -

Seznam grafů

Graf 1: Celková participace médií na tématu

Graf 2: TV a rádio

Graf 3: Noviny

Graf 4: Časopisy

Graf 5: Kvantita článků 2002-2010

Graf 6: Rok 2002

Graf 7: Rok 2003

Graf 8: Rok 2004

Graf 9: Rok 2005

Graf 10: Rok 2006

Graf 11: Rok 2007

Graf 12: Rok 2008

Graf 13: Rok 2009

Graf 14: Rok 2010 (leden-srpen)

Graf 15: Témata korpusu

Graf 16: Věkové skupiny

Graf 17: Představy o Mexiku

Graf 18: Představy o Kolumbii

Graf 19: Představy o Argentině

Graf 20: Představy o Kubě

Graf 21: Představy o Venezuele

Graf 22: Kubánský prezident

Graf 23: Kolumbijský prezident

Graf 24: Venezuelský prezident

Graf 25: Mexický prezident

Graf 26: Událost v Latinské Americe

Graf 27: Sledovaná média

Graf 28: Co/kdo je to FARC-EP?

1 Úvod

„Vytrpěli jsme si vlastního Hitlera, a tím jsou FARC.“¹

Álvaro Uribe Vélez, bývalý prezident Kolumbie

Kolumbie žije více než půlstoletí v neustálém strachu a jméno této latinskoamerické země vzbuzuje v lidech převážně negativní pocity. Ozbrojené konflikty, guerillové organizace, narkotrafikanti, polovojenské jednotky, kokainové plantáže a narkobaroni, to je jen několik z výčtu problematických elementů, které tvoří image Kolumbie jako nepříteli bezpečného státu, který se rozhodně nenachází v hledáčku běžných Evropanů toužících po cestování po Latinské Americe.

Lidé mají přirozenou tendenci stereotypizovat své poznatky a dávat je do souvislostí, které jsou označovány jako „klišé“. Například Mexiko je běžné veřejnosti známé svými mayskými a aztéckými pyramidami z předkolumbovské doby a je vnímáno především jako idylická soustava zachovalých archeologických prvků a politika jako by byla odsouvána do pozadí. Pod Argentinou si zas člověk představí rozsáhlé pampy, na kterých se prohání stáda skotu pod dohledem všudypřítomných gauchů. Venezuela je naopak spojována s velmi aktuálními tématy vlády Huga Cháveze. Kuba je taktéž dozajista spojena se jménem Castro, ať už Fidelem či Raúlem, starými americkými automobily a kubánskými doutníky a rumem. Co si ale běžný člověk představí pod Kolumbií? Jakým způsobem jsou formovány jeho názory v případě, že tento stát nikdy nenavštívil a pravděpodobně ani nikdy nenavštíví?²

Výběr tohoto tématu pro diplomovou práci plyne z autorčina dlouholetého zájmu o tuto část světa, ačkoliv doposud neměla šanci tuto zemi navštívit. Současně se také dlouhodobě věnuje kritické analýze diskurzu jako metodě, která vhodně znázorňuje myšlení společnosti a formování jejích názorů.

Kolumbie je, jak již bylo zmíněno, jednou ze zemí, která nespadá pod nejoblíbenější turistické destinace, českému člověku tak nezbyvá než si názor

---

¹ ČT24: Konflikt v Latinské Americe zasáhne i Českou republiku; In: ČT24; 15.5.2008; 19:00 Události.

² Viz dotazníkové šetření v kapitole 7.1.

udělat na základě jejího prezentace v médiích. O co vzdálenější země, o to zajímavější výsledky mohou být očekávány z analýzy médií v kontrastu s reálnými poznatky Čechů o Kolumbii.

Na základě výzkumu médií formou tzv. kritické analýzy diskurzu, kvantitativní analýzou publikovaných zpráv za období vlády bývalého prezidenta Álvara Uribeho a ilustrativní analýzou jejich obsahu by autorka chtěla dosáhnout kvalitního základu pro výzkum tohoto mnohdy subjektivního tématu. Formou studia literatury vázané k tématu, ale také rozhovorů s odborníky na dané téma a průběžným sledováním internetových zdrojů by v této práci měla vzniknout studie jak o historii FARC-EP, jejím vnímání v geograficky vzdálené zemi jako je Česká republika, náhled na současnou situaci v Kolumbii a návrhy možného řešení či budoucnosti ozbrojeného konfliktu trvajících téměř šedesát let.

2 Metodologie

2.1 Korpus

Investigační proces byl započat díky externě získanému přístupu přes Fakultu sociálních věd Univerzity Karlovy do informačního systému NewtonMedia³, kterým Filozofická fakulta Univerzity Karlovy bohužel nedisponuje. Nejprve byly vytyčeny typy sledovaných médií, aby každý z nich byl rovnoměrně zastoupen. Z deníků byly vybrány troje celorepublikové deníky, které se profilují jako „seriózní tisk“: *Mladá fronta DNES*, *Lidové noviny* a *Právo*. „Méně seriózní periodika“, označovaná jako „bulvár“, byla ve výzkumu rovněž zahrnuta v podobě deníků *Blesk*, *Šíp* a *Aha!*. Ze společenských časopisů byly vybrány opět tři nejčtenější: *Reflex*, *Respekt* a *Instinkt*. Vzhledem k povaze tématu, tedy geograficky vzdálené země, se autorka rozhodla do výzkumu zařadit rovněž zeměpisně laděné časopisy: *Lidé a země*, *GEO* a *100+1 zahraničních zajímavostí*. Co se televizních a rozhlasových stanic týče, se v České republice v posledních letech objevilo několik soukromých televizních stanic (TV Barrandov, Z1 apod.), pokud však budeme brát v potaz ty, které mají delší tradici, jedná se o následující: Česká televize (v případě výzkumu zastoupená zpravodajským kanálem ČT24), TV Nova a TV Prima. Rozhlasové stanice jsou zastoupeny ve dvou případech Českým rozhlasem, tedy Českým rozhlasem 1-Radiožurnál a BBC Česko. Ze soukromých stanic bylo vybráno Rádio Impuls.

Druhým krokem bylo určení analyzovaného období. Přelomovým obdobím pro existenci a fungování kolumbijských guerrillových organizací bylo prezidentské funkční období dnes již bývalého prezidenta Álvara Uribeho, který nastoupil do úřadu 7. srpna roku 2002 po neúspěšných mírových jednáních jeho předchůdce Andrése Pastrany, a setrval ve funkci po dobu dvou čtyřletých funkčních období, tedy do 7. srpna 2010, kdy předal prezidentský post nově zvolenému Juanu Manuelu Santosu Calderónovi. Analyzované období bylo pro kvalitnější náhled na celou politickou situaci prodlouženo o několik měsíců Pastranovy vlády před Uribem, které vhodně doplní i etapu prezidentských voleb a dotvoří tak náhled na důvody, proč byl Uribe v roce 2002 zvolen.

³ www.newtonmedia.cz [10/4/2011]

Počátek zkoumaného období byl tedy zvolen na 1. ledna 2002. Konec zkoumaného období byl rovněž prodloužen o měsíc po Santosově nástupu do funkce. I v tomto případě se tedy setkáme s průběhem prezidentských voleb a odchodu Uribeho z funkce. Celkově tedy analyzované období bude zahrnovat od 1. 1. 2002 do 31. 8. 2010, tedy celkem 104 měsíců v 18 českých celostátních médiích.

Po shromáždění korpusu bude provedena nejprve kvantitativní analýza, která bude spočívat především v časovém vymezení publikace jednotlivých článků, potažmo reportáží⁴. Tímto bude prokázána určitá tendence věnovat se více určitým tématům. Současně také bude provedena kvantitativní analýza participace jednotlivých médií na tématu, a tím tedy to, jakým dílem se podílí na osvětě českých čtenářů, potažmo diváků či posluchačů.

Dalším krokem bude ilustrace obsahu jednotlivých článků na základě vytyčení klíčových témat a témat, která se nějakým způsobem v korpusu opakují. Toto znázornění tematických podsložek poslouží čtenáři této diplomové práce jako vhodný zdroj k pochopení událostí v Kolumbii za posledních více než osm let.

2.2 Další zdroje

Bibliografie k tématu je poměrně dostatek. U každé publikace je však třeba si položit otázku, zda danou problematiku prezentuje s dostatečným odstupem a na základě studia dalších materiálů, či se jedná o výpověď nebo osobní příběh jednotlivce, jehož život byl v určitém období s FARC nějakým způsobem spojen. V tomto ohledu se jedná nejčastěji o výpovědi unesených, případně také o bývalé bojovníky, kteří z řad FARC dezertovali. Tyto zdroje mohou poskytnout detailnější popis běžného života v táborech FARC, pro účely této diplomové práce se je však autorka rozhodla nevyužít z důvodu potenciálního zkreslení reality. Cílem autorky nebylo jakýmkoliv způsobem

---

⁴ Pro snadnější orientaci budu v následujících kapitolách používat termín „článek“ jako všeobecné označení jednotlivých informací publikovaných v různých médiích. V těchto případech tedy termín „článek“ bude označovat jak reportáže, tak noticky a jiné periodistické útvary používané v tištěných médiích, tak reportáže a headliny, tedy krátké zmínky, v případě mluveného slova, tedy v televizích a rádiích.

degradovat jejich vypovídající hodnotu, nicméně se nejedná o práce akademického charakteru.

Autorka si je vědoma faktu, že se jedná o velice subjektivní téma a že je velmi snadné tíhnout k odsouzení FARC-EP. Cílem této diplomové práce však bylo především zodpovědět otázku „za čím vlastně v dnešní době tato skupina jde, co je jejími cíli a co je neustále motivuje k boji a proti čemu je tento boj zaměřen“ a neprezentovat problematiku FARC jako čistě černobílou.

Vzhledem k tomu, že se jedná o velice aktuální téma, které má však hluboké kořeny v posledních šedesáti letech, je třeba dostupné prameny zkombinovat s reflexí aktuálního dění. K tomuto účelu byl shromážděn obsáhlý mediální korpus, ze kterého bylo nadále vycházeno při obsahové analýze. Nicméně jak se tato práce bude snažit prokázat, média mohou v mnoha ohledech zkreslovat realitu, především z důvodu, že většina zahraničních zpráv je přebírána od tiskových agentur, které již jako takové určitý názor prezentují. Fakt, že než je určitá zpráva či článek skutečně publikován, projde zpracováním od několika různých pracovníků novin, může realitu skutečně často dokreslovat ať už k účelům větší prodejnosti, anebo v případě kolumbijské tiskové agentury ANNCOL⁵ k prezentaci především úspěchů vládních vojsk v boji proti FARC.

Kvůli potenciální existenci faktických rozporů autorka oslovila rovněž trojici odborníků, jejichž náhled na dané téma může pomoci mediální obsahy dát do patřičných mezí.

Prvním z nich byl Mnislav Zelený – Atapana, který mezi lety 1996-2001 působil v Kolumbii jako velvyslanec České republiky, a zná tak důvěrně prostředí konfliktu z pohledu diplomata. Navíc každý rok Kolumbii navštěvuje a průběžně publikuje v různých médiích informace o směru vývinu konfliktu.

Druhým byl Filip Kanda, absolvent Iberoamerikanistiky, který rovněž studoval v Bogotě. Mezi lety 1997-2001 Kanda působil v Kolumbii jako novinář a zahraniční zpravodaj České televize. Kanda v lednu 2010 opustil post zahraničního zpravodaje České televize a stal se mluvčím Ministerstva zahraničních věcí ČR, v současnosti tuto funkci již ale nevykonává.

---

⁵ <http://anncol.eu/> [10/4/2011]

Třetím osloveným odborníkem byl Juraj Liška, v současné době ředitel Gymnázia Jana Nerudy v Praze, který v minulosti v Kolumbii studijně působil a prováděl terénní průzkumy v oblastech působnosti různých kolumbijských guerillových skupin.⁶

2.3 Dotazníkové šetření

Pro komplexní náhled na téma byla zrealizována rovněž dvě dotazníková šetření pomocí webového rozhraní www.vyplnto.cz, které nabízí realizaci dotazníkových šetření online.

První šetření mělo za cíl zanalyzovat základní představy Čechů pomocí dvou typů otevřených otázek (1) Co si představíte, když se řekne Mexiko/ Kolumbie/ Kuba/ Venezuela/ Argentina a (2) Jak se jmenuje mexický/ kolumbijský/ kubánský/ venezuelský prezident. Cílem bylo dospět k dostatku informací k porovnání několika latinskoamerických států, respektive k určitému závěru, jak jsou tyto jednotlivé země laicky vnímány. První dotazníkové šetření rovněž obsahovalo výběrové otázky o věku, pohlaví a sledovaných médiích, jelikož tato práce je především založena na informacích poskytovaných médii. Toto první dotazníkové šetření získalo celkem 98 respondentů za dobu své publikace na internetu.⁷

Druhé dotazníkové šetření bylo provedeno nezávisle na prvním, aby nedošlo k dezinformaci ostatními otázkami. Stejně jako první dotazníkové šetření bylo i druhé publikováno na webovém rozhraní www.vyplnto.cz, ale tentokrát s jednou jedinou otázkou: Kdo nebo co je to „FARC-EP“? Čemu se věnuje? A kde? V tomto případě vyplnilo dotazník celkem 152 respondentů.

2.4 Kritická analýza diskurzu

V posledních dekádách se objevily práce, které využívají roli médií jako nositele diskurzu, který ovlivňuje masy. Kritická analýza diskurzu se nejčastěji

---

⁶ Svě zkušenosti z Kolumbie publikoval v knihách Kolumbijská triáda (vydal Knižní klub roku 2009, spoluautorem Jiří Roth) a Sníh z Bogoty (vydal Knižní klub roku 2004, spoluautorem Jiří Roth).

⁷ Obě dotazníková šetření byla publikována mezi dny 15.9.2010 – 27.9.2010.

objevuje v souvislosti s ozbrojenými konflikty a sociálními problémy jako je např. rasismus.⁸

Nejprve je však třeba definovat to, co je *diskurz*. Prakticky neexistuje jednotná definice, např. Fairclough a Wodak⁹ definují diskurz jako *použití jazyka v mluvě a písmu ve formě sociální praxe*¹⁰. Diskurz je tedy vnímán v souvislosti s jeho společenskými dopady.

V úvodu bylo zmíněno, že každý jedinec tíhne k určité stereotypizaci elementů, novináře nevyjímaje. Ti svou vlastní iniciativou při psaní určitého článku, potažmo přípravě televizní či rozhlasové reportáže dávají danému tématu nový rozměr prostřednictvím rozdílných stylů a použití výrazů.

Diskurs je vnímán naší myslí na různých úrovních a v různých perspektivách. Novináři jsou v dnešní společnosti chápáni jako autorita a odborníci v daném tématu. Svým stylem sdělení tedy mohou formovat názory mas a opakováním určitých výrazů se z dané informace postupně stává klišé, které si čtenáři / diváci / posluchači osvojí jako svůj vlastní názor. Pokud se jedná o téma, které je českému jedinci geograficky vzdálené jako FARC-EP, případně Kolumbie, k tomuto přejímání názorů může docházet daleko častěji. Běžný Čech Kolumbii ve svém životě nikdy nenavštíví a s velkou pravděpodobností rovněž nepřijde do kontaktu s Kolumbijci, kteří by mu mohli k názorům nabytým z médií dodat svůj názor a koncepci reality.

Kritická analýza diskurzu má v této práci za cíl prokázat, jakým způsobem mohou být čeští čtenáři / diváci / posluchači ovlivněni různými typy diskurzu o tématu, které je úzce spojeno s FARC-EP. Výzkum diskurzu bude spočívat v porovnání vybraných článků z tištěných médií, analýze jejich obsahu a textových struktur.

Ke kritické analýze diskurzu budou z mediálního korpusu vybrány tři články zpracovávající totéž téma, přičemž každý z článků bude z jiných novin z kategorie *seriózního tisku*. Pomocí metod kritické analýzy diskurzu bude

---

⁸ Jedná se především o následující autory: Van Dijk, Bonilla y Rey, Barrón Porras a Pardo.

⁹ Fairclough, N. a Wodak, R.: *Análisis crítico del discurso*. In: Van Dijk, T. a jiní: *Discurso como interacción social*. Barcelona, Gedisa, 2000, pp. 367-404.

¹⁰ El uso del lenguaje en el habla y en la escritura como una forma práctica social.

porovnán přístup jednotlivých deníků, potažmo jejich novinářů, ke zpracování daného tématu. Na základě této analýzy bude demonstrováno, jak odlišný diskurz může ovlivňovat čtenáře.

3 FARC-EP

„Kolumbijská guerilla je fenomén s řadou unikátů. Je zřejmě nejdéle působící guerillou na světě, operuje na téměř třetině území demokratického státu, které vlastně okupuje, a další nejméně třetinu území výrazně ovlivňuje, je nejlépe vyzbrojenou guerillou v současnosti. Její základy byly dány v rolnickém hnutí dávno před kubánskou revolucí a míra její brutality dosahuje i na Latinskou Ameriku šokujících rozměrů.“¹¹

Tato citace vystihuje v krátkosti to, co FARC-EP byly a jsou. Nicméně je třeba se touto otázkou zabývat do detailu, počínaje u prvotních kořenů.

Kolumbie žije v neustálém strachu pramenícím především z operujících protivládních skupin, ať už guerillových nebo polovojenských. Nicméně situace se za uplynulou dekádu poměrně změnila. S nástupem dnes již bývalého prezidenta Álvaro Uribeho roku 2002 byla Kolumbie zemí, kde bylo ročně zavražděno 34.000 osob a dalších 3.500 uneseno.¹²

FARC-EP, tedy Revoluční ozbrojené síly Kolumbie - Lidová armáda, je původně rurální guerillou, která si postupem času vydobyla přední místo mezi levicovými kolumbijskými organizacemi. Vedle FARC je třeba jmenovat také další guerilly jako ELN (Ejército de Liberación Nacional, tedy Národní osvobozenická armáda), maoistická EPL a M-19. Velkou roli v kolumbijské historii rovněž hrály polovojenské jednotky AUC (Autodefensas Unidas de Colombia), přičemž některé z těchto organizací byli již ozbrojeni.

Kořeny kolumbijských nepokojů je nutno hledat hlouběji v historii – a to především v událostech občanské války, vedené mezi lety 1948-1958 mezi konzervativci a liberály. FARC vznikly původně jako levicově orientované marxistické hnutí, které bojovalo za ideály spravedlivé společnosti. Vznik levicových hnutí v Kolumbii se dá hledat již ve 40. letech, tedy v období velké politické nestability, které se zklidnilo až na konci 50. let. Hlavním problémem se ukázalo být latifundistické vlastnictví půdy a neexistující agrární reforma.

---

¹¹ ZELENÝ-ATAPANA, Mislav: *Zvítězíme! A bude to stát hodně*; In: Lidové noviny; 28.5.2008.

¹² OROZCO, Cecilia: *¿Y ahora qué?*, Áncora Editores, Bogotá, 2002, pp. 16.

Následkem těchto událostí byl vznik i dalších guerillových organizací v 60. a 70. letech.¹³

Při prostudování výtisku o Kolumbii od jednoho ze světově nejoblíbenějších průvodců, Lonely Planet, se turista na prvních stranách dozví zkratkovité odpovědi o případných problémech cesty do Kolumbie:

*Je to bezpečné? Stručně – ano. V poznámce pod čarou: může se stát cokoliv. Stejně tak, jako se může stát cokoliv ve vaší zemi, tak se to může stát v Kolumbii. V porovnání se sousedními zeměmi, zejména s Venezuelou a Ekvádorem, je Kolumbie daleko bezpečnější. (...) Riziko únosu nebo násilí inspirované guerillou je zanedbatelné. Jste celebrita, diplomat nebo uniformovaný člen armády USA? Pokud ano, měli byste svou cestu zvážit.*¹⁴

Z předchozího odstavce vyplývá, že se v dnešních dnech turista nemusí bát do Kolumbie vycestovat, samozřejmě za dodržení určitých podmínek bezpečného chování a jednání, které by principiálně měl dodržovat při cestě do každé země, ve které probíhá nějaký konflikt. V následujících odstavcích se pokusíme při bližším ohledání historických faktů uvést historické posuny v historii FARC a také detaily ze zázemí jejich fungování.

3.1 Historie FARC-EP

Konflikt v Kolumbii započal ale ještě dříve než před občanskou válkou. Liberálové, navazující na měšťanské tradice center zámořského obchodu, chtěli zformovat federativní stát, konzervativci z vrstvy pozemkových magnátů se zasazovali o silný centralizovaný stát. V letech 1899 a 1902 se obě strany utkaly v *Guerra de los Mil Días*, „Válce tisíce dní“, která nepřinesla vítěze, ale zato 100 000 mrtvých.¹⁵ Konec Války tisíce dní vyústil v nejdelší období relativního míru v historii země.¹⁶

¹³ HEIBERG, Marianne, Brendan O'LEARY a John TIRMAN: *Terror, Insurgency and the State: ending protracted conflicts*. University of Pennsylvania Press, 2007, pp. 57.

¹⁴ Lonely Planet: *Colombia*. Lonely Planet Publications Pty Ltd, 2009, pp. 13-14.

¹⁵ LANGER, Fred: *Kamenitá cesta k míru*; In: GEO, 4.1.2010.

¹⁶ ROCHLIN, James Francis: *Vanguard revolutionaries in Latin America: Peru, Colombia, Mexico*. Lynne Rienner Publishers, Inc., 2003, pp. 91.

Nicméně počátek kolumbijských nepokojů je moderní historií přisuzován spíše období „La Violencia“ mezi lety 1948-1957. Moderní historici označují La Violencia, krvavou občanskou válku spuštěnou roku 1948 atentátem na prezidentského kandidáta Jorge Eliécera Gaitána, jako klíčový moment¹⁷ a jiní při vyslovení pojmu *La Violencia* dodávají „*con mayúscula y bastardillas*“, tedy s velkým počátečním písmenem a kurzívou.¹⁸ Občanská válka podle odhadů stála život 200-300 tisíc lidí.¹⁹ Po vraždě Jorge Eliécera Gaitána začalo pro Kolumbii temné období a pro mnoho expertů znamenala jeho vražda počátek mnoha kolumbijských problémů.²⁰ Roční průměr mrtvých v kolumbijské válce od roku 1947 byl k roku 2005 vypočten na 28.000.²¹

Ve svých počátcích se FARC pod vedením Jacobo Arenase a Pedra Antonia Marína (známého spíše pod pseudonymem Manuel Marulanda „Přesná střela“, tedy „Tirofijo“) plnily ideály komunistické doktríny a odkazu Che Guevary (říkávalo se, že Tirofijo je Che, který funguje²²). Jako datum založení FARC je uváděno 1964, kdy FARC rovněž uspořádaly první guerillovou konferenci v září toho roku.²³ Se jménem Jacoba Arenase a Manuela Marulandy se také pojí tzv. República de Marquetalia, kterou tito dva a jejich nejvěrnější přívrženci založili v malé oblasti Gaitanie v departamentu Tolima. Právě tam se začaly rozvíjet revoluční nápady, které vedly k založení FARC.²⁴

¹⁷ BRETT, Sebastian (Human Rights Watch): „*You'll learn not to cry*“: *child combatants in Colombia*. USA, 2003, pp. 19.

¹⁸ PALACIOS, Marco a Frank SAFFORD: *Colombia. País fragmentado, sociedad dividida. Su historia*. Grupo editorial Norma, Bogotá, Colombia, 2004, pp. 631.

¹⁹ BUTLER, Michael J.: *International Conflict Management: An Introduction*. Taylor and Francis Group, 2009, pp. 234.

²⁰ ENGELAND, Anisseh van a Rachael M. RUDOLPH: *From terrorism to politics*. Ashgate Publishing Limited, Anglie, nedatováno, pp. 136.

²¹ GUEDÁN, Manuel a Rubén DARÍO RAMÍREZ: *Colombia, ¿la guerra de nunca acabar?*. Trama editorial, Madrid, 2005, pp. 23.

²² PARDO, Rafael (compilador): *El siglo pasado*, Bogotá, 2001, pp. 495.

²³ ROCHLIN, James Francis: *Vanguard revolutionaries in Latin America: Peru, Colombia, Mexico*. Lynne Rienner Publishers, Inc., 2003, pp. 97.

²⁴ BEHAR, Olga: *Las guerras de la paz*. Planeta Colombiana Editorial, S.A., Colombia, 1985, pp. 68-73.

Komunistická strana zorganizovala rolníky a jejich ozbrojenou obranu, ale „ozbrojený boj“ v rurálních oblastech byl vždy podřízen širší politické strategii, což zahrnovalo volební účast a ne ozbrojený boj coby prioritu. Takto uvedla své poslání:

*Naše strana (...) se domnívá, že v Kolumbii doposud neexistovala obdobná revoluční situace jako nyní. Nezamýšlí ozbrojený boj ve městech, protože takový boj může být o něco více než řada jednotlivých událostí provedených malými skupinami. (...) Guerillový boj není v současnosti hlavním způsobem boje.*²⁵

Komunistická strana jinými slovy věřila, že kolumbijská demokracie není kvalitní a že koncentrace populace v západní části země, v ekonomice dominované zemědělskou produkcí a primárním těžebním průmyslem, vytvořila nerovnováhu.²⁶

Deklarace Komunistické strany se nicméně staví do opozice s jejich následnými činy inspirovanými vlivem Kubánské revoluce v 60. letech, která zakořenila násilí jako způsob získávání politického vlivu a kontroly nad územím.²⁷

FARC brzy začaly coby frakce Komunistické strany vynikat a od své mateřské základny se poměrně brzy odtrhly – dva roky po jejím založení se FARC transformovaly v nezávislou guerillu, která se dodnes domáhá moci a rozvíjí svou vlastní politickou a vojenskou doktrínu.²⁸ Tirofijo se cítil sebejistý, protože věděl, že jeho vojáci FARC byli lépe vycvičeni a lépe placeni než běžná kolumbijská armáda, což mělo rovněž velký podíl na celkovém úspěchu FARC.²⁹

---

²⁵ WHITTAKER, David J.: *The Terrorism Reader. Second Edition*. Londýn, Velká Británie, 2003, pp. 187.

²⁶ MARKS, Thomas: *Colombian army adaptation to FARC insurgency*. U.S.Army War College, Strategic Studies Institute, 2002, pp. 6.

²⁷ BRETT, Sebastian (Human Rights Watch): „*You'll learn not to cry*“: *child combatants in Colombia*. USA, 2003, pp. 19.

²⁸ PARDO, Rafael (compilador): *El siglo pasado*, Bogotá, 2001, pp. 493.

²⁹ RUIZ, Bert: *The Colombian civil war*. McFarland and Company, Inc., Publishers, 2001, pp. 6.

V tomto období vznikla i další významná a dodnes činná revoluční skupina – ELN, která poprvé vystoupila na veřejnosti 5. ledna 1965. ELN si získalo velkou publicitu a sympatie, když se k nim přidal radikální kněz Camilo Torres na konci roku 1965. Před vstupem do ozbrojeného boje se Torres pokusil vybudovat politické hnutí spojením všech nepřátel Národní fronty.³⁰

I přes vznik Národní fronty ale zbytkové účinky la Violencia zabránily návratu do statu quo. Stupeň brutality, který byl v odpovědi vlády na občanské nepokoje evidentní, vedl velkou část venkovského obyvatelstva (zvláště ty, co byli spojeni s Liberální či Komunistickou stranou) k migraci do východních neobydlených departamentů Meta a Caquetá.³¹ Migrace obyvatelstva rovněž značně přispěla k rozvoji FARC v odlehlých oblastech Kolumbie.

3.1.1 Historie kolumbijské demokracie

Kolumbijská historie 20. století se poněkud vymaňuje z latinskoamerického normálu. Země se vyhnula „národním bezpečnostním diktaturám“, které se objevily v jižní části Jižní Ameriky v 60., 70. a 80. letech a byla vedena pouze jednou vojenskou diktaturou mezi lety 1953-1957. Od získání nezávislosti roku 1810 a především za posledních 60 let byl politický život v Kolumbii dominován dvěma silnými tradičními stranami – Konzervativní a Liberální, zatímco armáda, navzdory napětí s civilním vedením v průběhu let, zůstala podřízena elitnímu politickému establishmentu.³²

Kolumbijští představitelé se často chlubí tím, že mají nejdéle trvající demokracii v Latinské Americe, ale i přesto se v novodobé historii základy této demokracie zredukovaly na velmi malý privilegovaný sektor společnosti, což novinář a spisovatel Apolinar Díaz Callejo popsal jako *„dědičnou moc bez monarchie“*. V Kolumbii jsou Ústava a její zákony často ignorovány a zřídka dodržovány, a to buď z důvodu nedostatku byrokratických kapacit na straně

³⁰ WHITTAKER, David J.: *The Terrorism Reader. Second Edition*. Londýn, Velká Británie, 2003, pp. 187.

³¹ BUTLER, Michael J.: *International Conflict Management: An Introduction*. Taylor and Francis Group, 2009, pp. 233.

³² MURILLO, Mario A: *Colombia and the United States. War, unrest and destabilization*. Turnaround Publisher Services Ltd., 2004, pp. 36.

státu, anebo kvůli absenci politické vůle na straně vládnoucí elity dodržovat zákony, které byly vytvořeny k ochraně veřejnosti.³³ Z toho ale plynou problémy - 97% všechny politických zločinů spáchaných každoročně v Kolumbii (včetně vražd, násilných zmizení, mimosoudních poprav a mučení) skončí beztrestně. V průměru je v Kolumbii každoročně zabito 2.100 - 3.000 lidí z politických důvodů.³⁴

I přesto, že Kolumbie je jednou z nejstarších demokracií v Latinské Americe, s historií neobvykle kompetentního hospodářského zřízení, je rovněž domovem jednoho z nejvíce zakořeněného levicového povstání na světě a brutálního polovojského hnutí.³⁵ Více než dlouhá historie Kolumbijské demokracie je tak světově známá problematika guerillových skupin, v jejichž pomyslném čele nalézáme právě FARC. Ty byly ještě v 70. letech poněkud omezenými silami s marginální vojenskou kapacitou a operovaly na asi devíti frontách s tím, co někteří pozorovatelé popsali jako ‚obrovské vnitřní divize‘. Až v 80. letech začaly FARC vytvářet sociální a politickou podporu na nejvyšší úrovni, což bylo přímým důsledkem toho, že kolumbijský politický systém nebyl otevřený všem.³⁶ FARC tak využily příležitosti zaplnit prázdný legislativní prostor a mezi vytvářením a prováděním zákonů si vytvořily svůj vlastní svět.

Je tedy otázkou, do jaké míry se dodržuje článek 22 Ústavy Kolumbijské republiky, který zní: „*La paz es un derecho y un deber obligatorio de cumplimiento.*“³⁷, tedy že *mír je právem a povinným úkolem k plnění*.

³³ MURILLO, Mario A.: *Colombia and the United States. War, unrest and destabilization*. Turnaround Publisher Services Ltd., 2004, pp. 36.

³⁴ MURILLO, Mario A.: *Colombia and the United States. War, unrest and destabilization*. Turnaround Publisher Services Ltd., 2004, pp. 35.

³⁵ HOLMES, Jennifer S, Sheila Amin Gutiérrez de Piñeres a Kevin M. Curtin: *Guns, drugs and development in Colombia*. University of Texas Press, Usa, 2008, pp. 73.

³⁶ MURILLO, Mario A.: *Colombia and the United States. War, unrest and destabilization*. Turnaround Publisher Services Ltd., 2004, pp. 62.

³⁷ Presidencia de la República: *Constitución Política de la República de Colombia*. 1991.

3.1.2 Mírová jednání

V období od roku 1984 do roku 2002 proběhlo několik pokusů o mírová jednání s FARC. První z nich bylo mezi lety 1984-1986, druhé 1991-1992 a třetí mezi lety 1998-2002.³⁸ Každý z nich byl pod taktovkou jiného prezidenta a každý z těchto procesů skončil neúspěchem (s ohledem na FARC). První z formálních vyjednávacích procesů (1984-1986) byl veden konzervativním Belisariem Betancurem, druhý (1991-1992) liberálním Césarem Gaviriou a poslední (1998-2002) konzervativním Andrésem Pastranou.

Za celou dobu mírových vyjednávání s FARC bylo dosaženo jediného částečného úspěchu, a to když FARC v roce 1984 s vládou podepsaly dohodu o příměří.³⁹ V roce 1990 pak vláda úspěšně vyjednala odzbrojení a znovuzачlenění několika menších guerillových skupin včetně M-19, EPL a Quintín Lame,⁴⁰ přičemž právě poslední jmenovaná guerilla byla jednou z nejmenších a rovněž s nejkratší dobou své existence (komando bylo založeno až v roce 1984).⁴¹

Třetí (a vzhledem k aktuálnímu dění se dá předpokládat, že poslední) snahou o vyjednávání byly mírové rozhovory vedené Andrésem Pastranou. V době, kdy byl zvolen Pastrana, FARC kontrolovaly anebo volně operovaly na 40-60 % kolumbijského území a měly fakticky kontrolu nad mnoha z jihozápadních částech země, a polovina příjmů FARC, tedy zhruba 200-400 milionů amerických dolarů měla pocházet ze jejich propojení s obchodem s drogami. Drogové příjmy tak pomohly financovat jejich lepší vojenskou kapacitu.⁴²

³⁸ HEIBERG, Marianne, Brendan O'LEARY a John TIRMAN: *Terror, Insurgency and the State: ending protracted conflicts*. University of Pennsylvania Press, 2007, pp. 61.

³⁹ HEIBERG, Marianne, Brendan O'LEARY a John TIRMAN: *Terror, Insurgency and the State: ending protracted conflicts*. University of Pennsylvania Press, 2007, pp. 61-64.

⁴⁰ HEIBERG, Marianne, Brendan O'LEARY a John TIRMAN: *Terror, Insurgency and the State: ending protracted conflicts*. University of Pennsylvania Press, 2007, pp. 78.

⁴¹ OSTERLING, Jorge Pablo: *Democracy in Colombia: clientelist politics and guerrilla warfare*. USA, 1989, pp. 322. Také <http://www.c-r.org/our-work/accord/colombia/spanish/cronologia.php> [10/4/2011].

⁴² YOUNGERS, Coletta A. a Eileen ROSIN: *Drugs and Democracy in Latin America. The impact of U.S. policy*. Lynne Rienner Publishers, Inc. USA, 2005, pp. 106.

Na sklonku roku 1998 byl Pastrana připraven na vyjednávání s FARC a představil Plan Colombia, popsany jako „politiku investic pro sociální rozvoj, snížení násilí a budování míru“. Nicméně během příštího roku byl Plan Colombia zásadně změněn tak, aby odrážel analýzy a priority USA.⁴³ Pro dosažení cílů Plánu Kolumbie sama Kolumbie roku 2003 vyčlenila 2,7% HDP (tedy cca 6 bilionů pesos, tzn. asi 1.870 milionů EUR) na aktivity přímo spojené s ozbrojeným konfliktem. Celkový rozpočet Plánu Kolumbie byl 7.558 milionů dolarů, z nichž 48,5% financovala sama Kolumbie, 46,6% plynulo od mezinárodní komunity a zbývajících 4,9% bylo na úvěr.⁴⁴

Ve stručnosti je Plan Colombia složen z dvou cílů, pěti bodů a 44 sociálních projektů aplikovatelných na oblasti zasáhnuté válkou a drogovým obchodem. Dvěma cíli jsou:

- 1) bojovat s drogovým obchodem
- 2) posílit mírový proces.

Pět bodů je pak:

- 1) udržet ekonomickou stabilitu
- 2) reformovat soudní systém
- 3) demokratizovat společenský rozvoj
- 4) postoupit v mírovém procesu bojem proti pašování zbraní, korupci a porušování lidských práv
- 5) zavést antinarkotickou strategii formou radarů v letovém prostoru.

Mezi 44 projekty se pak nalézají podpora zemědělství tropických plodů, vytvoření nové zemědělské kultury (africká palma, kakao, kaučuk,...), pozornost na ty, kteří byli zasaženi válečným násilím, budování telefonických sítí a silnic a další.⁴⁵

⁴³ YOUNGERS, Coletta A. a Eileen ROSIN: *Drugs and Democracy in Latin America. The impact of U.S. policy*. Lynne Rienner Publishers, Inc. USA, 2005, pp. 104-110.

⁴⁴ GUEDÁN, Manuel a Rubén DARÍO RAMÍREZ: *Colombia, ¿la guerra de nunca acabar?*. Trama editorial, Madrid, 2005, pp. 39.

⁴⁵ RAMOS GARBIRAS, Alberto: *Violencia, fronteras e intervención*. Instituto de Criminología, Universidad de Santiago de Cali, FAID Editores, 2002, pp. 120-137.

Dne 7. ledna 1999 kolumbijský prezident Andrés Pastrana definitivně zahájil formální jednání s guerillami s cílem dojednat mír. Jednání se konalo ve speciální zóně více než 15.000 čtverečních mil v jižní Kolumbii, které byly postoupeny pod kontrolu guerille coby podmínky pro vyjednávání.⁴⁶ Jednalo se o tzv. *Zona de despeje*, tedy „Vykliženou zónu“. Kontrola zóny o 42.139 čtverečních kilometrech v jižní Kolumbii, představovala pro FARC zásadní strategickou výhodu. FARC používaly zónu jako útočiště, ze kterého zahajovaly operace, kde odpočívaly a obnovovaly síly, převážely drogy a zbraně a dokonce zadržovaly zajatce a rukojmí.⁴⁷ Mnoho lidí však Pastranovo rozhodnutí o předání pěti municipií FARC během mírových rozhovorů kritizovalo.⁴⁸ Po neúspěchu byla „zóna“ vládou zrušena 20. února 2002⁴⁹, FARC se nicméně v odlehlých oblastech i nadále zdržují. Oficiální zrušení zóny pak rovněž vystupňovalo teror ve městech.⁵⁰ „Když se po opakovaných odkladech přerušily rozhovory a vojsko ‚znovu získalo‘ pět municipií v oblasti Caguánu, [...] většina běžných a obyčejných Kolumbijců oprávněně pocítila, že se změnila pravidla hry [...] a že je čekají těžké časy.“⁵¹

O mírových rozhovorech se při interview s autorkou této práce zmínil bývalý diplomat Mnislav Zelený-Atapana, který měl šanci zúčastnit se jednoho ze setkání Andrése Pastrany s Manuelem Marulandou. Pastrana se s Marulandou již před prezidentskými volbami několikrát „načerno“ sešel a dohodli se, že v případě, že Pastrana vyhraje, začnou s Marulandou vyjednávat. Pastrana pak svou prezidentskou kampaň založil na slibu dokončení mírových rozhovorů. Čekala ho ale velká deziluze, protože začal

⁴⁶ BRETT, Sebastian (Human Rights Watch): „*You’ll learn not to cry*“: *child combatants in Colombia*. USA, 2003, pp. 25.

⁴⁷ RABASA, Angel a Peter CHALK: *Colombian labyrinth: the synergy of drugs and insurgency and its implication for regional stability*. Rand, Project Air Force, Pittsburgh, 2001, pp. 43-44.

⁴⁸ MURILLO, Mario A: *Colombia and the United States. War, unrest and destabilization*. Turnaround Publisher Services Ltd., 2004, pp. 71.

⁴⁹ BRETT, Sebastian (Human Rights Watch): „*You’ll learn not to cry*“: *child combatants in Colombia*. USA, 2003, pp. 25.

⁵⁰ ROCHLIN, James Francis: *Vanguard revolutionaries in Latin America: Peru, Colombia, Mexico*. Lynne Rienner Publishers, Inc., 2003, pp. 157.

⁵¹ OROZCO, Cecilia: *¿Y ahora qué?*, Áncora Editores, Bogotá, 2002, pp. 11.

Marulandovi ustupovat a ten z něj udělal loutku. Pastrana byl na jednom ze setkání, kterého se zúčastnilo mnoho levicově smýšlejících osobností včetně spisovatele Gabriela Garcíi-Márqueze Marulandou pokořen tím, že se ani nedostavil. Podle Zeleného pak tedy bylo jasné, že po tomto neúspěchu musí situaci vyřešit tvrdá ruka a „dějiny musí být očištěny krví“.⁵²

Jak již bylo zmíněno, všechna vyjednávání skončila neúspěchem. Co stalo podle oficiálních zdrojů při vyjednáváních roku 2002 špatně? Odborníci se shodují na tom, že obě strany obvinily tu druhou, že nemá dostatek politické ochoty anebo touhy ke skoncování s válkou.⁵³ Někteří dokonce kolumbijskou problematiku nazývají *guerra de nunca acabar*⁵⁴, tedy *nikdy nekončící válkou*.

Po skončení funkčního období prezidenta Pastrany byl s převahou zvolen nový prezident, který ve své kampani sliboval „politiku tvrdé ruky“ v boji proti guerillovým skupinám, a hlavně FARC – bývalý guvernér Antioquie Álvaro Uribe Vélez. V prvním kole voleb Uribe získal 5.862.655 hlasů, což znamenalo 53,04%.⁵⁵

Uribeho vláda napadla FARC během svého prvního období vojenskou ofenzivou, která vytlačila guerillu z velkých měst hluboko do kolumbijské džungle a vysokých hor. Uribe také úspěšně provedl demobilizaci AUC mezi lety 2004 a 2006 tím, že odmítl vyjednávat s povstaleckými skupinami, pokud nesloží zbraně. Ke konci roku 2006 bylo odzbrojeno více než 30.000 vojáků polovojenských jednotek, tedy větší množství, než vláda i AUC samy očekávaly. Vláda měla nicméně menší úspěch s FARC a ELN. V případě FARC v druhé polovině roku 2005 a první polovině 2006 došlo k nárůstu aktivity, i když útoky značně zmírnily na počátku května 2006 při dalších prezidentských volbách.⁵⁶

⁵² Z rozhovoru s Mnislavem Zeleným-Atapanou.

⁵³ HEIBERG, Marianne, Brendan O'LEARY a John TIRMAN: *Terror, Insurgency and the State: ending protracted conflicts*. University of Pennsylvania Press, 2007, pp. 66.

⁵⁴ GUEDÁN, Manuel a Rubén DARÍO RAMÍREZ: *Colombia, ¿la guerra de nunca acabar?*. Trama editorial, Madrid, 2005, pp. 9.

⁵⁵ GUEDÁN, Manuel a Rubén DARÍO RAMÍREZ: *Colombia, ¿la guerra de nunca acabar?*. Trama editorial, Madrid, 2005, pp. 34.

⁵⁶ FREEDOM HOUSE: *Countries at the crossroads: a survey of democratic governance*. Rowman and Littlefield Publishers, Inc., USA, 2008, pp. 198-199.

Filip Kanda ale nabízí pohled na exprezidenta Uribeho z jiné strany. Podle Kandy by „bez FARC nebyl Uribe“, tedy že Uribe si na základě existence FARC mohl snadno obhájit tvrdou bezpečnostní politiku, na jejímž základě byl také zvolen. Může se tedy zdát, že prezidentu Uribem válčný stav v zemi vyhovoval a povstalcům z FARC vyhovovalo, že Uribe byl u moci. – Takto Kanda parafrázuje slova jednoho z rukojmí FARC, Alana Jary. Ten nesouhlasí s Uribeho politikou tvrdé ruky a tvrdí, že pouze jednání a mírové rozhovory mohou zabezpečit mír v Kolumbii.⁵⁷ V tomto ohledu se vyjadřuje i George Lakoff, který na příkladu USA uvádí termín *válka proti teroru*, který je podle něj nikdy nekončící válkou. Jako paralelu uvádí fakt, že již několik hodin po pádu newyorských dvojčat média akt označila jako „zločin“. Termín „válka“ pak političtí činitelé označili jako jedinou formu boje proti násilí páchanému teroristy a také jediný způsob, jak ochránit národ.⁵⁸

Álvaro Uribe nicméně pokračoval v boji proti FARC s prokazatelnými výsledky pro vládní vojska až do konce svého druhého volebního období. Roku 2010 byl v úřadu nahrazen současným kolumbijským prezidentem Juan Manuelem Santosem, který ve své předvolební kampani přislíbil v jeho politice pokračovat.

Uribe během svých dvou prezidentských mandátů dosáhl značných výsledků – velká část politických rukojmí byla osvobozena, a to především během let 2007-2009. V rámci tohoto období dále vyniká rok 2008, kdy byly osvobozeny političky Clara Rojasová a Consuelo Gonzálesová, byt zabit jeden z vrcholových vůdců FARC Raúl Reyes, osvobozen bývalý kongresman Óscar Tulio Lizcano, ale asi nejvíce pozornosti bylo celosvětově věnováno Operaci Šach (tedy *Operación Jaque*), během níž došlo k osvobození bývalé prezidentské kandidátky Ingrid Betancourtové. Rok 2009 pak udělal pomyslnou tečku za zahraničními rukojmími – byl osvobozen poslední z nich, Švéd Erik Roland Larsson. Od počátku Santosovy vlády se v Uribeho protiguerillové

---

⁵⁷ Z rozhovoru s Filipem Kandou.

⁵⁸ LAKOFF, George: *The political mind. Why You Can't Understand 21st-Century Politics with an 18th-Century Brain*. Viking, USA, 2008, pp. 125-132.

politice pokračuje. V září 2010 byl zabit Jorge Briceño aka Mono Jojoy, jeden z dalších vůdců FARC.

3.2 Financování FARC-EP

Kolumbijský lid žije uprostřed násilných trestných činů a politické revoluce. Ačkoliv zdroj této nestability nemusí být zřejmý, přesto však ovlivňuje každodenní činnosti každého jednotlivce. Násilí přichází v podobě krádeží, únosů, vražd a guerillových útoků. Ovlivňuje chudé zemědělce, učitele, bankéře a stejně tak bohaté průmyslníky. A za tím vším násilím je pašování ručních palných zbraní.⁵⁹

FARC si za desetiletí své existence vybudovaly široké základny a stovky přívrženců, které je třeba na základnách živit a platit. Rovněž bylo třeba investovat značné částky do zbrojení a organizační struktury. Odhady o financích FARC k roku 2003 se pohybovaly přibližně mezi 250 - 600 miliony dolarů ročních příjmů.⁶⁰

Finance FARC obecně plynou ze tří hlavních zdrojů, a těmi jsou koka, únosy a vydírání. Jsou tací, co tvrdí, že „FARC jsou samy o sobě kartelem“. Například Villamarín Pulido cituje vojenský dokument, který označuje FARC za „třetí největší kartel v Kolumbii“. Přes připomínky, že guerillové skupiny jako FARC nejsou nic víc, než další drogový kartel je realita daleko více komplikovaná. V oblastech, kde jsou guerilly příliš silné na to, aby byly eliminovány, drogoví trafikanti platí guerillám „daň“ ze svých výnosů.⁶¹

---

⁵⁹ CRAGIN, Kim a Bruce HOFFMAN: *Arms Trafficking and Colombia*. National Defense Research Institute, 2003, pp. 1.

⁶⁰ CRAGIN, Kim a Bruce HOFFMAN: *Arms Trafficking and Colombia*. National Defense Research Institute, 2003, pp. 5.

⁶¹ HOLMES, Jennifer S, Sheila Amin GUTIÉRREZ de PIÑERES a Kevin M. CURTIN: *Guns, drugs and development in Colombia*. University of Texas Press, Usa, 2008, pp. 87.

Celých 97% celkových příjmů FARC plyne z obchodu s drogami, vydírání a únosů. Obchod s drogami pak tvoří 45,8%, následován vydíráním s 41,30% a únosy, které tvoří 6,74% příjmů.⁶²

3.3 Organizace a cíle FARC-EP

3.3.1 Organizační struktura a operační prostor

FARC-EP neoperují pouze v Kolumbii, ale mají tábory rovněž v pohraničních oblastech ve Venezuele, Ekvádoru, Panamě a Peru. Jsou organizovány do sedmi územních bloků, přičemž každý je složen čtyřmi nebo pěti frontami v menších blocích a 15-20 ve větších blocích. Každá fronta pak čítá až 100 bojovníků.⁶³

Sedm územních bloků, do kterých jsou děleny FARC je následujících:⁶⁴

1. Východní blok s 21 frontami, který pokrývá východní region východního pohoří And a centrální departamenty Cundinamarca a Boyacá. Jeho strategickým úkolem je odříznout zalidněné centrální vysočiny od východních plání a od amazonského regionu.
2. Severozápadní blok s osmi frontami, který operuje v departmentech Antioquia, Chocó a Córdoba. Tento blok kontroluje koridor od panamské hranice a přilehlých atlantických a pacifických pobřeží až po střed údolí Magdalena.
3. Střední blok Magdalena je aktivní ve stejnojmenné oblasti. Jeho jednotky operují v částech departmentů Antioquia, Bolívar, Cesar, Santander a Boyacá.

---

⁶²PUNTES MARÍN, Angela María: *El opio de los Talibán y la coca de las FARC. Transformaciones de la relación entre actores armados y narcotráfico en Afganistán y Colombia*. Universidad de los Andes, Facultad de Ciencias Sociales-CESO, Departamento de Ciencia Política, Bogotá, Colombia, 2006, pp. 63.

⁶³ RABASA, Angel a Peter CHALK: *Colombian labyrinth: the synergy of drugs and insurgency and its implication for regional stability*. Rand, Project Air Force, Pittsburgh, 2001, pp. 27.

⁶⁴ RABASA, Angel a Peter CHALK: *Colombian labyrinth: the synergy of drugs and insurgency and its implication for regional stability*. Rand, Project Air Force, Pittsburgh, 2001, pp. 27-32

4. Jižní blok zahrnuje pevnosti FARC v jižní Kolumbii v departmentech Caquetá, Huila, Putumayo a v části [departmentu] Cauca. Tato oblast rovněž zahrnuje většinu ‚demilitarizované zóny‘ postoupené FARC kolumbijskou vládou.
5. Západní (nebo jihozápadní) blok operuje v departmentech Nariño, Cauca, a Valle, v regionu od západní kordillery And k Pacifickému oceánu a dolů k ekvádorské hranici.
6. Centrální blok se čtyřmi frontami není tak aktivní jako jiné [bloky]. Operuje ve strategickém centrálním regionu Kolumbie, kde se sbíhají pozemní komunikace mezi Medellínem, Cali a Bogotou.
7. Severní (nebo karibský) blok, který rovněž vykazuje relativně nízkou úroveň aktivity, a který operuje v departmentech na atlantickém pobřeží a na hranici s Venezuelou.

V roce 1982 byly FARC jen malou organizací o 15 frontách s cca 2.000 guerillovými bojovníky. Kolem roku 1990 rozšířily své síly na 43 front s cca 5.000 bojovníky. Další zdroj z roku 2002 uvádí, že v té době FARC čítaly kolem 15-20.000 bojovníků na 60 frontách a v mobilních jednotkách (tyto formace se pohybovaly v rozmezí od 60 do 400 jedinců).⁶⁵ Podle Ministerstva zahraničí USA bojová síla guerilly FARC-EP k roku 2002 čítala přes 16.500 vycvičených a ozbrojených bojovníků. Toto číslo bylo více než dvojnásobek oproti odhadům velikosti skupiny z roku 1998 a nezahrnovalo městské milice FARC-EP, známé jako Bolívarské milice (milicias bolivarianas) a lidové milice (milicias populares). Celkově se milice FARC-EP v roce 2002 odhadovaly na asi 10.000, čímž se celková síla přiblížila počtu 26.500 bojovníků.⁶⁶

---

⁶⁵ MARKS, Thomas: *Colombian army adaptation to FARC insurgency*. U.S. Army War College, Strategic Studies Institute, 2002, pp. 7.

⁶⁶ BRETT, Sebastian (Human Rights Watch): *„You’ll learn not to cry“: child combatants in Colombia*. USA, 2003. V knize převzato z: U.S. State Department, Country reports on Human Rights Practices for 2002, pp. 127.

Novější informace o počtech bojovníků FARC se značně rozcházejí, nejčastěji je však k roku 2010 udáváno 8.000 členů, což je téměř polovina v porovnání s počátkem nového tisíciletí.⁶⁷

3.3.2 Cíle

FARC se zabývají únosy, vydíráním, bankovními loupežemi a obchodováním s drogami k financování organizace, avšak z hlediska terorismu jsou rovněž odpovědné za vraždy, bombové atentáty a únosy letadel. Zaměřují se na široké spektrum cílů včetně policie, armády, politiků a civilistů.⁶⁸

Jejich hlavním cílem je svrhnout kolumbijskou vládu. Další požadavky zahrnují rovnost obyvatelstva, snížení nezaměstnanosti, konec privatizace a přerozdělení majetku. FARC jsou rovněž anti-americké, věří, že USA jsou imperialistickou zemí, hlavně kvůli jejich intervenci v kolumbijských záležitostech. FARC se vyjadřují v tom ohledu, že by Kolumbie měla zlegalizovat drogy. Věřící, že by to snížilo násilí a špatné účinky ilegálních látek. Kvůli spojení s drogovým obchodem FARC udržují kontakty na kriminální gangy v Ekvádoru, Panamě a Venezuele.⁶⁹

Na počátku své existence FARC definovaly své cíle jako marxistické a v prvopočátku sledovaly komunistickou doktrínu. Pomocí svých akcí se snažily dosáhnout pádu vlády a rovnosti obyvatelstva. V dnešní době se ale komunistické ideály postupně rozplynuly a nahradily je spíše ekonomické cíle a touha po moci. Různé kolumbijské guerillové skupiny se těchto cílů snaží domoci různými způsoby, které se ale v mnohém shodují: *Jak guerilla, tak polovojenské síly se uchylují k únosům, a to buď k vydírání peněz vyjednáváním propuštění vězňů, narušení cestovního ruchu, uplatňovat politický vliv anebo zabránit volebnímu procesu.*⁷⁰ Filip Kanda pak o FARC říká, že „komunistická

⁶⁷ <http://www.globalsecurity.org/military/world/para/farc.htm> [10/4/2011]

⁶⁸ Ross, Jefferey Ian: *Political terrorism: an interdisciplinary approach*. Peter Lang Publishing, Inc, New York, USA, 2007, pp. 129.

⁶⁹ Ross, Jefferey Ian: *Political terrorism: an interdisciplinary approach*. Peter Lang Publishing, Inc, New York, USA, 2007, pp. 129.

⁷⁰ BRETT, Sebastian (Human Rights Watch): „*You'll learn not to cry*“: *child combatants in Colombia*. USA, 2003, pp. 99.

doktrína je už dávno passé, FARC jsou dnes spíše mocenskými hráči“. I přesto ale Kanda přiznává, že v řadách FARC je stále dost bojovníků, kteří socialistické cíle stále sledují.⁷¹

Kolumbijští analytici se domnívají, že strategické cíle FARC jsou následující⁷²:

1) Upevnit svou kontrolu regionů, ve kterých se pěstuje koka v jižní a východní části země. Kontrola zdrojů v těchto oblastech umožňuje guerille zlepšovat své vojenské schopnosti a pronikat do dalších oblastí.

2) Rozšířit operativní prostor na celé území země, stejně jako přinutit vládu, aby rozpustila své síly a aby se snížila její schopnost vojenské iniciativy.

3) Izolovat hlavní město Bogotá a další větší města.

Poslední fází strategie FARC je podle Rabasy a Chalka přistoupení k širokospektrálním ofenzivním operacím, které vyvrcholí ve všeobecné povstání.“

Nicméně Kolumbijci, kteří podporují tvrdší postoj prezidenta Uribeho vůči guerillám a kteří nesouhlasili s mírovými rozhovory započatými Pastranou se velmi často ptají *„Co FARC chtějí? Nemají už žádnou politickou vizi, jsou jen banda banditů.“*⁷³

Podle Mnislava Zeleného chtějí FARC získat území Kolumbie a vládnout na něm „kolumbijským socialismem“, tedy bez inspirace maoistickým, marxistickým či jiným socialismem.⁷⁴ Kanda naopak za hlavní cíl FARC „dobývání“ území nepovažuje, protože podle jeho názoru se FARC vždy z

⁷¹ Z rozhovoru s Filipem Kandou.

⁷² RABASA, Angel a Peter CHALK: *Colombian labyrinth: the synergy of drugs and insurgency and its implication for regional stability*. Rand, Project Air Force, Pittsburgh, 2001, pp. 39-40.

⁷³ MURILLO, Mario A: *Colombia and the United States. War, unrest and destabilization*. Turnaround Publisher Services Ltd., 2004, pp. 71.

⁷⁴ Z rozhovoru s Mnislavem Zeleným-Atapanou.

„dobytého“ území stáhnou, protože nejsou schopni dále ho spravovat. Jako hlavní cíl FARC pak vidí touhu po ovlivňování politické moci z povzdálí.⁷⁵

3.3.3 Rekruti

Je poměrně složité určit s přesností počet bojovníků FARC, vzhledem k tomu, že vládní zdroje nejsou schopny obsáhnout celkové síly FARC a samy FARC jsou často podezřívány z fabulace počtů a nadsazování skutečných hodnot. Musíme tedy vycházet z publikací, které tato čísla zmiňují, ale i ty se často liší až o tisíce. Ještě složitější pak je určit s větší přesností jejich původ, průměrný věk či dobu jejich zařazení ke guerille.⁷⁶

Otázkou také zůstává, z jakých důvodů bojovníci do řad FARC vstupují. Velká část z nich se připojuje ke guerille dobrovolně, a to včetně dětských vojáků. FARC totiž operují především v odlehlých oblastech, které jsou obydleny chudými zemědělci, kteří často s guerillami spolupracují při kultivaci koky. A za vidinou jistého příjmu se také zařazují do oddílů FARC. Nicméně v některých oblastech Kolumbie probíhají i násilné nábory.⁷⁷ Guerilla tvrdí, že chce řešit začarovaný kruh korupce a sociálních problémů a využívá k tomu především nepřítomnosti státu v mnoha odlehlých oblastech země. Právě odtud se rekrutují její příslušníci, své řady doplňuje i únosy dětí, které si vychovává ke svému obrazu.⁷⁸

Řady FARC čítají i dětské vojáky, tedy bojovníky mladší 18let. Dětsí vojáci mají v Kolumbii dlouhou tradici – i ve vládních silách se jich až do roku 1999 vyskytoval poměrně značný počet. Kolumbie zakázala rekrutování dětských vojáků v prosinci 1999 zákonem č. 548. Toho měsíce kolumbijská

⁷⁵ Z rozhovoru s Filipem Kandou.

⁷⁶ DEAS, Malcolm a Fernando GAITÁN DAZA: *Dos ensayos especulativos sobre la violencia en Colombia*. Fondo Financiero de Proyectos de Desarrollo, Departamento Nacional de Planeación, Tercer Mundo Editores, 1995, pp. 361-369.

⁷⁷ BRETT, Sebastian (Human Rights Watch): „*You'll learn not to cry*“: *child combatants in Colombia*. USA, 2003, pp. 10.

⁷⁸ ZELENÝ-ATAPANA, Mnislav: *Zvítězíme! A bude to stát hodně*; In: Lidové noviny; 28.5.2008; p. 11.

armáda demobilizovala více než 800 nezletilých z vládních sil.⁷⁹ Děťští vojáci však i nadále zůstávají v řadách guerillových organizací. *Nejméně jeden ze čtyř bojovníků v kolumbijské občanské válce je mladší osmnácti let. Tyto děti, většinou z chudých rodin, bojují válku dospělých.*⁸⁰ Podle Human Rights Watch celkový počet dětských bojovníků v Kolumbii pravděpodobně přesahuje 11,000. Human Rights Watch rovněž podotýká, že se jedná o konzervativní odhad, který může značně podhodnocovat aktuální celkový počet. Tato čísla byla získána při rozhovorech se 112 bývalými dětskými vojáky z řad různých guerillových organizací, včetně FARC.⁸¹

Někteří z řad bojovníků FARC jsou i ze zahraničí, jako např. Nizozemka Tanja Nijmeijer, která se do Kolumbie dostala v rámci praxe, kterou splňovala pro svá studia románských jazyků v Groningenu. Při rozhovorech v médiích vysvětlovala, že ke vstupu do FARC v roce 2001 a k rozhodnutí žít v kolumbijské džungli s guerillou jí vedly komunistické ideály a touha po boji proti kolumbijským sociálním rozdílům.⁸²

Zelený-Atapana se ohledně nových rekrutů vyjádřil takto: „Guerilla FARC je velmi bohatá a až do roku 2001 nebyla na seznamu teroristických organizací tak, jak je vnímala Evropská Unie. A až do té doby i u nás měly FARC velvyslanectví. Nejednalo se však o velvyslanectví v pravém slova smyslu, ale spíše o kanceláře. Měly je téměř ve všech zemích EU a dělaly zde obrovské náborové a reklamní ve smyslu boje za práva kolumbijského lidu. Mezi mladými lidmi, kteří mají ideály, měly FARC velký úspěch u levicově smýšlejících mladých lidí, kteří mají pocit, že tam se dá ještě něčeho dosáhnout. K cestě do Kolumbie a zařazení se mezi FARC je vedla také velká neznalost Latinské

⁷⁹ BRETT, Sebastian (Human Rights Watch): „*You'll learn not to cry*“: *child combatants in Colombia*. USA, 2003, pp. 11.

⁸⁰ BRETT, Sebastian (Human Rights Watch): „*You'll learn not to cry*“: *child combatants in Colombia*. USA, 2003, pp. 4.

⁸¹ BRETT, Sebastian (Human Rights Watch): „*You'll learn not to cry*“: *child combatants in Colombia*. USA, 2003, pp. 144-148

⁸² <http://www.rnw.nl/english/article/tanja-nijmeijer-why-i-joined-farc> [3/4/2011]

Ameriky.⁸³ Kanda má však na tuto otázku trochu jiný názor – tvrdí, že rekrutování bojovníků plyne z jednoduché volby, kterou mladí lidé na kolumbijském venkově mají – „buď guerilla anebo narkoobchod“. Vnímá tak vstup do řad FARC spíše z ekonomického hlediska. Vstup do guerilly z ideologického hlediska pak marginalizuje na několik málo jedinců s tím, že guerilla potřebuje navýšit své řady opravdu spíše velkým počtem bojovníků, kteří se k ní připojí z finančního hlediska.⁸⁴

Řady FARC byly v posledních letech, především od roku 2002, tedy tvrdé ofenzivy vládních vojsk Álvara Uribeho, výrazně oslabeny vládní vojenskou kampaní proti nim, včetně zabití několika velitelů FARC v roce 2007 a druhého nejdůležitějšího velitele skupiny Raúla Reyese při útoku kolumbijské vlády na tábor FARC v Ekvádoru 1. března 2008.⁸⁵ Uribeho politika rovněž přislíbila beztrestnost a finanční pomoc těm, kteří z řad FARC dezertují či napomohou osvobození rukojmí. Dezerce členů FARC se tak roku 2008 zvýšila na více než 3.000 v porovnání s téměř 2.500 v roce 2007.⁸⁶

3.4 Aktivita FARC-EP

3.4.1 Status FARC-EP

*„FARC nejsou ani horda, ani muž, ani náčelník. FARC je organizace s organickou strukturou a hierarchií s politickými a vojenskými plány... Můj boj je součástí sociálního boje, v němž se tisíce jeho účastníků chopí moci.“*⁸⁷ – takto se v interview v El Tiempo z ledna 2005 vyjádřil Simón Trinidad, jeden z nejvyšších vůdců FARC a současně jeden z prvních vysokých vůdců FARC, kteří byli zadrženi vládními vojsky, jak uvidíme v ilustraci obsahu článků v kapitole 5.

⁸³ Z rozhovoru s Mnislavem Zeleným-Atapanou.

⁸⁴ Z rozhovoru s Filipem Kandou.

⁸⁵ SULLIVAN, Mark P.: *Latin America: Terrorism Issues*. Congressional Research Service, 2009, pp. 1-2.

⁸⁶ Ídem.

⁸⁷ ENGELAND, Anisseh van a Rachael M. RUDOLPH: *From terrorism to politics*. Ashgate Publishing Limited, Anglie, nedatováno, pp. 135.

*Současná povstalecká situace byla již dlouho na spadnutí. Historickým symptomem bylo hluboké dědictví násilí. V této zemi s méně než 40 miliony obyvatel bylo každý rok zavražděno dvakrát více lidí než v celých Spojených státech s populací zhruba 280 milionů obyvatel.*⁸⁸

FARC-EP jsou považovány za teroristickou organizaci v Kolumbii, Peru, Kanadě, USA a státech Evropské Unie. Venezuela požaduje jejich stažení ze seznamu teroristických organizací a označuje je za „grupo beligerante“, tedy „bojovou skupinu“, „opravdové vojsko, které obývá část Kolumbie, je třeba dát jim uznání, jsou to povstalecké síly, které mají politický projekt, bolívarský projekt, který je zde respektován“ – takto se nechal roku 2008 slyšet venezuelský prezident Hugo Chávez.⁸⁹

Nicméně terorismus je jako koncept poměrně sporný. Například Crenshaw uvádí, že terorismus je nejednoznačná a nelehce měřitelná proměnná, částečně proto, že existuje více forem terorismu, které jsou snadno zaměnitelné s jinými styly násilí.⁹⁰ Terorismus je v nejšíře akceptovaném současném použití termínu v zásadě veskrze politický. Je také nevyhnutelně spojený s mocí – výkonem moci, získáním moci a použitím síly k získání politických změn. Terorismus je ve své podstatě násilím nebo hrozbou násilí, používanou k dosažení cíle či ve službách politické moci. Teroristou se tedy rozumí ten, *kdo usiluje o své cíle pomocí systému donucovacího zastrašování*. Tato definice jednoznačně podtrhuje další zásadní charakteristiku terorismu – že se jedná o plánovaný, kalkulovaný a opravdu systematický akt.⁹¹ Důležitým

---

⁸⁸ MARKS, Thomas: *Colombian army adaptation to FARC insurgency*. U.S.Army War College, Strategic Studies Institute, 2002, pp. 2.

⁸⁹ Chávez pidió sacar a las FARC de la lista de organizaciones terroristas.
<http://edant.clarin.com/diario/2008/01/11/um/m-01582986.htm> [30/11/2009]. Také
<http://www.cnn.com/2008/WORLD/americas/01/11/chavez.farc/index.html> [21/11/2009].

⁹⁰ HOLMES, Jennifer S, Sheila Amin GUTIÉRREZ de PIÑERES a Kevin M. CURTIN: *Guns, drugs and development in Colombia*. University of Texas Press, Usa, 2008, pp. 76.

⁹¹ WHITTAKER, David J.: *The Terrorism Reader. Second Edition*. Londýn, Velká Británie, 2003, pp. 5-7.

faktorem je také to, že při terorismu coby politicky motivované taktice zahrnující hrozbu nebo použití síly či násilí hraje významnou roli publicita.⁹²

FARC je v dnešní době nejstarší a největší guerillovou skupinou v Kolumbii a někteří odborníci je popisují jako nejnebezpečnější marxistickou skupinu na světě.⁹³ Jedním z důvodů „úspěchů“ FARC je to, že vyvinuly oddané následování mezi kolumbijskou chudinou, hlavně mezi rolníky a domorodým obyvatelstvem, kteří žijí v poměrně odlehlých venkovských oblastech. V určitých ohledech jsou FARC popisovány jako guerillová organizace využívající terorismus k dosažení svých cílů. Nicméně je třeba je považovat za teroristickou organizaci především z důvodu zabíjení civilistů.⁹⁴

Jeden z dalších důvodů pro uznání FARC teroristickou skupinou je fakt, že se věnují kultivaci koky. Ne přímo v zemědělském slova smyslu, FARC spíše kontrolují koková pole, která pronajímají zemědělcům a část produkce používají pro své účely.⁹⁵ Dalším důvodem, proč FARC považovat za teroristickou skupinu jsou časté únosy a atentáty.

3.4.2 Atentáty

FARC se snaží svých cílů dosáhnout pomocí různých násilných taktik a FARC v tomto ohledu absolutně nerespektují normy Mezinárodního humanitárního práva svou definicí „legitimních vojenských cílů“. Atentáty na politické činitele se snaží zvrátit průběh volebních procesů. Jako příklad může sloužit rok 1997, kdy se FARC systematicky zaměřovaly na kandidáty, kteří aspirovali na úřad a nerespektovali sdělení povstalců k bojkotu volebního procesu – 114 z nich bylo zabito.⁹⁶

⁹² HOLMES, Jennifer S, Sheila Amin GUTIÉRREZ de PIÑERES a Kevin M. CURTIN: *Guns, drugs and development in Colombia*. University of Texas Press, Usa, 2008, pp. 77.

⁹³ ENGELAND, Anisseh van a Rachael M. RUDOLPH: *From terrorism to politics*. Ashgate Publishing Limited, Anglie, nedatováno, pp. 137.

⁹⁴ ROSS, Jefferey Ian: *Political terrorism: an interdisciplinary approach*. Peter Lang Publishing, Inc, New York, USA, 2007, pp. 129.

⁹⁵ WHITTAKER, David J.: *The Terrorism Reader. Second Edition*. Londýn, Velká Británie, 2003, pp. 186-192.

⁹⁶ GARCÍA-PEÑA JARAMILLO, Daniel: *Humanitarian Protection in Non-International Conflicts: A Case Study of Colombia*. In: Israel Yearbook on Human Rights. Nizozemsko, 2001, pp. 195.

Systematické porušování mezinárodního humanitárního práva ze strany FARC je také evidentní ve zbrojení při útocích. Jedním takovým příkladem je nový typ výbušniny, vlastnoručně vyrobená ‚cylindrická bomba‘, která byla vyvinuta vyplněním válce zemním plynem, snadno dostupným po celé zemi, a různými druhy výbušnin. Tyto bomby jsou umísťovány na veřejných prostranstvích, bez povšimnutí, a nastaveny k odpálení, jakmile guerillový útok na daném místě začne.⁹⁷

Atentáty často doprovázejí demokratické politické akty. FARC v Bogotě umístily bomby jak při volbě, tak inauguraci jak exprezidenta Uribeho, tak prezidenta Santose. Je ale třeba zmínit, že od nástupu Álvara Uribeho atentáty poměrně ustaly, a to o celých 82%.⁹⁸

3.4.3 Drogový obchod

Role Kolumbie v mezinárodním šíření drog je zakořeněna v její politice a nařízeních k minimalizování drogové produkce a distribuce uvnitř státu a přes jeho hranice. V posledních dvou dekádách 20. století se obchod s drogami stal jádrem organizované trestné činnosti v obou Amerikách. Hlavními hráči v tomto procesu byly kartely v kolumbijském Medellínu a Cali.⁹⁹ FARC se ale naopak dostaly ke kontrole mnoha oblastí, kde je pěstována koka, především v jižních a východních částech země v oblasti provincií Guaviare, Caquetá a Putumayo.¹⁰⁰ S Kolumbií je úzce spojována především koka, která je původem z andské oblasti a její pěstování vychází z hluboko zakořeněných tradic. Její pěstování a konzumace jsou běžnou součástí života místních zemědělců, a to především z Bolívie, Peru a oblastí vysokých nadmořských výšek v Kolumbii.¹⁰¹ Nicméně

⁹⁷ GARCÍA-PEÑA JARAMILLO, Daniel: *Humanitarian Protection in Non-International Conflicts: A Case Study of Colombia*. In: Israel Yearbook on Human Rights. Nizozemsko, 2001, pp. 195.

⁹⁸ GUEDÁN, Manuel a Rubén DARÍO RAMÍREZ: *Colombia, ¿la guerra de nunca acabar?*. Trama editorial, Madrid, 2005, pp. 95.

⁹⁹ MALLORY, Stephen L.: *Understanding Organized Crime*. Jones and Bartlett Publishers, Inc., Kanada, 2007, pp. 49.

¹⁰⁰ HEIBERG, Marianne, Brendan O'LEARY a John TIRMAN: *Terror, Insurgency and the State: ending protracted conflicts*. University of Pennsylvania Press, 2007, pp. 57.

¹⁰¹ DÍAZ, Ana María a Fabio SÁNCHEZ: *Geografía de los cultivos ilícitos y conflicto armado en Colombia*. Uniandes, CEDE, Bogotá, 2004, pp. 3.

koka nebyla v Kolumbii určena k masové konzumaci až do konce 70. let, do této doby se její konzumace koncentrovala především do řad domorodého obyvatelstva.¹⁰²

Vzhledem k ekonomickému klimatu v zemi se takzvaný ‚kokový boom‘ na konci 70. let ukázal jako klíčový katalyzátor v eskalaci konfliktu. Boom jako takový byl produktem ‚dokonalé bouře‘ vyvolané střetem kolumbijské chudoby, vysoké poptávky po kokainu ve Spojených státech a západní Evropě, a zvyšující se hustotou mezinárodních dopravních sítí. Kombinace těchto faktorů způsobila masivní vnitřní migraci městské a venkovské chudiny, která hledala ekonomickou jistotu v oblastech kontrolovaných FARC, odkud pochází velká část koky. Tato migrace byla ve prospěch FARC, které byly schopny vydělávat na zvyšujících se příjmech pocházejících z neoficiálního daňového základu od venkovských statkářů požadujících ochranu, a byly tak schopny zmodernizovat si arzenál a zlepšit podmínky svých sil. Odpovídající nárůst polovojenské aktivity dovolil FARC rozšířit své základny v 80. a 90. letech, a zatímco v roce 1985 FARC kontrolovaly 173 z 1.071 okresů v Kolumbii, v roce 1998 se tento počet zvýšil na 722.¹⁰³

Obchod s kokainem v Kolumbii započal dovozem kokové pasty z Peru a Bolívie, Kolumbie se nicméně sama od roku 1993 proměnila ve významného producenta koky. Zatímco v roce 1990 Kolumbie pěstovala 19% koky z regionu (tedy v rámci Peru, Bolívie a Kolumbie), roku 2001 to bylo již 71%.¹⁰⁴

Obě guerillová hnutí spojená s kokovým boomem (M-19 a FARC) zaujaly ke koce pragmatický postoj. FARC ve svých kontrolovaných oblastech zavedly zabezpečily zemědělcům ochranu a výrobci a obchodníci guerillám na

¹⁰² PUENTES MARÍN, Angela María: *El opio de los Talibán y la coca de las FARC. Transformaciones de la relación entre actores armados y narcotráfico en Afganistán y Colombia*. Universidad de los Andes, Facultad de Ciencias Sociales-CESO, Departamento de Ciencia Política, Bogotá, Colombia, 2006, pp. 47.

¹⁰³ BUTLER, Michael J.: *International Conflict Management: An Introduction*. Taylor and Francis Group, 2009, pp. 236.

¹⁰⁴ PUENTES MARÍN, Angela María: *El opio de los Talibán y la coca de las FARC. Transformaciones de la relación entre actores armados y narcotráfico en Afganistán y Colombia*. Universidad de los Andes, Facultad de Ciencias Sociales-CESO, Departamento de Ciencia Política, Bogotá, Colombia, 2006, pp. 51.

oplátku platili určité procento ze zisku.¹⁰⁵ Je nutno zmínit, že FARC s drogovým obchodem nebyly spojovány až do konce 70. let. Od roku 1982 pak zjistily, že se jedná o velmi významnou možnost příjmů a přehodnotily svůj původní odmítavý postoj k drogám na naopak velmi tolerantní.¹⁰⁶ Skupina M-19 byla nicméně odzbrojena nedlouho poté – již roku 1990, a stala se významnou součástí kolumbijského ústavodárného procesu v roce 1991.¹⁰⁷

Vedle koky je Kolumbie rovněž jedním ze světově nejvýznamnějších exportérů marihuany, která byla na počátku 70. let 20. století vybrána drogovými podnikateli jako další hlavní volba.¹⁰⁸

Uribeho (a dnes již Santosův) boj proti guerille se zaměřil rovněž na decimování drogových plantáží. Uribe se stejně tvrdým přístupem věnoval drogové problematice jako bezpečnosti. S americkou podporou rozpoutal masivní program leteckých postřiků kokových polí. Podle měření Úřadu OSN pro drogy a kriminalitu do roku 2004 plocha kokových polí klesla na polovinu oproti svému vrcholu v roce 1999. Nemělo to nicméně žádný zřetelný efekt na ceny kokainu na světovém trhu.¹⁰⁹

Narkotrafikantství mělo čtyři druhy efektu na ozbrojený konflikt v Kolumbii¹¹⁰:

¹⁰⁵ WHITTAKER, David J.: *The Terrorism Reader. Second Edition*. Londýn, Velká Británie, 2003, pp. 189. Také STOKES, Doug: *America's other war: terrorizing Colombia*. Zed Book Ltd., Londýn, Velká Británie, 2005, pp. 102.

¹⁰⁶ PUENTES MARÍN, Angela María: *El opio de los Talibán y la coca de las FARC. Transformaciones de la relación entre actores armados y narcotráfico en Afganistán y Colombia*. Universidad de los Andes, Facultad de Ciencias Sociales-CESO, Departamento de Ciencia Política, Bogotá, Colombia, 2006, pp. 55-56.

¹⁰⁷ GUEDÁN, Manuel a Rubén DARÍO RAMÍREZ: *Colombia, ¿la guerra de nunca acabar?*. Trama editorial, Madrid, 2005, pp. 55-56.

¹⁰⁸ MALLORY, Stephen L.: *Understanding Organized Crime*. Jones and Bartlett Publishers, Inc., Kanada, 2007, pp. 50.

¹⁰⁹ REID, Michael: *Forgotten continent: the battle for Latin America's soul*. St. Edmundsbury Press Ltd, Velká Británie, 2007, pp. 262.

¹¹⁰ PUENTES MARÍN, Angela María: *El opio de los Talibán y la coca de las FARC. Transformaciones de la relación entre actores armados y narcotráfico en Afganistán y Colombia*. Universidad de los Andes, Facultad de Ciencias Sociales-CESO, Departamento de Ciencia Política, Bogotá, Colombia, 2006, pp. 51.

- 1) Poskytlo přímé finance ozbrojeným skupinám a nepřímo také základy sociální pomoci,
- 2) rozšířilo pomyslnou propast mezi jednotlivými zemědělskými skupinami založenou na latifundistickém vlastnictví půdy,
- 3) podnítilo a podpořilo vznik polovojských skupin,
- 4) svými ozbrojenými a kriminálními aktivitami oslabil stát a změnil rovnováhu sil mezi narkotrafikanty a vládními silami.

3.4.4 Únosy

Únosy se v případě FARC rozdělují na dva základní typy – politické a ekonomické. Pomocí politických únosů se FARC snaží dosáhnout svých cílů u vládnoucích skupin a destabilizovat politickou situaci, případně se „zbavit“ svých politických nepřátel, zatímco ekonomické únosy jim zaručují dostatek příjmů k fungování. FARC jsou zodpovědné za asi 40% únosů s požadavkem výkupného ze všech únosů realizovaných v Kolumbii.¹¹¹

Oběti únosu jsou většinou koncentrovány v jednotlivých rodinách. Jakmile se rodina jednou stala obětí únosu, má 50% pravděpodobnost, že se znovu stane obětí. Kromě toho únosy zastrašují velkou část populace, protože 49 % populace má pocit, že oni anebo jejich blízký příbuzný by mohl být unesení.¹¹²

Guerilla rovněž vyhrožuje svým Ley 02 (zákonem č. 2) všem úspěšným podnikatelům. Kdo odmítne na guerillou ovládaném území zaplatit „daně“, tomu hrozí únos, vydírání nebo rovnou smrt.¹¹³

Uribeho demokratická bezpečnostní politika dozajista udělala z Kolumbie bezpečnější místo. Podle oficiálních zdrojů počet vražd postupně klesal –

¹¹¹ GARCÍA-PEÑA Jaramillo, Daniel: *Humanitarian Protection in Non-International Conflicts: A Case Study of Colombia*. In: Israel Yearbook on Human Rights. Nizozemsko, 2001, pp. 195.

¹¹² THOUMI, Francisco: *Illegal drugs, economy and society in the Andes*. The Johns Hopkins University Press, 2003, pp. 283.

¹¹³ LANGER, Fred: *Kamenitá cesta k míru*; In: GEO, 4.1.2010.

zatímco za rok 2002 bylo zabito 28.837 lidí, za rok 2006 jich bylo 17.277 (nebo 41 ze 100.000). Počet únosů za totéž období klesl z 2.883 na 687.¹¹⁴

3.5 Mezinárodní vztahy

Z občanské války na přelomu 40. a 50. let vytvořila základ pro levicové guerilly. Prezidenti USA Kennedy a Johnson se obávali, že tyto skupiny rozpohybují podobný sociální otřes, k jakému došlo na Kubě, a který vyústil v komunistický stát. S tímto na paměti se podpora pro vojenské a následně pro polovojenské skupiny stala součástí politiky USA vůči Kolumbii v 60. letech. Levicové guerilly představovaly pro USA trvalé znepokojení a kontrola, kterou tyto skupiny měly nad oblastmi produkce koky, umožnila Spojeným státům propojit otázky drogové kontroly s protipovstaleckou kampaní. To poskytlo odůvodnění pro podporu ‚Plánu Kolumbie‘, oficiální politiky finančně podporované Spojenými státy. Úspěch v boji proti pašerákům drog měl být limitován na vedlejší produkt anti-guerillového úsilí.¹¹⁵

Rozvoj drogového průmyslu pak zjednodušil internacionalizaci ozbrojeného konfliktu a participaci zahraničních vlád a mezinárodních organizací. Mezinárodní komunita však nemá stejný pohled na problematiku obchodu s drogami a jejich vztah k ozbrojeným skupinám v Kolumbii. Zásadním bodem debaty je, zda by se měla posílit prohibiční politika vůči drogám anebo akceptovat jejich užívání a pracovat na snížení dopadů na jednotlivce. První z těchto možností se orientuje na eliminaci nabídky a poptávky formou nátlaku a druhá z variant volí výukové metody a metody zakládající se na informovanosti o zdraví populace, které by dlouhodobě snížily poptávku.¹¹⁶

¹¹⁴ REID, Michael: *Forgotten continent: the battle for Latin America's soul*. St. Edmundsbury Press Ltd, Velká Británie, 2007, pp. 262.

¹¹⁵ MALLORY, Stephen L.: *Understanding Organized Crime*. Jones and Bartlett Publishers, Inc., Kanada, 2007, pp. 50

¹¹⁶ PUENTES MARÍN, Angela María: *El opio de los Talibán y la coca de las FARC. Transformaciones de la relación entre actores armados y narcotráfico en Afganistán y Colombia*. Universidad de los Andes, Facultad de Ciencias Sociales-CESO, Departamento de Ciencia Política, Bogotá, Colombia, 2006, pp. 82-83.

Kolumbijská situace v mezinárodním měřítku se dá charakterizovat slovy „conmigo o contra mí“, tedy „se mnou nebo proti mě“, anebo „s námi anebo proti nám“. Každá z vlád, která hodlá v Kolumbii jakýmkoliv způsobem intervenovat, se musí rozhodnout, zda jsou „s námi“ (tedy se Spojenými Státy) anebo „proti nám“ (tedy na straně teroristů).¹¹⁷

Kolumbie je v rámci zahraniční politiky zemí EU podle slov Mnislava Zeleného-Atapany využívána „jak je právě potřeba“, v posledních letech především ze strany Francie. Kolumbie je v tomto ohledu často využívána především pro politické machinace a získání politické popularity u voličů – jako příklad může sloužit například intervence Francouzského prezidenta Sarkozyho k osvobození Íngrid Betancourtové ve spolupráci s venezuelským prezidentem Chávezem. Chávez je pak pro FARC velkou devizou, která je propojuje s celou Latinskou Amerikou. Souvisí to s fenoménem tzv. „países hermanos“, tedy „sbratřených států“, které mohou být velkými nepřáteli, ale stejně se cítí historicky spojeni. Chávez má pak v naturelu nestabilně se přiklánět k jedné či druhé straně, jednou je tedy na straně FARC, poté zas spolupracuje s kolumbijskou vládou a po FARC žádá odzbrojení.¹¹⁸

Venezuela je často označována za „svatyni“ guerill, které si zde domlouvají setkání, vymýšlejí dohody a manipulují s jazykem tak, aby byly publikovány nepřesnosti.¹¹⁹ Vlády předešlé té Chávezově v kolumbijských guerillách viděly nepřítele, změna přišla až s nástupem Cháveze.¹²⁰ V dnešní době je ale Chávez pro FARC velkou devizou, která je propojuje s celou Latinskou Amerikou. Souvisí to s fenoménem tzv. „países hermanos“, tedy „sbratřených států“, které mohou být velkými nepřáteli, ale stejně se cítí historicky spojeni. Chávez má pak v naturelu nestabilně se přiklánět k jedné či

¹¹⁷ GUEDÁN, Manuel a Rubén DARÍO RAMÍREZ: *Colombia, ¿la guerra de nunca acabar?*. Trama editorial, Madrid, 2005, pp. 33.

¹¹⁸ Z rozhovoru s Mnislavem Zeleným-Atapanou.

¹¹⁹ <http://www.voltairenet.org/article123606.html> [1/12/2009]

¹²⁰ GUEDÁN, Manuel a Rubén DARÍO RAMÍREZ: *Colombia, ¿la guerra de nunca acabar?*. Trama editorial, Madrid, 2005, pp. 88.

druhé straně, jednou je tedy na straně FARC, poté zas spolupracuje s kolumbijskou vládou a po FARC žádá odzbrojení.¹²¹

V Kolumbii jsou rovněž vzhledem k probíhajícím bojům přítomny významné humanitární organizace, které dohlíží na dodržování lidských práv. Situace v Kolumbii je sledována organizací Human Rights Watch a od roku 1994 je v Kolumbii neustále přítomna Oficina de Derechos Humanos, tedy Kancelář lidských práv OSN.¹²² V Kolumbii rovněž operuje Červený kříž, a to od roku 1969.¹²³ O občany, kteří byli zasaženi ozbrojeným konfliktem a v jeho důsledku byli nuceni opustit svá obydlí, se v Kolumbii stará *Sistema Nacional de Atención Integral a la Población Desplazada*, tedy Národní systém pro komplexní pomoc přesídlenému obyvatelstvu.¹²⁴

Tato kapitola byla věnována historickému a faktografickému pohledu na FARC-EP a jejich ubikaci do historického kontextu. V následujících kapitolách se budeme věnovat aplikaci FARC-EP na konkrétní případy vycházející z mediálního korpusu coby zdroje nejaktuálnějšího kolumbijského dění. V porovnání s historickým kontextem dosáhneme komplexního náhledu na problematiku FARC-EP.

---

¹²¹ Z rozhovoru s Mislavem Zeleným-Atapanou.

¹²² GUEDÁN, Manuel a Rubén DARÍO RAMÍREZ: *Colombia, ¿la guerra de nunca acabar?*. Trama editorial, Madrid, 2005, pp. 71-82.

¹²³ <http://www.icrc.org/WEB/SPA/sitespa0.nsf/htmlall/colombia?OpenDocument> [4/3/2011]

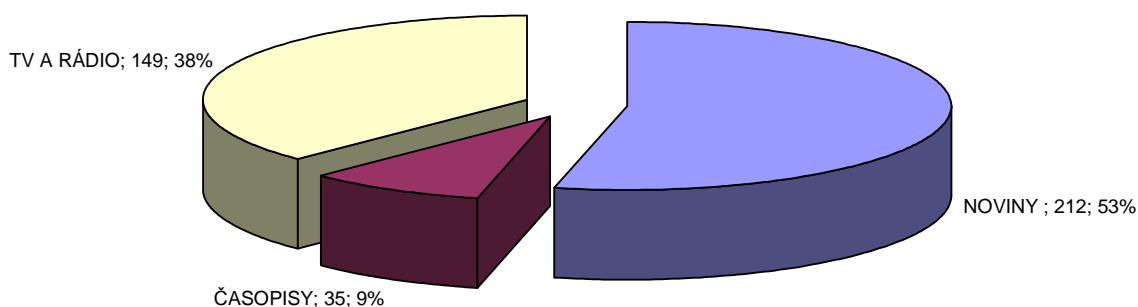
¹²⁴ <http://www.sens-public.org/spip.php?article147> [4/3/2011]

4 Kvantitativní analýza

Korpus zahrnuje následující média, jak již bylo nastíněno v úvodu:

Mladá fronta DNES, *Lidové noviny* a *Právo* jako zástupci *seriózních* celostátních deníků, *Blesk*, *Šíp* a *Aha!* jako reprezentanti méně seriózních deníků, označovaných jako *bulvár*, *Reflex*, *Respekt* a *Instinkt* jsou třemi zástupci společenských časopisů, *Lidé a země*, *GEO* a *100+1 zahraničních zajímavostí* jako časopisy zaměřené na cestování a geografii a konečně televize *ČT24*, *TV Nova* a *TV Prima* a rozhlasové stanice *Český rozhlas 1-Radiožurnál*, *BBC Česko* a *Rádio Impuls*.

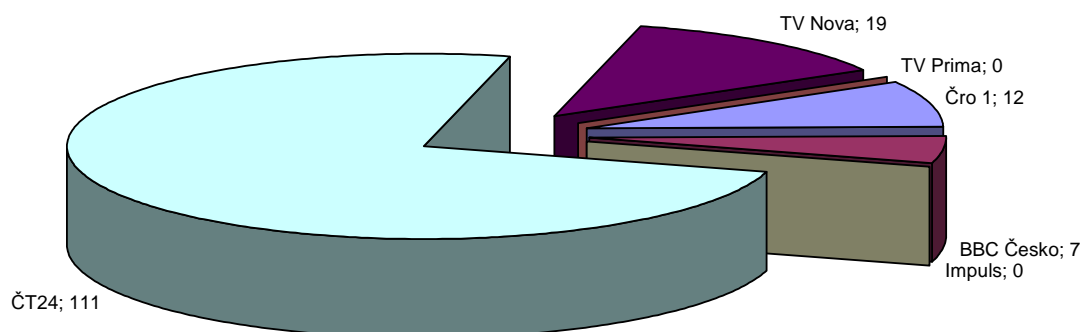
Graf 1: Celková participace médií na tématu

V grafu „Celková participace médií na tématu“ můžeme pozorovat zájem jednotlivých typů médií na Kolumbii a konkrétně FARC-EP. Je znatelné, že z celkového počtu 396 článků měly největší podíl na informování veřejnosti o FARC noviny, tedy celostátní deníky a bulvární periodika.

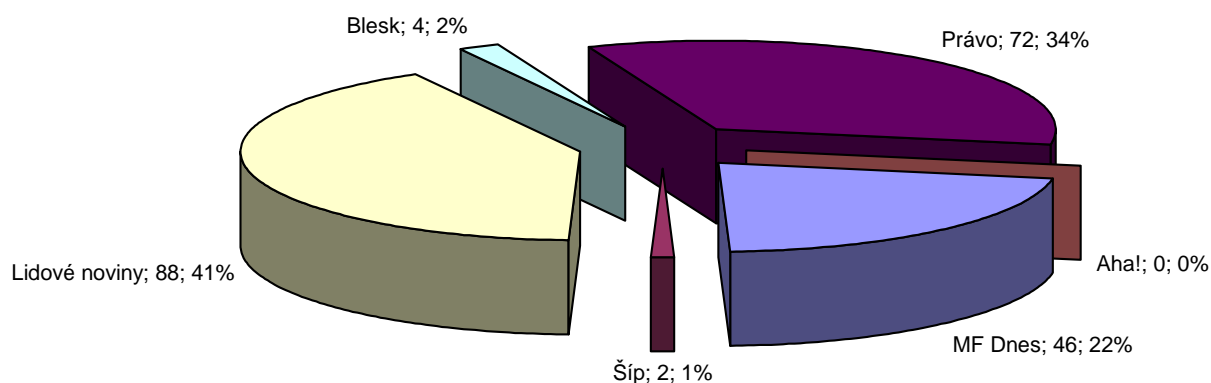
Z kategorie „TV a rádio“ má největší podíl na publikaci zpravodajská televizní stanice ČT24, která se tématu FARC věnovala 111 články z celkového počtu 149 z kategorie, tedy 74% ze všech rádií a televizí. Na pomyslném druhém místě se umístila TV Nova, která se za sledované období tématu věnovala 19 reportážemi, tedy necelými 13%. Český rozhlas 1 – Radiožurnál se FARC věnoval 12 reportážemi a BBC Česko 7. Soukromé rádio Impuls naopak nevěnovalo tématu za celou analyzovanou dobu ani zmínku, a stejně tak i TV Prima.

Graf 2: TV a rádio

Z novin výrazně převažují nad všemi třemi zástupci „bulváru“ celostátní deníky, jak je rovněž možné pozorovat z grafu. Bulvární deník Aha! stejně jako v předchozím případě TV Prima a rádio Impuls na tématu vůbec neparticipoval.

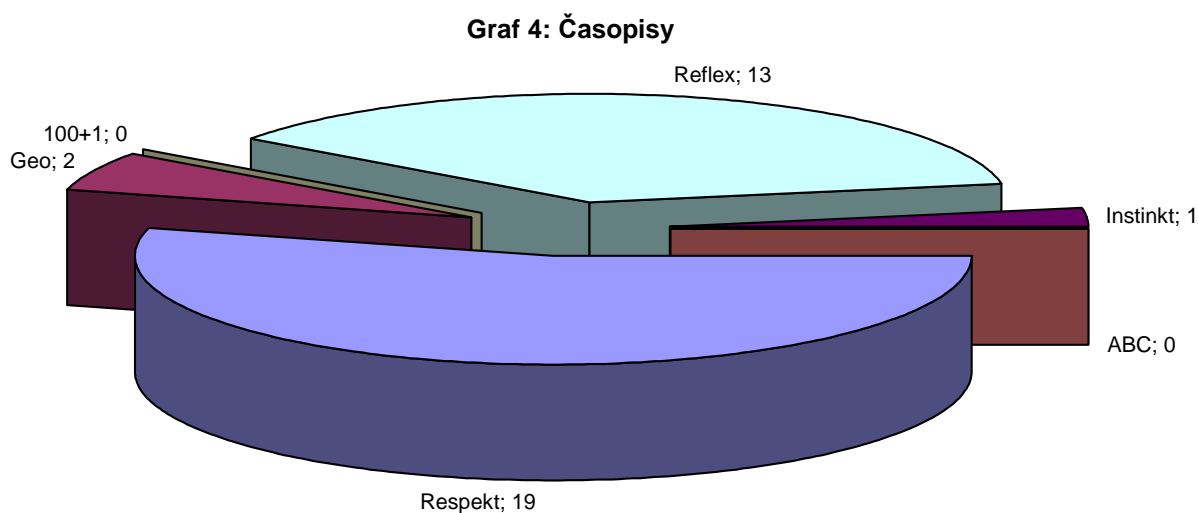
Graf 3: Noviny

Největší množství informací zde čtenářům předkládaly Lidové noviny, které publikovaly 41% informací z kategorie novin, Právo a MF Dnes pak publikovaly 72 a 46 článků.

Časopisy se na korpusu celkově podílely nejméně, 35 články z celkového počtu 396 z korpusu, tedy 9%. Časopisy Reflex a Respekt v této kategorii znamenají téměř absolutní většinu s 13 a 19 články, zanedbatelné jsou pak počty v časopisech Instinkt a Geo. Zanedbatelné jsou však pouze

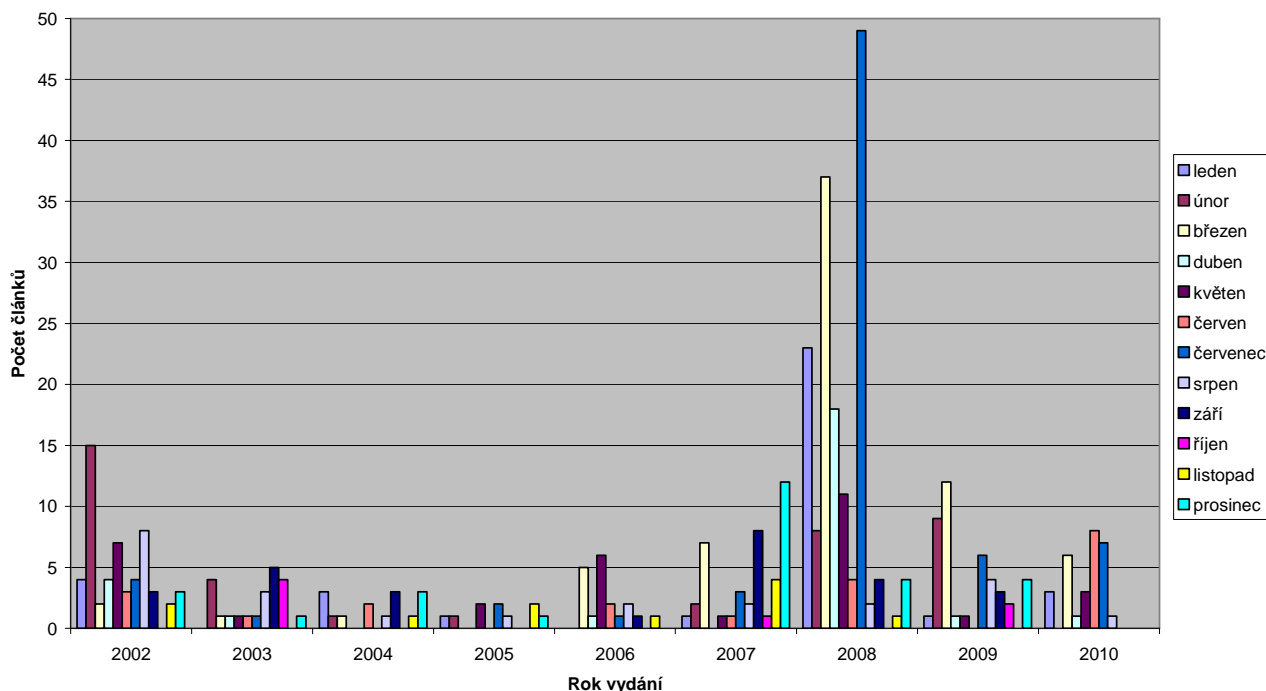
zdánlivě, v následující ilustraci obsahu článků a kritické analýze diskurzu zjistíme, že hrají důležitou roli co do hloubky zpracování tématu. Naopak časopisy 100+1 zahraničních zajímavostí a ABC se tématu FARC nevěnovaly vůbec.

Než přistoupíme k hlubší analýze článkového korpusu, je třeba vytyčit, které události objektivně více či méně přitahovaly média. Mezi daty 1.1.2002 a 31.8.2010 bylo publikováno celkem 396 článků, které byly poměrně nerovnoměrně rozprostřeny v tomto dlouhém časovém období, jak znázorňuje graf „Kvantita článků 2002-2010“. Je znatelné, že především závěr roku 2007 a první polovina roku 2008 výrazně kvantitativně převyšují. V konkrétních číslech zde hovoříme o 175 článcích v období mezi zářím 2007 a červencem 2008, tedy o 44% z celkového počtu článků.

Naopak je znatelné, že období mezi lety 2003-2006 bylo pro média poměrně nevýrazným.

Graf 5: Kvantita článků 2002-2010

Je třeba brát v potaz rovněž fakt, že Kolumbie není pro média „elitní zemí“. Těmito zeměmi jsou především ty, které mají nějaký vliv na politické a ekonomické dění v České republice, případně jsou s ní nějak historicky spojeny. Za elitní země se tak v médiích považují USA, Rusko a Belgie (potažmo Brusel), a pak rovněž státy sousedící s Českou republikou..¹²⁵

Tato kapitola sloužila ke znázornění kvantitativní participace jednotlivých médií na tématu. V následující ilustraci tematického obsahu článků budou jednotlivé články detailněji rozebrány a dány do hlubších souvislostí.

¹²⁵ MCQUAIL, Denis: *Úvod do teorie masové komunikace*. Portál, Praha, 2007, pp. 240-251.

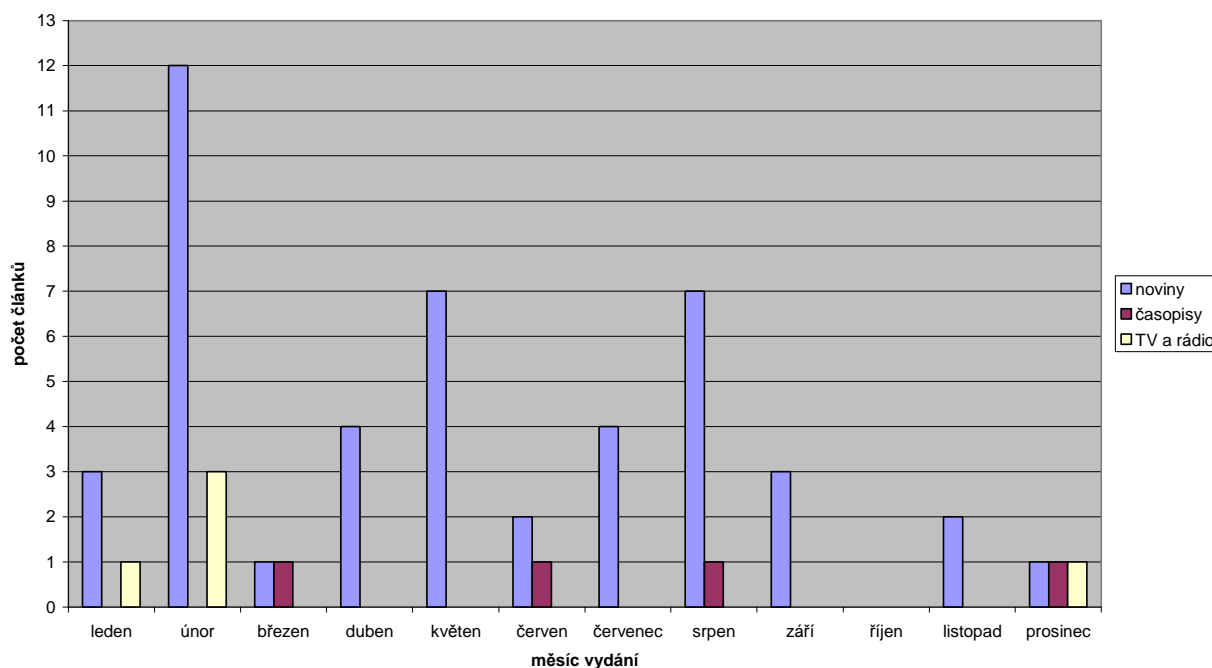
5 Ilustrace obsahu článků

Následující kapitola pojednává o tematickém souhrnu jednotlivých článků publikovaných v rámci sledovaného období, rozdělených po letech, a tím také o vytyčení pro tisk nejzajímavějších témat. Po analýze jednotlivých let bude následovat shrnutí témat a jejich procentuální vyjádření (např. únosy, propouštění zajatců, mírové rozhovory, spolupráce s jinými teroristickými organizacemi apod.).

5.1 Rok 2002

V roce 2002 bylo ve všech sledovaných médiích publikováno celkem 55 článků.

Graf 6: Rok 2002

Rok 2002 začal v médiích informacemi o odmítnutí mírových jednáních exprezidenta Andrése Pastrany s FARC-EP.¹²⁶ Později byly publikovány informace o tom, že byly mírové rozhovory obnoveny a bylo naplánováno

¹²⁶ ČTK: Kolumbijský prezident odmítl jednat s povstalcí; In: Lidové noviny; 14.1.2002; p. 08, také ČTK: *Jednání o míru v Kolumbii nekončí*; In: Mladá fronta DNES; 22.1.2002; p. 07, také BBC - česká redakce: *Konec tříletého mírového procesu v Kolumbii*; In: BBC - česká redakce; 21.2.2002; 07:00 Dobré ráno s BBC

podepsání příměří na 7. dubna 2002.¹²⁷ Únor však přinesl naprosto opačné informace – o ukončení mírových rozhovorů na základě únosu letadla, při kterém se do zajetí dostal senátor Jorge Gechena Turbay.¹²⁸ Poslední únorové dny také přinesly fakta, které se v následujících letech stanou jedním z nejdůležitějších témat týkajících se FARC – 25. února 2002 byla nedaleko města San Vincente del Capán unesena prezidentská kandidátka Ingrid Betancourtová.¹²⁹ O den později nabídly FARC její výměnu za dva z jejich členů, vězněných vládními vojsky.¹³⁰ K výměně však tehdy nedošlo a březnové informace týkající se FARC byly především komentáře o důvodech neúspěchů mírových rozhovorů mezi FARC a tehdejším prezidentem Pastranou¹³¹.

V dubnu 2002 vybuchla bomba ve Villavicencio, městě asi 110 km od Bogoty, v tomto případě se však FARC k útoku, při kterém zahynulo 12 lidí, nepřihlásily.¹³² V dubnu se také objevily zprávy, spojující FARC s irskou teroristickou organizací IRA.¹³³ Duben dal rovněž prostor pro kalkulace obětí a

¹²⁷ ČTK: *Kolumbijská vláda a povstalci zachránili mírový proces*; In: Lidové noviny; 22.1.2002; p. 07, také MLADÁ FRONTA DNES: *TENTO DEN*; In: Mladá fronta DNES; 8.2.2002; p. 06, také BBC - česká redakce: *FARC v Kolumbii souhlasí s rozhovory*; In: BBC - česká redakce; 21.1.2002; 07:00 Dobré ráno s BBC

¹²⁸ LIDOVÉ NOVINY: *Stručně*; In: Lidové noviny; 23.2.2002; p. 07, také ČTK: *Bogota vytáhla na rebely*; In: Právo; 22.2.2002; p. 08, také PP: *Kolumbie míří k válce*; In: Mladá fronta DNES; 22.2.2002; p. 08, také ŠULC, František: *Mírový proces v Kolumbii zkrachoval*; In: Lidové noviny; 22.2.2002; p. 09, také ČTK: *STRUČNĚ*; In: Právo; 21.2.2002; p. 07, také BBC - česká redakce: *Situace v Kolumbii*; In: BBC - česká redakce; 22.2.2002; 17:00 Svět o páté

¹²⁹ ČTK: *Kolumbie: Prezidentská kandidátka unesena*; In: Právo; 25.2.2002; p. 07, také ČTK: *V Kolumbii unesli kandidátku na prezidenta*; In: Mladá fronta DNES; 25.2.2002; p. 08, také ČTK: *Kolumbie: kandidátku na prezidentský úřad unesli povstalci*; In: Lidové noviny; 25.2.2002; p. 08

¹³⁰ DPA et LAN: *Povstalci požadují výměnu unesených*; In: Právo; 26.2.2002; p. 08, také AP et FRA: *Kolumbie: rebelové drží prezidentskou kandidátku*; In: Lidové noviny; 26.2.2002; p. 08, také ČTK: *Kolumbijci odhalili místo zadržování unesené političky*; In: Lidové noviny; 27.2.2002; p. 09, také ČRo 1 – Radiožurnál: *FARC chce vyměnit Betancourtovou za zadržované rebely*; In: ČRo 1 – Radiožurnál; 26.2.2002; 07:00 Ozvěny dne

¹³¹ PETRÁČEK, Zbyněk: *Teroristé a fair play*; In: Respekt; 11.3.2002; p. 12

¹³² ČTK et pp: *Výbuch bomby v autě usmrtil 12 Kolumbijců*; In: Mladá fronta DNES; 8.4.2002; p. 09, také ČTK: *Bomba v Kolumbii zabila 12 lidí*; In: Lidové noviny; 8.4.2002; p. 07.

¹³³ AP: *Kongres USA: IRA je součástí světové teroristické sítě*; In: Lidové noviny; 25.4.2002; p. 07

rekapitulaci úspěchů – podle generála Jorgeho Mory se vzdalo na 1560 levicových rebelů.¹³⁴

V květnu se otázkám ohledně FARC věnoval pouze denní tisk, kdy bylo publikováno, že mezi lednem a květnem 2002 bylo v Kolumbii uskutečněno na 780 únosů, z toho ze dvou třetin realizovaných FARC a zbylá jedna třetina polovojenskými jednotkami a vyděrači.¹³⁵ V tutéž dobu byla také Česká republika dána do souvislosti s českými zbraněmi, jichž je v Kolumbii velký odbyt, a to hlavně revolverů a pistolí.¹³⁶ Při této příležitosti bylo popsáno, jaké problémy jsou v Kolumbii právě aktuální a komu se tyto zbraně dostanou do ruky (v tomto případě bylo řečeno, že slouží především jako obrana civilistů, a jako zbrojení polovojenských jednotek).

V květnu se stal incident ve Vigia del Fuerte a Bojaya mezi guerillou a paramilitárními jednotkami, při kterém se civilisté schovali před nebezpečím v kostele a ten se na ně z důvodu minometného zásahu zřítíl. Při tomto incidentu zemřelo na 117 civilistů.¹³⁷

Květen byl však také ve znamení kolumbijských voleb, při kterých s 52% hlasů vyhrál Álvaro Uribe Vélez se svým sloganem „Pevná ruka a velké srdce“.¹³⁸ Noviny Uribeho označily za „pravicového jestřába“¹³⁹ a zmiňovaly také Uribeho „předurčení“ k boji s guerillou, protože roku 1983 FARC zabily Uribeho otce. Uribe měl v tuto dobu image „askety praktikujícího jógu, co nikdy netančí“. Znatelná byla rovněž od začátku jeho tendence k pomoci ze strany USA. Uribe byl tématem reportáží v časopisech až v červnu¹⁴⁰, zatímco v denním tisku se objevily obecné články o kolumbijské problematice, konkrétně

¹³⁴ ČTK et IVI: Neklid v Kolumbii si vyžádal již stovky obětí; In: Právo; 19.4.2002; p. 09

¹³⁵ ČTK: V Kolumbii letos již 780 únosů; In: Právo; 4.5.2002; p. 08

¹³⁶ NOVÁKOVÁ, Pavla: České zbraně letos dobývají Kolumbii; In: Mladá fronta DNES; 2.5.2002; p. 02

¹³⁷ PETRŽELKA, Alexandr: Za válku v Kolumbii platí životy civilisté; In: Právo; 16.5.2002, p. 08

¹³⁸ TOFFER, Alvin: Hledání nového Che Guevary; In: Lidové noviny; 11.5.2002; p. 13, také PETRŽELKA, Alexandr: Kolumbie zvolila Uribeho pevnou ruku; In: Právo; 28.5.2002; p. 08, také ČTK: Spasitelem Kolumbie má být Uribe; In: Mladá fronta DNES; 28.5.2002; p. 10.

¹³⁹ ČTK et REUTERS et FRA: Kolumbii povede pravicový "jestřáb"; In: Lidové noviny; 28.5.2002; p. 10

¹⁴⁰ LAMBERG, Robert F.: Kolumbie našla svého chlapa; In: Respekt; 17.6.2002; p. 11

o faktu, že je v Kolumbii ročně unášeno na 3000 lidí a že lidé platí guerille tzv. „vakcíny proti únosům“, tedy určitou částku, kterou si zaručí, že nebudou guerillou uneseni.¹⁴¹

V červnu byly FARC rovněž znovu dány do souvislosti s teroristickou organizací IRA, která podle BBC testovala v Kolumbii v táborech FARC nové zbraně.¹⁴²

Červenec 2002 informoval o prvním střetu vládních vojsk s FARC, po kterém FARC vyhrožovaly zabitím všech 1098 kolumbijských starostů.¹⁴³ V červenci byl rovněž zmařen atentát na odstupujícího prezidenta Andrése Pastranu.¹⁴⁴ Na konci měsíce byl také odvysílán záznam, prokazující, že unesená prezidentská kandidátka Ingrid Betancourtová žije.¹⁴⁵

V srpnu 2002 Uribe převzal úřad¹⁴⁶ a hned několik hodin po prezidentské inauguraci navrhl kongresu referendum o účasti guerilly v parlamentu. Týden po inauguraci zahájil Uribe ofenzívu a vyhlásil v Kolumbii výjimečný stav¹⁴⁷. Uribe připomněl při inauguraci i další problémy Kolumbie kromě guerillových hnutí - žedevět milionů Kolumbijců žije v bídě a 57% populace je na hranici chudoby.¹⁴⁸ FARC mezitím vyhlásily Kolumbijskému státu „totální válku“ a umístily v Bogotě ve spolupráci s IRA několik bomb. Během prvních pěti dní Uribeho vlády bylo konstatováno 115 obětí.¹⁴⁹ Ministryní obrany se stala Marta

¹⁴¹ ČTK: Kolumbijští podnikatelé platí povstalcům za "vakcíny" proti únosům a vraždám; In: Lidové noviny; 11.6.2002; p. 08

¹⁴² ČTK et AP: *IRA testovala v Kolumbii nové zbraně*; In: Lidové noviny; 15.6.2002; p. 08, také ČTK et AP et OZI: *S útokem na Bogotu prý pomohla IRA*; In: Lidové noviny; 13.8.2002; p. 09

¹⁴³ BBC et CNN et AA: *Gerila popravuje starosty*; In: Právo; 17.7.2002; p. 09

¹⁴⁴ ČTK: V Kolumbii zmařen atentát proti prezidentovi; 9.7.2002; p. 08

¹⁴⁵ ČTK et AP: *Kolumbie: unesená prezidentská kandidátka žije*; In: Lidové noviny; 25.7.2002; p. 10

¹⁴⁶ ČTK et AP: *Nový prezident Kolumbie převzal úřad*; In: Lidové noviny; 8.8.2002; p. 09

¹⁴⁷ LAMBERG, Robert F.: *Uribe plní slib*; In: Respekt; 19.8.2002; p. 12

¹⁴⁸ PETRŽELKA, Alexandr: *Prezident Kolumbie začal útok na gerily*; In: Právo; 9.8.2002; p. 08

¹⁴⁹ ČTK et PP: *Inauguraci kolumbijského prezidenta provázela smrt*; In: Mladá fronta DNES; 9.8.2002; p. 10, také REUTERS, ČTK et OZI: *Kolumbie vyhlásila výjimečný stav*; In: Lidové noviny; 13.8.2002; p. 09

Lucía Ramírezová, coby jedna ze šesti žen z celkových 13 členů vlády. Uribe podle tisku tímto dal přednost „nové krvi před staršími politiky“.¹⁵⁰

Srpnové informace se věnovaly především novým technologiím v použití bomb, kdy v Kolumbii vládní vojska zadržela na jedné ze základů FARC modely letadel, které měly bomby přenášet.¹⁵¹

V září byla publikována informace pod titulkem „Armáda drtí povstalce“, ve které byly zmíněny největší Uribeho úspěchy v boji proti guerille, především zabití nejméně stovky povstalců vládními vojsky.¹⁵² Deník Právo publikoval článek Alexandra Petrželky, který se zabýval jak celosvětovou problematikou nelegálního obchodu se zbraněmi, tak problematikou Kolumbie, a to na základě konání mezinárodní konference v Nairobi, která si kladla za cíl zlikvidovat anebo alespoň omezit obchod se zbraněmi. Podobnému tématu se věnovaly také Lidové noviny.¹⁵³

Až do prosince byly publikovány informace o FARC v obecné rovině.¹⁵⁴ Znovu byla připomenuta jejich spolupráce s IRA¹⁵⁵ a Filip Kanda na svém blogu publikoval příspěvek „Být rukojmím v Kolumbii“ o praktikách této guerillové organizace.¹⁵⁶ V prosinci se pak objevila jen krátká zmínka o bombovém útoku v Bogotě a o otevření dialogu se všemi kolumbijskými guerillami.¹⁵⁷

¹⁵⁰ LANDOVSKÁ, Hana: *Kolumbijské armádě velí žena*; In: Právo; 29.8.2002; p. 07

¹⁵¹ AA et BBC et ČTK: *Modely měly nést bomby gerily*; 30.8.2002; p. 08

¹⁵² CNN et AA: *Armáda drtí povstalce*; In: Právo; 7.9.2002; p. 08

¹⁵³ PETRŽELKA, Alexandr: *Pašované zbraně jdou ruku v ruce s drogami*; In: Právo; 19.9.2002; p. 07, také EAVIS, Paul: *Boj s terorismem neprospěl přísnější kontrole exportu zbraní*; In: Lidové noviny; 25.9.2002; p. 31

¹⁵⁴ ŠPONAR, Tomáš et Daniel Pácek: *Výnosné únosy*; In: Mladá fronta DNES; 9.11.2002; p. 04

¹⁵⁵ BBC - česká redakce: *Irové se odmítli dostavit k soudu*; In: BBC - česká redakce; 2.12.2002; 17:00 Svět o páte

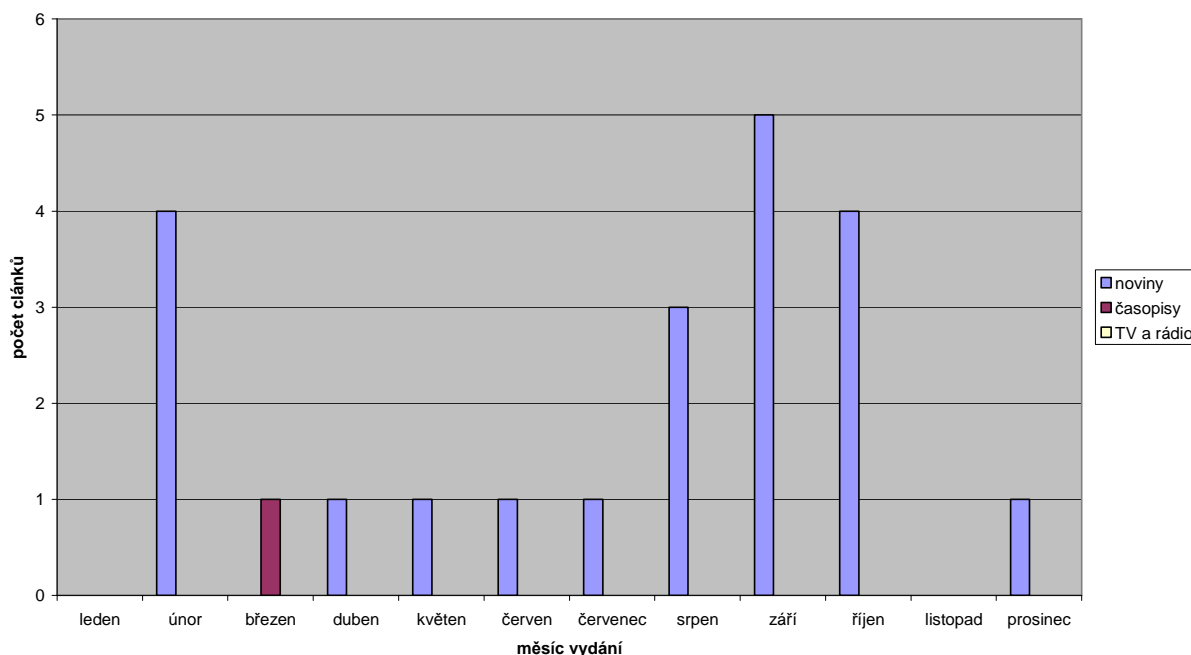
¹⁵⁶ KANDA, Filip: *Být rukojmím v Kolumbii*; In: Mladá fronta DNES; 9.11.2002; p. 04

¹⁵⁷ RESPEKT: *Z minulého týdne*; In: Respekt; 16.12.2002; p. 12, také ČTK: *Kolumbie otevře dialog se všemi gerilami*; In: Právo; 14.12.2002; p. 11

5.2 Rok 2003

Za rok 2003 bylo publikováno celkem 22 článků ve vybraných médiích, které tvoří článkový korpus, z toho 21 v denním tisku. V časopisech se pouze psalo o spolupráci FARC s IRA.¹⁵⁸ Televize a rádia se do tématu FARC za tento rok vůbec nezapojily.

Graf 7: Rok 2003

Rok 2003 byl v novinách prezentován výběrem zpráv, které prokazovaly nárůst FARC před vládními vojsky. Únor 2003 byl poznamenán bombovým atentátem v Bogotě se 33 mrtvými¹⁵⁹ a několik dnů poté únosem tří amerických turistů¹⁶⁰. V dubnu se prezident Uribe vyjádřil v tom ohledu, že je připraven k mírovým rozhovorům¹⁶¹, v květnu však na tuto zprávu reagovaly FARC tím, že popravily 10 politických rukojmí.¹⁶²

¹⁵⁸ SZANTO, Jakub: *Nová aliance teroru*; In: Reflex; 13.3.2003; p. 14

¹⁵⁹ CNN et BBC et PUR: *Atentát v Bogotě: přes 30 mrtvých*; In: Právo; 10.2.2003; p. 08, také FREISLER, Eduard: *Za útokem v Kolumbii může být IRA*; In: Lidové noviny; 10.2.2003; p. 07, také ČTK: *Nepřestávají věřit*; In: Blesk; 10.2.2003; p. 02

¹⁶⁰ ČTK: *Kolumbijští povstalci drží Američany*; In: Mladá fronta DNES; 24.2.2003; p. 12

¹⁶¹ AA: *Prezident Uribe připraven k rozhovorům s povstalci*; In: Právo; 26.4.2003; p. 08

¹⁶² DPA et LAN: *FARC popravila deset rukojmích*; In: Právo; 7.5.2003; p. 08

V červnu FARC vypsaly odměnu za zabití vojenských psů speciálně vycvičených k hledání bomb¹⁶³ a červenec byl ve znamení neúspěšných pokusů o osvobození Ingrid Betancourtové.¹⁶⁴

Srpnové články byly „oslavou úspěchů“ prezidenta Uribeho, který stále pokračoval ve „vládě pevné ruky“. Noviny se o něm vyjadřovaly jako o „nebojácném a tvrdém politikovi“, který se „nenechá zastrašit ani pokusem o atentát na svou vlastní osobu“¹⁶⁵ V srpnu Uribe započal s „amnestií pro guerillu“, při které dezertéři FARC a informátoři, díky kterým dosáhla vláda osvobodit unesené či zničit některý z táborů FARC, měli zajištěnu beztrestnost a i případnou finanční odměnu.¹⁶⁶

V září 2003 se dostaly na veřejnost důkazy o tom, že unesená prezidentská kandidátka Ingrid Betancourtová je stále naživu.¹⁶⁷ V září bylo pak uneseno osm zahraničních turistů, přičemž se nejprve předpokládalo, že tento únos mají na svědomí FARC,¹⁶⁸ které ale odpovědnost odmítly a k tomuto činu se později přihlásilo ELN. Jeden z unesených turistů, 19letý Brit Matthew Scott, ze zajetí na konci září uprchl.¹⁶⁹ Zbývajících sedm turistů nabídl ELN v říjnu k výměně za osvobození skupiny svých zajatých členů.¹⁷⁰ Uribe nakonec přistoupil na propuštění jednoho z členů ELN, kteří ale následně nepřistoupili na osvobození unesených turistů.¹⁷¹ Na konci října byla publikována zpráva o tom, že „Uribe ve zkoušce neobstál“.¹⁷² Toto tvrzení bylo podloženo fakty o nadále

¹⁶³ ČTK et REUTERS: *Proč psi střeží nevěsty z bogotské smetánky*; In: Mladá fronta DNES; 4.6.2003; p. 14

¹⁶⁴ MOCEK, Michal: *Podivná záchranná mise Francie*; In: Mladá fronta DNES; 30.7.2003; p. 10

¹⁶⁵ AA: *Výstřely prezidenta nezastrašily*; In: Právo; 19.8.2003; p. 08, také ČTK: *V Kolumbii ostřelovali prezidenta*; In: Lidové noviny; 19.8.2003; p. 09

¹⁶⁶ CNN et ČTK et AA: *Uribe nabídl povstalcům amnestii*; In: Právo; 25.8.2003; p. 08

¹⁶⁷ ČTK: *Kolumbie: unesená senátorka žije*; In: Lidové noviny; 1.9.2003; p. 07, také PETRŽELKA, Alexandr: *Za mou smrt už vrahům zaplatili*; In: Právo; 6.9.2003; p. 09

¹⁶⁸ ČTK: *V Kolumbii unesli osm zahraničních turistů*; In: Lidové noviny; 16.9.2003; p. 07

¹⁶⁹ REUTERS et ap: *Devatenáctiletý britský turista uprchl ze zajetí rebelů v Kolumbii*; In: Lidové noviny; 26.9.2003; p. 06

¹⁷⁰ AA et CNN: *Gerila nabídla vyměnit unesené*; In: Právo; 9.10.2003; p. 09

¹⁷¹ AA et BBC: *Uribe propustil teroristu*; In: Právo; 10.10.2003; p. 08

¹⁷² AA: *Uribe ve zkoušce neobstál*; In: Právo; 27.10.2003; p. 08

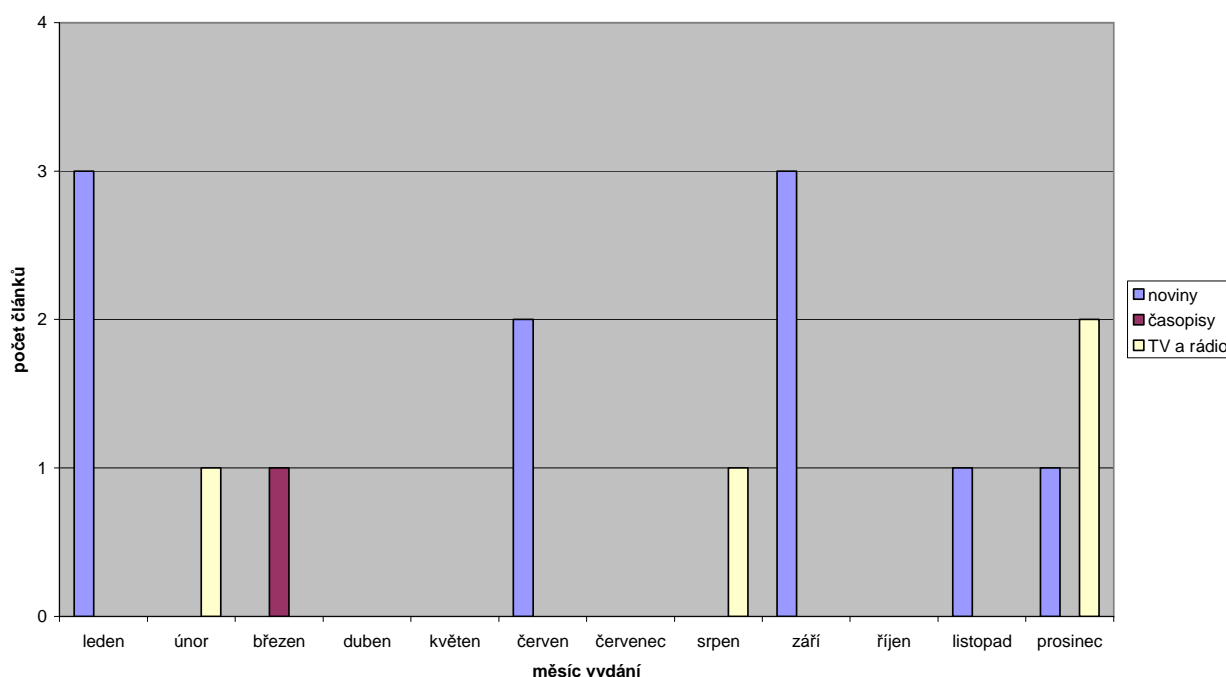
probíhajících únosech a bombových atentátech jak ze strany FARC, tak ELN a jiných nadále operujících složek na území Kolumbie.

V prosinci byl zadržen „Hugo“, tedy Wilmer Antonio Marín, jeden z předních velitelů FARC.¹⁷³ V rámci roku 2003 se jednalo o jedinou publikovanou pozitivní zprávu pro kolumbijská vládní vojska.

5.3 Rok 2004

Za rok 2004 bylo publikováno 15 článků s tematikou FARC. Zprávy byly navíc rozprostřeny průběžně za celý rok s několika „bílými“ místy v podobě čtyř měsíců, ve kterých se neobjevila ani jediná zmínka o kolumbijské guerille.

Graf 8: Rok 2004

V lednu byl zadržen Simón Trinidad, jeden z velitelů FARC¹⁷⁴. V únoru pak byly FARC připsány na seznam světových teroristických organizací.¹⁷⁵

V březnu se v časopisu Reflex objevil článek v rubrice „Na vandru“, ve kterém byly popsány osobní zkušenosti čtenáře s pobytem v Kolumbii. Hovořil o

¹⁷³ ČTK: *Policie zadržela velitele rebelů*; In: Lidové noviny; 17.12.2003; p. 08

¹⁷⁴ DPA: *Kolumbie zatkla šéfa gerily*; 5.1.2004; p. 08, také ČTK: *Armáda zatkla velitele kolumbijských povstalců*; In: Lidové noviny; 5.1.2004; p. 08

¹⁷⁵ BBC - česká redakce: *Rozšíření seznamu světových teroristických organizací*; In: BBC - česká redakce; 20.2.2004; 17:00 Svět o páté

naturelu Kolumbijců a přírodě, ale také o probíhající občanské válce a boji s narkotrafikanty a guerillami, které se ale podle slov autora ve velkých městech téměř nepociťují, protože všechny boje probíhají mimo města.¹⁷⁶

V červnu byla znovu zmíněna spojitost FARC s IRA¹⁷⁷ a fakt, že FARC unesly 34 rolníků¹⁷⁸. V srpnu byl pak věnován prostor také možnostem výměny unesených a zadržovaných v táborech FARC.¹⁷⁹

V září byl proveden velký útok na FARC, při kterém bylo zabito na 15 povstalců,¹⁸⁰ a byly rovněž publikovány dva články, které se věnovaly všeobecně tématu celosvětového terorismu.¹⁸¹, a jeden z nich byl částečně zacílen na osobu Ingrid Betancourtové.

Listopad a prosinec byly především ve znamení zmařených teroristických útoků, kdy FARC měly v listopadu plánovat atentát na tehdejšího prezidenta USA Georgie Bushe¹⁸² a v prosinci pak na Álvara Uribeho¹⁸³. V těchto souvislostech dal Uribe FARC v prosinci ultimátum ke složení zbraní.¹⁸⁴

5.4 Rok 2005

Rok 2005 byl z celého sledovaného období nejslabší ze všech, ve všech vybraných médiích bylo celkem publikováno pouze 10 článků. Jak lze

¹⁷⁶ ZVELEBIL, Jan: *V BOGOTĚ*; In: Reflex; 4.3.2004; p. 44

¹⁷⁷ ČTK: Irové podezřelí z výcviku rebelů byli propuštěni; In: Lidové noviny; 17.6.2004; p. 06

¹⁷⁸ ČTK: *Povstalci zabili v Kolumbii 34 rolníků*; In: Mladá fronta DNES; 17.6.2004; p. 13

¹⁷⁹ BBC - česká redakce: *Výměna vězňů za rukojmí*; In: BBC - česká redakce; 19.8.2004; 06:00 Zprávy

¹⁸⁰ ČTK: *Kolumbijská vláda zasáhla proti rebelům*; In: Mladá fronta DNES; 1.9.2004; p. 11

¹⁸¹ TUREČEK, Břetislav: *Mezi teroristy a povstalci*; In: Právo; 6.9.2004; p. 06, také MOCEK, Michal: *Těžké dilema: ustoupit teroristům, či přihlížet smrti rukojmích?*; In: Mladá fronta DNES; 23.9.2004; p. 08

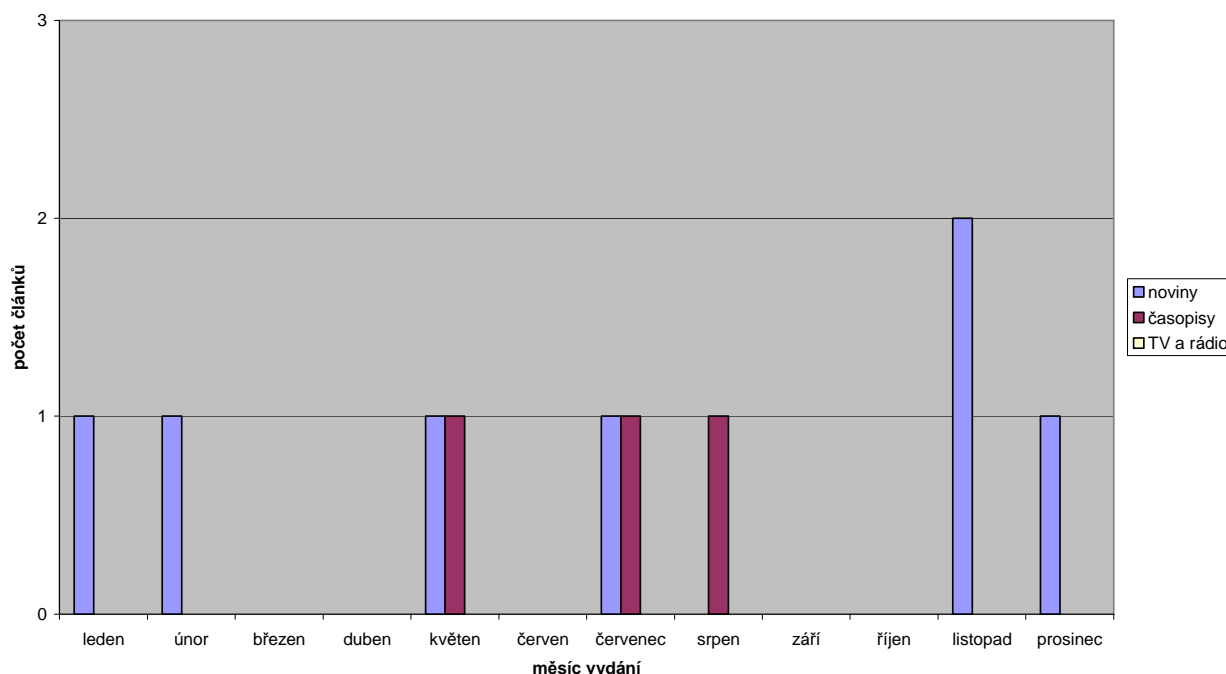
¹⁸² ZAH et AP: *Kolumbijští povstalci chtěli zavraždit Bushe*; 29.11.2004; p. 08

¹⁸³ DPA et AA: *Zmařen atentát na prezidenta Uribeho*; In: Právo; 21.12.2004; p. 09, také TV Nova: *Kolumbijská policie zabránila dalšímu atentátu na prezidenta*; In: TV Nova; 20.12.2004; 19:30 Televizní noviny

¹⁸⁴ BBC - česká redakce: *Kolumbie dává povstalcům z FARC ultimátum*; In: BBC - česká redakce; 18.12.2004; 13:00 Zprávy

vypozorovat z grafu, televize a rádia se tento rok do tématu FARC vůbec nezapojily.

Graf 9: Rok 2005

V lednu 2005 venezuelský prezident Hugo Chávez obvinil USA z tajné akce ve Venezuele, přičemž byl zmíněn i Chávezův tehdejší postoj, kterým vyjadřoval podporu FARC a snažil se, aby byly vymazány ze seznamu teroristických organizací.¹⁸⁵

V únoru byly zmíněny prudké boje mezi levicovými povstalci a vládními jednotkami v Kolumbii, které si vyžádaly několik desítek obětí. Bylo také zmíněno, že vzájemné boje si ročně vyžádají na 3500 obětí.¹⁸⁶

V květnu byly publikovány dva články na odlišné téma – jeden z nich hovořil o televizním kanálu Telesur, tzn. o spojené televizi pro Latinskou Ameriku „bez kapitalistického vlivu“. Tento televizní kanál zřizovaný Chávezem sliboval při svém vzniku nezávislý pohled na události na kontinentě, nevyjímaje otázky bojů v Kolumbii.¹⁸⁷ Druhý květnový článek hovořil o latinskoamerických politických, především o Ingrid Betancourtové a o jejím odhodlání skoncovat

¹⁸⁵ DPA et AA: Chávez obvinil USA z tajné akce ve Venezuele; In: Právo; 25.1.2005; p. 08

¹⁸⁶ ČTK: Při masakrech zahynulo až 66 lidí; In: Lidové noviny; 15.2.2005; p. 07

¹⁸⁷ FREISLER, Eduard: Jižní Amerika bude mít „vlastní“ televizi; In: Lidové noviny; 31.5.2005; p. 09

s kolumbijskou korupcí v rámci její prezidentské kampaně, při které byla zajata FARC. Novodobé latinskoamerické političky zde jsou nazývány „novými Evitami“, v souvislosti s popularitou Evity Perón.¹⁸⁸

V červenci byly FARC rovněž zmíněny ve dvou diametrálně rozlišných situacích. V jednom případě v souvislosti s faktem, že v Kolumbii je velice důležitá křesťanská víra, a to i pro bojovníky z FARC. Tato informace byla publikována v souvislosti se vznikem křesťanského komiksu *Homo Pater*, jehož autorem je Kolumbijec Rodolfo Leon Sánchez a hrdinou komiksu sám bývalý papež Jan Pavel II.¹⁸⁹ Druhý článek se věnoval deseti nejhledanějším mužům světa, mezi nimiž figuroval i Manuel Marulanda „Tirofijo“, líder FARC.¹⁹⁰

V srpnu byla znovu zmíněna Chávezova televizní stanice Telesur a hrozba venezuelsko-kubánské spolupráce, protože i Kuba má na Telesuru vlastnický podíl. Tisk hovoří o „chávezovsko-castrovské revoluci“, která je hrozbou pro boj vládních vojsk proti guerillovým skupinám. Chávez povolil FARC používat základny ve Venezuele a zajišťovat si tak své příjmy z drog.¹⁹¹

V listopadu byli zadrženi přední kolumbijští dealeři – John Eidelber Cano Correa a Farouk Shaikh Reyes. Cano měl financovat polovojenské jednotky AUC, zatímco Reyes spolupracoval s FARC. Obě organizace tak podle médií utrpěly velkou ránu v plynulosti obchodu s kokainem.¹⁹²

V prosinci 2005 Hugo Chávez začal budovat lidové milice, tedy venezuelské polovojenské jednotky. Znovu zde byl zopakován Chávezův postoj k FARC a byla vyřčena domněnka, že zbraně určené pro tyto polovojenské jednotky by se mohly dostat právě do jejich rukou.¹⁹³

¹⁸⁸ PILÁTOVÁ, Markéta: *Nové Evity přicházejí*; In: Respekt; 23.5.2005; p. 10

¹⁸⁹ PILÁTOVÁ, Markéta: *Kolumbie - Neuvěřitelný Homo Pater*; In: Respekt; 11.7.2005; p. 23

¹⁹⁰ LUH: *Deset nejhledanějších mužů světa*; In: Mladá fronta DNES; 19.7.2005; p. 10

¹⁹¹ NOGUERA, José: *Spoj-li se čert s rohatým*; In: Respekt; 15.8.2005; p. 10

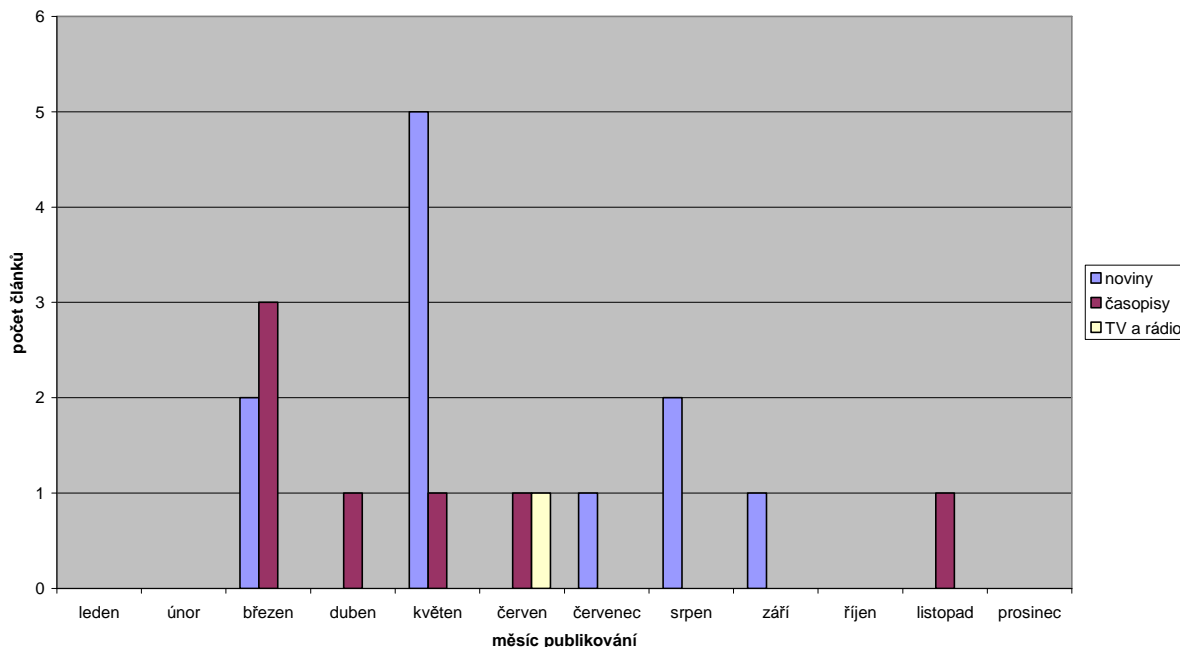
¹⁹² FREISLER, Eduard: *Kolumbijské gerily přišly o své dealery*; In: Lidové noviny; 10.11.2005; p. 08

¹⁹³ FREISLER, Eduard: *Chávez buduje "lidové milice"*; In: Lidové noviny; 5.12.2005; p. 11

5.5 Rok 2006

Během roku 2006 bylo publikováno celkem 19 článků.

Graf 10: Rok 2006

Březen byl ve znamení dokumentárního filmu *Guerrilla Girl* od režiséra Francka Poulsena, který se objevil na filmovém festivalu Jeden svět a mapoval život jedné z bojovnic FARC.¹⁹⁴

Březen byl rovněž médií označen za „zlomovou dobu“, objevily se zprávy o tom, že se jeden z oddílů FARC vzdal vládním vojskům a že jsou již dvě třetiny guerillových bojovníků demobilizovány. Bylo řečeno, že guerilla skládá zbraně po vzoru již demobilizovaných AUC.¹⁹⁵

V dubnu se znovu objevilo slovo „zlomový“, tentokrát v souvislosti s celou Latinskou Amerikou, kterou čekal rok voleb. V případě Kolumbie byla vyslovena domněnka, že bude i pro nadcházející volební období znovu zvolen Álvaro Uribe. Titulek článku zní: „Vstávají noví diktátoři“, v souvislosti s povětšinou levicovými latinskoamerickými vládami, z nichž je „za vážnou

¹⁹⁴ REFLEX: *Jeden svět, jeden smysl*; In: Reflex; 2.3.2006; p. 02, také VLACH, Tomáš: *Ještě odbojář, nebo už terorista?*; In: Mladá fronta DNES; 1.3.2006; p. 13

¹⁹⁵ AA et DPA: *Gerila v Kolumbii skládá zbraně*; In: Právo; 9.3.2006; p. 12

trhlinu ve vzrůstající populistické tendenci regionu“ považována středopravicová Uribeho vláda, která se nebrání kooperaci s USA.¹⁹⁶

V květnu proběhly v Kolumbii prezidentské volby, jejichž vítězem se znovu stal podle očekávání médií i veřejnosti Álvaro Uribe, který tvrdil, že potřebuje ještě jedno funkční období k dokončení ekonomických reforem a boje s guerillou. Zvítězil se 62% hlasů a noviny také poznamenaly, že se jednalo o první volby, které FARC nebojkotovaly.¹⁹⁷ V květnu se však také v tisku objevily jiné zprávy v souvislosti s FARC – jedna z nich zmínila, že byli omylem zastřeleni tajní policisté vládními vojsky při boji s guerillou¹⁹⁸ a druhá, že vojsko začalo při hledání výbušnin používat cvičení krysy¹⁹⁹. V květnu se také v časopise Reflex objevila reportáž Jana Sochora o jeho cestě do Kolumbie, která ale především reflektovala paramilitární skupiny a FARC zmínila jen okrajově v souvislosti s pašováním a pěstováním kokainu.²⁰⁰

Česká televize v červnu informovala o operaci Tajfun 2, při které byla zničena jedna ze základen FARC, na které se pěstovala koka a vyráběl se kokain.²⁰¹ V červnu byly FARC také dány do souvislosti se Salvadorskou organizací Mara Salvatrucha, které si FARC měly najímat pro prodej drog ve Střední Americe.²⁰²

FARC v červenci 2006 znovu zaútočily a unesly na 170 civilistů a zavraždily deset dřevorubců na severozápadě země.²⁰³

V srpnu pak publikoval v Lidových novinách článek Zelený-Atapana, ve kterém se věnoval důvodům, proč v Kolumbii vládne pravice, zatímco zbytek regionu zůstává levicový.²⁰⁴

¹⁹⁶ PILÁTOVÁ, Markéta: *Vstávají noví diktátoři*; In: Respekt; 10.4.2006; p. 11

¹⁹⁷ PETRŽELKA, Alexandr: *Uribe přesvědčivě obhájil své křeslo hlavy Kolumbie*; In: Právo; 30.5.2006; p. 15, také FREISLER, Eduard: *V levicové Jižní Americe bude pravicová Kolumbie*; In: Lidové noviny; 31.5.2006; p. 08

¹⁹⁸ BBC et AA: *Kolumbijští vojáci pobili policii*; In: Právo; 24.5.2006; p. 14

¹⁹⁹ REUTERS et TPA: *S kryсами proti guerille*; In: Lidové noviny; 12.5.2006; p. 12

²⁰⁰ SOCHOR, Jan: *BŮH NÁM ODPUSŤ*; In: Reflex; 25.5.2006; p. 84

²⁰¹ ČT24: *Kolumbijská armáda bojuje proti povstalcům*; In: ČT24; 13.6.2006; 12:00 Zprávy

²⁰² GEBERT, Jan: *GANG, KTERÝ ZNÁ HRANICE*; In: Reflex; 29.6.2006; p. 34

²⁰³ ČTK: *Unesení posloužili FARC jako živé štíty*; In: Lidové noviny; 15.7.2006; p. 09

V srpnu byly FARC také dány do souvislosti s Kubou, když poslali srdečný socialistický a bolivarský pozdrav kubánskému vůdci, o němž se říká, že partyzánský boj FARC zásadně ovlivnil.²⁰⁵

Zářijový článek se věnoval tomu, že už jsou Kolumbijci sami unaveni dlouholetými boji. Hovořil o jednom kolumbijském řemeslníkovi, který předělává zbraně na hudební nástroje, především kytary. FARC zde byly zmíněny jako „jeden z důvodů strastí kolumbijského lidu“.²⁰⁶

Listopadová reportáž Jana Sochora v časopise Reflex popisovala venezuelské kontrabandisty, čímž dal FARC znovu do souvislosti s Venezuelou slovy, že tisíce venezuelských kalašnikovů končí v rukou FARC.²⁰⁷

5.6 Rok 2007

Za rok 2007 bylo ve všech médiích obsažených v korpusu publikováno celkem 42 článků.

Na přiloženém grafu je zjevné, že určitá období převažovala, ale i v tomto roce se setkáváme s „bílými místy“ v dubnu, kdy nebyla publikována jediná informace, a také v lednu, květnu, červnu či říjnu, ve kterých se objevil vždy jeden článek.

Na úplném počátku roku 2007 byla publikována informace o tom, že bývalý ministr Fernando Araújo unikl ze zajetí FARC.²⁰⁸

V únoru 2007 se znovu objevila souvislost mezi FARC a Venezuelou a možností toho, že se Chávezovo vyzbrojování „proti USA“ dostane do rukou guerillových hnutí.²⁰⁹ Únor přinesl také zajímavý článek v časopise Reflex o dětských vojácích, kde byla Kolumbie jmenována „nejhorší jihoamerickou

²⁰⁴ ZELENÝ-ATAPANA, Mislav: *Proč v Kolumbii vládne pravice*; In: Lidové noviny; 3.8.2006; p. 09

²⁰⁵ FREISLER, Eduard: *Nesmělý pokus o povstání: plakáty urážející Fidela*; In: Lidové noviny; 8.8.2006; p. 01

²⁰⁶ KAT et REUTERS: *Puška jako kytara*; In: Lidové noviny; 18.9.2006; p. 14

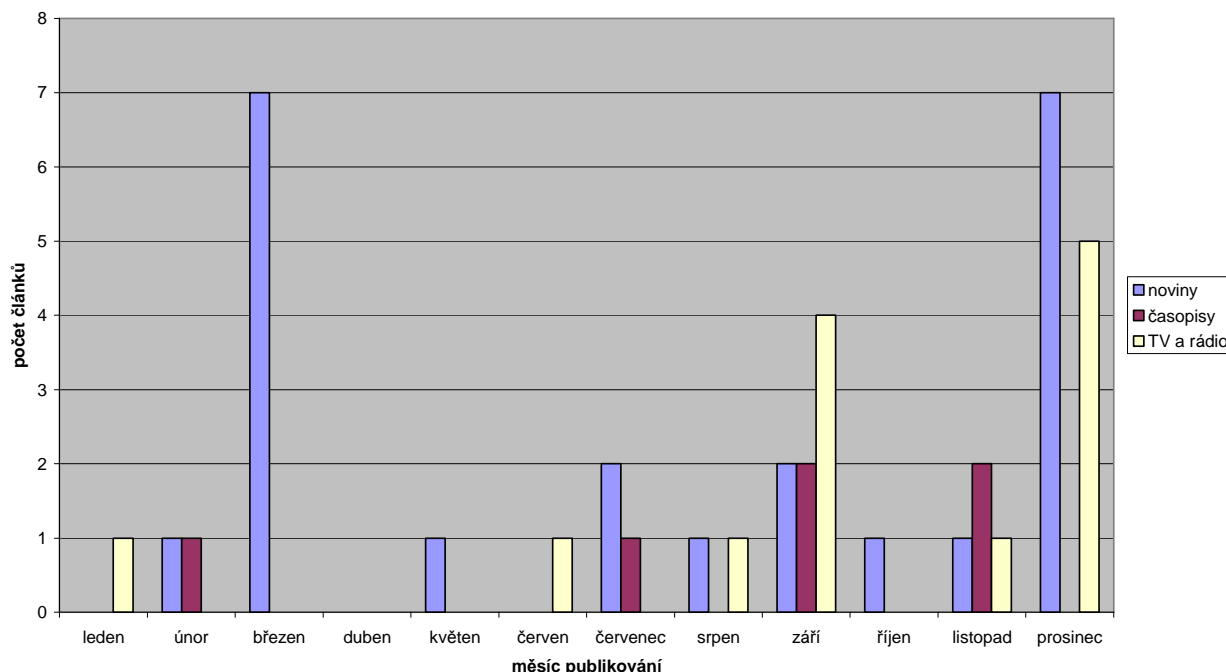
²⁰⁷ SOCHOR, Jan: *CONTRABAN ANDO*; In: Reflex; 9.11.2006; p. 34

²⁰⁸ TV Nova: *Po dlouhých šesti letech unikl bývalý kolumbijský ministr ze zajetí*; In: TV Nova; 6.1.2007; 19:30 Televizní noviny

²⁰⁹ FREISLER, Eduard: *Rusové vyzbrojují Cháveze*; In: Lidové noviny; 26.2.2007; p. 07

oblastí, kde v řadách levicových geril FARC a ELN bojuje kolem 11.000 dětí, což je ve světovém měřítku nejvíc na jednu zemi.“²¹⁰

Graf 11: Rok 2007

Březen 2007 byl ve znamení především mezinárodních vztahů a vyjednávání s guerrillou, projednával se jak vztah Venezuely a FARC²¹¹, tak USA a FARC. V souvislosti s Venezuelou byl zmíněn znovu Hugo Chávez, který „je podezírán z podpory kolumbijské levicové guerrilly známé jako FARC“. V tomto článku, který pojednával o celkové situaci v Jižní Americe, byla zmíněn jistý „posun k lepšímu“, vzhledem k tomu, že mnoho ze zemí má již demokraticky volené vlády a nevládnou jim tedy „ocelovou pěstí vojenské diktatury“. Přesto však bylo řečeno, že situace je i nadále „vzdálená ideálnímu stavu“, a to především kvůli „násilí, které nadále sužuje kontinent (...), pašování drog, jejichž produkce roste například i v Kolumbii, kam USA ročně posílají 700 milionů dolarů na potírání drogových kartelů, a existuje zde i rozsáhlá síť „s dětskou pornografií“.

²¹⁰ PEČINKA, Bohumil et Jakub SZANTO: *Děti – nejkrutější vojáci*, In: Reflex; 22.2.2007; p. 14

²¹¹ FREISLER, Eduard: *Jižní Amerika: drogy, prostituce i teroristé*, In: Lidové noviny; 13.3.2007; p. 09

Další březnový článek, jak již bylo zmíněno, se věnoval vztahu USA k různým latinskoamerickým zemím²¹². V této analýze Eduarda Freislera byl zmíněn kolumbijský exprezident Álvaro Uribe, označený jako „konzervativní pravičák“ a byly zde ve zkratce zmíněny největší Uribeho úspěchy v boji s kriminalitou a guerillou. Současně bylo řečeno, že „pro Washington je to jediný velký spojenec na kontinentu“.

Březnové zprávy se věnovaly také kolumbijskému spisovateli Gabrielu Garcíi Márquezovi, který „se na popud prezidenta Uribeho zapojil do mírových jednání mezi vládou a levicovými rebely“²¹³. Faktem je, že Márquez se již jednou do mírového procesu zapojil, a to v roce 2002, a tehdejší vyjednávání skončila krachem, jak již bylo nastíněno v předchozích kapitolách slovy bývalého velvyslance ČR v Kolumbii Mnislava Zeleného-Atapany, který se osobně také části rozhovorů zúčastnil. Ten také na konci března v MF DNES publikoval článek o vlastní zkušenosti s tímto kolumbijským spisovatelem.²¹⁴ Hovořil mimo jiné znovu o setkání s Márquezem při mírových rozhovorech s exprezidentem Andrésem Pastranou a FARC, kam se nedostavil vůdce FARC Manuel Tirofijo Marulanda, snad aby tehdejšího prezidenta zesměšnil. Článek Zeleného-Atapany je postaven na kritice Márqueze, který v kolumbijské politice příliš neintervenuje, zatímco jiným světovým aférám se věnuje (zmíněna je zde aféra prezidenta USA Clintona). Zelený také pejorativně komentuje spisovatelovo levicové zaměření a „obhajoby Castra, Cháveze a jim podobných“.

Největší producent banánů na světě – Chiquita – musela v březnu 2007 zaplatit pokutu 25 milionů dolarů za porušení protiteroristického zákona, když platila výpalné AUC, tedy Autodefensas Unidas de Colombia, za ochranu svých banánových plantáží²¹⁵. Podobně měla podle článku platit organizaci FARC a ELN.

²¹² FREISLER, Eduard: *USA sázejí v boji s radikály na Lulu*; In: Lidové noviny; 13.3.2007; p. 09

²¹³ NÍDR, Tomáš: *Márquez vyměnil pero za ratolest míru*; In: Mladá fronta DNES; 15.3.2007; p. 06

²¹⁴ ZELENÝ-ATAPANA, Mnislav: *Velký malý spisovatel Gabo*; In: Mladá fronta DNES; 24.3.2007; p. 32

²¹⁵ OA et ČTK: *Chiquita platila výpalné teroristům*; In: Mladá fronta DNES; 16.3.2007; p. 03, také NOS et ČTK: *Chiquita uplácela teroristy*; In: Lidové noviny; 16.3.2007; p. 13

Březen přinesl informace rovněž o dánské firmě Fighters and Lovers²¹⁶, která podporuje boj FARC proti vládě, a v březnu 2007 na ni bylo podáno trestní oznámení za podporu terorismu, z důvodu výroby triček s logy FARC a Lidové fronty pro osvobození Palestiny (PFLP).²¹⁷

Květnové zprávy přinesly informaci o policistovi, kterému se po osmi letech podařilo uprchnout ze zajetí FARC, které sdílel mimo jiné i se zadržovanou prezidentskou kandidátkou Íngrid Betancourtovou.²¹⁸

V červnu 2007 byl na ČT24 odvysílán rozhovor s Filipem Kandou ohledně masakru jedenácti zadržovaných poslanců, které FARC zabily.²¹⁹

Červencová krátká noticka pak zmínila protestní pochody, které byly uspořádány s žádostí „o ukončení občanské války a únosů civilistů, jež praktikují především levičácké gerily“.²²⁰ Bylo zmíněno také číslo zadržovaných – přibližně 3.000. Rovněž červencový článek se věnoval jedné z nejznámějších unesených – prezidentské kandidátce Íngrid Betancourtové, která tehdy byla v zajetí již pět let.²²¹ Obdobné téma bylo rovněž zpracováno v časopise Respekt – o únosech, beznaději, Íngrid Betancourtové a „zakletí Kolumbie“.²²²

Srpnové informace se věnovaly „kolumbijskému Forrestu Gumpovi“, tedy Gustavu Moncayovi, který pochodem protestoval za propuštění syna, kterého unesli povstalci FARC.²²³ Za celou dobu protestu, tedy 46 dní, ušel celkem 900 km. Na konci své pouti byl přijat dokonce prezidentem Uribem, nedošli však k dohodě, která by osvobodila Moncayova syna, Uribe tvrdě trval na svých požadavcích, aby FARC osvobodily všechny zajatce.

²¹⁶ <http://www.fightersandlovers.org/PFLP-and-FARC>

²¹⁷ TPA: „Teroristická“ trika bude řešit soud; In: Lidové noviny; 17.3.2007; p. 12

²¹⁸ ČTK: Policista utekl po osmi letech ze zajetí; In: Lidové noviny; 18.5.2007; p. 09

²¹⁹ ČT24: Osud zadržovaných poslanců v Kolumbii; In: ČT24; 28.6.2007; 19:00 Události

²²⁰ AA: * Krátce; In: Právo; 7.7.2007; p. 10

²²¹ Šíp: Íngrid Betancourt v rukou partyzánů; In: Šíp; 20.7.2007; p. 04

²²² PILÁTOVÁ, Markéta: Země tisíců rukojmích; In: Respekt; 9.7.2007; p. 09

²²³ FREISLER, Eduard: Kolumbijský Forrest Gump dosáhl cíle; In: Lidové noviny; 6.8.2007; p. 07, také ČT24: Snaha o urovnání ozbrojeného konfliktu v Kolumbii; In: ČT24; 3.8.2007; 19:00 Události, také PEČINKA, Bohumil et Stanislav ŠKODA: Vraťte mi syna!; In: Reflex; 6.9.2007; p. 14

V září noviny informovaly o Nizozemce Tanje Nijmeijerové, která v roce 2002 opustila rodné Nizozemsko, aby bojovala za marxistické ideály v řadách FARC.²²⁴ V jednom z táborů FARC byl vládními vojsky nalezen její deník, ve kterém popisovala život v táboře. Celosvětová média pak publikovala především fragmenty, které popisovaly její únavu a zklamání z fungování organizace.²²⁵

Francouzský prezident Nicolas Sarkozy se v září 2007 zapojil do problematiky zajatců FARC a apeloval, aby byla Íngrid Betancourtová propuštěna.²²⁶ K tomuto kroku ho vedl fakt, že rodina Betancourtové je původem právě z Francie.

V září odvysílala ČT24 zprávu, která se neobjevila v žádném jiném médiu, a to o smrti jednoho z velitelů FARC – Tomáše Mediny aka Černé akácie.²²⁷ V září utrpěly FARC další ztrátu – třiatvacetiletá partyzánka přinutila pilota letadla, aby ji dopravil do nejbližšího města, kde pak složila zbraně a dezertovala tak ze řad FARC.²²⁸

Říjen a listopad se v novinách věnoval především vztahu Kolumbie s venezuelským prezidentem Chávezem.²²⁹ V říjnu Chávez projevil snahu jednat s FARC o rukojmích, když chtěl dosáhnout osvobození 45 rukojmí.²³⁰

²²⁴ NIDR, TOMÁŠ: Odjela z Evropy do džungle, aby v Kolumbii bojovala za marxismus; In: Mladá fronta DNES; 15.9.2007; p. 06

²²⁵ O této Nizozemce byl natočen i dokument – Closing in on Tanja, jehož autorem je režisér Leo de Boer.

²²⁶ LIDOVÉ NOVINY: Sarkozy a VIP „vězeň“ kolumbijské guerilly; In: Lidové noviny; 25.9.2007; p. 11

²²⁷ ČT24: Kolumbie: Byl zabit vysoký velitel povstalecké organizace FARC; In: ČT24; 4.9.2007; 12:00 Zprávy, také ČT24: Velitel kolumbijské povstalecké organizace FARC zabit; In: ČT24; 4.9.2007; 19:00 Události

²²⁸ ČT24: Únos letadla v Kolumbii In: ČT24; 29.9.2007; 19:00 Události

²²⁹ Toto téma bylo na ČT24 odvysíláno již v září: ČT24: Chávez chce dojednat propuštění rukojmí; In: ČT24; 1.9.2007; 12:00 Zprávy

²³⁰ PRÁVO: Chávez chce jednat s FARC o rukojmích; In: Právo; 5.10.2007; p. 07

Nicméně kolumbijská strana jej odvolala z role prostředníka, proto Chávez následně v listopadu zmrazil styky s Kolumbií.²³¹

Prosincovým zprávám dominovala Íngrid Betancourtová, o níž kolumbijská televize odvysílala záznam, který dokazoval, že je prezidentská kandidátka stále naživu. Záznamy byly získány při policejním zásahu v Bogotě, kdy vládní vojska zajala čtyři údajné členy FARC.²³² V prosinci byl také odhalen plán FARC na únos Uribeho synů s tím, že je následně chtěli vyměnit za zadržované spolubojovníky.²³³ V prosinci byl také zachráněn malý chlapec z rukou FARC. K jeho záchraně dopomohla jedna z členek FARC, přezdívaná jako Černá žena.²³⁴

Závěr roku 2007 byl ve znamení slibu, že FARC propustí tři zajatce, mezi nimi i Claru Rojasovou (bývalou asistentku Íngrid Betancourtové) a jejího syna Emmanuela, který se narodil v táboře FARC a jeho otcem měl být jeden z bojovníků FARC. Předání mělo však proběhnout pouze do Chávezových rukou nebo rukou jím pověřených. Propuštění rukojmích mělo být ze strany FARC gestem dobré vůle a Chávez se dokonce vydal letecky pro rukojmí.²³⁵

²³¹ PETRŽELKA, Alexandr: *Chávez zmrazil styky s Kolumbií*; In: Právo; 27.11.2007; p. 09, také RESPEKT: *Ukončení jednání s kolumbijskými FARC*; In: Respekt; 26.11.2007; p. 07

²³² NEK et DPA: *Unesená Betancourtová možná žije*; In: Právo; 1.12.2007; p. 10, také NÍDR, Tomáš: *Po čtyřech letech vidí její tvář*; In: Mladá fronta DNES; 1.12.2007; p. 07, také AFO et ČTK et KAT: *„Smutný pohled, ale žije“*; In: Lidové noviny; 1.12.2007; p. 09, také PETRŽELKA, Alexandr et Jaroslav Zbožínek: *Betancourtovou čekají další Vánoce v džungli*; In: Právo; 21.12.2007; p. 11.

²³³ ČT24: *Policie odhalila plán povstalců z ozbrojených sil Kolumbie*; In: ČT24; 14.12.2007; 12:00 Zprávy

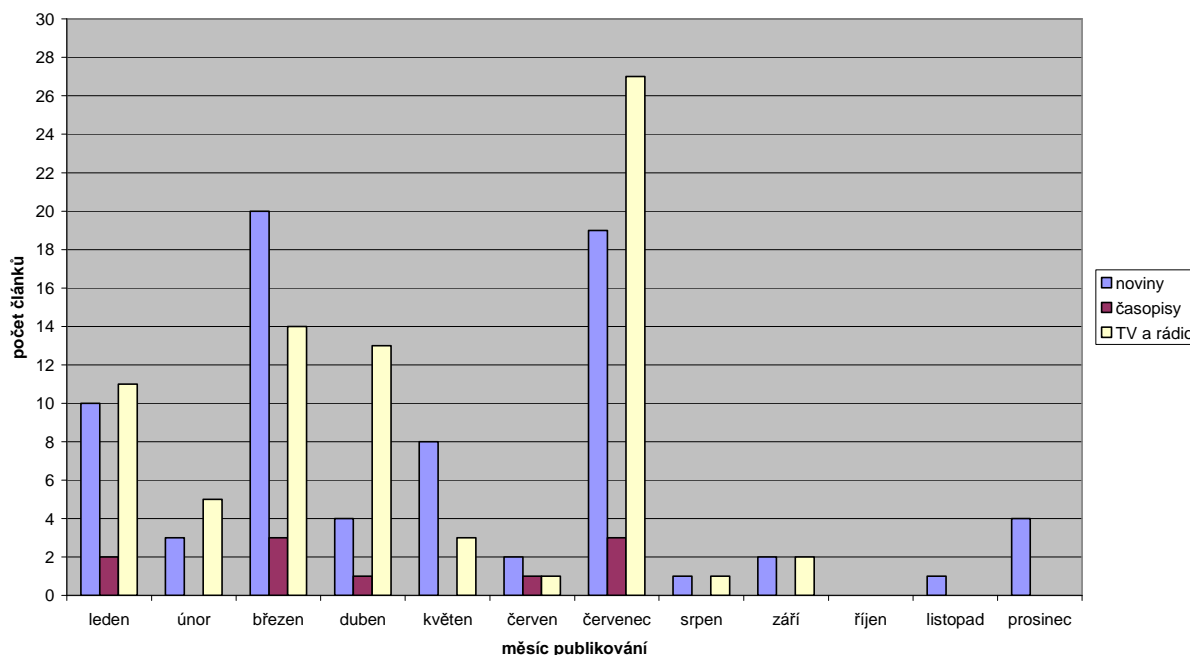
²³⁴ ČT24: *Kolumbie: Unesený chlapec je na svobodě*; In: ČT24; 5.12.2007; 12:00 Zprávy, také TV Nova: *Šťastný návrat uneseného chlapce*; In: TV Nova; 5.12.2007; 19:30 Televizní noviny

²³⁵ NEK et DPA: *Povstalcí pustí tři zajatce*; In: Právo; 21.12.2007; p. 11, také PETRŽELKA, Alexandr: *Chávez má dnes letět pro rukojmí*; In: Právo; 28.12.2007; p. 09, také ČTK: *Povstalcí prý dnes propustí rukojmí*; In: Lidové noviny; 28.12.2007; p. 07, také ČT24: *Hugo Chavéz už nebude prostředníkem jednání o propuštění rukojmích*; In: ČT24; 22.11.2007; 12:00 Zprávy, také ČT24: *Začaly přípravy na předání trojice rukojmí*; In: ČT24; 28.12.2007; 08:00 Zprávy, také ČT24: *Začaly přípravy na předání třech rukojmí zadržovaných skupinou FARC*; In: ČT24; 28.12.2007; 12:00 Zprávy

5.7 Rok 2008

V roce 2008 bylo téma FARC-EP z celého sledovaného období nejdiskutovanější – FARC se objevily celkem ve 161 článcích celkového korpusu, přičemž jak se dá vysledovat z přiloženého grafu, drtivá většina těchto článků byla publikována v horizontu ledna až června.

Graf 12: Rok 2008

Lednové informace plynule navazují na poslední zprávy z předchozího roku, které se věnovaly „gestu dobré vůle“, při kterém se FARC rozhodly propustit tři ze zadržovaných, tzv. politických, rukojmí, mezi nimi i Claru Rojasovou a jejího syna Emmanuela. Do procesu vyjednávání se dokonce zapojil venezuelský prezident Hugo Chávez. K předání mělo dojít již na konci roku 2007, nicméně lednové zprávy ukázaly, že se spíše jednalo o velké Chávezovo fiasko než velkou politickou výhru.²³⁶ V prvních dnech roku 2008 vyšlo najevo pomocí testů DNA, že syn Clary Rojasové Emmanuel již není v držení FARC, ale že žije v pěstounské péči v Bogotě.²³⁷ Současně také vyšlo najevo, že jednání o vydání rukojmí uvázla na mrtvém bodě a k předání

²³⁶ PILÁTOVÁ, Markéta: *Jak spřátelená guerilla vypálila Chávezovi rybník*; In: Respekt; 7.1.2008; p. 33

²³⁷ ČTK: Příbuzní kolumbijských rukojmí prošli testy DNA; In: Lidové noviny; 3.1.2008; p. 08

nakonec nedošlo. FARC současně přiznaly, že opravdu syna Clary Rojasové nezadržují.²³⁸ Nicméně o několik dní později byly dvě ze tří slibovaných rukojmí propuštěny – Clara Rojasová a Consuelo Gonzálesová, které byly zadržovány od roku 2002.²³⁹ Clara Rojasová se o několik dní později znovu shledala se svým synem Emmanuelem.²⁴⁰

Šest dní po propuštění dvou rukojmí však FARC znovu zaútočily a unesly další rukojmí, tentokrát šest turistů – Nora a pět Kolumbijců.²⁴¹ V lednu pak Uribe absolvoval cestu do Evropy, kde apeloval na vyjednavče ve Švýcarsku, Francii a Španělsku, aby se i nadále pokoušeli o výměnu rukojmích.²⁴²

Na počátku února se objevila zpráva o protestech proti FARC, při kterých demonstranti požadovali propuštění všech přes 700 rukojmí.²⁴³ Na konci února pak byli propuštěni čtyři rukojmí, které držely FARC, a to do rukou venezuelské

²³⁸ PETRŽELKA, Alexandr: *Gerila přiznala podvod*; In: Právo; 7.1.2008; p. 09, také JENÍK, Tomáš: *Fiasko místo vydání rukojmí*; In: Lidové noviny; 7.1.2008; p. 09, také PETRŽELKA, Alexandr: *O tříletého Emmanuela Rojase se ucházejí troje rodiče*; 11.1.2008; p. 10

²³⁹ BBC et AA: *Gerila pustila na svobodu dvě rukojmí*; In: Právo; 11.1.2008; p. 08, také LÉBR, Tomáš: *Kolumbie: dva rukojmí jsou volní*; In: Mladá fronta DNES; 11.1.2008; p. 06, také ČTK: *Kolumbie: dvě rukojmí byly propuštěny*; In: Lidové noviny; 11.1.2008; p. 08, také KAT et REUTERS et ČTK: *„Pořád nás drželi v řetězech“*; In: Lidové noviny; 14.1.2008; p. 08, také ČT24: *FARC propustil zadržované kolumbijské političky*; In: ČT24; 10.1.2008; 22:00 Zprávy, také TV Nova: *Povstalci z FARC propustili dvě rukojmí*; In: TV Nova; 11.1.2008; 06:30 Zprávy, také ČT24: *Zadržované kolumbijské političky jsou na svobodě*; In: ČT24; 11.1.2008; 08:00 Zprávy, také ČT24: *Političky vězněné v Kolumbii jsou na svobodě*; In: ČT24; 11.1.2008; 06:30 Zprávy, také ČT24: *Političky vězněné v Kolumbii jsou na svobodě*; In: ČT24; 11.1.2008; 07:30 Zprávy, také ČT24: *Kolumbijští povstalci z hnutí FARC propustili rukojmí*; In: ČT24; 11.1.2008; 12:00 Zprávy, také ČRo 1 – Radiožurnál: *Propuštění rukojmí ze zajetí Revolučních ozbrojených sil Kolumbie*; In: ČRo 1 – Radiožurnál; 14.1.2008; 21:00 Stalo se dnes

²⁴⁰ SODOMKOVÁ, Magdalena: *„Už být konečně se synem“*; In: Mladá fronta DNES; 15.1.2008; p. 07, také ČT24: *Clara Rojasová se po letech opět setkala se svým synem*; In: ČT24; 14.1.2008; 12:00 Zprávy

²⁴¹ AA: *Kolumbijská gerila unesla další turisty*; In: Právo; 16.1.2008; p. 15, také ČT24: *V Kolumbii pokračují únosy*; In: ČT24; 15.1.2008; 12:00 Zprávy

²⁴² RESPEKT: *Uribeho cesta do Evropy*; In: Respekt; 28.1.2008; p. 07, také ČT24: *Kolumbijský prezident žádal Evropu o mezinárodní prostřednictví*; In: ČT24; 26.1.2008; 15:33 Evropské události

²⁴³ TV Nova: *Protesty proti ultralevicovým povstalcům v Kolumbii*; In: TV Nova; 5.2.2008; 06:00 Zprávy

delegace v kolumbijské džungli. Mezi rukojmími byli bývalí kolumbijští poslanci, kteří byli drženi přes šest let.²⁴⁴ Další rukojmí však FARC odmítly vydat, jediné pod podmínkou, že armáda vyklidí dvě místa v Kordillerách, přičemž článek neuvedl, o jaká místa přesně se má jednat.²⁴⁵

Na konci února se pak francouzský prezident Nicolas Sarkozy, jehož obliba mezi voliči prudce klesala, rozhodl znovu intervenovat a pokusit se vyjednat propuštění Íngrid Betancourtové²⁴⁶, stejně jako se o to pokusil v roce 2007, ale neúspěšně.

Březen 2008 byl především ve znamení mezinárodních konfliktů – kolumbijská vládní vojska zaútočila na povstalecký tábor FARC, při kterém byl zabit jeden z vrchních velitelů FARC Luis Edgar Devia aka Reúl Reyes. Při této vojenské akci byly napadeny dva tábory, jeden na kolumbijském území a druhý několik kilometrů za hranicí s Ekvádorem. Porušení hranic bez předešlého informování ekvádorských úřadů však způsobilo velkou nevoli na ekvádorské straně a i Venezuela útok odsoudila a jak ekvádorský prezident Rafael Correa, tak venezuelský Hugo Chávez na hranice s Kolumbií poslali svá vojska. Hugo Chávez dokonce pohrozil Kolumbii vyhlášením války.²⁴⁷ V souvislosti s tímto incidentem tehdejší viceprezident Francisco Santos prohlásil, že se FARC pokoušejí o výrobu jaderné bomby a k těmto účelům shánějí radioaktivní

²⁴⁴ ČTK: *Čtyři zajatci FARC jsou na svobodě*; In: Lidové noviny; 28.2.2008; p. 07, také ČT24: *Povstalci z hnutí FARC propustili čtyři rukojmí*; In: ČT24; 28.2.2008; 12:00 Zprávy, také ČT24: *Kolumbijské hnutí FARC propustilo čtyři rukojmí*; In: ČT24; 28.2.2008; 08:30 Zprávy

²⁴⁵ PETRŽELKA, Alexandr: *Gerila další rukojmí nepropustí*; In: Právo; 29.2.2008; p. 10

²⁴⁶ KAM et AP: *Sarkozy hodlá pro rukojmí zajet do džungle*; In: Mladá fronta DNES; 29.2.2008; p. 07

²⁴⁷ PETRŽELKA, Alexandr: *Kolumbijský útok proti gerile pobouřil Ekvádor a Venezuelu*; In: Právo; 4.3.2008; p. 09, také NOVOTNÝ, Pavel: *Chávez zuří, hrozí Kolumbii válkou*; In: Mladá fronta DNES; 4.3.2008; p. 06, také ZELENÝ-ATAPANA, Mislav: *Chávezovy válečné hry*; In: Lidové noviny; 4.3.2008; p. 13, také ČTK: *Armáda narušila hranici Ekvádoru*; In: Lidové noviny; 4.3.2008; p. 10, také ČT24: *Napětí mezi Ekvádorem a Kolumbií*; In: ČT24; 4.3.2008; 12:00 Zprávy, také ČT24: *Organizace amerických států se sešla kvůli konfliktu v Jižní Americe*; In: ČT24; 5.3.2008; 08:00 Zprávy, také ČT24: *Ekvádorská armáda zajala pět údajných povstalců*; In: ČT24; 7.3.2008; 08:00 Zprávy, také PILÁTOVÁ, Markéta: *Guerilla v pyžamu*; In: Respekt; 10.3.2008; p. 30

materiál.²⁴⁸ Tato slova se na konci března potvrdila, když bylo zadrženo 30 kilogramů uranu patřícího FARC.²⁴⁹ Mezinárodní krize pak dostala ještě další rozměr, když Álvaro Uribe prohlásil, že požene Huga Cháveze před mezinárodní soud v Haagu kvůli podezření, že Chávez finančně podporoval FARC. Chávez v reakci na toto prohlášení uzavřel hranice s Kolumbií²⁵⁰ a následujícího dne pak na hranice s Kolumbií vyslal 9.000 vojáků.²⁵¹ Nicméně tato krize, v tisku nazývaná jako „jihoamerická krize“, byla v horizontu tří dnů vyřešena smírem po mimořádném summitu prezidentů Ekvádoru, Venezuely a Kolumbie.²⁵² Na hranicích Kolumbie a Venezuely byl pak uspořádán koncert, na kterém se oba národy snažily napravit narušené vztahy.²⁵³ Ještě před uzavřením smíru mezi zeměmi byl dostižen a zabit další z vůdců povstalců Iván Ríos. Po smrti Raúla Reyese to byl v jednom týdnu druhý zásah kolumbijských vládních vojsk proti FARC.²⁵⁴

Po zažehnání krize Chávez požádal FARC o propuštění Ingrid Betancourtové slovy „Manueli Marulando, vydej Ingrid“.²⁵⁵ Betancourtová pak

²⁴⁸ DPA et BBC et NEK: *Kolumbijští rebelové prý chtějí „špinavou bombu“*; In: Právo; 5.3.2008; p. 09, také KRYŽÁNEK, Ladislav: *Kolumbijské gerily chtěly špinavou bombu, míní vláda*; In: Mladá fronta DNES; 5.3.2008; p. 07

²⁴⁹ CNN et ČTK: *Kolumbijci zabavili FARC 30 kilo uranu*; In: Právo; 28.3.2008; p. 10, také ČT24: *Kolumbijští vojáci zabavili víc než třicet kilogramů uranu*; In: ČT24; 27.3.2008; 12:00 Zprávy, také ČTK: *V Kolumbii zabavili třicet kilo uranu patřícího FARC*; In: Lidové noviny; 28.3.2008; p. 08

²⁵⁰ ČTK: *Kolumbie chce Cháveze hnát před soud v Haagu*; In: Lidové noviny; 5.3.2008; p. 08, také ČT24: *Kolumbijský prezident chce žalovat venezuelského prezidenta*; In: ČT24; 4.3.2008; 22:00 Zprávy

²⁵¹ ČTK: *Chávez vyslal na hranice 9000 mužů*; In: Lidové noviny; 6.3.2008; p. 09

²⁵² AP: *Kolumbie, Ekvádor a Venezuela se usmířily*; In: Mladá fronta DNES; 8.3.2008; p. 06, také ČTK: *Jihoamerická krize končí smírem*; In: Lidové noviny; 8.3.2008; p. 08, také ČT24: *Konec jihoamerické krize*; In: ČT24; 8.3.2008; 19:00 Události, také ČT24: *Venezuela chce obnovit diplomatické vztahy s Kolumbií*; In: ČT24; 10.3.2008; 08:00 Zprávy

²⁵³ ČT24: *Kolumbijci a Venezuelané se sešli na společném koncertě*; In: ČT24; 17.3.2008; 06:30 Zprávy

²⁵⁴ ČTK: *Kolumbie: zabit další vůdce povstalců*; In: Mladá fronta DNES; 8.3.2008; p. 06, také ČT24: *Další povstalec z hnutí FARC zabit*; In: ČT24; 7.3.2008; 22:00 Zprávy

²⁵⁵ AA et DPA: *Chávez: Propust'te Betancourtovou*; In: Právo; 10.3.2008; p. 12

byla předmětem i další zprávy – Kolumbie nabídla výměnou za prezidentskou kandidátku vězněné bojovníky FARC.²⁵⁶

Další březnové zprávy se věnovaly Viktoru Butovi, ruskému obchodníkovi se zbraněmi, přezdívanému „Obchodník se smrtí“, který je dodával různým povstaleckým skupinám po celém světě, FARC nevyjímaje, a který byl zadržen v thajském Bankoku.²⁵⁷

Redaktor ČRo Karel Wichs na konci března shrnul uplynulé události posledního měsíce. Zmínil mimo jiné i to, že FARC stále kromě Betancourtové zadržují padesát „tučných kousků“, tedy míněno politických zajatců.²⁵⁸

Hned na počátku dubna pak byla Betancourtová viděna vesničany ve zjevně špatném zdravotním stavu vesničany.²⁵⁹ Následujícího dne francouzský prezident Sarkozy apeloval na FARC, aby Betancourtovou propustili a nabídl vyslat k ní lékařský tým, protože podle dřívějších zpráv měla trpět žloutenkou typu B.²⁶⁰ O týden později však Francie zdravotnickou misi odvolala, protože FARC vydaly prohlášení, že jim setkání s Betancourtovou neumožní.²⁶¹ Vůdce povstalců Rodrigo Grada mezitím uvedl, že Betancourtovou propustí pouze

²⁵⁶ BBC et AA: Kolumbie chce měnit vězně za Betancourtovou; In: Právo; 29.3.2008; p. 13, také ČT24: Kolumbijská vláda navrhla FARC výměnný obchod; In: ČT24; 28.3.2008; 12:00 Zprávy

²⁵⁷ ČTK: Policie zadržela obchodníka se zbraněmi; In: Lidové noviny; 7.3.2008; p. 08, také VC et INT: Past sklápá v Thajsku!; In: Šíp; 8.3.2008; p. 10, také PUR: Thajsko dopadlo světového „obchodníka se smrtí“; In: Právo; 8.3.2008; p. 10, také BRW: „Obchodník se smrtí“ zůstává v cele; In: Právo; 12.3.2008; p. 10, také BRW: Kšeftař se smrtí žádá z thajského vězení Rusko o pomoc; In: Právo; 16.4.2008; p. 16, také GAJDAMACKÝ, Alexandre: Co ví obchodník se smrtí?; In: Respekt; 25.3.2008; p. 34, také SZANTO, Jakub et Bohumil PEČINKA: Obchodník se smrtí; In: Reflex; 30.4.2008; p. 14

²⁵⁸ ČRo 1 – Radiožurnál: Politické vztahy v Kolumbii; In: ČRo 1 – Radiožurnál; 28.3.2008; 21:00 Stalo se dnes

²⁵⁹ AA: Betancourtovou prý viděli vesničané; In: Právo; 2.4.2008; p. 10

²⁶⁰ BBC et AA: Sarkozy nabídl vyslat lékaře Betancourtové; In: Právo; 3.4.2008; p. 15, také TV Nova: Sarkozy vyzval Kolumbii k propuštění Ingrid Betancourtové; In: TV Nova; 2.4.2008; 06:00 Zprávy, také ČT24: Sarkozy vyzval povstalice, aby propustili I. Betancourtovou; In: ČT24; 2.4.2008; 12:00 Zprávy

²⁶¹ NEK et DPA: Francie odvolala misi pro Bétancourtovou; In: Právo; 10.4.2008; p. 17, také ČT24: Francie odvolá z Kolumbie svůj zdravotnický tým; In: ČT24; 9.4.2008; 08:30 Zprávy

výměnou za osvobození svých bojovníků z kolumbijských věznic.²⁶² V těchto dnech byl zachráněn po 26 dnech věznění jeden z rukojmí FARC, Pablo Ariza.²⁶³ Ve Francii na počátku dubna také probíhaly protesty za propuštění rukojmích.²⁶⁴

Květnové zprávy přinesly informaci, která Latinskou Ameriku spojila s Českou republikou – jednalo se o summit státníků v Limě, kterého se zúčastnil tehdejší premiér Mirek Topolánek. Topolánek se ve své řeči kriticky věnoval o Hugu Chávezovi, byla zde zmíněna i nevraživá situace mezi Venezuelou a Kolumbií právě kvůli FARC.²⁶⁵

V květnu dezertovala velitelka FARC Nelly Ávila Morenová aka Karina, která se vydala vládním vojskům společně s další členkou FARC nazývanou Michín.²⁶⁶

Květnové události pak také přinesly informaci o smrti Manuela Marulandy, přezdívaného Tirofijo (tedy „Přesná střela“), který byl jedním ze zakladatelů FARC. Jeho smrt byla podle FARC způsobena infarktem.²⁶⁷ Část velitelů se pak byla ochotná vzdát, podle slov Álara Uribeho, který ale současně přiznal, že někteří chtějí v boji pokračovat.²⁶⁸ Po smrti Alonsa Cana a Raúla Reyese se jednalo o další zásah v řadách FARC, navíc v rámci jednoho měsíce. „Hnutí FARC v posledních měsících utrpělo řadu ran, přičemž

²⁶² ČT24: FARC propustí Betancourtovou výměnou za povstalce; In: ČT24; 4.4.2008; 12:00 Zprávy

²⁶³ ČT24: Kolumbijští vojáci osvobodili jednoho z rukojmí FARCu; In: ČT24; 7.4.2008; 12:00 Zprávy

²⁶⁴ ČT24: Protesty za propuštění rukojmích v Kolumbii; In: ČT24; 7.4.2008; 06:00 Zprávy

²⁶⁵ NOVOTNÝ, Pavel: *Summit v Limě: Topolánek „utřel“ Cháveze*; In: Mladá fronta DNES; 17.5.2008; p. 07, také PEŠEK, Petr: *Summit rozhněvaných mužů*; In: Lidové noviny; 17.5.2008; p. 08, také ČT24: *Konflikt v Latinské Americe zasáhne i Českou republiku*; In: ČT24; 15.5.2008; 19:00 Události, také ČRo 1 – Radiožurnál: *Summit zemí Latinské Ameriky, Karibiku a EU*; In: ČRo 1 – Radiožurnál; 16.5.2008; 21:00 Stalo se dnes

²⁶⁶ BBC et AA: *Vyhládlá velitelka FARC se vzdala*; In: Právo; 20.5.2008; p. 10

²⁶⁷ REUTERS et CER: *Lídr obávaných kolumbijských rebelů je mrtev*; In: Lidové noviny; 26.5.2008; p. 09, také ČT24: *Nejvyšší velitel kolumbijské gerily FARC Manuel Manuralanda je po smrti*; In: ČT24; 25.5.2008; 19:00 Události

²⁶⁸ PETRŽELKA, Alexandr: *Šéf a zakladatel kolumbijské gerily je mrtev*; In: Právo; 26.5.2008; p. 10

informace o té nejtěžší a možná rozhodující pronikla na veřejnost až v posledních dnech.²⁶⁹ V jednom z článků pojednávajících o tomto tématu byl zmíněn i počet bojovníků FARC: „Měly až 15 tisíc bojovníků, nyní podle odhadu úřady čítají na devět tisíc osob.“²⁷⁰

Květnové události roku 2008 pak shrnul v článku v Lidových novinách Zelený–Atapana, který začal slovy „Z boje za sociální proměnu Kolumbie se už dávno stal obchod za udržení vysokého rozpočtu guerilly“.²⁷¹ Shrnoval zde minulost i současnost FARC, s vidinou světlejších zítřků: „Uribe začal guerille „šlapat“ na paty. Jistě, únosy, masakry, přepady bank a vydírání pokračují, ale změna k lepšímu je v Kolumbii cítit. Většina Kolumbijců přiznává, že se „líp dýchá“.“²⁷² Další shrnutí uplynulých událostí se objevilo v časopise Reflex, v komentáři Bohumila Pečinky a Jakuba Szántó.²⁷³

V červnu 2008 se Chávez „otočil zády ke kolumbijským povstalcům“ a vyzval je, aby složili zbraně.²⁷⁴ V červnu rovněž vyšlo najevo, že politik Sigifredo López, unesený roku 2002, je naživu.²⁷⁵

Červenec 2008 byl jednoznačně nejfrekventovanějším obdobím, co se informací ohledně FARC týče – 2. července totiž byla úspěšně provedena Operace Šach, při které bylo osvobozeno 15 rukojmí, včetně bývalé prezidentské kandidátky Betancourtové, která byla zadržována po dobu 6 let. Vládní vojska maskovaná za členy FARC přiletěla do tábora neoznačeným vrtulníkem, kterým měli eskortovat rukojmí k jinému veliteli FARC. Rukojmí svázali, dvoučlennou doprovodnou posádku z řad FARC po vzletu vrtulníku zajali a rukojmí odvezli do bezpečí. Operace proběhla po dlouhých měsících

²⁶⁹ NOVOTNÝ, Pavel: *Propustí gerila stovky rukojmích?*; In: Mladá fronta DNES; 26.5.2008; p. 07

²⁷⁰ PAW: Šéf rebelů měl jistou ruku, datum narození však nikoli; In: Mladá fronta DNES; 26.5.2008; p. 07

²⁷¹ ZELENÝ-ATAPANA, Mnislav: *Zvítězíme! A bude to stát hodně*; In: Lidové noviny; 28.5.2008; p. 11

²⁷² ZELENÝ-ATAPANA, Mnislav: *Zvítězíme! A bude to stát hodně*; In: Lidové noviny; 28.5.2008; p. 11

²⁷³ PEČINKA, Bohumil et Jakub SZANTO: *Smolný měsíc povstalců*; In: Reflex; 12.6.2008; p. 14

²⁷⁴ REUTERS et CER: *Chávez se otočil zády ke kolumbijským povstalcům*; In: Lidové noviny; 10.6.2008; p. 08, také AA: *Chávez vyzval gerilu složit zbraně*; In: Právo; 10.6.2008; p. 09

²⁷⁵ ČT24: Kolumbijský politik unesený před šesti lety žije; In: ČT24; 22.6.2008; 19:00 Události

plánování hladce a podle oficiálních vládních zdrojů při ní nedošlo k ozbrojenému střetu.²⁷⁶ O dva týdny později však došlo k podezření ohledně možného zneužití znaku a jména Červeného kříže - vládní vojáci se měli vydávat za humanitární pracovníky a mohli tak poškodit neutralitu této organizace, která je zabezpečena ženevskými konvencemi.²⁷⁷ Za použití symbolů Červeného kříže, které se nakonec prokázalo pravdivé, se Uribe

²⁷⁶ ČTK et CNN: *Betancourtová po šesti letech osvobozena*; In: Právo; 3.7.2008; p. 01, také STRUHA, Kamil: *Kolumbijští vojáci osvobodili Betancourtovou*; In: Mladá fronta DNES; 3.7.2008; p. 05, také CER: *Rukojmí v Kolumbii jsou volní*; In: Lidové noviny; 3.7.2008; p. 08, také PETRŽELKA, Alexandr: *Betancourtová je na svobodě díky léčce*; In: Právo; 4.7.2008; p. 10, také NOVOTNÝ, Pavel: *Vláda zesměšnila povstalce z FARC*; In: Mladá fronta DNES; 4.7.2008; p. 06, také ZELENÝ-ATAPANA, Mnislav: *Kolumbie zvedla hozenou rukavici*; In: Mladá fronta DNES; 4.7.2008; p. 10, také NOVOTNÝ, Pavel: *Zachránil ji trik agentů. Po letech objala své děti*; In: Mladá fronta DNES; 4.7.2008; p. 01, také ŠEK: *HLAVNÍ AKTÉŘI*; In: Lidové noviny; 4.7.2008; p. 06, také ČTK et ŠEK: *Betancourtová: Stále chci být prezidentkou*; In: Lidové noviny; 4.7.2008; p. 06, také PEŠEK, Petr: *Operace Šach: 22 minut*; In: Lidové noviny; 4.7.2008; p. 06, také ŠEK: *Unesené političce pomohla ze zajetí lest osvoboditelů*; In: Lidové noviny; 4.7.2008; p. 01, také PETRŽELKA, Alexandr: *Betancourtová po šesti letech utrpení v džungli rychle pookřála*; In: Právo; 7.7.2008; p. 19, také ČTK et REUTERS: *Svoboda přijde, říká rukojmím Betancourtová*; In: Mladá fronta DNES; 7.7.2008; p. 07, také CER et REUTERS: *Betancourtová: Nebylo to hrané*; In: Lidové noviny; 7.7.2008; p. 08, také ČT24: *Ingrid Betancourtová osvobozena ze zajetí*; In: ČT24; 2.7.2008; 22:30 Události, komentáře, také ČT24: *Šest let v zajetí*; In: ČT24; 3.7.2008; 22:30 Události, komentáře, také ČT24: *Boj proti gerile*; In: ČT24; 3.7.2008; 22:30 Události, komentáře, také ČT24: *Ingrid Betancourtová je na svobodě*; In: ČT24; 3.7.2008; 19:00 Události, také ČT24: *Ingrid Betancourtová byla osvobozena*; In: ČT24; 3.7.2008; 06:30 Zprávy, také ČT24: *Kolumbijská armáda zachránila rukojmí*; In: ČT24; 3.7.2008; 08:00 Zprávy, také ČT24: *Někdejší kandidátka na Úřad kolumbijské prezidentky Ingrid Betancourtová je volná*; In: ČT24; 3.7.2008; 07:00 Zprávy, také ČT24: *Komando kolumbijské armády osvobodilo rukojmí*; In: ČT24; 3.7.2008; 07:30 Zprávy, také ČT24: *Bývalá kandidátka na úřad kolumbijské prezidentky Ingrid Betancourtová je volná*; In: ČT24; 3.7.2008; 06:00 Zprávy, také ČRo 1 – Radiožurnál: *Nejstarší latinskoamerická levicová guerilla utrpěla citelný zásah*; In: ČRo 1 – Radiožurnál; 3.7.2008; 12:00 Ozvěny dne, také ČRo 1 – Radiožurnál: *Kolumbie přijímá gratulace za osvobození rukojmích*; In: ČRo 1 – Radiožurnál; 3.7.2008; 18:00 Ozvěny dne, také ČT24: *Betancourtová na svobodě*; 4.7.2008; 07:30 Zprávy, také ČT24: *Sarkozy dnes přijme osvobozenou Ingrid Betancourtovou*; In: ČT24; 4.7.2008; 08:30 Zprávy, také ČT24: *Ingrid Betancourtová na svobodě*; In: ČT24; 4.7.2008; 06:00 Zprávy, také RESPEKT: *Osvobozená Ingrid Betancourtová*; In: Respekt; 7.7.2008; p. 08, také SOBOTA, Jiří: *Odras ode dna*; In: Respekt; 14.7.2008; p. 32, také VALESÍ, Martin: *ŠEST LET V ZAJETÍ*; In: Instinkt; 17.7.2008; p. 70

²⁷⁷ ČTK: *Betancourtové pomohl válečný zločin*; In: Lidové noviny; 17.7.2008; p. 06

omluvil a označil ho za „chybu lidského faktoru“.²⁷⁸ V souvislosti s osvobozením rukojmí vyvstala také debata, zda pro jejich záchranu nebylo FARC odevzdáno finanční výkupné, což by popíralo Uribeho politiku boje proti FARC. Nicméně kolumbijská vláda obvinění popřela.²⁷⁹

Na počátku července, několik dní po osvobození rukojmí v operaci Šach vyzval k propuštění rukojmí i bývalý kubánský vůdce Fidel Castro.²⁸⁰

21. července byl pak uspořádán koncert na podporu všech rukojmí, které stále FARC zadržují, na kterém přednesla klíčový projev právě Ingrid Betancourtová a zazpívala zde i zpěvačka kolumbijského původu Shakira. Betancourtová vyzvala povstalce, aby složili zbraně a propustili zbytek rukojmí.²⁸¹ V těchto dnech probíhaly i další demonstrace za jejich propuštění, a to jak v Kolumbii²⁸², tak ve Francii.²⁸³ Na konci července pak FARC propustily osm rukojmí a předaly je zástupcům Červeného kříže.²⁸⁴

V září 2008 byla vládními vojsky získána paměťová karta s osobními údaji o FARC jako jména, krycí jména a fotografie více než devíti tisíců členů

²⁷⁸ ČT24: Kolumbijská armáda zneužila symboly Mezinárodního červeného kříže; In: ČT24; 17.7.2008; 12:00 Zprávy, také ČRo 1 – Radiožurnál: *Zneužití symbolu Červeného kříže*; In: ČRo 1 – Radiožurnál; 17.7.2008; 12:00 Ozvěny dne

²⁷⁹ ČT24: Kolumbijská vláda popírá vykoupení svobody patnácti rukojmích penězi; In: ČT24; 5.7.2008; 19:00 Události, také ČRo 1 – Radiožurnál: *Francie popřela financování operace na osvobození Betancourtové*; In: ČRo 1 – Radiožurnál; 6.7.2008; 07:00 Zprávy

²⁸⁰ ČRo 1 – Radiožurnál: *Castro vyzval FARC k propuštění všech zajatců*; In: ČRo 1 – Radiožurnál; 6.7.2008; 12:00 Zprávy, také ČT24: *Castro vyzval FARC k propuštění rukojmí*; In: ČT24; 7.7.2008; 07:30 Zprávy

²⁸¹ ČTK: *Betancourtová: Už žádná rukojmí!*; In: Lidové noviny; 21.7.2008; p. 07, také POL: *Shakira zpívala pro rukojmí*; In: Blesk; 22.7.2008; p. 02

²⁸² ČT24: Skoro čtyři miliony lidí v Kolumbii protestovaly proti unášení a věznění rukojmích; In: ČT24; 21.7.2008; 07:30 Zprávy, také ČT24: *Statisíce lidí v Kolumbii protestovaly proti unášení a vězení rukojmích*; In: ČT24; 21.7.2008; 07:00 Zprávy

²⁸³ ČT24: Tisíce lidí v Paříži požadovali propuštění rukojmích zadržovaných v Kolumbii; In: ČT24; 21.7.2008; 06:00 Zprávy

²⁸⁴ ČTK et BBC et AA: *FARC propustila dalších osm rukojmích*; In: Právo; 29.7.2008; p. 11, také ČTK: *FARC propustily osm rukojmích*; In: Lidové noviny; 25.7.2008; p. 06

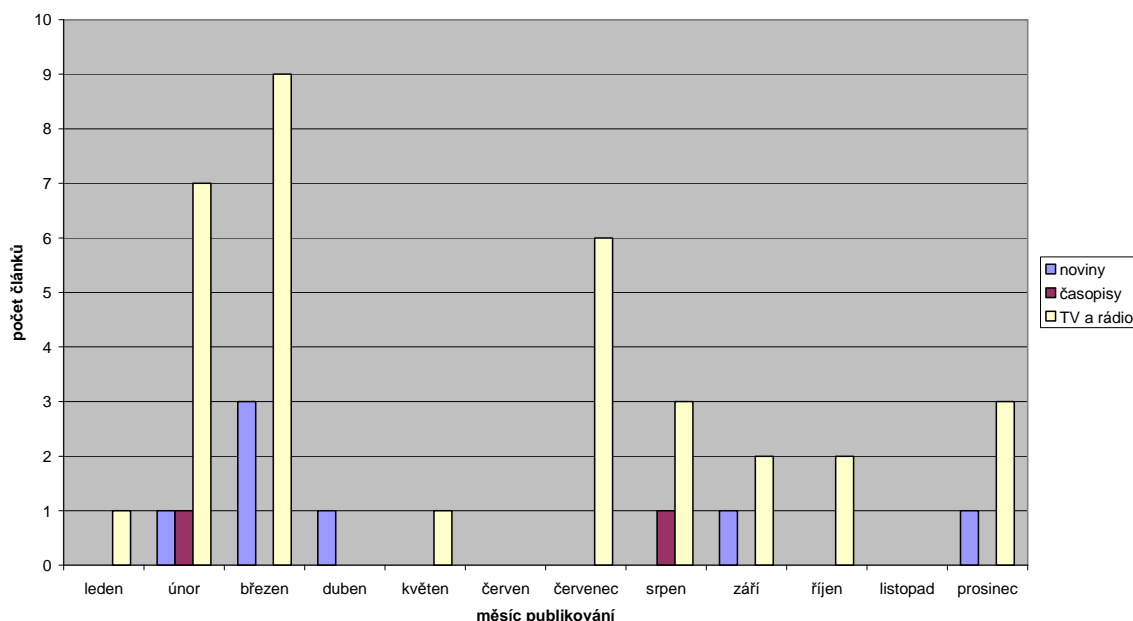
přední bojové divize zvané Východní blok.²⁸⁵ Tento akt byl označen za „další vítězství v boji proti FARC“.

V září byla rovněž publikována zpráva o plánovaném příjezdu Íngrid Betancourtové do Prahy a jejím vystoupení na konferenci Forum 2000.²⁸⁶ V prosinci pak Betancourtová po pěti měsících od osvobození navštívila Francii, odkud pocházela její rodina.²⁸⁷ Na konci prosince se poprvé objevila zpráva o plánovaném filmu o jejím životě v zajetí.²⁸⁸

5.8 Rok 2009

Za rok 2009 bylo ve všech sledovaných médiích publikováno celkem 43 článků.

Graf 13: Rok 2009

Na konci prosince 2008 FARC oznámily, že se chystají propustit na svobodu šest vysoce postavených politiků z celkových 28, které tehdy drželi v

²⁸⁵ ČT24: Další vítězství kolumbijské vlády v boji s hnutím FARC; In: ČT24; 23.9.2008; 12:00 Zprávy, také ČT24: Kolumbie oznámila další vítězství v boji s FARC; In: ČT24; 23.9.2008; 07:00 Zprávy, také PRÁVO: Kolumbijská armáda zabavila data o FARC; In: Právo; 24.9.2008; p. 11

²⁸⁶ KAS: Slavná zajatkyň přijede do Prahy; In: Mladá fronta DNES; 26.9.2008; p. 04

²⁸⁷ BBC et AA: Betancourtová opět doma; In: Právo; 4.12.2008; p. 14

²⁸⁸ ČTK: * Plánuje se film; In: Právo; 30.12.2008; p. 17, také ČTK: O Betancourtové bude natočen film; In: Lidové noviny; 30.12.2008; p. 08

zajetí²⁸⁹, nicméně zpráva proběhla ve větší míře znovu až na konci ledna 2009.²⁹⁰ Na počátku února skutečně došlo k propouštění rukojmí, nicméně byli propuštěni pouze čtyři.²⁹¹ O několik dní později byl rovněž propuštěn bývalý kolumbijský poslanec Sigifredo López, který byl původně plánovaný jako šestý k propuštění.²⁹² O tomto politikovi se noviny zmiňovaly již v červnu 2008, kdy přinesly zprávu o tom, že stále žije.

V únoru se začaly objevovat výpovědi bývalých spoluvězňů Ingrid Betancourtové. Mezi největšími kritikami na její osobu zaznívalo, že svou arogancí ztěžovala ostatním zajetí. *„Je sebestředná, povýšená. (...) Sledoval jsem ji, jak se snaží převzít kontrolu nad táborem. Činila tak s arogancí, která se vymkla její kontrole.“*²⁹³ V březnu pak Betancourtová požádala o rozvod, který zdůvodnila dlouholetým odloučením. Nicméně vyšlo rovněž najevo, že Betancourtová udržovala v zajetí sexuální styk s rovněž zadržovaným bývalým senátorem Luisem Pérezem.²⁹⁴

V březnu 2009 uštědřila vládní vojska FARC další ránu – byl zadržen „Černý Antonio“, tedy Bernardo Mosquera Machalo, který byl organizátorem únosů pro FARC. Při zásahu byli navíc osvobozeni rukojmí, které povstalci

²⁸⁹ ČTK: *Rebelové propustí šest rukojmí*; In: Lidové noviny; 22.12.2008; p. 07

²⁹⁰ ČT24: FARC se chystá propustit na svobodu šest vysoce postavených politiků; In: ČT24; 29.1.2009; 07:30 Zprávy

²⁹¹ TV Nova: Povstalecké revoluční ozbrojené síly Kolumbie propustily čtyři svá rukojmí; In: TV Nova; 2.2.2009; 06:00 Zprávy, také ČT24: *Kolumbijští povstalci z hnutí FARC propustili čtyři rukojmí*; In: ČT24; 2.2.2009; 06:30 Zprávy, také ČT24: *FARC propustil další rukojmí*; In: ČT24; 4.2.2009; 12:00 Zprávy

²⁹² ČT24: FARC propustila bývalého kolumbijského poslance Sigifreda Lópeze; In: ČT24; 6.2.2009; 08:00 Zprávy, také ČT24: *Šestý rukojmí kolumbijské povstalecké armády FARC je na svobodě*; In: ČT24; 6.2.2009; 12:00 Zprávy

²⁹³ NOVOTNÝ, Pavel: *Rukojmí: Arogantní Betancourtová mi ztížila zajetí*; In: Mladá fronta DNES; 28.2.2009; p. 07

²⁹⁴ DPA: *Bétancourtová požádala o rozvod*; In: Právo; 17.3.2009; p. 10, také BLESK: *EXPRES*; In: Blesk; 17.3.2009; p. 03, také POL: *Politická se teď chce rozvést*; In: Blesk; 17.3.2009; p. 02

právě převáželi a rovněž byly objeveny jeskyně, ve kterých se povstalci ukrývali²⁹⁵

Březen 2009 byl zlomovým měsícem pro zadržované cizince v táborech FARC – 18. března byl propuštěn na svobodu poslední zadržovaný zahraniční rukojmí – Švéd Erik Roland Larsson, který byl vězněn od května 2007.²⁹⁶

V březnu byla rovněž zveřejněna videonahrávka, která dokumentovala život v táboře FARC. Nahrávku zveřejnila kolumbijská televizní stanice RCN.²⁹⁷ Později bylo zatčeno 10 mužů podezřelých z přípravy atentátu na ministra obrany (a současného prezidenta) Santose.²⁹⁸

V dubnu byly FARC zmíněny v článku, který byl principiálně o separatistické srílanšské organizaci Tamilští Tygři. FARC zde byly zmíněny jako revoluční síly, „které směřují k míru“.²⁹⁹

V květnu se na hranicích Kolumbie s Venezuelou došlo ke zřícení vojenského vrtulníku, které si vyžádalo 18 obětí. Tisk spojil tuto událost s faktem, že Kolumbie požádala o pomoc v boji proti FARC sousední Venezuelu a vrtulník měl údajně v oblasti hlídkovat.³⁰⁰

V červenci propukla aféra s používáním švédských zbraní v jednotkách FARC. Jednalo se o zbraně, které před 20 lety prodalo Švédsko do Venezuely. Švédsko žádalo vysvětlení, jak se tyto zbraně mohly dostat do rukou kolumbijských povstalců³⁰¹ a Venezuela na nastalou situaci zareagovala tím, že

²⁹⁵ ČT24: "Černý Antonio", organizátor únosů pro FARC, byl zadržen; In: ČT24; 1.3.2009; 19:00 Události, také TV Nova: *Speciální jednotky kolumbijské armády odhalily jeskynní úkryty povstalců FARC*; In: TV Nova; 3.3.2009; 06:30 Zprávy

²⁹⁶ ČT24: Kolumbijští povstalci propustili poslední zahraniční rukojmí; In: ČT24; 18.3.2009; 08:00 Zprávy, také TV Nova: *FARC propustil poslední ze zahraničních rukojmí*; In: TV Nova; 19.3.2009; 06:00 Zprávy

²⁹⁷ ČT24: V Kolumbii byla zveřejněna videonahrávka bojovníků FARC; In: ČT24; 23.3.2009; 08:00 Zprávy

²⁹⁸ ČT24: Kolumbijská policie pozatýkala 10 mužů podezřelých z přípravy atentátu na ministra obrany; In: ČT24; 27.3.2009; 19:00 Události

²⁹⁹ NOVOTNÝ, Pavel: *Z tamilského snu zbyl jen cíp země*; In: Mladá fronta DNES; 23.4.2009; p. 08

³⁰⁰ ČT24: *Ve Venezuele se zřítíl vojenský vrtulník*; In: ČT24; 4.5.2009; 06:00 Zprávy

³⁰¹ ČT24: Kolumbijští levicoví povstalci používali těžké švédské zbraně; In: ČT24; 28.7.2009; 19:00 Události, také ČT24: *Kolumbijští vojáci zabavili povstalcům z hnutí FARC švédské*

stáhla svého velvyslance z Kolumbie³⁰² a poté zmrazila všechny diplomatické a obchodní vztahy.³⁰³ V září pak deník Právo konstatoval, že důsledky venezuelsko-kolumbijské krize s největší pravděpodobností pocítí i ekonomiky okolních zemí.³⁰⁴

V srpnu byl FARC spáchán bombový útok 300 km od Bogoty, při kterém zahynula žena, dvě děti a dalších 19 lidí bylo zraněno.³⁰⁵

V září byly v kolumbijské televizi odvysílány záběry 10 vojáků a policistů, kteří „spoutaní v řetězech prosili o vysvobození“. Tisk konstatoval následující: „[osvobození] je ale v nedohlednu. Konzervativní kolumbijský prezident trvá při vyjednávání s marxisty na podmínkách, které FARC označuje za nepřijatelné.“³⁰⁶

V říjnu pak byla publikována noticka o vyhlašování Nobelovy ceny za mír v norském Oslu, jejíž kandidátkou byla také kolumbijská senátorka Piedad Córdoba.³⁰⁷ Nobelovu cenu za mír však nakonec převzal prezident USA Barack Obama.

V posledních říjnových dnech roku 2009 Kolumbie podepsala dohodu s USA, podle které umožnila americkým jednotkám přístup na kolumbijské vojenské základny. Dohoda se však nelíbila zejména Chávezovi.³⁰⁸

Prosincový komentář Mnislava Zeleného v Lidových novinách se pak vracel k osvobození Ingrid Betancourtové v souvislosti s jednání mezi Chávezem a Sarkozym, který si tím chtěl zaručit volební popularitu.³⁰⁹

---

zbraně; In: ČT24; 28.7.2009; 08:00 Zprávy, také ČT24: Švédské zbraně v Kolumbii; In: ČT24; 28.7.2009; 12:00 Zprávy

³⁰² ČT24: Venezuela stahuje svého velvyslance z Kolumbie; In: ČT24; 29.7.2009; 06:00 Zprávy

³⁰³ ČT24: *Spor mezi Venezuelou a Kolumbií se vyostřuje*; In: ČT24; 6.8.2009; 12:00 Zprávy, také RESPEKT: *Válka na konci světa*; In: Respekt; 10.8.2009; p. 10

³⁰⁴ SEDLÁČKOVÁ, Michala: Vyhrocený spor mezi Kolumbií a Venezuelou pocítí i ekonomiky; In: Právo; 3.9.2009; p. 13

³⁰⁵ ČT24: *Atentát v Kolumbii*; In: ČT24; 26.8.2009; 12:00 Zprávy

³⁰⁶ ČT24: FARC bojuje proti kolumbijské vládě už 45 let; In: ČT24; 8.9.2009; 07:00 Zprávy

³⁰⁷ ČT24: V norském Oslu bude vyhlášena Nobelova cena za mír; In: ČT24; 9.10.2009; 08:30 Zprávy

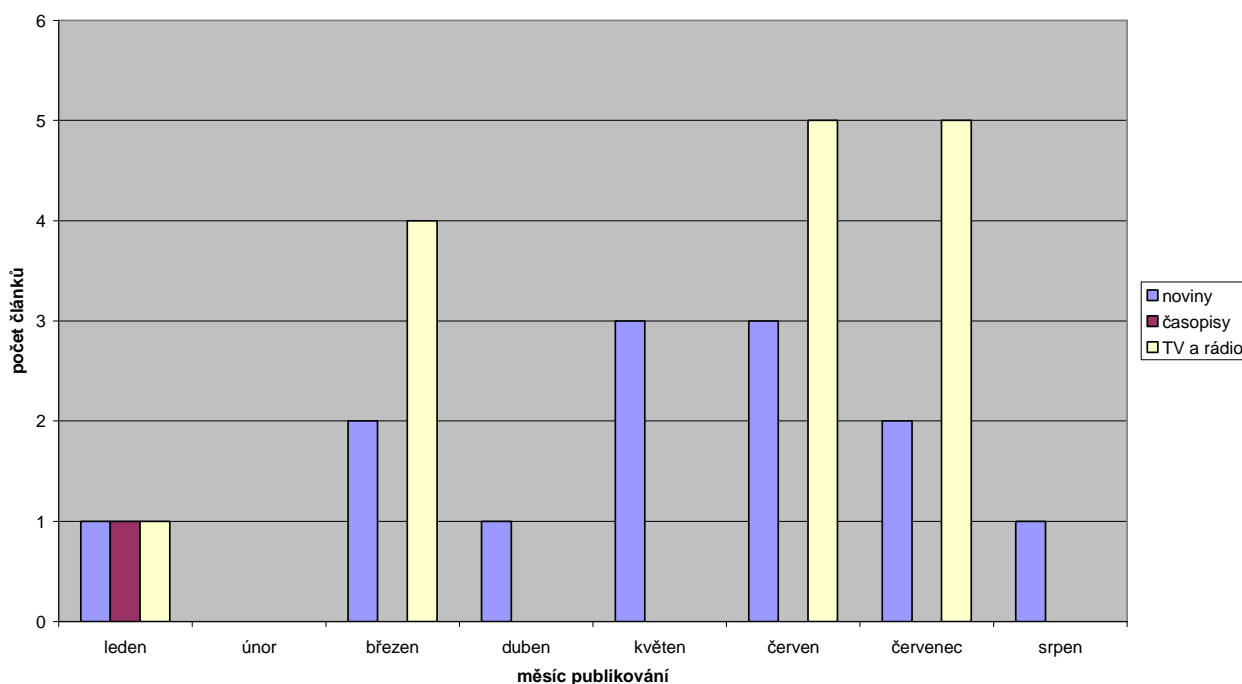
³⁰⁸ ČRo 1 – Radiožurnál: *Kolumbie usnadní Spojeným státům přístup na své vojenské základny*; In: ČRo 1 – Radiožurnál; 30.10.2009; 21:00 Stalo se dnes

Den před Vánocemi 2009 byl unesen a poté zabit guvernér provincie Caquetá – Luis Francisco Cuéllar. Česká televize to okomentovala slovy, že „Kolumbie se vrací do nejtemnějších dob své občanské války“.³¹⁰

5.9 Rok 2010

Za období od ledna do konce srpna roku 2010 bylo publikováno celkem 29 článků.

Graf 14: Rok 2010 (leden-srpen)

První lednový článek roku 2010 informoval o úderu vládních vojsk na FARC. Při náletech mělo být zabito na 18 povstalců.³¹¹

Další lednový článek roku 2010 byl publikován v časopise GEO a již na úplném počátku nového roku předdesílal, která událost bude tou nejdůležitější

³⁰⁹ ZELENÝ-ATAPANA, Mnislav: *Tajný kšeft Sarkozy-Chávez?*; In: Lidové noviny; 3.12.2009; p.11

³¹⁰ ČT24: Kolumbie se vrací do nejtemnějších dob své občanské války; In: ČT24; 23.12.2009; 19:00 Události, také ČT24: *Uneseného guvernéra jihokolumbijské provincie Caquetá našli mrtvého*; In: ČT24; 23.12.2009; 12:00 Zprávy, také ČRo 1 – Radiožurnál: *Únosci zabili zajatého kolumbijského guvernéra*; In: ČRo 1 – Radiožurnál; 23.12.2009; 18:12 Radioforum

³¹¹ ČT24: Kolumbijská vláda udeřila proti vlivné levicové gerile FARC; In: ČT24; 2.1.2010; 19:00 Události

roku 2010 - prezidentské volby. Média uváděla, že se jím potřetí může stát prezident Álvaro Uribe, pokud bude znovu kandidovat. „Je stále populární, protože dokázal utlumit násilí. Bohužel za cenu militarizace společnosti.“³¹²

V březnu ale kolumbijský ústavní soud zrušil referendum, které by Uribem umožnilo znovu kandidovat. *„Kolumbie se díky jeho vládě stala bezpečnější než kdykoliv předtím, což mohu osobně potvrdit z mých tamních každoročních dlouhodobých pobytů v posledních patnácti letech. Také po hospodářské stránce Kolumbie slavila úspěchy. Navzdory světové krizi a v porovnání s ostatními zeměmi Jižní Ameriky nezaznamenala úpadek. Spíš naopak, země zažila vzestup ekonomiky i spokojenosti obyvatel. Po celou dobu obou svých mandátů měl Uribe stále podporu přes 70 procent obyvatel a po úspěšném, až spektakulárním vysvobození vězňů z rukou guerilly FARC tato podpora přesáhla dokonce 92 procent. Kolumbie se také za jeho vlády nepokořila zahraničním revolučním tlakům a vlivům snažícím se podkopat Uribeho mandát či legitimitu.“*³¹³ Uribe původně v referendu v roce 2009 vyhrál a měla mu být umožněna třetí kandidatura, nicméně Ústavní soud projednával sedm formálních chyb, ke kterým při referendu došlo, a původní výrok referenda následně zrušil.

Dne 25. března byl uskutečněn bombový útok v centru města Buenaventura, při kterém přišlo o život 6 lidí. Z útoku armáda podezírala FARC.³¹⁴

Na konci března, necelý týden po bombovém incidentu, FARC propustily kolumbijského vojáka Pabla Moncayu, kterého unesly v dubnu 2009.³¹⁵

Dubnový komentář Zeleného-Atapany v Lidových novinách se věnoval právě Moncayovu propuštění. FARC podle něj tento akt v předvolebním období

³¹² LANGER, Fred: *FOTO kamenitá cesta k míru*. In: GEO; 4.1.2010; p. 58

³¹³ ZELENÝ-ATAPANA, Mislav: *Uribeho éra končí. Přežije demokracie?*; In: Lidové noviny; 4.3.2010; p. 12

³¹⁴ ČTK: *Při bombovém útoku zahynulo šest lidí*; In: Mladá fronta DNES; 25.3.2010; p. 10

³¹⁵ ČT24: *FARC propustil kolumbijského vojáka*; In: ČT24; 29.3.2010; 07:30 Zprávy, také ČT24: *Kolumbijský voják se po 12 letech dostal ze zajetí*; In: ČT24; 31.3.2010; 12:00 Polední události, také ČT24: *Kolumbijský voják se po dvanácti letech dostal ze zajetí guerilly FARC*; In: ČT24; 31.3.2010; 07:00 Ranní události

„cynicky prezentovaly jako humanitární čin“ a položil si otázku, zda se z kolumbijské guerilly nestal „lidumil“. FARC podle Zeleného podobnými činy chtěly „působit na lidské city a narušit volební kampaň ve svůj prospěch.“³¹⁶

Na konci května byl publikován komentář Alexandra Petrželky v Právu: „Uribe, obdivovaný pro zdecimování levičáckých geril i za úspěchy v potírání krvavého kokainového obchodu, ale kritizovaný za použité nezákonné metody, se počátkem roku pokusil uzákonit dříve nemyslitelnou šanci kandidovat potřeť. Neuspěl, a když musel ukázat na svého favorita, nepříteli šťastně vsadil na exministra obrany Juana Manuela Santose.“³¹⁷ V dalším komentáři, tentokrát v Lidových novinách, bylo Uribeho působení popisováno spíše v souvislosti s nepříteli vřelými vztahy se sousední Venezuelou. Uribeho režim byl pro Cháveze podle tisku „solí v očích“.³¹⁸ Tentýž den a rovněž v Lidových novinách byl publikován i další komentář k Uribeho působení v kolumbijské politice. Podle něj patří Uribe ke „klasickým latinskoamerickým caudillos – charismatickým vůdcům, kteří vládou pevnou rukou. (...) Všichni okázale demonstrují sílu, nebo jak říkají Latinoameričané, ‘hombría’ (chlapáctví).“³¹⁹ Další komentáře k odstupujícímu Uribem oceňovaly zejména to, jak do poslední chvíle svého druhého mandátu plní slib vůči kolumbijskému lidu a bojuje s guerillou tak, jak si předsevzal.³²⁰

V půli června Kolumbie byli osvobozeni 4 rukojmí, mezi kterými byli i vysocí policejní důstojníci, které chtěly FARC vyměnit za stovky svých vězněných bojovníků. Akce byla podle médií uskutečněna „s chirurgickou přesností“ a díky informátorům, kteří za informace také dostali „patřičnou odměnu“ – 1,2 milionu dolarů.³²¹ V červnu byl rozbit tzv. superkartel, tedy

³¹⁶ ZELENÝ-ATAPANA, Mislav: *Kolumbijská guerilla lidumilem?*; In: Lidové noviny; 2.4.2010; p. 14

³¹⁷ PETRŽELKA, Alexandr: Kolumbie volí mezi osvědčenou cestou a zeleným novátorstvím; In: Právo; 29.5.2010; p. 15

³¹⁸ ČERNÝ, Pavel: *Ostrov pravice v levicovém moři Jižní Ameriky*; In: Lidové noviny; 29.5.2010; p. 08

³¹⁹ ČERNÝ, Pavel: *Tvrďák, ale postavil Kolumbii na nohy*; In: Lidové noviny; 29.5.2010; p. 08

³²⁰ LIDOVÉ NOVINY: *Uribe bojuje do poslední chvíle*; In: Lidové noviny; 15.6.2010; p. 12

³²¹ ČT24: *Kolumbie: rukojmí FARC na svobodě*; In: ČT24; 14.6.2010; 19:00 Události, také ČT24: *Po 12 letech osvobodila kolumbijská armáda dva vysoce postavené policisty*; In: ČT24;

„gigantická mafie, která kontrolovala velkou část amerického trhu s kokainem“. Nejednalo se však přímo o informaci ohledně FARC, ty byly zmíněny jen okrajově v souvislosti s dalšími organizacemi, jejichž finance rovněž plynou z narkoobchodu. Byla rovněž zmíněna souvislost s operací, při níž byli osvobozeni čtyři zajatci z rukou FARC. Tento fakt měl podle Mnislava Zeleného rovněž pomoci k volební výhře prezidentského kandidáta Juana Manuela Santose.³²²

Dne 22. června pak proběhly prezidentské volby, ze kterých vyšel vítězně bývalý ministr obrany Juan Manuel Santos, a to s celkovým ziskem 69% hlasů. Slíbil pokračovat v dosavadní Uribeho politice a skoncovat s FARC.³²³ „Konec rozdělení, přišel čas sjednocení,“³²⁴ tak těmito slovy zahájil svůj prezidentský mandát.

V červenci byl v Interview ČT24 odvysílán rozhovor s Eliškou Krausovou, ředitelkou odboru mezinárodní spolupráce na Pedagogické univerzitě v Bogotě. Řeč byla především o záměru zrušit českou ambasádu v Kolumbii, proti kterému doktorka Kraus protestovala. Při rozhovoru však došlo i na téma FARC: *Podařilo se o hodně snížit jak jejich počet, tak jejich akce. Říká se jim levicové, ale ony z té levice už dávno moc nemají, o ideologii už nikdo nemluví. Ony jenom se snaží sehnat peníze a využívají toho, teď kokových polí.*³²⁵

V červenci Venezuela znovu přerušila styky s Kolumbií. Spory se vyhrotily poté, co Kolumbie Venezuelu obvinila z poskytování útočiště FARC na

---

14.6.2010; 08:30 Zprávy, také ČT24: *Odměnu milion a 200 tisíc dolarů si rozdělí informátoři v Kolumbii*; In: ČT24; 17.6.2010; 19:00 Události

³²² ČT24: *Rána mezinárodnímu obchodu s drogami*; In: ČT24; 18.6.2010; 22:00 Události, komentáře

³²³ ČTK: *Novým šéfem Kolumbie bude exministr obrany*; In: Právo; 22.6.2010; p. 08

³²⁴ ZELENÝ-ATAPANA, Mnislav: *V čele Kolumbie stane bojovník s narkomafií*; In: Lidové noviny; 22.6.2010; p. 11

³²⁵ ČT24: *Krajanské stížnosti na rušení ambasad*; In: ČT24; 7.7.2010; 17:32 Interview ČT24

summitu Organizace amerických států, kde zveřejnila fotografie, videa a mapy dokazující tuto činnost Venezuely.³²⁶

A rovněž v červenci byla publikována informace o tom, že bývalá prezidentská kandidátka Ingrid Betancourtová, která byla v zajetí FARC mezi lety 2002-2008, žádá po Kolumbii 2,5 milionu eur jako odškodné. To v zemi vyvolalo silnou kritiku, protože byla tehdy od úřadů několikrát varována, ať do oblastí, kde operovaly FARC, nejezdí. Dalších 4,2 milionů eur se pak dožaduje její matka Yolanda Puleciová a její děti (Mélanie a Lorenzo). *„Jsme požadavky překvapení a otřesení, zejména s ohledem na její úsilí o její vysvobození a operaci, při níž se to podařilo.“*³²⁷ Betancourtová navíc při průjezdu nebezpečnými oblastmi podepsala vstup na vlastní nebezpečí. V srpnu se pak nad tímto tématem zamýšlel i komentář Mnislava Zeleného, který konstatoval, že tímto aktem Betancourtová „usilovala o získání puntu hrdinky“³²⁸. Po shrnutí jak moc žádost Betancourtové pobouřila kolumbijskou veřejnost vše shrnul větou *„V Kolumbii je odepsaná a pro Sarkozyho se za čas stane nepoužitelnou osobností. Ingrid Betancourtová totiž nebyla a není osobnost.“*

5.10 Shrnutí ilustrace

Sledované období mezi lety 2002-2010 přineslo velký počet různých témat, jejichž společným jmenovatelem byly FARC-EP. V této kapitole bude krátce shrnuto, která z témat nejvíce zaujala česká média.

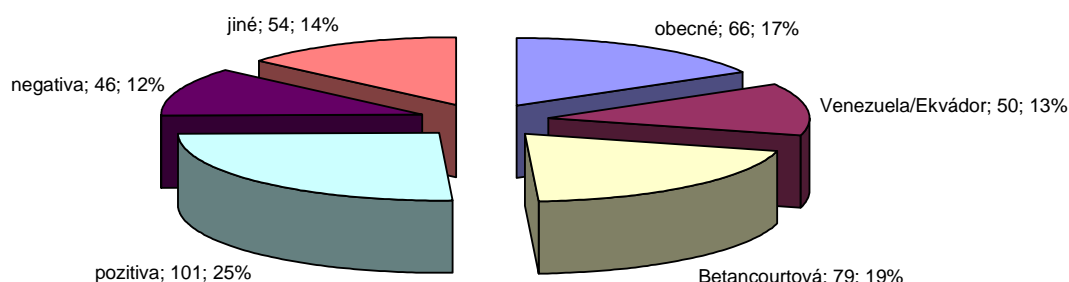
Témata se nepravidelně střídala mezi zásahy vládních vojsk, únosů či atentátů ze strany FARC, počátky a konci mírových procesů, vládními krizemi mezi Kolumbií, Venezuelou a Ekvádorem a třemi prezidentskými volbami, v nichž dvakrát vyhrál Uribe a jednou Santos.

³²⁶ ČT24: *Venezuela přerušila diplomatické styky s Kolumbií*; In: ČT24; 23.7.2010; 07:00 Ranní události, také SUPOVÁ, Tereza: *Chávez pod tlakem Američanů*; In: Lidové noviny; 24.7.2010; p. 07

³²⁷ NEK: Ingrid Bétancourtová chce nyní za šestileté zajetí milióny eur; In: Právo; 17.7.2010; p. 17

³²⁸ ZELENÝ-ATAPANA, Mnislav: *Milionové odškodnění za vlastní chybu*; In: Lidové noviny; 3.8.2010; p. 11

Graf 15: Témata korpusu

Shrnout celkových 396 článků, které korpus obsahuje, podle témat, je o poznání složitější, než by se mohlo na první pohled zdát. Většina zpráv např. o únosech obsahuje rovněž obecné informace o FARC, stejně tak články o ex-prezidentovi Uribem. Následující rozdělení je tedy čistě ilustrativního charakteru a slouží pouze k dokreslení předchozích podkapitol.

Jak můžeme vyzorovat z grafického znázornění témat korpusu, jsou témata poměrně stejnoměrně rozdělena. Kategorie „pozitiva“, která se svými 25% lehce převažuje nad ostatními, pojímá články o úspěších v boji proti FARC (tedy především propouštění zajatců, zadržení či zabití vůdců FARC, dezerce členů FARC či získání dat z táborů při zadržení počítačů či paměťových karet). Velká část tzv. pozitivních zpráv je rovněž obsažena v kategorii „Betancourtová“, která se věnuje jedině osobě této prezidentské kandidátky. Podotýkám pouze, že v této kategorii nejsou zahrnuty články o jejím únosu, pouze o jejím osvobození a faktech, které byly publikovány poté (o jejím chování v táboře, žádosti o rozvod, plánech o natočení filmu či požadování odškodného za únos). To, že jedna z obětí únosu tvoří samostatnou kategorii obsahující 19 % celkového počtu článků v korpusu, dokazuje orientaci médií na známé osobnosti, v tomto případě z politické sféry.

Kategorie „negativ“ pak naopak obsahuje zprávy o únosech, neúspěších v mírových jednáních, zabíjení rukojmí a bombových atentátech. Šest ze 46 zpráv z této kategorie pak informuje o únosu právě Ingrid Betancourtové.

Kategorie „Venezuela/Ekvádor“ je rovněž zastoupena velkým počtem článků – 13 % z korpusu. Tato kategorie informovala o napjatých mezinárodních vztazích především mezi Kolumbií a Venezuelou, a rovněž s Ekvádorem, který se připojil do tzv. Latinskoamerické krize, když kolumbijská vojska zaútočila na tábor FARC, který se nacházel na ekvádorském území, a to bez předchozího upozornění.

Kategorie „obecné“ pak obsahuje články, které se věnují problematice FARC v obecné rovině, ale také exprezidentu Uribemu, prezidentu Santosovi, Márquezově roli v mírových jednáních a protestům proti FARC, ať už přímo v Kolumbii anebo ve Francii, kde mnoho protestů rovněž proběhlo.

V kategorii „ostatní“ jsou pak zahrnuty články, které nesouvisí s žádným výše uvedeným tématem. Jsou zde zahrnuty informace např. o faktu, že firma Chiquita uplácela guerillu, aby chránila banánové plantáže, protesty na Facebooku a jiných sociálních sítích, kandidáty na Nobelovu cenu za mír, dokumentárních filmech *Guerilla Girl* anebo *Closing In on Tanja* či jiných organizacích, které mají souvislost s FARC (ELN, Sendero Luminoso či IRA).

Při propojení kategorie „pozitiv“ a kategorie „Betancourtová“ dospějeme k závěru, že publikované informace byly ze 44 % pozitivní pro vládní vojska a prezidenta. Analyzované období představuje celou prezidentskou kariéru Álara Uribeho, který ji v souladu se svou předvolební kampaní zasvětil boji proti guerille. Otázkou je tedy, do jaké míry reálně převaha pozitiv reflektuje skutečnou situaci, poněvadž do českých médií se zprávy z Kolumbie dostávají pomocí mezinárodních tiskových agentur, které je zase přebírají od kolumbijské tiskové agentury Anncol³²⁹, která naopak prezentuje postup v naplánované protiguerillové kampani. Tuto hypotézu však nelze prokázat, vzhledem k tomu, že k tomu by musela autorka sledovat nejprve reálné události v Kolumbii a jaký počet a které z nich se pak prezentují v kolumbijských médiích, potažmo které jsou destinovány pro zahraniční média. Následně by bylo třeba detailně sledovat všechna česká média a způsob, jakým se rozhodnou danou informaci s kolumbijskou tematikou publikovat a jakou formou.

³²⁹ <http://anncol.eu/> [1/2/2011]

Z analýzy korpusových článků vyplývá tedy to, že česká média se znatelně zaměřují na pozitiva spojená s Kolumbií, snad i proto, že se českou veřejností negativně vnímaná pověst Kolumbie může časem změnit a přilákat tak více turistů a investorů. Jak však zjistíme v následujících kapitolách, a to především v kapitole 7.1.1.2, ve které budou předloženy výsledky dotazníkového šetření o představách Čechů o Kolumbii, i přesto, že média čtenářům předkládají v rámci všech zpráv téměř polovinu pozitiv, Češi stále Kolumbii vnímají jako „drogovou a guerillovou velmoc“. Tento fakt je tedy určitou opozicí vůči českému mediálnímu obsahu.

6 Kritická analýza diskurzu

V předchozí kapitole byl přiblížen obsah mediálního korpusu a byly nalezeny i souvislosti mezi určitými informacemi. V této kapitole budou vybráni zástupci článků, na kterých bude prokázán různý přístup k prezentaci daného tématu.

Kritická analýza diskurzu byla již krátce nastíněna v kapitole 2.4, nicméně autorka považuje za nutné teoretický základ k analýze prohloubit a pomoci tak čtenáři lépe pochopit analyzované nuance. Je třeba podotknout, že kritická analýza diskurzu není vědeckým odvětvím ani vědeckou disciplínou, ale druhem analýzy a aktivity, která má za cíl analyzovat sociální problémy a upozorňovat na nesrovnalosti v jejich podáváníí.³³⁰

Předchozí kapitola se zakládala na článkovém korpusu, který je tvořen různými druhy médií. Zejména v případě denního tisku se setkáváme s problematikou rozlišení „seriózního tisku“ od „bulváru“. Je třeba si položit otázku, zda vůbec může existovat objektivita ve zpravodajství. „Objektivní noviny neexistují. Každou zprávu píše někdo, kdo vstupní informace filtruje přes vlastní postoj, přes vlastní životní zkušenost, přes momentální rozpoložení a situaci. Stačí zaměnit slovosled, označení, vypustit některou z informací nebo

---

³³⁰ DIJK, Theun van: *Racismo y análisis crítico de los medios*. Paidós, Barcelona, 1997, pp. 15-26.

naopak jinou dosadit a zpráva dostane zcela jiné vyznění.³³¹ Termín „bulvár“ je pak „zkratkový výraz pro ta média, která z celého zpravodajství zajímá pouze to, co nejvíce přitahuje masy, tedy aféry, nehody ap. – de facto se tedy jedná o druh dezinformace“.³³²

Všechna média, která jsou obsažena v korpusu, se dají označit za „masová“. Další otázkou tedy je, co to vlastně masová média jsou a na koho cílí. Masová média nejsou charakterizována pouze velkým počtem komunikujících, ale jsou to média, která předpokládají existenci mas a formují je.³³³

„Média mohou podporovat ustálené, zažité, zjednodušené představy o druhých lidech, dokonce i o celých skupinách lidí – např. o jednotlivých etnikách, národech či profesních skupinách. Takové zažité představy se označují jako stereotypy: v sociální psychologii se tím obvykle rozumí soubor (zjednodušujících, nebo dokonce zcela neplatných) představ, které mají příslušníci skupin o sobě (autostereotypy) nebo o jiných (heterostereotypy). (...) Média tak vlastně mohou posilovat předsudečné soudy o druhých tím, že jim dávají zdání platnosti. (...) Taková zjednodušující (stereotypizující) vyjádření založená na zobecnění umožňují lidem snáze zařadit předem neznámé informace do již známého rámce uvažování.“³³⁴ K tématu stereotypů neboli kliše se také vyjadřuje novinářka Karen Gammelgaardová: „Klišé je něco, na čem se podílíme srovnatelnou měrou my diváci i média: je to naše společné pokušení. Za desinformací se skrývá soustavné působení a cosi mezi bezděčným směřováním a záměrným ovlivňováním za pomoci něčeho, co se jako informace jen tváří. Desinformace, na kterých se jako příjemci médií

³³¹ ROTH, Jiří: *Mediální výchova v Čechách. Tištěná média*. Nakladatelství a vydavatelství Tutor, Litomyšl, 2005, pp. 23-25.

³³² BLAŽEK, Bohuslav: *Tváří v tvář obrazovce*. Sociologické nakladatelství, Praha, 1995, pp. 188.

³³³ BLAŽEK, Bohuslav: *Tváří v tvář obrazovce*. Sociologické nakladatelství, Praha, 1995, pp. 19-29.

³³⁴ MIČIENKA, Marek, Jan JIRÁK a kol.: *Základy mediální výchovy*. Portál, Praha, 2007. Tento názor také zastává Theo van Leeuwen: LEEUWEN, Theo van: *Discourse and Society. Representing social action*. SAGE Social Science Collections, Londýn, 1995, pp. 81-106.

podílíme tím, že nám svým způsobem vyhovují, patří mezi zvláště nebezpečná klišé.³³⁵

Co však opravdu očekáváme od médií, potažmo od zpravodajství? Zpravodajstvím rozumíme poskytování informací o událostech, se kterými většinou nemáme bezprostřední zkušenost. Jsou tak pro nás důležitým zdrojem informací o tom, co se děje ve společnosti, ve které žijeme a o tom, co se jí týká. Z důvodu tohoto výsadního postavení je zpravodajský žánr spojován s očekáváním, které se blíží až sociálním komunikačním normám. Od zpráv očekáváme, že by měly být objektivní, nestranné, vyvážené a nepředpojaté. To, co se objeví ve zprávách, bereme podle Mičienky a Jiráka jako platnou realitu a podle nových informací upravujeme své názory, přesvědčení a někdy i chování. Zpravodajství je tak vlastně institucionalizovaným svědectvím.

Kritická analýza diskurzu se pak zabývá problematikou střetávání toho, co od zpravodajství očekáváme a faktem, že objektivní zpravodajství neexistuje. Pomocí kvantitativní a kvalitativní analýzy diskurzu pak zjišťuje pozadí, které může nadále ovlivňovat názory mas. Diskurz je zde chápán jako způsob reprezentace, souhrn výpovědí, které vyjadřují určitou znalost o daném tématu.³³⁶

Kvalitativní kritická analýza diskurzu umožňuje zkoumat texty do hloubky a mapuje tak technickou stránku vytváření zpráv, ale naopak oproti kvantitativní analýze neumožňuje věnovat se všem textům obsaženým v korpusu. Z tohoto důvodu může dojít k určitému názorovému zkreslení. Nejideálnější strategií pro kvalitativní analýzu textu je shromáždit velký korpus a v něm hledat průniky, souvislosti a vybírat prototypy.

Analýza textů je prováděna u vybraných vzorků pomocí textových struktur plynoucích od superstruktury až po jednotlivé lexémy. Jednotlivými dílčími částmi textu, které jsou sdružovány jednou myšlenkou, se nazývají *makrostrukturami*. Tyto vyjadřují významovou organizaci textu jako takového a slouží k odhalování úhlu pohledu, např. daného novináře. Makrostrukturami jsou často jednotlivé odstavce textu. V ohledu makrostruktur jsou rovněž

³³⁵ BLAŽEK, Bohuslav: *Tváří v tvář obrazovce*. Sociologické nakladatelství, Praha, 1995, pp. 123.

³³⁶ HALL, Stuart a Bram GIEBEN: *Formations of modernity*. Polity Press in Association with the Open University, Velká Británie, 1997, pp. 291-292.

významné novinové titulky, které by v ideálním případě měly vyjadřovat celkovou makrostrukturu. Na následující analýze ale pak poznáme, že to nemusí být běžnou praxí. Makrostruktury jsou pak děleny na *mikrostruktury*, které vyjadřují významovou organizaci věty a jsou složeny *propozicemi*, tedy jednotlivými slovy či částmi vět, které smysl věty skládají. V rámci mikrostruktur se využívá i *lexikalizace*, která zkoumá významovou složku jednotlivých slov. Každým slovem, kterým vyjadřujeme akci sociálních aktérů totiž současně vyjadřujeme i náš osobní názor na daný akt tím, že aktéry popíšeme určitým způsobem. Souhrnem všech *makrostruktur* a *mikrostruktur* je pak *superstruktura*, která je tématem, který daný diskurz vyjadřuje v obecné rovině.³³⁷

Kromě strukturální analýzy textu má významný vliv na vyznění textu rovněž styl, a to jak v souvislosti s výběrem žánru (tedy zpráva, reportáž, komentář apod.), tak v souvislosti se stylem psaní daného novináře. I tento fakt je tedy třeba brát při kritické analýze v potaz.³³⁸

6.2 Výběr analyzovaných článků

Z mediálního korpusu byly vybrány tři články, které se věnují totožnému tématu – osvobození Íngrid Betancourtové, ke kterému došlo dne 2. července 2008 po šesti letech v táboře FARC. K výběru právě tohoto tématu došlo na základě velkého počtu článků, které se v rámci korpusu osvobození Betancourtové věnovaly – celkově se jednalo o 19 % z celého korpusu.

První z nich („Betancourtová po šesti letech osvobozena“) byl publikován den po jejím osvobození v deníku Právo. Jako autor jsou uvedeny dvě zpravodajské organizace – ČTK a CNN. Důležitost informace byla zde zhodnocena jako nanejvýš důležitá, protože k publikování zprávy došlo na titulní straně deníku.

Druhý článek („Operace Šach: 22 minut) byl publikován v Lidových novinách dva dny po osvobození Betancourtové, tedy 4. července 2008 na

³³⁷ DIJK, Theun A. van: *Tekstwetenschap. Een interdisciplinaire inleiding*. Het Spectrum, Utrecht, 1978, pp. 119-148.

³³⁸ DIJK, Teun A.: *La noticia como discurso. Comprensión, estructura y producción de la información*. Paidós Comunicación, Barcelona, 1990, pp. 45-46.

straně 6 v rubrice Svět. Autorem článku byl Petr Pešek, současný vedoucí rubriky Svět.

Třetí z analyzovaných článků („Vláda zesměšnila povstalce z FARC“) vyšel rovněž dva dny po provedení Operace Šach, tentokrát v Mladé frontě DNES. Toto téma bylo zařazeno do rubriky Ze světa na straně 6. Autorem je Pavel Novotný, redaktor zahraničního zpravodajství, který se specializuje na témata Blízkého Východu a Asie.³³⁹

Články byly vybírány podle několika hledisek. Jako první bylo zohledněno datum publikování tak, aby se co nejvíce blížilo k reálnému datu osvobození Betancourtové. V tomto ohledu se dá předpokládat snaha o uvedení co nejvíce faktů, vzhledem k tomu, že se jedná o aktualitu, která doposud nebyla publikována.

Fairclough se zabývá otázkou toho, jak moc konkretizovaný je popis určité události³⁴⁰. V případě článků o Íngrid Betancourtové se dá předpokládat maximální konkretizace tématu, s uvedením souvislostí a detailů jejího osvobození. Koncepce tří článků vybraných k analýze by měla být tedy hypoteticky totožná.

Dalším zohledňovaným faktorem byla také délka článku, která přímo souvisí i s rozdílem noticky a zprávy. Čtyři vybrané články jsou přibližně stejně dlouhé, cca jednu normostranu. Identická délka jednotlivých textových vzorků lépe ukáže rozdíly v podání té samé informace.

Kromě textových struktur popsaných v úvodu této kapitoly se analýza zaměří také na pocitové vyznění jednotlivých vzorků na základě analýzy jednotlivých propozic a jejich lexikalizace.

Souhrnem analýzy bude prokázán diametrálně odlišný přístup ke zpracování daného tématu a čtenáři této práce bude předloženo několik podnětů k zamyšlení nad tím, jak může být čtenář daného média ovlivněn způsobem podání.

---

³³⁹ www.idnes.cz [10/4/2011]

³⁴⁰ FAIRCLOUGH, Norman: *Analysing Discourse. Textual analysis for social research*. MPG Books Ltd, Velká Británie, 2003, pp. 137-139.

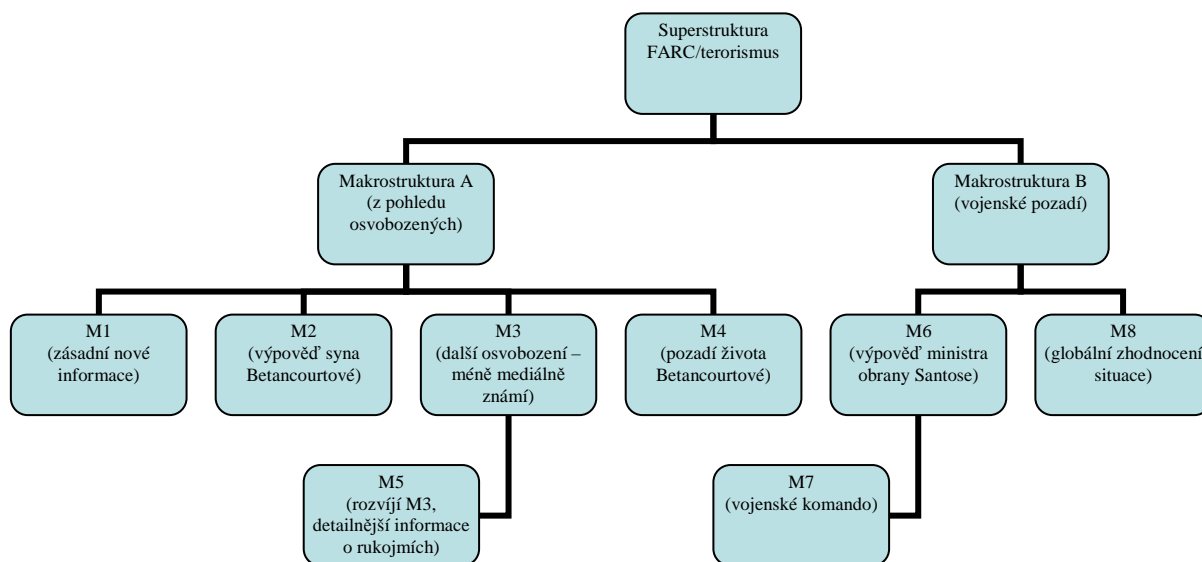
6.2.1 Článek č. 1

Jak bylo nastíněno v úvodu, první analyzovaný článek byl publikován v deníku Právo a jednalo se o zprávu přejatou z tiskových agentur ČTK a CNN.

Betancourtová po šesti letech osvobozena	<u>Tit.1</u>	Makrostruktura A
BOGOTA – Ingrid Betancourtová, někdejší kolumbijská prezidentská kandidátka, byla po šesti letech osvobozena ze zajetí kolumbijských povstalců. Na tiskové konferenci to včera oznámil kolumbijský ministr obrany Juan Manuel Santos s tím, že šlo o výsledek riskantní akce speciálního komanda kolumbijské armády.	M1	
„Mám úžasnou radost, je to nepopsatelné,“ řekl agentuře AFP syn Betancourtové Lorenzo Delloye, který žije ve Francii. „Nemohu se dočkat, až budu s matkou mluvit po telefonu. Stále tomu ještě nemohu uvěřit,“ dodal s tím, že se co nejdříve vydá do Bogoty za matkou.	M2	
Spolu s Betancourtovou byli osvobozeni tři Američané a 11 Kolumbijců, všichni zajatci povstalců z Revolučních ozbrojených sil Kolumbie (FARC), kteří je drželi léta na tajných místech v kolumbijské džungli. Všichni jsou v relativně dobrém zdravotním stavu.	M3	
Ingrid Betancourtová, která má dvojí občanství, kolumbijské a francouzské, se v minulosti ucházela o úřad kolumbijského prezidenta. Povstalci tuto političku zadržovali šest let a odmítali veškeré výzvy kolumbijské vlády i francouzských představitelů, aby ji propustili na svobodu, a to i s ohledem na její špatný zdravotní stav. Rebelové z FARC stále zadržují dalších několik stovek lidí, včetně cizinců.	M4	
Tři američtí rukojmí, Thomas Howes, Marc Gonsalves a Keith Stansel, kteří pracovali pro americké ministerstvo obrany, byli uneseni v únoru 2003, když jejich letadlo ztroskotalo při protidrogové misi.	M5	Makrostruktura B
Komando použilo trik	<u>Tit.2</u>	
Podle Santose se vojákům podařilo osvobodit rukojmí pomocí triku. Armáda totiž měla své lidi v užším kruhu vedení povstalců a věděla, že prominentní rukojmí mají být přepraveni pomocí pronajatého civilního vrtulníku jinam.	M6	
Vojenské komando proto ve správný čas přiletělo se svým vrtulníkem v civilních barvách, osvobodilo skupinu rukojmích a zajalo navíc dva místní náčelníky FARC. „Při akci nepadl jediný výstřel a osvobození rukojmí jsou v dobrém zdravotním stavu,“ řekl ministr.	M7	
Pozorovatelé v Bogotě považují osvobození rukojmích armádou za dosud největší úder, jaký vláda konzervativního prezidenta Álvara Uribeho marxistické FARC uštědřila. Povstalci byli ale v posledních letech vůči stále silnější armádě v trvalé defenzivě, prohrávali boje a ztráceli čelné velitele, včetně několika zakládajících členů FARC. Počet ozbrojenců této organizace klesl téměř na polovinu. Přesto první komentáře upozorňují, že akce byla politicky riskantní a pokud by se nezdařila, například že by povstalci rukojmí raději pobili, znamenalo by to pravděpodobně konec Uribeho ve funkci.	M8	Makrostruktura B

Superstrukturou, tedy obecným tématem zaštitujícím zaměření článku, je *terorismus*, či ještě více specifikující *FARC-EP*.

Článek je jak opticky, tak logicky řazen do dvou větších makrostruktur, které se dále dělí. První makrostrukturou, tedy *makrostrukturou A*, jsou informace o osvobozených, kterým dominuje jméno Íngrid Betancourtové a obsahuje rovněž výpověď syna Betancourtové. *Makrostrukturou B* je pak pozadí toho, jak k osvobození došlo, a to z vojenského či vládního pohledu, jak můžeme vypožorovat z grafu připojeného pro větší přehlednost.

Nejprve se však budeme věnovat titulku článku, který zní „*Betancourtová po šesti letech osvobozena*“. V úvodu bylo řečeno, že titulek by měl v ideálním případě vyjadřovat makrostrukturu celého článku, což v tomto případě opravdu splňuje. Předpokládá čtenářovu znalost jména Íngrid Betancourtové a přikládá dodatečnou informaci o době trvání jejího zajetí. Článek byl navíc publikován na titulní straně deníku, což mu přikládá velkou důležitost.

Makrostruktura A je pak členěna na pět menších makrostruktur, přičemž každá z nich je reprezentována jedním odstavcem. *Makrostruktura B* je pak uvozena podtitulkem „*Komando použilo trik*“, který stejně tak jako celkový titulek článku kvalitně vyjadřuje makrostrukturu druhé části textu, která je vedena z pohledu vládních sil. Jednotlivé makrostruktury tak jsou značeny písmenem „*M*“ a jejich pořadovým číslem.

V *M1* jsou uvedeny nové informace o osvobození rukojmí z táborů FARC a v obecné rovině je představen i tehdejší ministr obrany (a současný prezident) Juan Manuel Santos.

M2 je naopak vyhrazena pro „citovější rovinu“, tedy pro výpověď syna Íngrid Betancourtové, který vyjadřuje své štěstí nad osvobozením matky.

M3 pak přibližuje další jména osvobozených – tři Američanů a 11 Kolumbijců. Tato makrostruktura je nadále rozvíjena i *M5*, která uvádí detailnější informace o některých z nich. Mezi těmito dvěma na sobě závislými makrostrukturami pak nalézáme *M4*, ve které se uvádí rozšířené informace o životě Íngrid Betancourtové, především z její politické kariéry.

Makrostruktura B je pak tvořena celkem třemi dílčími makrostrukturami. V *M6* je dán prostor ministru obrany Santosovi a v *M7*, který jej rozvíjí, se čtenář dozvídá další detaily z pozadí vojenské operace.

Závěrečná *M8* pak celou situaci zhodnocuje a označuje ji za „největší úder, jaký vláda konzervativního prezidenta Álvara Uribeho marxistické FARC ušetřila“. Zamýšlí se také nad tím, co by případný neúspěch v boji proti levicové guerille pro Uribeho znamenal.

Článek je koncipován stručně a přehledně, pro čtenáře je přínosem i to, že je rozdělen do dvou dílčích tematických makrostruktur, z nichž každá popisuje dané téma z jiného pohledu. Globálně vzato si tedy čtenář může odnést nezaujatý názor, také vzhledem k faktu, že při studiu *mikrostruktur*, tedy jednotlivých výpovědí v rámci makrostruktur, žádná z mikrostruktur nevymyká svou pozitivní či negativní zabarveností. Celkové vyznění článku je velmi informativní a věcné, velkou měrou jistě pro to, že se jedná o přejaté informace z tiskových agentur.

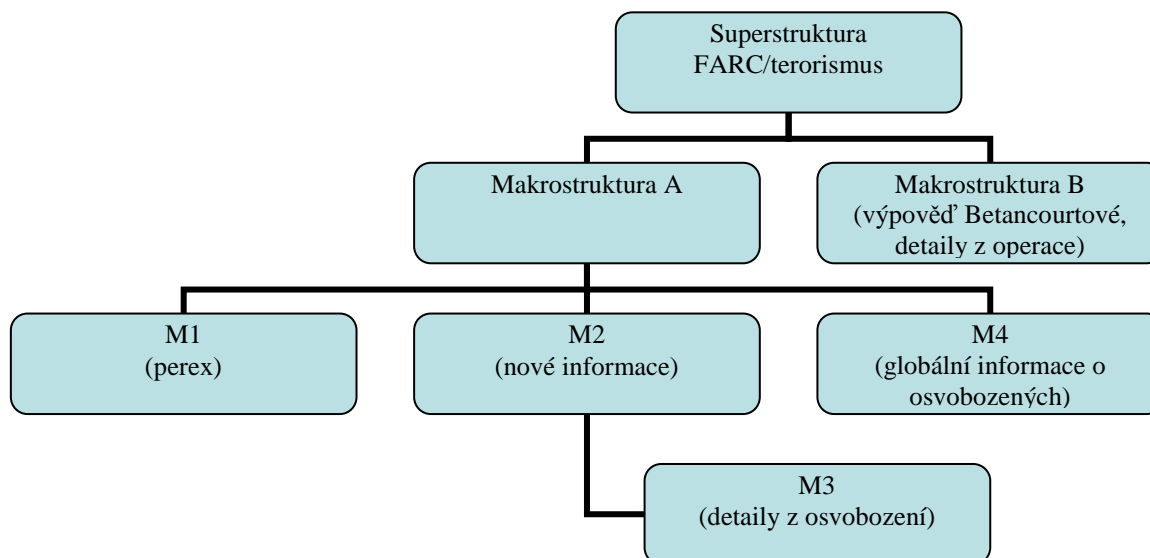
6.2.2 Článek č. 2

Článek, který vyšel v Lidových novinách a jehož autorem je vedoucí rubriky Svět – Petr Pešek, má obdobné dělení jako předchozí článek.

Operace Šach: 22 minut	<u>Tit.1</u>	Makrostruktura A
Kolumbijské vojáky přelstili únosce, při osvobozovací akci údajně nepadl jediný výstřel	M1	
BOGOTÁ/PRAHA Když pro Ingrid Betancourtovou a dalších 14 rukojmí přiletěla helikoptéra, aby je dopravila k jinému povstaleckému vůdci, nepřišlo jim to nijak nápadné. A ničeho podezřelého si nevšimli ani jejich únosci z kolumbijské levicové bojůvky FARC. Rukojmí měla svázané ruce, helikoptéra měla bílou barvu bez nějakého značení a její posádka měla patřit k nevládní humanitární organizaci.	M2	
Jenže krátce poté, co se helikoptéra odlepila od země, byli oba přítomní členové FARC odzbrojeni a donuceni ležet nazí na zemi. Rukojmí byla naopak osvobozena a z „humanitárních pracovníků“ se vyklubali pečlivě vycvičení příslušníci vládních bezpečnostních sil. Ostatně i helikoptéra patřila armádě - byla pouze přetřená.	M3	
Někdejší kandidátka na post kolumbijského prezidenta Ingrid Betancourtová, která má i francouzské občanství, byla po šesti letech zadržování na svobodě, a s ní i dalších 14 rukojmí - trojice Američanů, kteří dříve pracovali pro Pentagon, a 11 příslušníků kolumbijských bezpečnostních sil.	M4	
Měsíce plánování	<u>Tit.2</u>	Makrostruktura B
„Je to zázrak. V historii není precedens pro takto dokonalou operaci,“ svěčila se podle BBC po skončení záchranné operace Betancourtová. Při akci s názvem „Šach“ nepadl jediný výstřel. Celá operace -od přistání vrtulníků přes naložení rukojmí až po přemožení jejich doprovodu - netrvala nijak dlouho. Podle velitele kolumbijských ozbrojených sil generála Freddyho Padilly to bylo přesně 22 minut a 13 vteřin. Za zřejmě nejnebezpečnější okamžik Betancourtová s nadsázkou označila minuty po odzbrojení jejich průvodců na palubě helikoptéry. Když jeden z přítomných vojáků - alias humanitárních pracovníků - rukojmím oznámil, že jsou volní, začali všichni radostí křičet, objímat se a skákat, „až helikoptéra málem spadla“, vypověděla. Osvobozovací operace sice proběhla rychle a hladce, předcházelo jí ale dlouhé a složité plánování. Přípravy podle BBC zabraly celé měsíce a kromě kolumbijské armády a rozvědky se na nich podílely i americké tajné služby. Podle generála Padilly se podařilo infiltrovat nejvyšší velení povstalecké organizace FARC - sedmičlenný "sekretariát" - a především buňku vedenou mužem přezdívaným "César", která měla na starosti rukojmí. Ostatně právě „César“ byl i jedním ze dvou povstalců odzbrojených a následně zajatých na palubě helikoptéry. K úspěšnému zvládnutí celé operace ovšem bylo potřeba ještě dostat všechna rukojmí dohromady -byla totiž držena na třech různých místech. Pomocí blíže nespecifikovaných „lístí a triků“ se ale podařilo maskovat celou operaci jako převoz všech rukojmí k jinému z velitelů FARC. Pak už zbývalo pouze přesvědčit asi šedesátku povstalců na základně, že převoz je opravdu domluvený a bezpečný. Jakmile pak helikoptéra vzlétla, dostali únosci mat.	M5	

V tomto případě se superstruktura rovněž dělí na dvě dílčí makrostruktury, které ale nejsou tak logicky děleny jako v předchozím případě.

Makrostruktura A obsahuje jak informace o Betancourtové, tak pozadí vojenské operace. Je dělena na čtyři části, které rovněž odpovídají odstavcům, přičemž jedna z nich je rozvíjející. *Makrostruktura B* je pak složena jen podtitulkem a jedním dlouhým odstavcem, ve kterém je dán prostor pro výpovědi Betancourtové a další detaily z operace.

Titulek článku zní „Operace Šach:22 minut“. Oproti prvnímu článku, který byl volen globalizací tématu pod jméno Íngrid Betancourtové, se v tomto případě jedná o uvedení tématu daleko větším detailem. Vzhledem k tomu, že čtenář doposud neměl šanci setkat se s pozadím celé operace, natož s jeho názvem, se dá předpokládat, že tímto autor článku chtěl upoutat čtenářovu pozornost tím, že bude chtít zjistit, jaká vojenská operace to byla vlastně uskutečněna za tak krátkou dobu.

V perexu, tedy v úvodním krátkém textu, který předchází samotnému tělu zprávy, je téma přiblíženou jednou větou, tedy že „kolumbijští vojáci přelstili únosce, při osvobozovací akci údajně nepadl jediný výstřel“. Perex je v tomto případě považován za první makrostrukturu, tedy *M1*. Nicméně kromě země, ve které se operace odehrála, tedy Kolumbie, neobsahuje žádné doplňkové informace, ze kterých by čtenář mohl určit, kdo byl osvobozen a z rukou koho.

Tyto informace se tedy čtenář dozvídá postupně v průběhu celého textu, který po perexu pokračuje makrostrukturou *M2*, uvedenou způsobem, který více připomíná vyprávění než zprávu. Tyto informace jsou nadále rozvíjeny *M3*, kde se čtenář dozví detaily o tom, jak probíhal let vrtulníkem a jakým způsobem byli povstalci odzbrojeni. Další informace v *M4* pak přibližují osudy osvobozených.

Makrostruktura B pak začíná podtitulkem „*Měsíce plánování*“ a pokračuje *M5*, ve které je dán prostor pro výpovědi Íngrid Betancourtové, jak na osvobození vzpomíná. Bez grafického rozdělení je pak do *M5* zakomponováno, jak se vládním vojskům podařilo k povstalcům dostat, a jak byl celý plán koncipován.

Pokud porovnáme dva články s podobnou grafickou strukturou, tedy článek č.1 a 2, je jejich vyznění odlišné. Zatímco první z nich byl stroze informativní, druhý měl šanci čerpat i z výpovědi Íngrid Betancourtové, vzhledem k tomu, že byl publikován až o den později. Nicméně je třeba zaměřit se na jednotlivé mikrostruktury – v prvním článku se jednalo o citově nezabarvené výpovědi (vyjma citace syna Betancourtové), v druhém článku se již ale setkáváme s několika výrazy, které ho dobarvují. Jedná se o označení FARC coby „bojůvky“, aktivita vládních vojsk, která měla za výsledek osvobození rukojmí byla podle Lidových novin uskutečněna pomocí „lstí a triků“ a novinář v některých případech tíhne k prezentaci jednotlivých aktů s nadhledem, který danou situaci poněkud zesměšňuje. V tomto případě má autorka této práce na mysli především výraz „z humanitárních pracovníků se *vyklubali* pečlivě vycvičení příslušníci vládních bezpečnostních sil“. Vzhledem k tomu, že se jednalo v té době o nanejvýš aktuální téma, je třeba se také zamyslet nad volbou citací a popisu průběhu operace. Je opravdu nutné, aby se čtenář nedozvěděl zásadní informace na úkor toho, že je mu prezentováno hned v druhém odstavci, že členové FARC leželi „nazí na zemi“ helikoptéry? Autor článku dal také velký prostor citacím Íngrid Betancourtové, nicméně vybral „žertovné“ momenty z osvobození, že Betancourtová za nejnebezpečnější okamžik celé akce označila chvíli, kdy všichni „začali radostí křičet, objímat se a skákat, až helikoptéra málem spadla“.

Vzhledem k tomu, že se v tomto případě jedná o *zprávu* a ne o *komentář* či *reportáž*, je celkové vyznění článku takové, že čtenáře možná přitáhne k jeho přečtení, nicméně informativní hodnota je zde nahrazena touhou po popularizaci tématu.

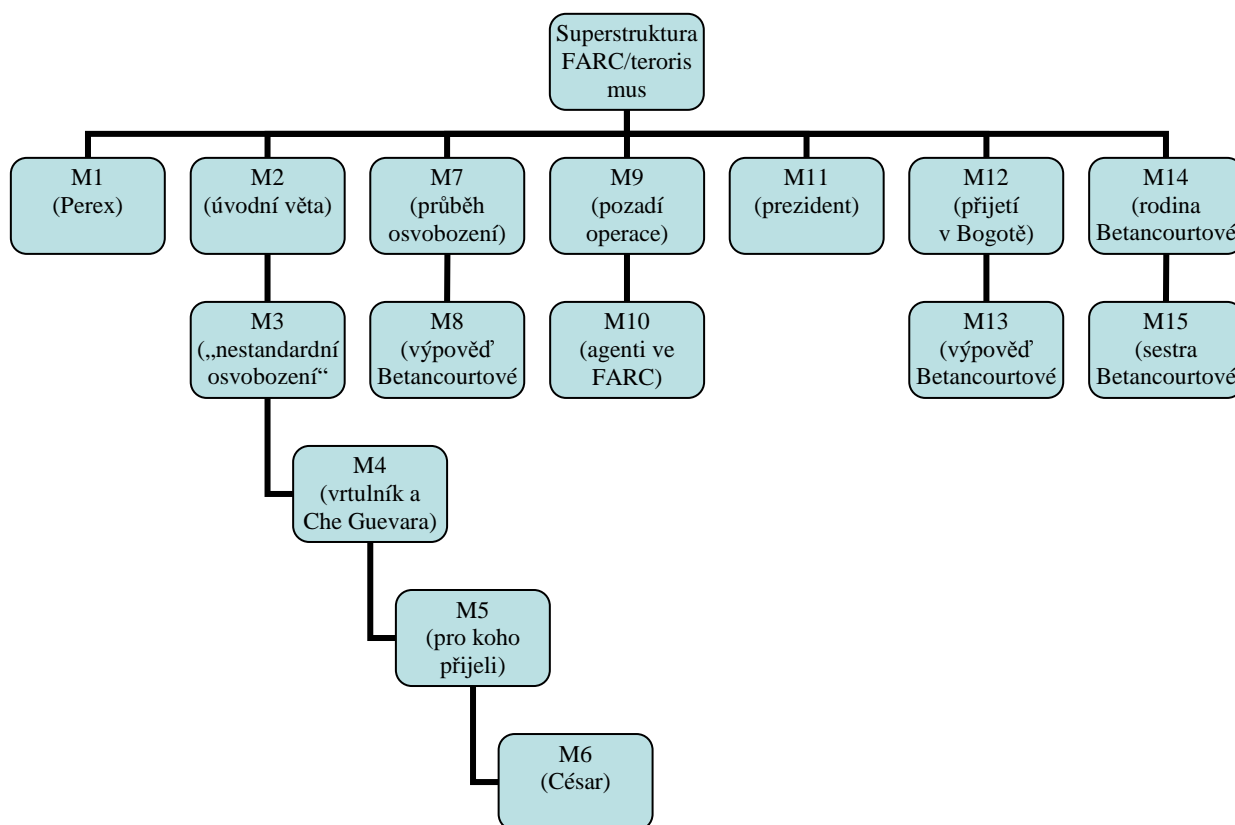

6.2.3 Článek č. 3

Třetí analyzovaný článek byl publikován v Mladé frontě DNES v rubrice Ze světa, a jeho autorem je Pavel Novotný. Jak uvidíme na analýze, jedná se oproti předchozím dvěma článkům o další odlišné pojetí tématu.

Vláda zesměšnila povstalce z FARC	<i>Tit.1</i>
Kolumbijské vojáky předstírali, že jsou rebelové. Naložili zajatce včetně političky Betancourtové a ulétli s nimi vrtulníkem	M1
Bogotá, Praha - Hollywoodský scenárista by to lépe nevymyslel.	M2
Osvobození kolumbijsko-francouzské političky Ingrid Betancourtové i dalších 14 zajatců z území ovládaného levicovými povstanci totiž proběhlo velmi nestandardně. A především nápaditě.	M3
Tuto středu se u tábora Revolučních ozbrojených sil Kolumbie FARC v jihokolumbijské provincii Guaviare snesl bíle natřený vrtulník bez jakéhokoli označení. Dorazili v něm muži, někteří s vousy a oděni do trika s portrétem legendárního revolucionáře Ernesta Che Guevary.	M4
Přijeli pro patnáct zajatců, které měli eskortovat k jinému bossovi FARC. Proto všechny rukojmí pečlivě spoutali: tedy populární francouzsko-kolumbijskou političku Ingrid Betancourtovou, tři americké vojenské poradce ze společnosti Northrop Grumman a jedenáct kolumbijských vojáků.	M5
Spolu s nimi do helikoptéry nastoupil ještě velitel ostrahy zvaný César a jeden další povstalec, který prý po čtyři léta hlídal a ponižoval Ingrid Betancourtovou.	M6
Spoutali je. Nestříleli. Stroj vzlétl. Vtom muži na palubě dvoučlennou povstaleckou eskortu přemohli, spoutali, svlékli do naha a zavázali jim oči. „Jsme z kolumbijské armády. A vy jste svobodní,“ uslyšeli zajatci, kterým ta slova zněla jako hudba z ráje.	M7
„Byl to úžasný okamžik. Ve vteřině nám bylo jasné, že několikaleté martyrium končí,“ vzpomíná Ingrid Betancourtová.	M8
Během akce, které předcházela několikaměsíční zpravodajská příprava, nepadl jediný výstřel. Podle dostupných zpráv se vládní agenti, úzce spolupracující s americkými zpravodajci, infiltrovali až do okolí nejužšího - zřejmě jen sedmičlenného - vedení FARC. Tedy rozkládající se organizace, která již dávno vyměnila levicové myšlenky za podíl z obchodu s narkotiky.	M9
Nasazení agenti v FARC zařídili, aby byli všichni rukojmí, ještě donedávna rozptýlení do tří skupin a držení na různých místech nehostinné džungle, shromážděni na jediném místě. Tedy tam, kde je vrtulník s fingovanými povstanci osvobodil.	M10
Kolumbijský prezident se včera pochlubil tím, že jeho lidé nezabili rebely poté, co jejich stroj vzlétl. „Naši vojáci mohli při odletu zahájit palbu na povstalce, které přelstili natolik, že jim sami vydali rukojmí. Naše vláda však nechce zbytečně prolévat krev,“ řekl Álvaro Uribe.	M11
Bogotá připravila političce královské přijetí. „Chtěla bych nejprve poděkovat Bohu a kolumbijským vojákům,“ prohlásila dojatá Ingrid Betancourtová.	M12
„Jsem přesvědčena, že osvobození naší skupiny je signálem pro mír v zemi,“ dodala pak státnicky.	M13
Do Kolumbie se vypravili blízcí osvobozené političky: dcera Melanie (22) a syn Lorenzo (19) spolu s jejich otcem, exmanželem političky Fabricem Delloyem.	M14
V Bogotě je i Ingridina sestra Astrid s dětmi. V jejich středu si prý včera Ingrid Betancourtová připadala jako „v nirváně“. Celá skupina se má brzy přesunout do Paříže, kde se hodlá politička zotavit. Aby se pak opět vrátila do Kolumbie?	M15

Již grafické znázornění makrostruktur vypovídá o tom, že v článku oproti dvěma předchozím případům není logické grafické členění Text je rozdělen na 15 odstavců, z nichž některé fungují samostatně a jiné jsou rozvíjeny. Autorka této práce by jen ráda zdůraznila, že v tomto případě se jedná o subjektivní členění, jiný člověk by tedy témata hypoteticky mohl rozdělit odlišným způsobem. Velký počet odstavců, potažmo makrostruktur, zde znesnadňuje čtenáři orientaci v textu, jehož jednotlivé části nejsou tematicky sdruženy. Zhoršuje se tak i hypotetická zapamatovatelnost faktů zde uvedených.

Nejprve k analýze titulku – za předpokladu, že má titulek vyjadřovat globální makrostrukturu celého článku, je znění „*Vláda zesměšnila povstalce z FARC*“ poněkud zavádějícím. Může na čtenáře působit tak, že si vláda z guerillové organizace pouze udělala legraci, rozhodně se však nejedná o znění, které by odpovídalo zprávě o vojenské operaci.

Jedinou makrostrukturou, která je znatelněji rozvíjena o další informace, je *M2*, v této řadě se čtenář dozvídá pozadí průběhu vojenské operace, počet osvobozených a rovněž o členu FARC Césarovi, který byl na palubě helikoptéry rovněž zajat vládními vojsky. Mezi informacemi se nalézají rovněž ta, že v rámci

maskování byli příslušníci vládních vojsk „oděni do trika s portrétem legendárního revolucionáře Ernesta Che Guevary“.

Odstavec *M7* pak společně s *M8* rozvíjí detaily z průběhu osvobození a dává prostor pro další citaci Betancourtové.

Struktury *M9* a *M10* se pak věnují vojensko-politickému zákulisí, přípravám na operaci a infiltraci do vedení FARC.

M11 se pak v krátkosti věnuje prezidentu Uribem, který se vyjádřil v tom ohledu, že jeho vláda nechce zbytečně prolévat krev, a proto se při záchranné operaci ani jednou nevystřelilo.

M12 a *M13* se pak zmiňují o přijetí Betancourtové v Bogotě. S ohledem na návrat rukojmí do civilizace je prostor věnován opět pouze Betancourtové, *M14* a *M15* pak rovněž zmiňují členy její rodiny, kteří ji do Bogoty přijeli přivítat.

Vzhledem k členitosti se u některých makrostruktur dá hovořit spíše o mikrostrukturách. Za předpokladu, že jedna makrostruktura má vyjadřovat jednu myšlenku, a má být sdružena v jednom odstavci, se v tomto případě setkáváme s tematicky značně neuspořádaným článkem. Při bližším pohledu na jednotlivé mikrostruktury se setkáváme s velmi bohatou lexikalizací jednotlivých aktů, tzn. že je do textu zařazeno velké množství rozvíjejících adjektiv a adverbíí, která textu dávají určité zabarvení. Osvobození rukojmí proběhlo „*nestandardně*“ a „*nápaditě*“, „*fingování*“ povstalci, tedy příslušníci vládních vojsk byly oblečeni do trik s potrétem „*legendárního*“ Che Guevary; Betancourtová je „*populární*“ francouzskou političkou, kterou v Bogotě čekalo „*královské*“ přijetí a ve svém proslovu se vyjadřovala „*státnicky*“, FARC jsou „*rozkládající se*“ organizace.

Vzhledem k tomu, že se jedná o zprávu, je k zamyšlení také důraz na rytmus v textu. Znatelné je to především v makrostruktuře *M7*, která je uvozena holými větami: „*Spoutali je. Nestříleli. Stroj vzlétl.*“

Při bližším pohledu na další mikrostruktury je v případě novinové zprávy také úvodní věta po perexu, která zní: „*Hollywoodský scenárista by to lépe nevymyslel.*“ Již na počátku dává článku vyznění amerického filmu, k němuž je psán scénář a Betancourtová, potažmo další osvobození, FARC a vojáci kolumbijské armády jsou jejími protagonisty.

6.2.4 Zhodnocení analýzy

Analyzované články byly publikovány ve třech celostátních denících, které v mediálním korpusu zastupovaly seriózní tisk. Jak bylo uvedeno v úvodu, čtenář od zpravodajství očekává nestrannost, nestrannost a objektivitu. Na druhou stranu je ale uvedeno, že objektivní zpravodajství neexistuje. Analyzované články proto byly vybrány vědomě z reprezentantů seriózního tisku, od kterých čtenáři nejvíce očekávají kvalitně podávané informace, o to více, pokud se jedná o tak geograficky vzdálené téma. V předchozích podkapitolách byly již zanalyzovány textové struktury a rovněž byly vytyčeny základní problémy s vyzněním textu. Je však třeba ještě jednotlivé články, potažmo deníky, porovnat.

Co se makrostruktury titulků týče, nejkvalitněji je téma vyjádřeno v případě č.1 titulkem *Betancourtová po šesti letech osvobozena*, ačkoliv v tomto případě dochází k určitému typu synekdochy, tedy záměny části za celek a naopak, kdy je vojenská operace jako taková prezentována pomocí mediálně známé političky. Nicméně jak víme z ilustrativní analýzy obsahu článků, jméno Betancourtové by mělo být českému čtenáři známé, vzhledem k tomu, že média se jí průběžně věnovala od doby jejího zajetí. V případě č.2 jsme se setkali s titulkem *Operace Šach: 22 minut*, který také vyjadřuje makrostrukturu tématu, nicméně se podle názoru autorky této práce spoléhá na čtenářovu zvědavost. Titulek č.3, tedy *Vláda zesměšnila povstalce z FARC* vyjadřuje sice obsah textu jako takového, vzhledem k tomu, že celkové vyznění článku rovněž evokuje to, že operace proběhla jako ze scénáře amerického filmu. Ideálním zněním titulku by bylo např. *Kolumbijská vládní vojska osvobodila 15 zajatců FARC*, nicméně vždy je třeba mít na vědomí, že každé noviny žijí z prodeje a ten je zapříčiněn určitou exkluzivitou a zajímavostí.

Vyznění jednotlivých článků na čtenáře je značně rozdílné – v prvním případě je čtenář seznámen s čistými fakty a je mu ponechán prostor na to, aby si názor na danou situaci utvořil sám. Zato ve druhém a třetím případě se setkáváme s prezentací novinářových názorů a jeho iniciativou ve zpracování daného tématu. Je třeba si tedy rovněž položit otázku, zda má daný novinář na takové soudy vůbec právo. Novináři se těší důvěře veřejnosti a mají statut přirozené autority, vzhledem k tomu, že o novinářích je smýšleno jako o

odbornících na témata, o kterých píší. V článku č.2 byl autorem vedoucí zahraniční rubriky Svět, v článku č.3 pak zahraniční redaktor, který svou práci pokrývá především Blízký Východ a Asii. Jaké má předpoklady pro to, aby zpracovával téma z Kolumbie? Není v kapacitách žádného deníku zaměstnávat odborníka na určitou zemi, nicméně zpravodajství má být podle etického kodexu nepředpojaté a vyvážené, což se především o článku č.3 bohužel říci nedá. Autorka této práce se domnívá, že prezentace událostí v médiích by měly splňovat základní funkci médií, tedy především informovat, a to pro čtenáře přijatelnou a hlavně přínosnou formou. Z tohoto konceptu jsou vyjmuty bulvární deníky, které svou existenci staví na prezentaci zpráv popularizačním způsobem a rovněž se jako *bulvární* profilují už od svého vzniku.

Jak je však vidět z analýzy tří článků, v dnešní době k bulvarizaci zpravodajství tíhnou i deníky, na které je spoléháno jako na seriózní tisk. K tomuto názoru autorka došla na základě toho, jak jsou bulvární deníky charakterizovány v úvodu této kapitoly. Zpravodajství bulvárních deníků bylo popsáno jako jistý druh dezinformace, pokud tedy vezmeme toto vyjádření v potaz, můžeme článek č. 3 jasně označit za bulvární, ačkoliv byl publikován v Mladé Frontě DNES, přičemž jeho internetový portál se sám označuje za „nejdůvěryhodnější zpravodajský portál na českém internetu“³⁴¹.

---

³⁴¹ www.idnes.cz [10/4/2011]

7 Vědomosti Čechů

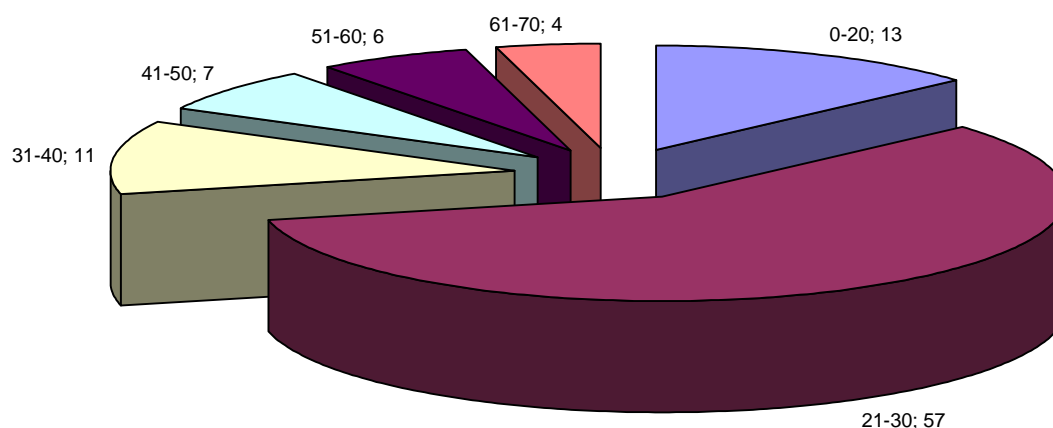
Na základě dvou dotazníkových šetření, které již byly obecně popsány v kapitole 2.3 byl získán poměrně velký počet respondentů, jejichž odpovědi budou v této kapitole analyzovány.

V rámci prvního dotazníkového šetření bylo respondentům položeno 13 otázek, které by se daly shrnout do několika skupin: jako první byly pokládány otevřené otázky, které respondentům nepodsouvaly jakoukoliv možnost odpovědi a vyžadovaly tak samostatný úsudek a názor. V rámci skupiny otevřených otázek se respondenti setkali se třemi typy otázek: „Co si představíte, když se řekne Mexiko, Kolumbie, Argentina, Kuba a Venezuela“ a „Jak se jmenuje kubánský, kolumbijský, venezuelský a mexický prezident“ a konečně s otázkou, která zjišťovala, zda si dotyčný respondent vybaví nějakou nedávno uplynulou událost z některé z těchto zemí. Cílem těchto otázek bylo zjistit nejprve základní pocity a pohledy na různé latinskoamerické země, které bývají častěji než jiné předmětem informací v tisku. Z tohoto důvodu byly autorkou práce subjektivně vybrány výše jmenované země a ne např. malé republiky Střední Ameriky jako např. Honduras či El Salvador, o kterých se dala předpokládat téměř nulová znalost laické veřejnosti.

Druhým typem otázek byly otázky výběrové, jejichž cílem bylo zjistit věk a pohlaví respondentů a také jaká média relativně pravidelně sledují (výběr médií byl stejný jako média použitá v článkovém korpusu).

Dotazníkového šetření se zúčastnilo online 98 respondentů. Z těchto celkem 100 respondentů do 70 let bylo 42 mužů a 58 žen a průměrný věk je úměrný způsobu vyhledávání respondentů, tedy přes internet, který je používán především mladšími generacemi. Nejvíce respondentů bylo tedy z kategorie 21-30 let (celých 57%, jak zobrazuje příslušný graf), zatímco kategorie 70 let a více nezískala na internetu žádného zástupce a není tedy v grafu zastoupená. Zbývajících 43% je rozvrstveno do ostatních věkových kategorií, ze kterých početně převažují další dvě kategorie zastupující generace pod 50 let, tedy do 20 let a mezi 31-40 lety, přičemž kategorie do 20 let zastupuje 13% všech respondentů a kategorie mezi 31-40 lety zastupuje 11% respondentů.

Graf 16: Věkové skupiny

Autorka práce si je vědoma nerovnoměrného rozvrstvení věkových kategorií, šlo však především o to, aby respondenti byli schopni zodpovědět dané otázky, a proto by při bližším ohledání jednotlivých respondentů nedošlo ani k rovnoměrně rozvrstvenému vzdělání. V případě tohoto dotazníkového šetření se jedná především o vysokoškolsky vzdělané osoby, případně o studenty prestižních středních škol (převážně z Gymnázia Budějovická a Gymnázia Jana Keplera). Velká část respondentů byla totiž získána z autorčiných zdrojů na sociálních sítích www.facebook.com a www.twitter.com, přičemž autorka podle ohlasů na dotazníkové šetření ví, že převážná většina respondentů byla právě vysokoškolského vzdělání.

Druhé dotazníkové šetření zjišťovalo, zda si respondenti něco představí pod pojmem FARC-EP.

7.1 První dotazníkové šetření

Následující odstavce blíže popíší výsledky prvního dotazníkového šetření zaměřeného na všeobecné znalosti respondentů o Latinské Americe.

7.1.1 Představy o Latinské Americe

V rámci prvního dotazníkového šetření byly nejprve položeny otázky, které měly za cíl zjistit jak vědomostní, tak pocitové názory respondentů na vybrané země Latinské Ameriky a dojít tak k možné komparaci vnímání Kolumbie, která je samozřejmě předmětem této diplomové práce.

V následující kapitolách uvidíme porovnání toho, jak jsou tyto země vnímány zástupci českých občanů a pokusíme se rovněž získat náhled na to, proč.

Jednotlivé průzkumy byly tematicky rozděleny a unifikovány byly rovněž barvy grafových výsečí převládajících témat pro větší přehlednost.

„Geografie“ je kategorie, která zahrnuje především zmínky o geografické ubikaci dané země, jednotlivými respondenty zmíněná města, přírodní podmínky a těžbu. Tato kategorie je na grafech vyjádřena modrou barvou.

Kategorie „negativa“, která je vybarvena červeně, zahrnuje především drogovou problematiku, kriminalitu a únosy, ale také hospodářské problémy.

Souvislosti s politickými režimy a jejich představiteli jsou pak vyobrazeny tyrkysově v kategorii „politický režim“.

Jeden z nejpoutavějších fenoménů na latinskoamerické části kontinentu je pro Čechy indiánská minulost, tedy zmínky o předkolumbovských civilizacích, z nichž některé přetrvaly až do dnešní doby a velice tak ovlivňují etnické složení daných zemí. Výseč věnovaná kategorii „indiánské kultury“ je vyobrazena zelenou barvou.

Určité země Latinské Ameriky jsou v České republice známé mimo jiné telenovelami, které v posledních letech zaznamenaly velkou sledovanost na komerčních televizích. Kategorii „telenovely“ zobrazuje výseč oranžové barvy.

Nesmím ale rovněž opomenout neméně důležitou kategorii, kterou tvoří odpovědi „nevím“, a která symbolizuje neznalost respondentů o dané zemi Latinské Ameriky. Tato kategorie je pak vyjádřena žlutě.

7.1.1.1 Mexiko

V otázce „Co si představíte, když se řekne Mexiko“ bylo jmenováno nejvíce elementů. Tzn. že v této otázce se setkáváme s nejvyšším počtem různých odpovědí od respondentů, celkově s 61 elementy.³⁴²

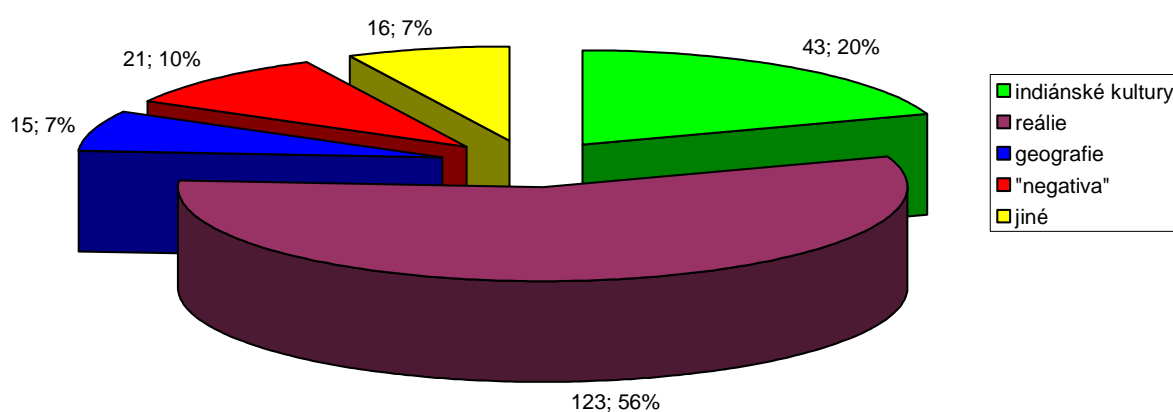
---

³⁴² Všechny odpovědi uvedené v otázce „Co si představíte, když se řekne Mexiko“ jsou uvedeny v grafu v příloze č. 1: „Kompletní přehled představ o Mexiku“.

Nadpoloviční většinu uvedených odpovědí o Mexiku tvoří kategorie „reálií“, která zahrnuje jídlo, pití a oblečení. Nejčastější odpovědí v této kategorii byla *tequila*, která byla uvedena celkem 38krát. Dalším nejčastějším fenoménem bylo *sombrero*, uvedené 35krát. Častěji byly rovněž uváděny *kaktusy* (16krát) a *pálivé koření a jídlo* (celkem 11krát). Dalšími jmenovanými elementy byly především jednotlivé typy jídla jako např. *nachos*, *quesadilla*, *fazole*, *tacos* a *tortillas*.

Graf 17: Představy o Mexiku

Výšeč zobrazující 20% všech odpovědí obsahuje odpovědi v souvislosti s indiánskými kulturami. Odpovědi se věnovaly především *Mayům* (celkem 14krát) a *Aztékům* (celkem 13krát). Sedmkrát byly v této kategorii jmenovány *pyramidy* a pětkrát obecně *indiáni*. Nutno však zmínit, že mezi odpověďmi se dvakrát objevili i *Inkové*, kteří se však v oblasti dnešního Mexika nikdy nevyskytovali.

Modrá výšeč „geografie“ zahrnula především *Mexico City*, *Tijuana*, *Cancún* a *Chiapas*. Objevily se však i obecnější odpovědi jako *příroda*, *pláže*, *prérie* a *hory*.

Odpovědi v kategorii „negativ“ globálně popsaly nejpálčivější mexické problémy, nicméně tato kategorie se v kvantitativním pohledu oproti ostatním kategoriím lehce marginalizuje. Byly zmíněny problémy s drogami a kriminalitou, které mezi odpověďmi převažovaly (pod hesly *kriminalita*, *narkomafie*, *únosy*, *násilí*, *drogy*, *drogové gangy* a *narkotrafikanti*). Další podkategorií byla problematika nelegálních emigrantů do USA, tedy tzv.

espaldas mojadas, emigrantů, kteří překračují Río Grande, aby se dostali do Spojených států. Pod pojmy *emigrace* a *útěky do Ameriky* se tedy tato problematika koncentrovala.

Žlutě vyznačená výšeč kategorie „jiné“ obsahuje odpovědi, které byly do předchozích kategorií nezařaditelné. Navíc se jedná o odpovědi, které byly uvedeny vždy maximálně dvěma respondenty. Dvakrát byl jmenován *El Mariachi*, tedy film s Antoniem Banderasem, a z filmové kategorie rovněž jednou jmenovali *Sedm statečných*. Mezi odpověďmi v této kategorii se také vyskytly „pocitové vjemy“ jako *spousta barev, krásné dívky, horko a slunce*. Pouze jednou byla jmenována malířka *Frida Kahlo*, o které jsem osobně myslela, že bude jmenována vícekrát. Tři rozdílné odpovědi (alespoň co se uvedeného jména či hesla týče) se pak dají spojit dohromady. V tomto případě se jedná o odpovědi *EZLN, Emiliano Zapata* a *Marcos*. Všechny tři odpovědi mají souvislost se Zapatovou armádou národního osvobození (tedy EZLN – Ejército Zapatista de Liberación Nacional), guerillovým hnutím působícím v oblasti mexického Chiapasu pojmenovaným po Emilianu Zapatovi, jednom z protagonistů Mexické revoluce z roku 1910. Jméno *Marcos* pak souvisí se současným ideologem a mluvčím EZLN.

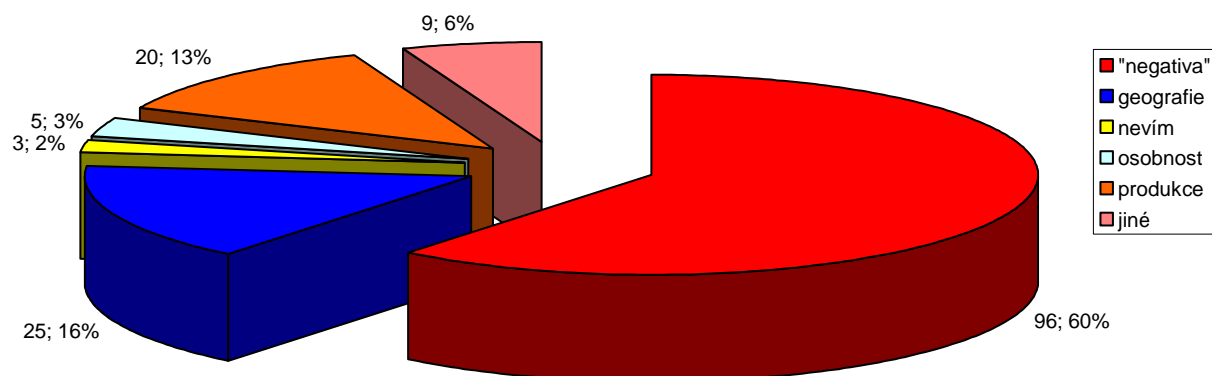
Všichni z 98 respondentů tohoto dotazníkového šetření si pod pojmem „Mexiko“ dokázali alespoň něco představit, ani v jednom případě tedy nebyla zmíněna odpověď „nevím“.

7.1.1.2 Kolumbie

Již při prvním pohledu na graf tematicky rozdělených odpovědí na otázku „Co si představíte, když se řekne Kolumbie?“ je jasné, že je diametrálně odlišný od předchozí otázky o Mexiku. Šedesátiprocentní většinu zde zaujímají odpovědi klasifikované jako „negativa“. V případě Kolumbie bylo celkem respondenty jmenováno 42 elementů, tedy 42 různých odpovědí.³⁴³

³⁴³ Všechny odpovědi uvedené v otázce „Co si představíte, když se řekne Kolumbie“ jsou uvedeny v grafu v příloze č. 2: „Kompletní přehled představ o Kolumbii“.

Graf 18: Představy o Kolumbii

Červená úseč reprezentuje především odpovědi, které mají souvislost s drogami. Odpověď drogy byla v této otázce respondenty uvedena celkem 47krát, dvaadvacetkrát byl pak jmenován *kokain* a jednou s ním související *koka*. Drogovým kartelům se pak věnovaly odpovědi jako *Escobar* (tedy drogový baron Pablo Escobar, který ovládal medellínský drogový kartel, a který byl v dotazníkovém šetření zmíněn sedmkrát). Sám *Medellín* byl pak jmenován dvakrát a jeho „drogový rival“, tedy kartel v *Cali* byl zmíněn jednou. Pětkrát se také objevila odpověď *drogové kartely* a stejně tak pětkrát pak výraz *narkomafie*. Ostatní odpovědi z kategorie „negativ“ se dají shrnout pojmem „násilí“, protože zahrnují odpovědi jako např.-. *vraždy*, *únosy*, *samopal*, *zbraně*, *gangy*, ale také *guerilla* a *FARC*, tedy organizaci, která je předmětem této diplomové práce.

Kategorie „geografie“ zahrnuje 25 odpovědí respondentů, které tvoří 16% všech odpovědí o Kolumbii. V rámci této kategorie bylo nejčastěji, tedy osmkrát, jmenováno hlavní město Kolumbie *Bogotá*. Šestkrát byl pak zmíněn *praes* a čtyřikrát *hory*. Mezi ostatními odpověďmi se objevily výrazy jako *vodopády*, *lesy*, *tropy* a *příroda*.

Dvacet odpovědí respondentů (koncentrovaných ve třech elementech) obsahuje kategorie „produkce“. Jedenáctkrát se zde objevila kolumbijská *káva*, *tabák* pak celkem čtyřikrát (s *tabákem* se dá spojit také odpověď *doutník*). Znamé jsou také kolumbijské *telenovely*, které se objevily ve třech odpovědích,

a jednou pak byla zmíněna konkrétní telenovela, a to *Ošklivka Betty* (v originále *Yo soy Betty, la fea*).

V případě Kolumbie se také objevila kategorie, která je uvedena z daných zemí Latinské Ameriky také pouze v případě Argentiny, a to kategorie „osobnosti“. Dvakrát zde byl jmenován kolumbijský spisovatel *Gabriel García Márquez* a třikrát kolumbijská zpěvačka *Shakira*.

Ohledně Kolumbie se objevila odpověď, která se v předchozí otázce o Mexiku neobjevila ani jednou, a to „nevím“. Celkem tři respondenti si tedy pod touto latinskoamerickou zemí neuměli nic představit.

Nutno říci, že nejen Česká republika se potýká s problémem simplifikace Kolumbie. V obdobném stylu se vyjadřovali mnozí zahraniční kolumbianisté jako např. Daniel Pécaut, podle jehož slov francouzští studenti o Kolumbii vědí pouze to, že je tam hodně násilí, velké problémy s drogami, spousta guerril a tečka.³⁴⁴ Mnislav Zelený-Atapana pak v tomto ohledu připomíná, že Kolumbie je daleko více kulturně rozvinutá, např. v porovnání s Argentinou, což je fakt, který mezi zjednodušováním představ o vzdálených zemích naprosto zaniká.

7.1.1.3 Argentina

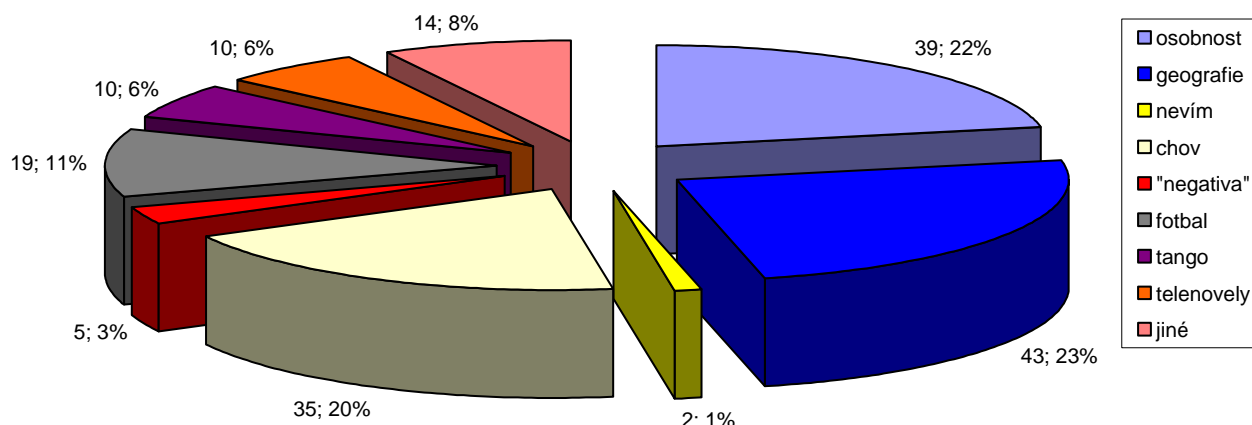
Grafické zobrazení tematicky sjednocených odpovědí na otázku „Co si představíte, když se řekne Argentina“ je opět na první pohled odlišné od dvou předchozích, tedy od Mexika a Kolumbie.

V případě Argentiny se jedná o nejbohatší tematické rozdělení. V tomto případě se tedy setkáváme s největším počtem tematických kategorií, ne však s největším počtem jmenovaných elementů. Ohledně Argentiny respondenti uvedli celkem 54 různých odpovědí.³⁴⁵

³⁴⁴ PERALTA, Victoria a Michael LAROSA: Los colombianistas. Una completa visión de los investigadores extranjeros que estudian a Colombia. Planeta, Santa Fe de Bogotá, 1997, pp. 148.

³⁴⁵ Všechny odpovědi uvedené v otázce „Co si představíte, když se řekne Argentina“ jsou uvedeny v grafu v příloze č. 3: „Kompletní přehled představ o Argentině“.

Graf 19: Představy o Argentině

Jak již bylo zmíněno v předchozí kapitole 7.1.1.2 při analýze odpovědí ohledně Kolumbie, v případě Kolumbie a Argentiny se objevila kategorie „osobnosti“. V případě Kolumbie se jednalo o zmínku o dvou kolumbijských osobnostech, *García Márquezovi* a *Shakiře*. V případě Argentiny se však objevilo o mnoho více osobností, a to celkem ve 39 odpovědích, které tvoří 22% z celkového počtu. Naprosto převažující jmenovanou osobností byla zde *Evita*, zmíněná celkem 16krát, tedy myšleno Eva Perón, manželka bývalého prezidenta *Juana Dominga Peróna*, který mezi odpověďmi měl také své místo, a to celkem čtyřikrát. V souvislosti s Evou Perón byla zmíněna v případě Argentiny rovněž *Madonna*, která osobnost Evity v muzikálové filmové verzi. Z bývalých prezidentů byli jmenováni i následující: *Menem* (tedy Carlos Menem, který byl argentinským prezidentem mezi lety 1989-1999) a *Kirchner* (v tomto případě, kdy bylo uvedeno pouze příjmení, se může jednat o bývalého argentinského prezidenta Néstora Kirchnera, který zastával prezidentský úřad mezi lety 2003-2007, anebo jeho ženu, Cristinu Fernández de Kirchner, která usedla do prezidentského křesla po svém manželovi Néstoru Kirchnerovi, který ve nedávné době, tedy 27. října 2010 zemřel, a je v současnosti od roku 2007 prezidentkou Argentiny). Vzhledem k faktu, že celých 19 odpovědí, tedy 11% ze všech, se věnovalo *fotbalu*, dalo se předpokládat, že mezi respondenty jmenovanými osobnostmi se objeví také osobnosti z této sportovní sféry. Byli jmenováni celkem dva – *Lionel Messi* třikrát a *Diego Maradona* dokonce osmkrát.

Čtyřicet tři odpovědí se věnovalo geografickým a přírodním podmínkám Argentiny, tyto odpovědi tak tvoří celkem 23%. Nejčastěji bylo v této kategorii jmenováno hlavní město, tedy *Buenos Aires*, a to celkem 11krát. Devětkrát pak byly zmíněny *pampy* a čtyřikrát *hory* (přičemž k těm se dají přiřadit i dvě odpovědi *Andy*). Třikrát pak bylo zmíněno *stříbro*, které původně dalo vzniknout názvu země. Ostatní odpovědi se objevily vždy jednou, a objevila se mezi nimi např. *La Boca*, tedy jedna ze čtvrtí Buenos Aires, *Patagonie*, vodopád *Iguazú*, či nejvyšší hora Severní i Jižní Ameriky - *Aconcagua*. Ostatní „geografické“ odpovědi byly značně obecné, jako např. *pastviny*, *příroda*, *řeky* nebo *sníh*.

Významně početně zastoupená je také kategorie „chov“, která zahrnuje 35 odpovědí, tedy 20%. Tato kategorie prezentuje Argentinu jako zemi známou díky svému exportu hovězího masa. Objevily se zde odpovědi jako např. *hovězí steaky* (celkem 13krát), *krávy* (potažmo *dobytek*, celkem 8krát), a s nimi související *mléko*, a *gauchové* (tedy místní výraz pro honáky). Především u odpovědi *gauchové* byla autorka poměrně překvapena znalostí Čechů tohoto specifického výrazu, který byl v dotazníkovém šetření jmenován celkem devětkrát. Mezi odpověďmi však zazněly i jiné živočišné druhy, které jsou v Argentině chovány, jako *ovce* a *koně*.

Samostatnou kategorii má odpověď *tango*, které Argentinu proslavilo po celém světě a bylo uvedeno celkem desetkrát.

Rovněž argentinské *telenovely* disponují vlastní kategorií s celkem deseti odpověďmi, které čítají také jednou uvedenou konkrétní telenovelu *Divoký anděl* (v originále *La muñeca brava*).

Velice zajímavé odpovědi se vyskytují také v kategorii „jiné“. Třikrát bylo uvedeno *žeísmo* a *voseo*, tedy velmi specifické termíny označující morfologickou a fonologickou odlišnost argentinské španělštiny, kdy z těchto odpovědí se dá předpokládat velmi dobrá znalost respondentů dané země nebo alespoň velice vysoká znalost španělského jazyka. Dvakrát byli do této kategorie zahrnuti *tučňáci*, kteří žijí v oblasti jižního cípu Argentiny, Patagonii. Ostatní odpovědi v této kategorii se pak objevily vždy jen jednou a velmi často se jednalo o „pocitové vjemy“ jako např. *romantika*, *nespoutanost*, *krásné ženy* a *temperament*. Ve třech případech se setkáváme s argentinskou gastronomií, mezi odpověďmi se objevilo i *maté*, *víno* a *dulce de leche*.

Každá ze zemí uvedených v tomto dotazníkovém šetření má zastoupenou kategorii „negativ“, každá ale jinak početně. V případě Argentiny se jedná o pět odpovědí, které se dají klasifikovat jako „problematické“ nebo „negativní“. Jednou byly v tomto případě zmíněny *drogy* a stejně tak jednou *diktatura*. V případě této druhé jmenované odpovědi však nebyla uvedena bližší souvislost, dá se tedy pouze odhadovat, co přesně měl respondent na mysli, zda výrazem *diktatura* narážel na peronismus, který tíhnul k populismu a sociální demagogii, či vládu vojenské junty, která nastolila vojenskou diktaturu po Perónově smrti. Třikrát byla pak zmíněna *hospodářská krize*, která Argentinu postihla na počátku nového tisíciletí a zapříčinila tak dvouletou politickou nestabilitu mezi lety 2001-2003.

I v případě Argentiny se objevila odpověď „nevím“, a to celkem dvakrát.

7.1.1.4 Kuba

V otázce „Co si představíte, když se řekne Kuba?“ se v porovnání s ostatními dotazovanými zeměmi objevilo nejméně jednotlivých elementů, celkově se jedná o 39 různých odpovědí.³⁴⁶ Dá se tedy předpokládat, že buď mají respondenti dotazníkového šetření o Kubě jasný názor, nebo si ji naopak stereotypizují o něco více, než ostatní země.

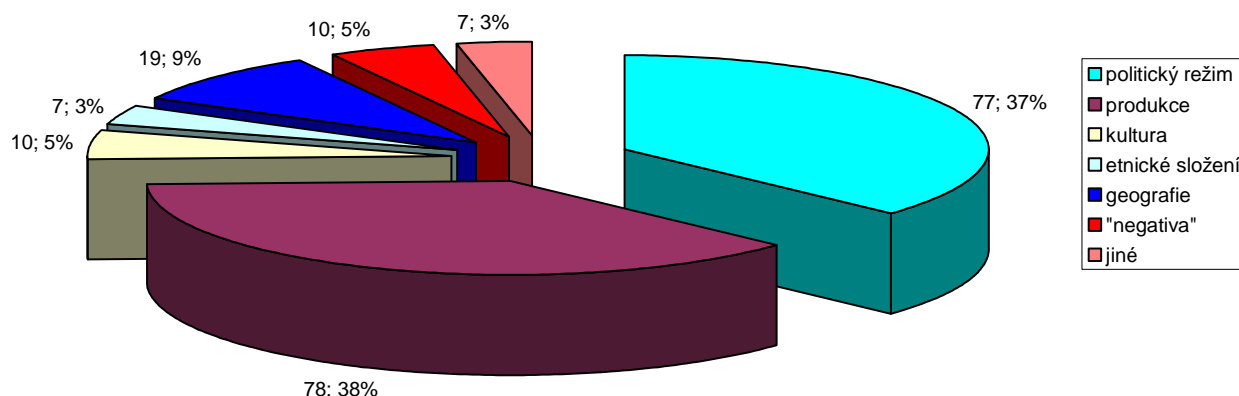
V grafickém vyjádření tematicky sjednocených odpovědí převládají dvě kategorie: „politický režim“ a „produkce“. Obě mají velice podobný počet odpovědí.

Celkově 78 odpovědí se věnovalo kubánské produkci a v rámci této kategorie bylo jmenováno šest elementů: *doutníky* (v rámci kategorie naprosto převažující, byly zmíněny celkem 47krát), *rum* (celkem 25krát) a s ním související míchaný nápoj *mojito* (jednou), jako zástupci kubánského ovoce *pomeranče* (celkem 3 odpovědi) a *banány* (jedna odpověď). Jednou byla také zmíněna *třtina*.

---

³⁴⁶ Všechny odpovědi uvedené v otázce „Co si představíte, když se řekne Kuba“ jsou uvedeny v grafu v příloze č. 4: „Kompletní přehled představ o Kubě“.

Graf 20: Představy o Kubě

Druhou převažující kategorií, jak již bylo zmíněno, je „politický režim“, kterému se respondenti věnovali jen o jednu odpověď méně než „produkcí“, tedy celkově 77krát. Této kategorii „vévodí“ *Fidel Castro*, který je v souvislosti s Kubou zmíněn nejčastěji ze všech elementů, celkově 50krát. V souvislosti s tímto kubánským exprezidentem je také často zmiňovaná politická orientace *komunismus*. Do tohoto rámce lze zasadit také postavu *Che Guevary*, který byl mezi odpověďmi uveden pětkrát. Pojem *revoluce*, myšleno nejspíše kubánská revoluce z 50. let, kdy Fidel Castro svrhl tehdejšího vládce Batistu, byla jmenována čtyřikrát.

Devatenáct zástupců má mezi odpověďmi kategorie „geografie“, která obsahuje jak přesné geografické názvy plážová oblast *Varadero* (dvakrát) a hlavní město Kuby *Havana* (čtyřikrát), tak obecnější pojmy jako *pláže*, *ostrov*, *turistika*, *palmy*.

Deseti odpověďmi je zastoupena kategorie „kultura“, ve které se třikrát objevil tanec *salsa*, rovněž třikrát heslo *rytmická hudba*, dvakrát hudební a taneční těleso *Buena Vista Social Club* a jednou *Bodeguita del Medio*, tedy kubánská restaurace s barem v Praze. Jednou byl také zastoupen americký spisovatel *Ernest Hemingway*, který na Kubě prožil část svého života a z kubánského prostředí rovněž vychází román *Stařec a moře*.

Rovněž deset odpovědí zastupuje kategorii „negativ“, ve které se objevila hesla jako *chudoba* (celkem dvakrát), *diktatura* (rovněž dvakrát) a *karibská krize* (potažmo *kubánská krize*, tedy konflikt z roku 1962, při kterém byly na Kubě umístěny sovětské rakety středního doletu, a který měl za následek blokaci

Kuby ze strany Spojených států, a také *studenou válku*, která následovala, a která byla předmětem další odpovědi jednoho respondenta). Jedna odpověď také zmínila *omezování lidských práv* a další *zakázané oblasti*, tedy místa na Kubě, která jsou destinována výhradně turistům, a kam nemají místní Kubánci přístup.

Kategorií, která se objevila výlučně u otázky o Kubě, je „etnické složení“. V žádném jiném případě se respondenti k tomuto tématu nevyjadřovali. Tato kategorie je reprezentována sedmi odpověďmi, dvakrát se objevili *černoši* a rovněž dvakrát *mulati*. Tři odpovědi se pak věnují kubánské populaci ženského pohlaví – dvakrát zazněla odpověď *Kubánky* a jednou *tlustá černoška*. Autorka práce se domnívá, že se nejedná o klasifikaci Kubánek jako žen s nadváhou, ale že tento náhled spíše reprezentuje fotografie, které jsou v rámci propagace Kuby pro turistické cíle zveřejňovány a dostávají se tak do povědomí širokým masám.

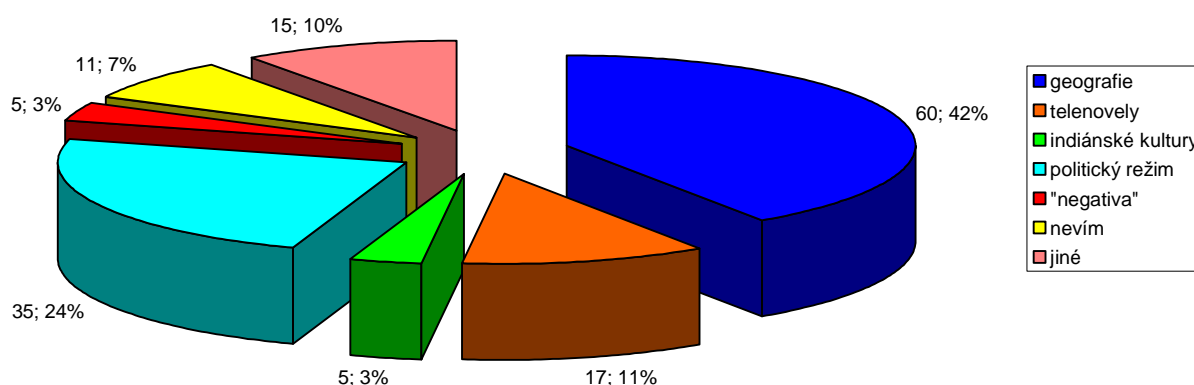
7.1.1.5 Venezuela

V rámci otázky „Co si představíte, když se řekne Venezuela?“ bylo jmenováno celkem 42 různých odpovědí.³⁴⁷

V otázce Venezuely má naprostou převahu kategorie „geografie“, která zahrnuje celkem 60 odpovědí, tedy 42% z celku. V této kategorii se objevilo daleko více specifických geografických názvů než v případě ostatních dotazovaných zemí, jako např.: *Amazonka*, *Maracaibo*, *Isla de Margarita*, vodopád *Salto Ángel*, *Roraima*, *Orinoco*, ale rovněž hlavní město *Caracas*, které bylo uvedeno dokonce sedmkrát. Objevily se zde ale také obecnější pojmy jako *džungle*, *pláže* a *moře*. Této kategorii však početně vévodí hlavní venezuelský exportní artikl, tedy *ropa*, která se objevila v šestnácti odpovědích. Dalšími dvěma častěji uváděnými odpověďmi byly *deštné pralesy* a *krásná příroda*, přičemž každé z těchto hesel se v odpovědích objevilo sedmkrát.

³⁴⁷ Všechny odpovědi uvedené v otázce „Co si představíte, když se řekne Venezuela“ jsou uvedeny v grafu v příloze č. 5: „Kompletní přehled představ o Venezuele“.

Graf 21: Představy o Venezuele

Další početně výraznější kategorií je „politický režim“. Z celkových 35 odpovědí v této kategorii se naprostá většina, konkrétně celých 30 odpovědí, věnuje venezuelskému prezidentovi *Hugu Chávezovi*. Další tři odpovědi byly věnovány Simónu *Bolívarovi*, jednom z hlavních představitelů bojů za nezávislost Latinské Ameriky na Španělsku. K politickému režimu jako takovému se vážou zbylé dvě odpovědi, z nichž jedna je *socialismus* a druhá *levicový extremismus*.

Patnácti odpověďmi je zastoupena kategorie „jiné“. Šest z nich tvoří odpovědi týkající se soutěží krásy – čtyřikrát byla zmíněna *Miss Universe* a dvakrát *Miss Venezuela*, a to na základě vítězství Venezuelanek v posledních dvou ročnících *Miss Universe* – Dayany Mendozové roku 2008 a Stefanie Fernándezové roku 2009. V nepřímé souvislosti se soutěžemi krásy jsou v této kategorii zahrnuty i tři odpovědi *krásné ženy*.

Stejně jako další dotazované země, ani Venezuela se nevyhnula zastoupení kategorie „negativ“, kterým se věnovalo 5 odpovědí respondentů jako *drogy, drogové kartely, kokain, chudoba a kriminalita*.

Rovněž pět odpovědí bylo věnováno kategorii „indiánské kultury“, mezi kterými se objevily odpovědi jako *Inkové, Mayové, neznámé indiánské kultury* a dvakrát všeobecně *Indiáni*.

Samostatnou kategorii tvoří odpovědi *telenovely*, které se objevily celkově v sedmnácti případech.

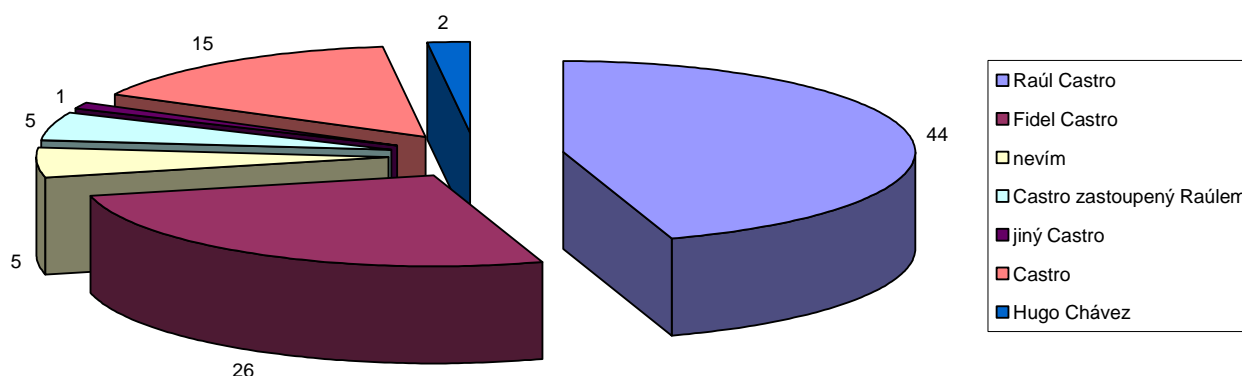
V případě Venezuely se nejčastěji ze všech dotazovaných zemí objevila odpověď „nevím“, a to u 11 respondentů z celkových 98.

7.1.2 Prezidenti Latinské Ameriky

V této části dotazníku byly otázky cíleny na jméno kubánského, kolumbijského, venezuelského a mexického prezidenta.

V případě kubánského prezidenta zodpovědělo 44 respondentů z 98 správně, že kubánským prezidentem je Raúl Castro, který byl parlamentem zvolen jako nástupce svého staršího bratra Fidela v únoru 2008. Fidel Castro ale i nadále zůstává lídrem Komunistické strany. Z výsledků odpovědí je však poměrně jasné, že Fidel Castro je pro českou populaci stále protagonistou kubánské politiky, a to i přesto, že předal vládu svému bratru Raúlovi.

Graf 22: Kubánský prezident

Naprosto převažujícím mezi odpověďmi bylo příjmení „Castro“, ale vzhledem k faktu, že bývalý a současný prezident jsou bratři, a tedy mají stejné příjmení, vytvořila jsem z výsledků více kategorií, které označovaly různé stupně správnosti. Patnáct z 98 respondentů uvedlo jako odpověď právě příjmení Castro, aniž by bylo blíže specifikováno křestní jméno. Nejedná se tedy o nesprávnou odpověď, ale spíše o nekompletní. Domnívám se také, že je česká populace poměrně zmatená, co se politických funkcí na Kubě týče, a to především faktem, že Fidel Castro z veřejného života nezmizel a dokonce se nedávno objevil na veřejnosti, což Češi poměrně značně zaznamenali, jak blíže poznáme v kapitole 7.1.3..

Samostatnou kategorií je také „Castro (myšleno Fidel), zastoupený Raúlem“. Toto vyjádření jen podtrhuje určitou „zmatenost“ Čechů, kteří správně

vnímají, že Fidel Castro chce i nadále zůstat komunistickou ideologickou ikonou Kuby.

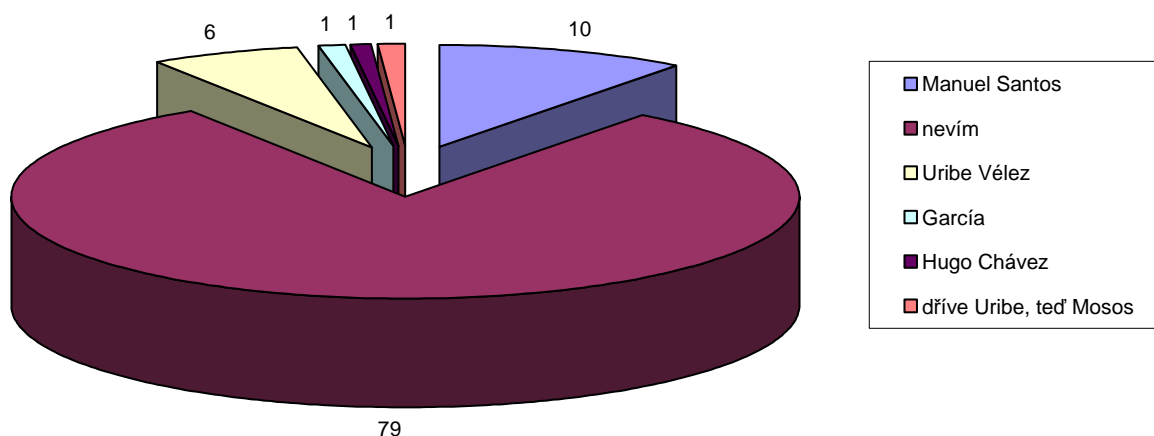
Objevila se také odpověď „jiný Castro“, která vyjadřuje povědomí o tom, že se Fidel Castro z politiky stáhl do relativního ústraní, nicméně respondent neznal křestní jméno současného prezidenta Raúla Castra.

Pokud bychom tedy sečetli všechny varianty alespoň relativně správných odpovědí (tedy „Raúl Castro“, „Castro“, „jiný Castro“ a „Castro zastoupený Raúlem“), dostali bychom se k číslu 65.

V případě Kuby se setkáváme s nejnižším počtem odpovědí „nevím“ a nesprávných odpovědí (dvakrát byl dokonce jako kubánský prezident jmenován venezuelský prezident Hugo Chávez).

Případ kolumbijského prezidenta Manuela Santose Véleze byl ze všech nejméně často správně zodpovězený – celých 79 účastníků z 98 celkových nemělo ani tušení.

Graf 23: Kolumbijský prezident

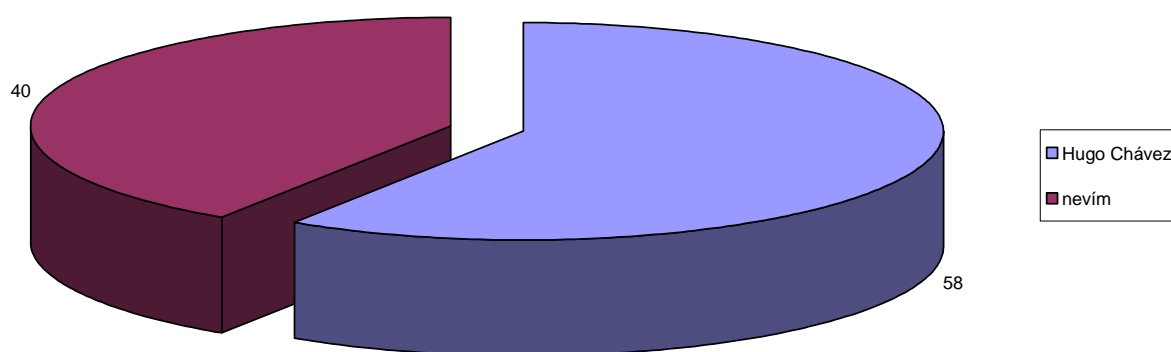

Celkem 6% respondentů pak uvedlo jméno exprezidenta Álvara Uribeho. Dá se předpokládat, že tento fakt byl způsobem dobou provádění dotazníkového šetření, tedy na konci září roku 2010, přičemž současný prezident Manuel Santos převzal vládu na začátku srpna téhož roku, tedy pouhé necelé dva měsíce před tímto dotazníkovým šetřením. I přesto ale 10 respondentů z 98 znalo jméno současného prezidenta Santose.

Stejně jako v případě kubánského prezidenta bylo i zde jednou mylně uvedeno jméno venezuelského prezidenta Huga Cháveze.

V případě venezuelského prezidenta byla znalostní situace diametrálně odlišná. Tentokrát se objevily pouze dva typy odpovědí – buď respondenti nevěděli, anebo znali jméno Huga Cháveze, jako v 58 % případů. Na základě těchto údajů se tedy dá předpokládat, že vedle osobnosti Fidela Castra je osobnost Huga Cháveze další nejvýraznější z celého spektra latinskoamerické politiky.

Graf 24: Venezuelský prezident

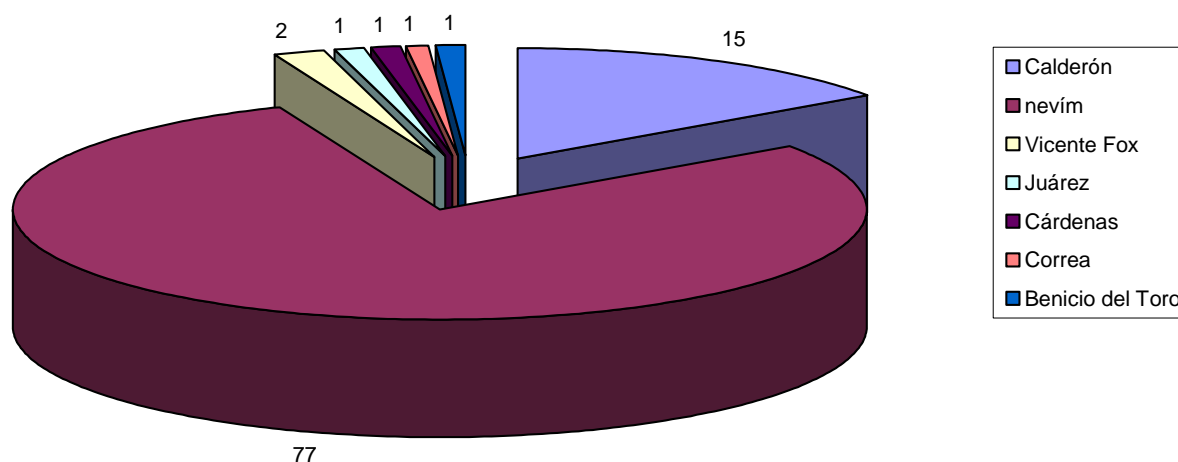

„Dlouhodobě vládnoucí“ latinskoameričtí prezidenti jako Fidel Castro a Hugo Chávez, který je u vlády od roku 1999 a v referendu mu bylo potvrzeno právo neomezeně znovu kandidovat v budoucnosti, a tím, za splnění podmínky, že při své kandidatuře bude znovu zvolen, být tzv. doživotním prezidentem Venezuely, jsou tedy v daleko lepším povědomí české veřejnosti než „demokraticky“ volení prezidenti jiných latinskoamerických zemí. Autorka má tímto na mysli prezidenty, kteří po skončení daného počtu volebních období už nemohou být nadále zvoleni, jako např. v případě Álvara Uribeho, který po dvou funkčních obdobích předal vládu Manuelu Santosovi.

Situace se znalostí jména mexického prezidenta byla velmi podobná situaci s kolumbijským prezidentem. Správně jméno kolumbijského prezidenta však uvedlo pouhých 10 respondentů, v tomto ohledu je tedy znalost o mexickém prezidentovi Felipem Calderónu Hinojosovi, vládnoucího od prosince

2006, o něco málo vyšší, 15 respondentů zodpovědělo správně. V případě Mexika se však objevilo více variant bývalých prezidentů – jako „Vincente Fox“ (bývalý mexický prezident, který vykonával prezidentský úřad mezi lety 2000 – 2006, předchůdce současného prezidenta Calderóna), „Juárez“ (tedy Benito Juárez, který byl mexickým prezidentem mezi lety 1861 - 1863 a 1867 – 1872), „Cárdenas“ (tedy Lázaro Cárdenas del Río, který byl mexickým prezidentem v letech 1934 – 1940).

Graf 25: Mexický prezident

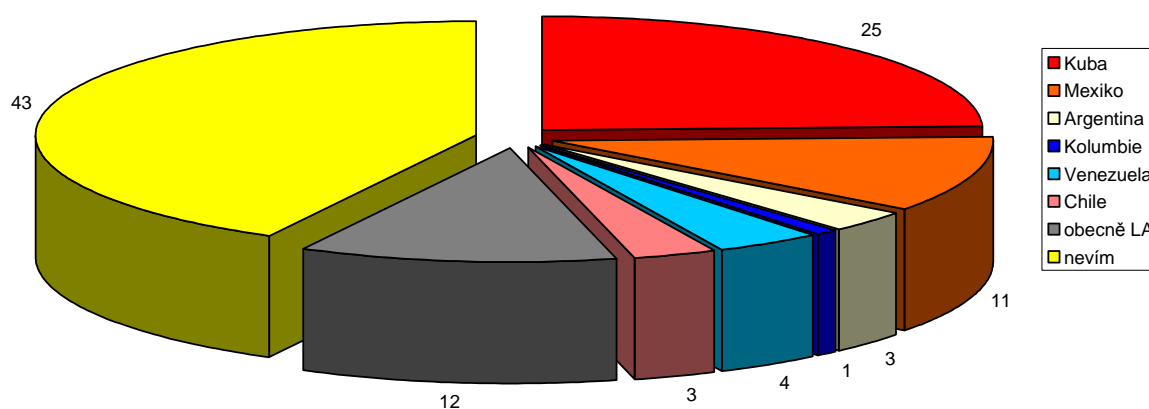
Nesprávně uvedeno bylo jméno „Correa“ (tedy Rafael Vicente Correa Delgado, současný ekvádorský prezident od roku 2007). Jméno Benicia del Toro, portorikánského herce a producenta, je autorkou považováno v tomto ohledu spíše za žert či snahu respondenta o uvedení alespoň nějakého jména v případě neznalosti správné odpovědi. Tato odpověď se tedy za tohoto předpokladu dá považovat za jinou variantu odpovědi „nevím“.

7.1.3 Událost v Latinské Americe

Otázkou „Vzpomenete si na nějakou nedávno uplynulou událost v těchto zemích Latinské Ameriky“ (myšleno Mexiko, Kolumbie, Argentina, Venezuela a Kuba) autorka cílila na to, kterých zemí Latinské Ameriky si respondenti nejvíce všímají.³⁴⁸

³⁴⁸ Všechny uvedené události respondenty lze zkontrolovat v příloze č. 6: Kompletní přehled nedávno uplynulých událostí v Latinské Americe.

Graf 26: Událost v Latinské Americe

Ve 43% případů respondent nedokázal jmenovat ani jednu událost.

Velkou část odpovědí zaujímá Kuba s 25%. Nejčastěji jmenovaná událost bylo nedávné objevení se Fidela Castra na veřejnosti a jeho proslov. Fidel Castro byl jmenován také v souvislosti s tím, že roku 2006 předal vládu svému bratru Raúlovi Castro.

Události z Mexika zaujaly 11 % respondentů. V tomto případě se jednalo o boj proti narkotrafikantům, při kterém byl zajat mexický drogový boss. Vzhledem k době provádění dotazníkového šetření se dá předpokládat, že se v tomto případě jedná o velmi aktuální informaci v tu dobu, poněvadž 13. září 2010 byl zadržen Sergio Villareal Barragán aka El Grande. Nicméně se dá předpokládat, že některé z odpovědí se vztahovaly k události z 30. července 2010, kdy byl při přestřelce s vládními vojsky zabit drogový boss Ignacio Coronel Villareal.

Venezuele se věnovaly čtyři odpovědi z celkového počtu respondentů 98 a každá z odpovědí byla zmíněna jen jednou. V souvislosti s Kolumbií se objevila odpověď „roztržka s Kolumbií“, která měla za základ Uribeho a nyní Santosův boj proti guerillovým organizacím, jež venezuelský prezident Hugo Chávez podporuje. Chávez byl také protagonistou dalších dvou odpovědí: „volby“ (ačkoliv v tomto případě se Chávezovo jméno přímo neobjevilo) a „Chávezův protiimperialistický boj“.

V souvislosti s Argentinou se celkem tři respondenti vzpomněli na „legalizaci homosexuálních párů“ a argentinského fotbalistu Diega Maradonu, který chystá návrat.

Ačkoliv byla otázka položena s orientací na země zmíněné v předchozích otázkách, mezi kterými nefigurovalo Chile, tak se třikrát objevila odpověď „zavalení horníci v Chile“.

Poměrně značnou část odpovědí zaujímá kategorie „obecně Latinská Amerika“ – 12 % všech odpovědí. V této kategorii se objevily události jako např. „ropná katastrofa v Mexickém zálivu“, „prasečí chřipka“ či „drogové války“. Některé odpovědi byly příliš obecné jako např. „hlad a chudoba“ nebo naopak velmi konkrétní, ale nekompletní, kdy tedy chyběla geografická ubikace události a dá se pouze odhadovat země původu jako např. v případě „politický spor ohledně deštných pralesů“ nebo „politický obrat doleva“.

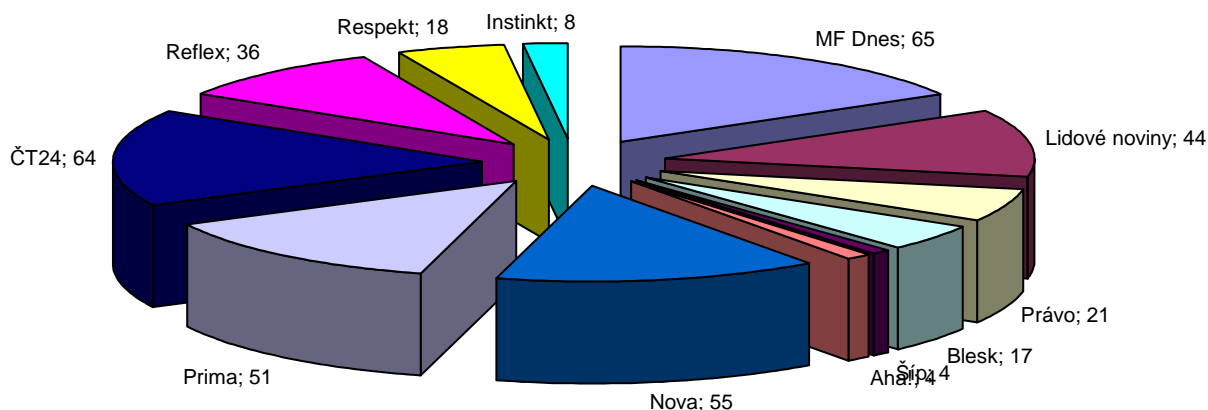
Vzhledem k tématu této diplomové práce je však důležité, kolik událostí bylo jmenováno v souvislosti s Kolumbií. I v tomto případě lze pozorovat, že zprávy z Kolumbie v porovnání s ostatními zeměmi Latinské Ameriky jsou jedny z nejméně vyhledávaných. Kolumbie byla jmenována pouze v jednom případě z 98, když respondent zmínil „boj s drogovou mafií“.

7.1.4 Sledovaná média

Přiložený graf zobrazuje sledovanost jednotlivých médií v korpusu respondenty. Je znatelné, že nejsledovanějšími médii jsou MF Dnes a ČT24, následuje TV Nova, TV Prima a Lidové noviny. Ze společenských časopisů byl jako nejsledovanější uveden Reflex. Nejmenší sledovanost měly překvapivě „bulvární“ deníky Aha! a Šíp, ani Blesk nedosáhl častého uvedení.

Graf 27: Sledovaná média

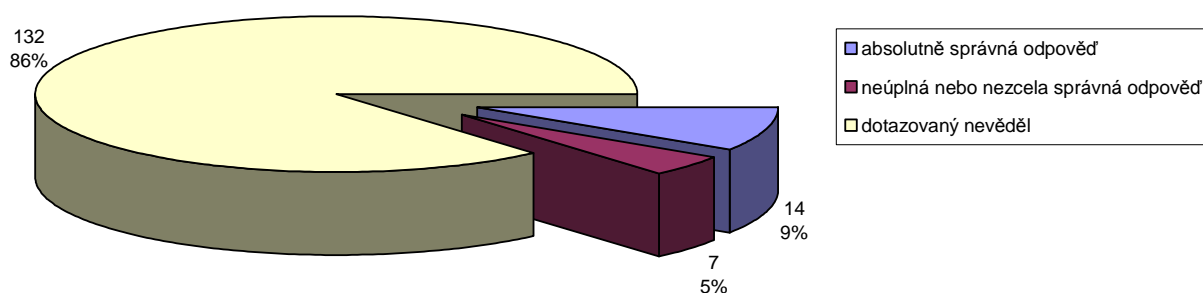

Autorka se domnívá, že toto rozdělení sledovanosti je způsobeno převahou mladších věkových kategorií, které tíhnou spíše ke kvalitnějším zdrojům informací, tedy k celostátním deníkům „nebulvárního typu“. Tyto se naopak cíleně zaměřují na starší generace.

7.2 Druhé dotazníkové šetření

Druhé dotazníkové šetření bylo na téma „Co/ kdo je to FARC-EP a čemu se věnuje? Kde byste je hledali?“. Toto šetření získalo online 152 respondentů a vyhodnocení odpovědí je k vidění v přiloženém grafu.

Graf 28: Co/kdo je to FARC-EP?

Převážná většina respondentů, konkrétně 86% z nich, neuměla otázku správně zodpovědět. Dalších 5% uvedlo neúplnou nebo nezcela správnou odpověď a 9% respondentů uvedlo absolutně korektní odpověď.

Vzhledem k tomu, že se jednalo o otázku s otevřenými odpověďmi, tedy o případ, kdy jednotliví respondenti mohli při zodpovídání spoléhat pouze na své znalosti, neměli k dispozici žádné návrhy odpovědí. Z tohoto důvodu se odpovědi v určitém smyslu liší, proto některé z nich uvádím jako příklad.

V kategorii „absolutně správných odpovědí“ se objevily následující odpovědi respondentů:

- Extremistická levicová organizace bojující proti kolumbijské vládě a globálnímu kapitalismu v čele s USA. Únosy, narkomafie atd.
- Skupina FARC-EP je nejstarší a v současnosti nejsilnější kolumbijskou guerillovou organizací.
- Lidová armáda v Kolumbii. věnuje se (ale ne přímo) obchodu s drogami, teda si to aspoň myslím..
- Revoluční ozbrojené síly Kolumbie, bojují proti kolumbijské vládě, většinou zemí jsou ale považováni za teroristickou organizaci, běžné jsou únosy lidí, atentáty, apod.

Neúplné anebo ne zcela správné odpovědi se mnohdy ke správné odpovědi velmi blížily, ale byly nesprávné vzhledem k jejich geografické ubikaci, jako například následující názor, který FARC umístil do Venezuely. Toto tvrzení není zcela správné, i přes fakt, že je známo, že určité oddíly ve Venezuele operují:

- FARC je teroristická organizace ve Venezuele, která proslula mimo jiné spoluprací s ETA a cvičí tam jejich vojáky. Ale vzhledem k tomu přídomku EP se možná jedna o něco jiného.

Jiné ne zcela kompletní odpovědi se pohybovaly přibližně v tematickém rámci toho, co jsou to FARC, ale neuvedly všechny (nebo alespoň většinu) požadovaných odpovědí:

- Myslím, že je to vojenská organizace, ale víc nevím.
- něco jako ETA takže terorismus?

Mezi 132 odpověďmi klasifikovanými jako „nevím“ se objevila čtyřikrát nezávisle na sobě souvislost s Evropským parlamentem. Dá se předpokládat, že k této mystifikaci došlo z důvodu „EP“ uváděného za pomlčkou a

znamenícího „Ejército del Pueblo“. Níže jsou uvedeny příklady některých z odpovědí, které k tomuto názoru tíhly:

- Nevím. E by mohlo být za European
- Nevím, něco s evropským parlamentem?
- to bude byt asi něco společného s Evropským parlamentem. Nikdy jsem o tom ale neslyšela.
- nějaký program EU?

7.3 Zhodnocení dotazníkových šetření

V prvním dotazníkovém šetření jsme se setkali na odlišné náhledy české populace na různé latinskoamerické země. Zatímco Mexiko je vnímáno z velké většiny svou gastronomií, kulturou, hudbou a indiánskou minulostí, v Argentině byl nejčastěji zmiňován fotbal, chov skotu a známé osobnosti argentinských dějin. Venezuela a Kuba měly v porovnání s ostatními dotazovanými zeměmi společné hojné zastoupení kategorie politického režimu. Na Kubě pak rovněž velké zastoupení měla místní produkce rumu a doutníků. V Kolumbii však dominovala kategorie, která se u ostatních zemí neobjevila v takové míře. Jedná se o kategorii negativ, zahrnující především drogy, guerillové organizace, zbraně atp. Tato kategorie odpovědí byla Kolumbii destinována v 60 % případů, zatímco např. v Mexiku zahrnovala 10 % a v Argentině 3 %.

Nejen Kolumbie se v současné době nachází v nelehké sociopolitické situaci. Např. Mexiko se od roku 2006 potýká s velkou kriminalitou, přepadeními, únosy a rovněž drogovou problematikou. Nicméně tato fakta se v případě Mexika v dotazníkových šetřeních příliš neprojevovala. V kapitole 5.3 bylo na základě tematické analýzy zjištěno, že ve 44 % byly zprávy v mediálním korpusu pozitivního rázu, tedy především o propouštění zajatců FARC či úspěších vládních vojsk v antiguerillovém programu. I přesto však česká populace stále vnímá Kolumbii jako nebezpečnou zemi.

V další části prvního dotazníkového šetření můžeme vyzorovat neznalost kolumbijských reálií – zatímco jméno (či alespoň příjmení) kubánského a venezuelského prezidenta znala nadpoloviční většina respondentů, v případě Mexika a Kolumbie jsme se setkali s dvoutřetinovou neznalostí.

V případě otázky o nedávno uplynulé události v Latinské Americe pak byla Kolumbie zmíněna pouze jednou, a to v souvislosti s „bojem s drogovou mafií“.

Celých 86% dotazovaných pak nevědělo, co, potažmo kdo jsou to FARC-EP. V předchozích kapitolách bylo zmíněno, že Kolumbie není pro česká média *elitní zemí*, o které by měly zájem více průběžně informovat, autorka této práce se proto domnívá, že neznalost respondentů plyne rovněž z faktu, že o Kolumbii nebylo informováno v dostatečné míře.

8 Závěr

Tato diplomová práce byla věnována tématu FARC-EP, tedy Fuerzas Armadas Revolucionarias de Colombia – Ejército del Pueblo (Revoluční ozbrojené síly Kolumbie – Lidová armáda).

V první části práce byla zmapována historie této guerillové organizace od jejích počátků do současnosti, kdy za počátek vzniku kolumbijských guerillových skupin je považována kolumbijská občanská válka La Violencia mezi lety 1948-1958, která měla příčinu v rozporech mezi liberální a konzervativní stranou. FARC-EP vznikly jako rurální guerillové hnutí z frakce Komunistické strany a řídily se marxistickou doktrínou. Nicméně komunistické ideály v dnešní době nahradila spíše touha po moci a financích. Historická část práce byla proto věnována rovněž hledání odpovědi na to jaká je organizační struktura FARC, z jakých zdrojů pramení jejich finance a jaké jsou jejich dnešní cíle.

V druhé části práce byl zanalyzován mediální korpus zahrnující období od 1. ledna 2002 do 31. srpna 2010. Jedná se o období, které začíná sedm měsíců před nástupem exprezidenta Álara Uribeho Véleze do prezidentské funkce po Andrésu Pastranovi a končí měsíc po nástupu nového prezidenta Juana Manuela Santose. Zahrnuje tedy přes dvě prezidentská období Álara Uribeho a události, které k jeho zvolení přispěly, současně také ale konec jeho druhého funkčního období a nástup Santose. Mediální korpus čítal celkem 396 článků od zástupců deníků „seriózního“ i „bulvárního“ typu, společenských a geograficky laděných časopisů a rozhlasových a televizních stanic.

Nejprve byla provedena ilustrativní analýza obsahu článků, která přinesla širokou škálu témat. Po jejich sdružení podle hlavní tematiky vyšlo najevo, že 44 % z nich se věnovalo tématům, která jsou pro vládní síly „pozitivní“. Šlo především o témata spojená s propouštěním rukojmí, zásahy vládních vojsk proti FARC, úmrtí či zadržení vůdců FARC či dezerci jejich členů. Značná část této kategorie byla věnována Íngrid Betancourtové, prezidentské kandidátce zajaté roku 2002 a osvobozené v Operaci Šach v červenci 2008. Naopak „negativům“, tedy především únosům, neúspěchům v mírových jednáních, zabíjení rukojmí a bombovým atentátům, se věnovalo 12 % článků. Významnou

kategorií článků byl rovněž vztah Kolumbie s Venezuelou, potažmo Ekvádorem, který byl vyostřen při tzv. Latinskoamerické krizi v první polovině roku 2008. Tato kategorie zahrnula 13 % všech publikovaných článků za analyzované období.

Dalším krokem byla kritická analýza diskurzu třech vybraných článků s tematikou osvobození Íngrid Betancourtové. K volbě tohoto tématu došlo na základě kvantity článků, které se mu věnovaly. Analýzou textových struktur článků byl zjištěn diametrálně odlišný přístup jednotlivých periodik k danému tématu – deník Právo o operaci informoval věcně a faktograficky, zatímco Lidové noviny a především Mladá Fronta DNES tíhly k „bulvárnějšímu“ pojetí tématu.

Posledním krokem ve zkoumání FARC-EP v širších souvislostech pak byla dotazníková šetření, ze kterých vyplynulo, že česká populace má na Kolumbii stále poměrně stereotypizovaný názor a vnímá ji především skrz „negativa“, tedy drogy, guerillu, zbraně a únosy. A to i přes poměrně značné procento informací o ústupu guerilly na základě ofenzivy vládních vojsk. Při závěrečném vědomostním šetření pak vyšlo najevo, že 86 % českých respondentů neznalo FARC-EP a 90 % neumělo zodpovědět jméno kolumbijského prezidenta.

FARC-EP nejstarší a donedávna nejsilnější kolumbijskou guerillovou organizací. Od svých počátků se od původních marxistických ideálů odchýlily a v dnešní době plynou jejich příjmy především z drogového obchodu a únosů. Další praktikou, která je klasifikuje jako teroristickou skupinu, jsou pak bombové atentáty, kterými se především snaží zvrátit průběh demokratických politických aktů. Po neúspěšných mírových jednáních prezidenta Pastrany mezi lety 1998-2002 byl zvolen Álvaro Uribe, který ve své volební kampani přislíbil „politiku tvrdé ruky“. Vedle vojenské ofenzivy proti FARC nabídl guerille beztrestnost a finanční odměnu v případě dezerce a informací, které by vedly k osvobození rukojmí. Za jeho vlády byly FARC podle některých zdrojů oslabeny až o polovinu a rovněž zdroj jejich financí, tedy koka, doznala velkých ztrát při leteckých postřicích kokových polí. Dezerce z řad FARC stoupla a naopak klesl

počet atentátů a únosů. Álvaro Uribe si tedy proti FARC vybojoval roli prezidenta, který „z Kolumbie udělal bezpečnější místo“.

V současné době je velmi komplikované uvést reálný počet členů FARC, vzhledem k tomu, že ani oficiální zdroje kolumbijské těmito čísly nedisponují, rozcházejí se rovněž údaje o počtu stále zadržovaných rukojmích. Vojenská ofenziva však nadále pokračuje a je otázkou, jak dlouho bude vojenský konflikt v Kolumbii ještě trvat.

Autorka této práce by si na závěr ráda dovolila přání osobnějšího charakteru – aby kolumbijský lid mohl v dohledné budoucnosti uzavřít kapitolu bojů a začal kapitolu, ve které se z Kolumbie stane bezpečnější místo pro život.

8.1 Conclusion in English

This thesis was devoted to the topic FARC-EP Fuerzas armadas Revolucionarias de Colombia - Ejército del Pueblo (Revolutionary Armed Forces of Colombia - People's Army).

The first part surveys the history of the guerrilla organization from its beginnings to the present. As the beginning of the Colombian guerrilla groups is considered Colombia's La Violencia civil war between 1948-1958 which was caused by disagreements between liberal and conservative party. FARC-EP incurred as a rural guerrilla movement of the Communist Party fraction, and they followed the Marxist doctrine. However, the communist ideals were nowadays replaced by the desire for more power and finance. The historical part of this work was therefore also dedicated to find answers to what is the organizational structure of the FARC, what is the origin of their financing and what are their current targets.

In the second part of the thesis the media covering the period from 1st January 2002 to 31st August 2010 was analyzed. This period begins seven months before the onset of ex-president Alvaro Uribe Velez to the presidency after Andres Pastrana and ends one month after the onset of the new president Juan Manuel Santos. It includes more than two presidential periods of Alvaro Uribe and events that contributed to his election, and also the end of his two presidential terms and the emergence of Santos. Media corpus contained 396 articles from the representatives of "serious" and "tabloid" type, social and geographical toned magazines, and radio and television stations.

First, an illustrative analysis of the articles was made, which produced a wide range of topics. After grouping according to their main themes emerged that 44% of them are devoted to topics that are "positive" for the government forces. These were mainly the issues associated with the release of hostages, acts of government troops against the FARC, death or arrest of the leaders of the FARC or the desertion of their members. Many articles of this category were given to Ingrid Betancourt, presidential candidate captured in 2002 and freed in Operation Check in July 2008. On the contrary, 12 % of the articles were devoted to the "negatives" and contained mainly kidnappings, failures in peace

negotiations, killing of hostages and bomb attacks. Another important category of articles was also a relationship between Venezuela, Colombia and Ecuador, which was more intense in the so-called Latin American crisis in the first half of 2008. This category included 13% of all articles published during the analyzed period.

The next step was a critical discourse analysis of three selected articles on the theme of liberation of Ingrid Betancourt. The choice of this theme was based on the quantity of articles devoted to her liberation. Analysis of the textual structures identified that the articles were written with fundamentally different approach of journals on the topic – *Právo* informed factually, while the *Lidové noviny* and especially *Mladá fronta DNES* tended to more "tabloid" concept.

The last step in the investigation of the FARC-EP in the broader context was a questionnaire survey out of which resulted that Czech population still sees Colombia in relatively stereotyped view - primarily through the "negatives" which mean drugs, guerrillas, weapons and kidnappings. Despite the relatively large percentage of information about the weakening of the guerilla groups because of the offensive by government troops. The final knowledge investigation revealed that 86% of Czech respondents were not aware of the FARC-EP and 90% could not answer the name of the Colombian president.

FARC-EP is the oldest and until recently the most powerful Colombian guerrilla organizations. From its beginnings the original Marxist ideals derived and their incomes are nowadays primarily from drug trafficking and kidnapping. Another practice which classifies the FARC as a terrorist group are the bombings which mainly seek to reverse the course of democratic political acts. After the failed peace negotiations between President Pastrana during the years 1998-2002, Alvaro Uribe was elected, who in his election campaign promised "to get tough policy." In addition to the military offensive against the FARC guerrillas Uribe offered immunity from prosecution and financial reward in the case of desertion and information that would lead to the liberation of hostages. Under his rule, the FARC has been weakened by some sources to be half, as well as the source of their finances – coca, which underwent major losses during air spraying coke fields. Desertion from the ranks of the FARC had risen and the number of assassinations and kidnappings dropped. Alvaro Uribe won

in the fight against the FARC the role of president who "made Colombia a safer place."

Currently, it is very difficult to state the real number of members of the FARC, given that the Colombian official sources neither have these numbers, nor the number of hostages is known. However, the military offensive continues and the question is how long the conflict in Colombia still persist.

The author of this thesis would like to make a personal conclusion wish - that the Colombian people in the foreseeable future close the chapter of the struggles and start a chapter in which Colombia becomes a safer place to live.

9 Anotace

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Autor práce: Eva Kubátová

Vedoucí práce: Prof. PhDr. Josef Opatrný, CSc.

Název práce: FARC-EP

Název práce v AJ: FARC-EP

Vysoká škola, fakulta, katedra: Univerzita Karlova
Filozofická fakulta
Středisko iberoamerických studií

Klíčová slova:

Kolumbie, FARC, terorismus, únos, guerilla, drogy, zbraně, Uribe, Santos, atentát, Chávez

Abstrakt:

Tato diplomová práce se věnuje tématu FARC-EP (Fuerzas Armadas Revolucionarias de Colombia – Ejército de Pueblo / Revoluční ozbrojené síly Kolumbie – Lidová armáda), mapuje jejich historii a na základě mediálního korpusu analyzuje jejich zpracování v českých médiích. Dotazníková šetření o znalostech Čechů o Latinské Americe a především o Kolumbii dotváří celkový stereotypizovaný pohled Čechů na dané téma, potažmo neznalost aktuálního dění.

Rozsah DP: celkem 159 str., CD s články mediálního korpusu

Rozsah textu: 124 str. textu, 21 str. bibliografie, 6 str. tištěných příloh

Počet znaků textu DP bez poznámek pod čarou: 187.154

Počet znaků textu DP vč. poznámek pod čarou: 237.479

Celkový počet znaků DP: 281.294

Počet titulů použité literatury: 46

Počet použitých webových zdrojů: 10

Počet článků v korpusu: 396

10 Bibliografie

- BEHAR, Olga: *Las guerras de la paz*. Planeta Colombiana Editorial, S.A., Colombia, 1985
- BLAŽEK, Bohuslav: *Tváří v tvář obrazovce*. Sociologické nakladatelství, Praha, 1995
- BRETT, Sebastian (Human Rights Watch): „*You’ll learn not to cry*“: *child combatants in Colombia*. USA, 2003
- BUTLER, Michael J.: *International Conflict Management: An Introduction*. Taylor and Francis Group, 2009
- CRAGIN, Kim a Bruce HOFFMAN: *Arms Trafficking and Colombia*. National Defense Research Institute, 2003
- DEAS, Malcolm a Fernando GAITÁN DAZA: *Dos ensayos especulativos sobre la violencia en Colombia*. Fondo Financiero de Proyectos de Desarrollo, Departamento Nacional de Planeación, Tercer Mundo Editores, 1995
- DÍAZ, Ana María a Fabio SÁNCHEZ: *Geografía de los cultivos ilícitos y conflicto armado en Colombia*. Uniandes, Cede, Bogotá, 2004
- DIJK, Teun A.: *La noticia como discurso. Comprensión, estructura y producción de la información*. Paidós Comunicación, Barcelona, 1990
- DIJK, Theun A. van: *Tekstwetenschap. Een interdisciplinaire inleiding*. Het Spectrum, Utrecht, 1978
- DIJK, Theun van: *Racismo y análisis crítico de los medios*. Paidós, Barcelona, 1997
- ENGELAND, Anisseh van a Rachael M. RUDOLPH: *From terrorism to politics*. Ashgate Publishing Limited, Anglie, nedatováno
- FAIRCLOUGH, N. a WODAK, R.: *Análisis crítico del discurso*. In: Van Dijk, T. a jiní: *Discurso como interacción social*. Barcelona, Gedisa, 2000, pp. 367-404.
- FAIRCLOUGH, Norman: *Analysing Discourse. Textual analysis for social research*. MPG Books Ltd, Velká Británie, 2003.
- FREEDOM HOUSE: *Countries at the crossroads: a survey of democratic governance*. Rowman and Littlefield Publishers, Inc., USA, 2008
- GARCÍA-PEÑA JARAMILLO, Daniel: *Humanitarian Protection in Non-International Conflicts: A Case Study of Colombia*. In: Israel Yearbook on Human Rights. Nizozemsko, 2001
- GUEDÁN, Manuel a Rubén DARÍO RAMÍREZ: *Colombia, ¿la guerra de nunca acabar?*. Trama editorial, Madrid, 2005

- HALL, Stuart a Bram GIEBEN: *Formations of modernity*. Polity Press in Association with the Open University, Velká Británie, 1997
- HEIBERG, Marianne, Brendan O'LEARY a John TIRMAN: *Terror, Insurgency and the State: ending protracted conflicts*. University of Pennsylvania Press, 2007
- HOLMES, Jennifer S, Sheila Amin Gutiérrez de Piñeres a Kevin M. Curtin: *Guns, drugs and development in Colombia*. University of Texas Press, Usa, 2008
- LAKOFF, George: *The political mind. Why You Can't Understand 21st-Century Politics with an 18th-Century Brain*. Viking, USA, 2008
- LEEUWEN, Theo van: *Discourse and Society. Representing social action*. SAGE Social Science Collections, Londýn, 1995
- Lonely Planet: *Colombia*. Lonely Planet Publications Pty Ltd, 2009
- MALLORY, Stephen L.: *Understanding Organized Crime*. Jones and Bartlett Publishers, Inc., Kanada, 2007
- MARKS, Thomas: *Colombian army adaptation to FARC insurgency*. U.S.Army War College, Strategic Studies Institute, 2002
- MCQUAIL, Denis: *Úvod do teorie masové komunikace*. Portál, Praha, 2007, pp. 240-251.
- MIČIENKA, Marek, Jan JIRÁK a kol.: *Základy mediální výchovy*. Portál, Praha, 2007
- MURILLO, Mario A: *Colombia and the United States. War, unrest and destabilization*. Turnaround Publisher Services Ltd., 2004
- OROZCO, Cecilia: *¿Y ahora qué?*, Áncora Editores, Bogotá, 2002
- OSTERLING, Jorge Pablo: *Democracy in Colombia: clientelist politics and guerrilla warfare*. USA, 1989
- PALACIOS, Marco a Frank SAFFORD: *Colombia. País fragmentado, sociedad dividida. Su historia*. Grupo editorial Norma, Bogotá, Colombia, 2004
- PARDO, Rafael (compilador): *El siglo pasado*, Bogotá, 2001
- PERALTA, Victoria a Michael LAROSA: *Los colombianistas. Una completa visión de los investigadores extranjeros que estudian a Colombia*. Planeta, Santa Fe de Bogotá, 1997.
- Presidencia de la República: *Constitución Política de la República de Colombia*. 1991
- PUENTES MARÍN, Angela María: *El opio de los Talibán y la coca de las FARC. Transformaciones de la relación entre actores armados y narcotráfico en Afganistán y Colombia*. Universidad de los Andes, Facultad de Ciencias Sociales-CESO, Departamento de Ciencia Política, Bogotá, Colombia, 2006

- RABASA, Angel a Peter CHALK: *Colombian labyrinth: the synergy of drugs and insurgency and its implication for regional stability*. Rand, Project Air Force, Pittsburgh, 2001
- RAMOS GARBIRAS, Alberto: *Violencia, fronteras e intervención*. Instituto de Criminología, Universidad de Santiago de Cali, FAID Editores, 2002
- REID, Michael: *Forgotten continent: the battle for Latin America's soul*. St. Edmundsbury Press Ltd, Velká Británie, 2007
- ROCHLIN, James Francis: *Vanguard revolutionaries in Latin America: Peru, Colombia, Mexico*. Lynne Rienner Publishers, Inc., 2003
- ROSS, Jefferey Ian: *Political terrorism: an interdisciplinary approach*. Peter Lang Publishing, Inc, New York, USA, 2007
- ROTH, Jiří: *Mediální výchova v Čechách. Tištěná média*. Nakladatelství a vydavatelství Tutor, Litomyšl, 2005
- RUIZ, Bert: *The Colombian civil war*. McFarland and Company, Inc., Publishers, 2001
- STOKES, Doug: *America's other war: terrorizing Colombia*. Zed Book Ltd., Londýn, Velká Británie, 2005
- SULLIVAN, Mark P.: *Latin America: Terrorism Issues*. Congressional Research Service, 2009
- THOUMI, Francisco: *Illegal drugs, economy and society in the Andes*. The Johns Hopkins University Press, 2003
- WHITTAKER, David J.: *The Terrorism Reader. Second Edition*. Londýn, Velká Británie, 2003
- YOUNGERS, Coletta A. a Eileen ROSIN: *Drugs and Democracy in Latin America. The impact of U.S. policy*. Lynne Rienner Publishers, Inc. USA, 2005

Webové stránky

- <http://www.c-r.org/our-work/accord/colombia/spanish/cronologia.php>
- <http://www.globalsecurity.org/military/world/para/farc.htm>
- <http://www.icrc.org/WEB/SPA/sitespa0.nsf/htmlall/colombia?OpenDocument>
- <http://www.rnw.nl/english/article/tanja-nijmeijer-why-i-joined-farc>
- <http://www.sens-public.org/spip.php?article147>
- <http://www.voltairenet.org/article123606.html>
- <http://www.idnes.cz>
- <http://www.fightersandlovers.org/PFLP-and-FARC>
- <http://edant.clarin.com/diario/2008/01/11/um/m-01582986.htm>
- <http://www.cnn.com/2008/WORLD/americas/01/11/chavez.farc/index.html>

Korpus

- AA a: *Betancourtovou prý viděli vesničané*; In: Právo; 2.4.2008; p. 10
- AA a: *Prezident Uribe připraven k rozhovorům s povstalcí*; In: Právo; 26.4.2003; p. 08
- AA b: *Chávez vyzval gerilu složit zbraně*; In: Právo; 10.6.2008; p. 09
- AA b: *Uribe ve zkoušce neobstál*; In: Právo; 27.10.2003; p. 08
- AA c: *Kolumbijská gerila unesla další turisty*; In: Právo; 16.1.2008; p. 15
- AA c: *Výstřely prezidenta nezastrašily*; In: Právo; 19.8.2003; p. 08
- AA et BBC et ČTK: *Modely měly nést bomby gerily*; 30.8.2002; p. 08
- AA et BBC: *Uribe propustil teroristu*; In: Právo; 10.10.2003; p. 08
- AA et CNN: *Gerila nabídla vyměnit unesené*; In: Právo; 9.10.2003; p. 09
- AA et DPA: *Gerila v Kolumbii skládá zbraně*; In: Právo; 9.3.2006; p. 12
- AA et DPA: *Chávez: Propustíte Betancourtovou*; In: Právo; 10.3.2008; p. 12
- AA: * *Krátce*; In: Právo; 7.7.2007; p. 10
- AFO et ČTK et KAT: *„Smutný pohled, ale žije“*; In: Lidové noviny; 1.12.2007; p. 09
- AFO et ČTK: *Peru: v procesu s Montesinosem má svědčit i šéf americké CIA*; In: Lidové noviny; 22.1.2004; p. 09
- AP et FRA: *Kolumbie: rebelové drží prezidentskou kandidátku*; In: Lidové noviny; 26.2.2002; p. 08
- AP: *Kolumbie, Ekvádor a Venezuela se usmířily*; In: Mladá fronta DNES; 8.3.2008; p. 06
- AP: *Kongres USA: IRA je součástí světové teroristické sítě*; In: Lidové noviny; 25.4.2002; p. 07
- BBC - česká redakce a: *FARC v Kolumbii souhlasí s rozhovory*; In: BBC - česká redakce; 21.1.2002; 07:00 Dobré ráno s BBC
- BBC - česká redakce a: *Kolumbie dává povstalcům z FARC ultimátum*; In: BBC - česká redakce; 18.12.2004; 13:00 Zprávy
- BBC - česká redakce b: *Irové se odmítli dostavit k soudu*; In: BBC - česká redakce; 2.12.2002; 17:00 Svět o páté
- BBC - česká redakce b: *Rozšíření seznamu světových teroristických organizací*; In: BBC - česká redakce; 20.2.2004; 17:00 Svět o páté
- BBC - česká redakce c: *Konec tříletého mírového procesu v Kolumbii*; In: BBC - česká redakce; 21.2.2002; 07:00 Dobré ráno s BBC

- BBC - česká redakce c: *Výměna vězňů za rukojmí*; In: BBC - česká redakce; 19.8.2004; 06:00 Zprávy
- BBC - česká redakce d: *Situace v Kolumbii*; In: BBC - česká redakce; 22.2.2002; 17:00 Svět o páté
- BBC - česká redakce e: *Svět o páté*; In: BBC - česká redakce; 20.2.2004; 17:00
- BBC et AA a: *Betancourtová opět doma*; In: Právo; 4.12.2008; p. 14
- BBC et AA b: *Gerila pustila na svobodu dvě rukojmí*; In: Právo; 11.1.2008; p. 08
- BBC et AA c: *Kolumbie chce měnit vězně za Betancourtovou*; In: Právo; 29.3.2008; p. 13
- BBC et AA d: *Sarkozy nabídl vyslat lékaře Betancourtové*; In: Právo; 3.4.2008; p. 15
- BBC et AA e: *Vyhládlá velitelka FARC se vzdala*; In: Právo; 20.5.2008; p. 10
- BBC et AA: *Kolumbijští vojáci pobili policii*; In: Právo; 24.5.2006; p. 14
- BBC et CNN et AA: *Gerila popravuje starosty*; In: Právo; 17.7.2002; p. 09
- BLESK: *EXPRES*; In: Blesk; 17.3.2009; p. 03
- BRW a: *„Obchodník se smrtí“ zůstává v cele*; In: Právo; 12.3.2008; p. 10
- BRW b: *Kšeftař se smrtí žádá z thajského vězení Rusko o pomoc*; In: Právo; 16.4.2008; p. 16
- BT et ČTK: *Kolumbijští teroristé prý propustí rukojmí*; In: Právo; 29.10.2003; p. 09
- CER et REUTERS: *Betancourtová: Nebylo to hrané*; In: Lidové noviny; 7.7.2008; p. 08
- CER: *Rukojmí v Kolumbii jsou volní*; In: Lidové noviny; 3.7.2008; p. 08
- CNN et AA: *Armáda drtí povstalce*; In: Právo; 7.9.2002; p. 08
- CNN et BBC et PUR: *Atentát v Bogotě: přes 30 mrtvých*; In: Právo; 10.2.2003; p. 08
- CNN et ČTK et AA: *Uribe nabídl povstalcům amnestii*; In: Právo; 25.8.2003; p. 08
- CNN et ČTK: *Kolumbijci zabavili FARC 30 kilo uranu*; In: Právo; 28.3.2008; p. 10
- ČERNÝ, Pavel a: *Ostrov pravice v levicovém moři Jižní Ameriky*; In: Lidové noviny; 29.5.2010; p. 08
- ČERNÝ, Pavel b: *Tvrďák, ale postavil Kolumbii na nohy*; In: Lidové noviny; 29.5.2010; p. 08
- ČERNÝ, Pavel: *Peru má strach. Vrací se Světla stezka*; In: Lidové noviny; 26.11.2008; p. 09
- ČRo 1 – Radiožurnál a: *Castro vyzval FARC k propuštění všech zajatců*; In: ČRo 1 – Radiožurnál; 6.7.2008; 12:00 Zprávy

- ČRo 1 – Radiožurnál a: *Kolumbie usnadní Spojeným státům přístup na své vojenské základny*; In: ČRo 1 – Radiožurnál; 30.10.2009; 21:00 Stalo se dnes
- ČRo 1 – Radiožurnál b: *Francie popřela financování operace na osvobození Betancourtové*; In: ČRo 1 – Radiožurnál; 6.7.2008; 07:00 Zprávy
- ČRo 1 – Radiožurnál b: *Únosci zabili zajatého kolumbijského guvernéra*; In: ČRo 1 – Radiožurnál; 23.12.2009; 18:12 Radioforum
- ČRo 1 – Radiožurnál c: *Kolumbie přijímá gratulace za osvobození rukojmích*; In: ČRo 1 – Radiožurnál; 3.7.2008; 18:00 Ozvěny dne
- ČRo 1 – Radiožurnál d: *Nejstarší latinskoamerická levicová guerilla utrpěla citelný zásah*; In: ČRo 1 – Radiožurnál; 3.7.2008; 12:00 Ozvěny dne
- ČRo 1 – Radiožurnál e: *Politické vztahy v Kolumbii*; In: ČRo 1 – Radiožurnál; 28.3.2008; 21:00 Stalo se dnes
- ČRo 1 – Radiožurnál f: *Propuštění rukojmí ze zajetí Revolučních ozbrojených sil Kolumbie*; In: ČRo 1 – Radiožurnál; 14.1.2008; 21:00 Stalo se dnes
- ČRo 1 – Radiožurnál g: *Summit zemí Latinské Ameriky, Karibiku a EU*; In: ČRo 1 – Radiožurnál; 16.5.2008; 21:00 Stalo se dnes
- ČRo 1 – Radiožurnál h: *Švýcarsko chce jednat i s bin Ládinem?*; In: 26.8.2008; 12:00 Ozvěny dne
- ČRo 1 – Radiožurnál i: *Zneužití symbolu Červeného kříže*; In: ČRo 1 – Radiožurnál; 17.7.2008; 12:00 Ozvěny dne
- ČRo 1 – Radiožurnál: *FARC chce vyměnit Betancourtovou za zadržované rebely*; In: ČRo 1 – Radiožurnál; 26.2.2002; 07:00 Ozvěny dne
- ČT24 a: *"Černý Antonio", organizátor únosů pro FARC, byl zadržen*; In: ČT24; 1.3.2009; 19:00 Události
- ČT24 a: *Betancourtová na svobodě*; 4.7.2008; 07:30 Zprávy
- ČT24 a: *FARC propustil kolumbijského vojáka*; In: ČT24; 29.3.2010; 07:30 Zprávy
- ČT24 a: *Hugo Chavéz už nebude prostředníkem jednání o propuštění rukojmích*; In: ČT24; 22.11.2007; 12:00 Zprávy
- ČT24 aa: *Kolumbijské hnutí FARC propustilo čtyři rukojmí*; In: ČT24; 28.2.2008; 08:30 Zprávy
- ČT24 ab: *Kolumbijský politik unesený před šesti lety žije*; In: ČT24; 22.6.2008; 19:00 Události
- ČT24 ac: *Kolumbijský prezident chce žalovat venezuelského prezidenta*; In: ČT24; 4.3.2008; 22:00 Zprávy

- ČT24 ad: *Kolumbijský prezident chce žalovat venezuelského prezidenta*; In: ČT24; 4.3.2008; 19:00 Události
- ČT24 ae: *Kolumbijský prezident žádal Evropu o mezinárodní prostřednictví*; In: ČT24; 26.1.2008; 15:33 Evropské události
- ČT24 af: *Kolumbijští povstalci z hnutí FARC propustili rukojmí*; In: ČT24; 11.1.2008; 12:00 Zprávy
- ČT24 ag: *Kolumbijští vojáci osvobodili jednoho z rukojmí FARCu*; In: ČT24; 7.4.2008; 12:00 Zprávy
- ČT24 ah: *Kolumbijští vojáci zabavili víc než třicet kilogramů uranu*; In: ČT24; 27.3.2008; 12:00 Zprávy
- ČT24 ai: *Komando kolumbijské armády osvobodilo rukojmí*; In: ČT24; 3.7.2008; 07:30 Zprávy
- ČT24 aj: *Konec jihoamerické krize*; In: ČT24; 8.3.2008; 19:00 Události
- ČT24 ak: *Konflikt v Latinské Americe zasáhne i Českou republiku*; In: ČT24; 15.5.2008; 19:00 Události
- ČT24 al: *Napětí mezi Ekvádorem a Kolumbií*; In: ČT24; 4.3.2008; 12:00 Zprávy
- ČT24 am: *Nejvyšší velitel kolumbijské gerily FARC Manuel Manuralanda je po smrti*; In: ČT24; 25.5.2008; 19:00 Události
- ČT24 an: *Někdejší kandidátka na Úřad kolumbijské prezidentky Ingrid Betancourtová je volná*; In: ČT24; 3.7.2008; 07:00 Zprávy
- ČT24 ao: *Organizace amerických států se sešla kvůli konfliktu v Jižní Americe*; In: ČT24; 5.3.2008; 08:00 Zprávy
- ČT24 ap: *Politicky vězněné v Kolumbii jsou na svobodě*; In: ČT24; 11.1.2008; 06:30 Zprávy
- ČT24 aq: *Politicky vězněné v Kolumbii jsou na svobodě*; In: ČT24; 11.1.2008; 07:30 Zprávy
- ČT24 ar: *Povstalci z hnutí FARC propustili čtyři rukojmí*; In: ČT24; 28.2.2008; 12:00 Zprávy
- ČT24 as: *Protesty za propuštění rukojmích v Kolumbii*; In: ČT24; 7.4.2008; 06:00 Zprávy
- ČT24 at: *Sarkozy dnes přijme osvobozenou Ingrid Betancourtovou*; In: ČT24; 4.7.2008; 08:30 Zprávy
- ČT24 au: *Sarkozy vyzval povstalce z FARC, aby propustili Betancourtovou*; In: ČT24; 2.4.2008; 07:00 Zprávy

- ČT24 av: *Sarkozy vyzval povstalce z FARC, aby propustili Betancourtovou*; In: ČT24; 2.4.2008; 06:00 Zprávy
- ČT24 aw: *Sarkozy vyzval povstalce z FARC, aby propustili Betancourtovou*; In: ČT24; 2.4.2008; 08:00 Zprávy
- ČT24 ax: *Sarkozy vyzval povstalce, aby propustili I. Betancourtovou*; In: ČT24; 2.4.2008; 12:00 Zprávy
- ČT24 ay: *Schůzka stálého výboru OAS kvůli konfliktu mezi Ekvádorem a Kolumbií*; In: ČT24; 5.3.2008; 12:00 Zprávy
- ČT24 az: *Skoro čtyři miliony lidí v Kolumbii protestovaly proti unášení a věznění rukojmích*; In: ČT24; 21.7.2008; 07:30 Zprávy
- ČT24 b: *Amerika chce soudit ruského obchodníka se zbraněmi Viktora Buta*; In: ČT24; 11.8.2009; 22:00 Zprávy
- ČT24 b: *Betancourtová opět na svobodě*; In: ČT24; 4.7.2008; 07:00 Zprávy
- ČT24 b: *FARC propustil kolumbijského vojáka*; In: ČT24; 29.3.2010; 08:30 Zprávy
- ČT24 b: *Chávez chce dojednat propuštění rukojmí*; In: ČT24; 1.9.2007; 12:00 Zprávy
- ČT24 ba: *Skoro čtyři miliony lidí v Kolumbii protestovaly proti unášení a věznění rukojmích*; In: ČT24; 21.7.2008; 08:00 Zprávy
- ČT24 bb: *Statisíce lidí v Kolumbii protestovaly proti unášení a vězení rukojmích*; In: ČT24; 21.7.2008; 07:00 Zprávy
- ČT24 bc: *Šest let v zajetí*; In: ČT24; 3.7.2008; 22:30 Události, komentáře
- ČT24 bd: *Tisíce lidí v Paříži požadovali propuštění rukojmích zadržovaných v Kolumbii*; In: ČT24; 21.7.2008; 06:00 Zprávy
- ČT24 be: *Tisíce lidí v Paříži požadovaly propuštění rukojmích zadržovaných v Kolumbii*; In: ČT24; 21.7.2008; 06:30 Zprávy
- ČT24 bf: *V Kolumbii pokračují únosy*; In: ČT24; 15.1.2008; 12:00 Zprávy
- ČT24 bg: *Venezuela chce obnovit diplomatické vztahy s Kolumbií*; In: ČT24; 10.3.2008; 08:00 Zprávy
- ČT24 bh: *Zadržované kolumbijské političky jsou na svobodě*; In: ČT24; 11.1.2008; 08:00 Zprávy
- ČT24 c: *Atentát v Kolumbii*; In: ČT24; 26.8.2009; 12:00 Zprávy
- ČT24 c: *Boj proti gerile*; In: ČT24; 3.7.2008; 22:30 Události, komentáře
- ČT24 c: *Kolumbie: Byl zabit vysoký velitel povstalecké organizace FARC*; In: ČT24; 4.9.2007; 12:00 Zprávy

- ČT24 c: *Kolumbie: rukojmí FARC na svobodě*; In: ČT24; 14.6.2010; 19:00 Události
- ČT24 d: *Bývalá kandidátka na úřad kolumbijské prezidentky Ingrid Betancourtová je volná*; In: ČT24; 3.7.2008; 06:00 Zprávy
- ČT24 d: *FARC bojuje proti kolumbijské vládě už 45 let*; In: ČT24; 8.9.2009; 07:00 Zprávy
- ČT24 d: *Kolumbie: Unesený chlapec je na svobodě*; In: ČT24; 5.12.2007; 12:00 Zprávy
- ČT24 d: *Kolumbijská vláda udeřila proti vlivné levicové gerile FARC*; In: ČT24; 2.1.2010; 19:00 Události
- ČT24 e: *Castro vyzval FARC k propuštění rukojmí*; In: ČT24; 7.7.2008; 07:30 Zprávy
- ČT24 e: *FARC bojuje proti kolumbijské vládě už 45 let*; In: ČT24; 8.9.2009; 08:00 Zprávy
- ČT24 e: *Kolumbijský voják se po 12 letech dostal ze zajetí*; In: ČT24; 31.3.2010; 12:00 Polední události
- ČT24 e: *Osud zadržovaných poslanců v Kolumbii*; In: ČT24; 28.6.2007; 19:00 Události
- ČT24 f: *Castro vyzval FARC k propuštění rukojmí*; In: ČT24; 7.7.2008; 12:00 Zprávy
- ČT24 f: *FARC propustil další rukojmí*; In: ČT24; 4.2.2009; 12:00 Zprávy
- ČT24 f: *Kolumbijský voják se po dvanácti letech dostal ze zajetí guerilly FARC*; In: ČT24; 31.3.2010; 07:00 Ranní události
- ČT24 f: *Policie odhalila plán povstalců z ozbrojených sil Kolumbie*; In: ČT24; 14.12.2007; 12:00 Zprávy
- ČT24 g: *Clara Rojasová se po letech opět setkala se svým synem*; In: ČT24; 14.1.2008; 12:00 Zprávy
- ČT24 g: *FARC propustila bývalého kolumbijského poslance Sigifreda Lópeze*; In: ČT24; 6.2.2009; 08:00 Zprávy
- ČT24 g: *Krajanské stížnosti na rušení ambasad*; In: ČT24; 7.7.2010; 17:32 Interview ČT24
- ČT24 g: *Snaha o urovnání ozbrojeného konfliktu v Kolumbii*; In: ČT24; 3.8.2007; 19:00 Události
- ČT24 h: *Další povstalec z hnutí FARC zabit*; In: ČT24; 7.3.2008; 22:00 Zprávy
- ČT24 h: *FARC se chystá propustit na svobodu šest vysoce postavených politiků*; In: ČT24; 29.1.2009; 07:30 Zprávy
- ČT24 h: *Odměnu milion a 200 tisíc dolarů si rozdělí informátoři v Kolumbii*; In: ČT24; 17.6.2010; 19:00 Události
- ČT24 h: *Únos letadla v Kolumbii*; In: ČT24; 29.9.2007; 19:00 Události

- ČT24 i: *Další vítězství kolumbijské vlády v boji s hnutím FARC*; In: ČT24; 23.9.2008; 12:00 Zprávy
- ČT24 i: *Kolumbie se vrací do nejtemnějších dob své občanské války*; In: ČT24; 23.12.2009; 19:00 Události
- ČT24 i: *Po 12 letech osvobodila kolumbijská armáda dva vysoce postavené policisty*; In: ČT24; 14.6.2010; 08:30 Zprávy
- ČT24 i: *Velitel kolumbijské povstalecké organizace FARC zabit*; In: ČT24; 4.9.2007; 19:00 Události
- ČT24 j: *Ekvádorská armáda zajala pět údajných povstalců*; In: ČT24; 7.3.2008; 08:00 Zprávy
- ČT24 j: *Kolumbijská policie pozatýkala 10 mužů podezřelých z přípravy atentátu na ministra obrany*; In: ČT24; 27.3.2009; 19:00 Události
- ČT24 j: *Přehled následujících zpráv*; In: ČT24; 14.6.2010; 19:00 Události
- ČT24 j: *Začaly přípravy na předání trojice rukojmí*; In: ČT24; 28.12.2007; 08:00 Zprávy
- ČT24 k: *FARC propustí Betancourtovou výměnou za povstalice*; In: ČT24; 4.4.2008; 12:00 Zprávy
- ČT24 k: *Kolumbijští levicoví povstalci používali těžké švédské zbraně*; In: ČT24; 28.7.2009; 19:00 Události
- ČT24 k: *Rána mezinárodnímu obchodu s drogami*; In: ČT24; 18.6.2010; 22:00 Události, komentáře
- ČT24 k: *Začaly přípravy na předání třech rukojmí zadržených skupinou FARC*; In: ČT24; 28.12.2007; 12:00 Zprávy
- ČT24 l: *FARC propustil zadržované kolumbijské političky*; In: ČT24; 10.1.2008; 22:00 Zprávy
- ČT24 l: *Kolumbijští povstalci propustili poslední zahraniční rukojmí*; In: ČT24; 18.3.2009; 08:00 Zprávy
- ČT24 l: *Venezuela přerušila diplomatické styky s Kolumbií*; In: ČT24; 23.7.2010; 07:00 Ranní události
- ČT24 m: *Francie odvolá z Kolumbie svůj zdravotnický tým*; In: ČT24; 9.4.2008; 08:30 Zprávy
- ČT24 m: *Kolumbijští povstalci z hnutí FARC propustili čtyři rukojmí*; In: ČT24; 2.2.2009; 06:30 Zprávy
- ČT24 m: *Venezuela přerušila diplomatické styky s Kolumbií*; In: ČT24; 23.7.2010; 07:30 Zprávy

- ČT24 n: *Francie odvolá z Kolumbie svůj zdravotnický tým*; In: ČT24; 9.4.2008; 07:00 Zprávy
- ČT24 n: *Kolumbijští vojáci zabavili povstalcům z hnutí FARC švédské zbraně*; In: ČT24; 28.7.2009; 08:00 Zprávy
- ČT24 n: *Venezuela přerušila diplomatické styky s Kolumbií*; In: ČT24; 23.7.2010; 08:30 Zprávy
- ČT24 o: *Francie odvolá z Kolumbie svůj zdravotnický tým*; In: ČT24; 9.4.2008; 12:00 Zprávy
- ČT24 o: *Spor mezi Venezuelou a Kolumbií se vyostřuje*; In: ČT24; 6.8.2009; 12:00 Zprávy
- ČT24 o: *Venezuela přerušila styky s Kolumbií. Chávez nařídil armádě u hranic nejvyšší pohotovost*; In: ČT24; 23.7.2010; 12:00 Polední události
- ČT24 p: *Ingrid Betancourtová byla osvobozena*; In: ČT24; 3.7.2008; 06:30 Zprávy
- ČT24 p: *Šestý rukojmí kolumbijské povstalecké armády FARC je na svobodě*; In: ČT24; 6.2.2009; 12:00 Zprávy
- ČT24 q: *Ingrid Betancourtová je na svobodě*; In: ČT24; 3.7.2008; 19:00 Události
- ČT24 q: *Švédské zbraně v Kolumbii*; In: ČT24; 28.7.2009; 12:00 Zprávy
- ČT24 r: *Ingrid Betancourtová na svobodě*; In: ČT24; 4.7.2008; 06:00 Zprávy
- ČT24 r: *Uneseného guvernéra jihokolumbijské provincie Caquetá našli mrtvého*; In: ČT24; 23.12.2009; 12:00 Zprávy
- ČT24 s: *Ingrid Betancourtová osvobozena ze zajetí*; In: ČT24; 2.7.2008; 22:30 Události, komentáře
- ČT24 s: *V Kolumbii byla zveřejněna videonahrávka bojovníků FARC*; In: ČT24; 23.3.2009; 08:00 Zprávy
- ČT24 t: *Kolumbie oznámila další vítězství v boji s FARC*; In: ČT24; 23.9.2008; 07:00 Zprávy
- ČT24 t: *V norském Oslu bude vyhlášena Nobelova cena za mír*; In: ČT24; 9.10.2009; 08:30 Zprávy
- ČT24 u: *Kolumbijci a Venezuelané se sešli na společném koncertě*; In: ČT24; 17.3.2008; 06:30 Zprávy
- ČT24 u: *Ve Venezuele se zřítíl vojenský vrtulník*; In: ČT24; 4.5.2009; 06:00 Zprávy
- ČT24 v: *Kolumbijská armáda zachránila rukojmí*; In: ČT24; 3.7.2008; 08:00 Zprávy
- ČT24 v: *Venezuela stahuje svého velvyslance z Kolumbie*; In: ČT24; 29.7.2009; 06:00 Zprávy

- ČT24 w: *Kolumbijská armáda zneužila symboly Mezinárodního červeného kříže*; In: ČT24; 17.7.2008; 12:00 Zprávy
- ČT24 w: *Venezuela stahuje svého velvyslance z Kolumbie*; In: ČT24; 29.7.2009; 07:30 Zprávy
- ČT24 x: *Kolumbijská vláda navrhla FARC výměnný obchod*; In: ČT24; 28.3.2008; 12:00 Zprávy
- ČT24 x: *Venezuela stahuje svého velvyslance z Kolumbie*; In: ČT24; 29.7.2009; 07:00 Zprávy
- ČT24 y: *Kolumbijská vláda navrhla povstalecké skupině FARC výměnný obchod*; In: ČT24; 28.3.2008; 07:30 Zprávy
- ČT24 z: *Kolumbijská vláda popírá vykoupení svobody patnácti rukojmích penězi*; In: ČT24; 5.7.2008; 19:00 Události
- ČT24: *Kolumbijská armáda bojuje proti povstalcům*; In: ČT24; 13.6.2006; 12:00 Zprávy
- ČTK a: ** Plánuje se film*; In: Právo; 30.12.2008; p. 17
- ČTK a: *Armáda zatkla velitele kolumbijských povstalců*; In: Lidové noviny; 5.1.2004; p. 08
- ČTK a: *Bogota vytáhla na rebely*; In: Právo; 22.2.2002; p. 08
- ČTK a: *Irové podezřelí z výcviku rebelů byli propuštěni*; In: Lidové noviny; 17.6.2004; p. 06
- ČTK a: *Kolumbie: unesená senátorka žije*; In: Lidové noviny; 1.9.2003; p. 07
- ČTK a: *Novým šéfem Kolumbie bude exministr obrany*; In: Právo; 22.6.2010; p. 08
- ČTK a: *Policista utekl po osmi letech ze zajetí*; In: Lidové noviny; 18.5.2007; p. 09
- ČTK b: *Armáda narušila hranici Ekvádoru*; In: Lidové noviny; 4.3.2008; p. 10
- ČTK b: *Bomba v Kolumbii zabila 12 lidí*; In: Lidové noviny; 8.4.2002; p. 07
- ČTK b: *Kolumbijská vláda zasáhla proti rebelům*; In: Mladá fronta DNES; 1.9.2004; p. 11
- ČTK b: *Kolumbijští povstalci drží Američany*; In: Mladá fronta DNES; 24.2.2003; p. 12
- ČTK b: *Povstalci prý dnes propustí rukojmí*; In: Lidové noviny; 28.12.2007; p. 07
- ČTK b: *Při bombovém útoku zahynulo šest lidí*; In: Mladá fronta DNES; 25.3.2010; p. 10
- ČTK c: *Betancourtová: Už žádná rukojmí!*; In: Lidové noviny; 21.7.2008; p. 07
- ČTK c: *Jednání o míru v Kolumbii nekončí*; In: Mladá fronta DNES; 22.1.2002; p. 07
- ČTK c: *Nepřestávají věřit*; In: Blesk; 10.2.2003; p. 02
- ČTK c: *Povstalci zabili v Kolumbii 34 rolníků*; In: Mladá fronta DNES; 17.6.2004; p. 13

- ČTK d: *Betancourtové pomohl válečný zločin*; In: Lidové noviny; 17.7.2008; p. 06
- ČTK d: *Kolumbie otevře dialog se všemi gerilami*; In: Právo; 14.12.2002; p. 11
- ČTK d: *Policie zadržela velitele rebelů*; In: Lidové noviny; 17.12.2003; p. 08
- ČTK e: *Čtyři zajatci FARC jsou na svobodě*; In: Lidové noviny; 28.2.2008; p. 07
- ČTK e: *Kolumbie: kandidátku na prezidentský úřad unesli povstalci*; In: Lidové noviny; 25.2.2002; p. 08
- ČTK e: *Únosci nechali senátorku promluvit*; In: Mladá fronta DNES; 1.9.2003; p. 08
- ČTK et AP a: *IRA testovala v Kolumbii nové zbraně*; In: Lidové noviny; 15.6.2002; p. 08
- ČTK et AP b: *Kolumbie: unesená prezidentská kandidátka žije*; In: Lidové noviny; 25.7.2002; p. 10
- ČTK et AP c: *Nový prezident Kolumbie převzal úřad*; In: Lidové noviny; 8.8.2002; p. 09
- ČTK et AP et OZI: *S útokem na Bogotu prý pomohla IRA*; In: Lidové noviny; 13.8.2002; p. 09
- ČTK et BBC et AA: *FARC propustila dalších osm rukojmích*; In: Právo; 29.7.2008; p. 11
- ČTK et CNN: *Betancourtová po šesti letech osvobozena*; In: Právo; 3.7.2008; p. 01
- ČTK et IVI: *Neklid v Kolumbii si vyžádal již stovky obětí*; In: Právo; 19.4.2002; p. 09
- ČTK et PP a: *Inauguraci kolumbijského prezidenta provázela smrt*; In: Mladá fronta DNES; 9.8.2002; p. 10
- ČTK et pp b: *Výbuch bomby v autě usmrtil 12 Kolumbijců*; In: Mladá fronta DNES; 8.4.2002; p. 09
- ČTK et REUTERS et FRA: *Kolumbii povede pravicový "jestřáb"*; In: Lidové noviny; 28.5.2002; p. 10
- ČTK et REUTERS: *Proč psi střeží nevěsty z bogotské smetánky*; In: Mladá fronta DNES; 4.6.2003; p. 14
- ČTK et REUTERS: *Svoboda přijde, říká rukojmím Betancourtová*; In: Mladá fronta DNES; 7.7.2008; p. 07
- ČTK et ŠEK: *Betancourtová: Stále chci být prezidentkou*; In: Lidové noviny; 4.7.2008; p. 06
- ČTK et ZR: *Švýcarsko pro dialog i s Usámou*; In: Právo; 26.8.2008; p. 09
- ČTK f: *FARC propustily osm rukojmích*; In: Lidové noviny; 25.7.2008; p. 06
- ČTK f: *Kolumbie: Prezidentská kandidátka unesena*; In: Právo; 25.2.2002; p. 07
- ČTK f: *V Kolumbii ostřelovali prezidenta*; In: Lidové noviny; 19.8.2003; p. 09

- ČTK g: *Chávez vyslal na hranice 9000 mužů*; In: Lidové noviny; 6.3.2008; p. 09
- ČTK g: *Kolumbijci odhalili místo zadržování unesené političky*; In: Lidové noviny; 27.2.2002; p. 09
- ČTK g: *V Kolumbii unesli osm zahraničních turistů*; In: Lidové noviny; 16.9.2003; p. 07
- ČTK h: *Jihoaamerická krize končí smírem*; In: Lidové noviny; 8.3.2008; p. 08
- ČTK h: *Kolumbijská vláda a povstalci zachránili mírový proces*; In: Lidové noviny; 22.1.2002; p. 07
- ČTK i: *Kolumbie chce Cháveze hnát před soud v Haagu*; In: Lidové noviny; 5.3.2008; p. 08
- ČTK i: *Kolumbijský prezident odmítl jednat s povstalci*; In: Lidové noviny; 14.1.2002; p. 08
- ČTK j: *Kolumbie: dvě rukojmí byly propuštěny*; In: Lidové noviny; 11.1.2008; p. 08
- ČTK j: *Kolumbijští podnikatelé platí povstalcům za "vakcíny" proti únosům a vraždám*; In: Lidové noviny; 11.6.2002; p. 08
- ČTK k: *Kolumbie: zabit další vůdce povstalců*; In: Mladá fronta DNES; 8.3.2008; p. 06
- ČTK k: *Kolumbijští povstalci plánovali sebevražedný útok letadlem*; In: Lidové noviny; 25.7.2002; p. 08
- ČTK l: *O Betancourtové bude natočen film*; In: Lidové noviny; 30.12.2008; p. 08
- ČTK l: *Spasitelem Kolumbie má být Uribe*; In: Mladá fronta DNES; 28.5.2002; p. 10
- ČTK m: *Policie zadržela obchodníka se zbraněmi*; In: Lidové noviny; 7.3.2008; p. 08
- ČTK m: *STRUČNĚ*; In: Právo; 21.2.2002; p. 07
- ČTK n: *Příbuzní kolumbijských rukojmí prošli testy DNA*; In: Lidové noviny; 3.1.2008; p. 08
- ČTK n: *V Kolumbii letos již 780 únosů*; In: Právo; 4.5.2002; p. 08
- ČTK o: *Rebelové propustí šest rukojmí*; In: Lidové noviny; 22.12.2008; p. 07
- ČTK o: *V Kolumbii unesli kandidátku na prezidenta*; In: Mladá fronta DNES; 25.2.2002; p. 08
- ČTK p: *V Kolumbii zabavili třicet kilo uranu patřícího FARC*; In: Lidové noviny; 28.3.2008; p. 08
- ČTK p: *V Kolumbii zmařen atentát proti prezidentovi*; 9.7.2002; p. 08
- ČTK: *Při masakrech zahynulo až 66 lidí*; In: Lidové noviny; 15.2.2005; p. 07
- ČTK: *Unesení posloužili FARC jako živé štíty*; In: Lidové noviny; 15.7.2006; p. 09

- DPA et AA: *Chávez obvinil USA z tajné akce ve Venezuele*; In: Právo; 25.1.2005; p. 08
- DPA et AA: *Zmařen atentát na prezidenta Uribeho*; In: Právo; 21.12.2004; p. 09
- DPA et BBC et NEK: *Kolumbijští rebelové prý chtějí „špinavou bombu“*; In: Právo; 5.3.2008; p. 09
- DPA et LAN: *FARC popravila deset rukojmích*; In: Právo; 7.5.2003; p. 08
- DPA et LAN: *Povstalci požadují výměnu unesených*; In: Právo; 26.2.2002; p. 08
- DPA: *Bétancourtová zažádala o rozvod*; In: Právo; 17.3.2009; p. 10
- DPA: *Kolumbie zatkla šéfa gerily*; 5.1.2004; p. 08
- EAVIS, Paul: *Boj s terorismem neprospl přísnější kontrole exportu zbraní*; In: Lidové noviny; 25.9.2002; p. 31
- FREISLER, Eduard a: *Chávez buduje "lidové milice"*; In: Lidové noviny; 5.12.2005; p. 11
- FREISLER, Eduard a: *Jižní Amerika: drogy, prostituce i teroristé*; In: Lidové noviny; 13.3.2007; p. 09
- FREISLER, Eduard a: *Nesmělý pokus o povstání: plakáty urážející Fidela*; In: Lidové noviny; 8.8.2006; p. 01
- FREISLER, Eduard b: *Jižní Amerika bude mít „vlastní“ televizi*; In: Lidové noviny; 31.5.2005; p. 09
- FREISLER, Eduard b: *Kolumbijský Forrest Gump dosáhl cíle*; In: Lidové noviny; 6.8.2007; p. 07
- FREISLER, Eduard b: *V levicové Jižní Americe bude pravicová Kolumbie*; In: Lidové noviny; 31.5.2006; p. 08
- FREISLER, Eduard c: *Kolumbijské gerily přišly o své dealery*; In: Lidové noviny; 10.11.2005; p. 08
- FREISLER, Eduard c: *Rusové vyzbrojují Cháveze*; In: Lidové noviny; 26.2.2007; p. 07
- FREISLER, Eduard d: *Kolumbijské gerily přišly o své dealery*; In: Lidové noviny; 10.11.2005; p. 09
- FREISLER, Eduard d: *USA sázejí v boji s radikály na Lulu*; In: Lidové noviny; 13.3.2007; p. 09
- FREISLER, Eduard: *Za útokem v Kolumbii může být IRA*; In: Lidové noviny; 10.2.2003; p. 07
- GAJDAMACKÝ, Alexandre: *Co ví obchodník se smrtí?*; In: Respekt; 25.3.2008; p. 34
- GEBERT, Jan: *GANG, KTERÝ ZNÁ HRANICE*; In: Reflex; 29.6.2006; p. 34

- JENÍK, Tomáš: *Fiasko místo vydání rukojmí*; In: Lidové noviny; 7.1.2008; p. 09
- KAM et AP: *Sarkozy hodlá pro rukojmí zajet do džungle*; In: Mladá fronta DNES; 29.2.2008; p. 07
- KANDA, Filip: *Být rukojmím v Kolumbii*; In: Mladá fronta DNES; 9.11.2002; p. 04
- KAS: *Slavná zajatkyně přijede do Prahy*; In: Mladá fronta DNES; 26.9.2008; p. 04
- KAT et REUTERS et ČTK: *„Pořád nás drželi v řetězech“*; In: Lidové noviny; 14.1.2008; p. 08
- KAT et REUTERS: *Puška jako kytara*; In: Lidové noviny; 18.9.2006; p. 14
- KRYZÁNEK, Ladislav: *Kolumbijské gerily chtěly špinavou bombu, míní vláda*; In: Mladá fronta DNES; 5.3.2008; p. 07
- LAMBERG, Robert F.: *Kolumbie našla svého chlapa*; In: Respekt; 17.6.2002; p. 11
- LAMBERG, Robert F.: *Uribe plní slib*; In: Respekt; 19.8.2002; p. 12
- LANDOVSKÁ, Hana: *Kolumbijské armádě velí žena*; In: Právo; 29.8.2002; p. 07
- LANGER, Fred: *FOTOkamenitá cesta k míru **Chyba! Záložka není definována.***; 4.1.2010; p. 58
- LÉBR, Tomáš: *Kolumbie: dva rukojmí jsou volní*; In: Mladá fronta DNES; 11.1.2008; p. 06
- LIDOVÉ NOVINY: *Sarkozy a VIP „vězeň“ kolumbijské guerilly*; In: Lidové noviny; 25.9.2007; p. 11
- LIDOVÉ NOVINY: *Stručně*; In: Lidové noviny; 23.2.2002; p. 07
- LIDOVÉ NOVINY: *Uribe bojuje do poslední chvíle*; In: Lidové noviny; 15.6.2010; p. 12
- LUH: *Deset nejhledanějších mužů světa*; In: Mladá fronta DNES; 19.7.2005; p. 10
- MLADÁ FRONTA DNES: *TENTO DEN*; In: Mladá fronta DNES; 8.2.2002; p. 06
- MOCEK, Michal: *Podivná záchranná mise Francie*; In: Mladá fronta DNES; 30.7.2003; p. 10
- MOCEK, Michal: *Těžké dilema: ustoupit teroristům, či přihlížet smrti rukojmích?*; In: Mladá fronta DNES; 23.9.2004; p. 08
- NEK et DPA a: *Povstalci pustí tři zajatce*; In: Právo; 21.12.2007; p. 11
- NEK et DPA b: *Unesená Betancourtová možná žije*; In: Právo; 1.12.2007; p. 10
- NEK et DPA: *Francie odvolala misi pro Bétancourtovou*; In: Právo; 10.4.2008; p. 17
- NEK: *Ingrid Bétancourtová chce nyní za šestileté zajetí milióny eur*; In: Právo; 17.7.2010; p. 17

- NÍDR, Tomáš a: *Márquez vyměnil pero za ratolest míru*; In: Mladá fronta DNES; 15.3.2007; p. 06
- NÍDR, TOMÁŠ b: *Odjela z Evropy do džungle, aby v Kolumbii bojovala za marxismus*; In: Mladá fronta DNES; 15.9.2007; p. 06
- NÍDR, Tomáš c: *Po čtyřech letech vidí její tvář*; In: Mladá fronta DNES; 1.12.2007; p. 07
- NOGUERA, José: *Spoj-li se čert s rohatým*; In: Respekt; 15.8.2005; p. 10
- NOS et ČTK: *Chiquita uplácela teroristy*; In: Lidové noviny; 16.3.2007; p. 13
- NOVÁKOVÁ, Pavla: *České zbraně letos dobývají Kolumbii*; In: Mladá fronta DNES; 2.5.2002; p. 02
- NOVOTNÝ, Pavel a: *Chávez zuří, hrozí Kolumbii válkou*; In: Mladá fronta DNES; 4.3.2008; p. 06
- NOVOTNÝ, Pavel a: *Rukojmí: Arogantní Betancourtová mi ztížila zajetí*; In: Mladá fronta DNES; 28.2.2009; p. 07
- NOVOTNÝ, Pavel b: *Propustí gerila stovky rukojmích?*; In: Mladá fronta DNES; 26.5.2008; p. 07
- NOVOTNÝ, Pavel b: *Z tamilského snu zbyl jen cíp země*; In: Mladá fronta DNES; 23.4.2009; p. 08
- NOVOTNÝ, Pavel c: *Summit v Limě: Topolánek „utřel“ Cháveze*; In: Mladá fronta DNES; 17.5.2008; p. 07
- NOVOTNÝ, Pavel d: *Vláda zesměšnila povstalce z FARC*; In: Mladá fronta DNES; 4.7.2008; p. 06
- NOVOTNÝ, Pavel e: *Zachránil ji trik agentů. Po letech objala své děti*; In: Mladá fronta DNES; 4.7.2008; p. 01
- OA et ČTK: *Chiquita platila výpalné teroristům*; In: Mladá fronta DNES; 16.3.2007; p. 03
- PAW et REUTERS: *Kolumbijští povstalci schovávali 30 kg uranu*; In: Mladá fronta DNES; 28.3.2008; p. 06
- PAW: *Šéf rebelů měl jistou ruku, datum narození však nikoli*; In: Mladá fronta DNES; 26.5.2008; p. 07
- PEČINKA, Bohumil et Jakub SZANTO: *Děti – nejkrutější vojáci*; In: Reflex; 22.2.2007; p. 14
- PEČINKA, Bohumil et Jakub SZANTO: *Smolný měsíc povstalců*; In: Reflex; 12.6.2008; p. 14
- PEČINKA, Bohumil et Stanislav ŠKODA: *Vraťte mi syna!*; In: Reflex; 6.9.2007; p. 14
- PEŠEK, Petr a: *Operace Šach: 22 minut*; In: Lidové noviny; 4.7.2008; p. 06
- PEŠEK, Petr b: *Summit rozhněvaných mužů*; In: Lidové noviny; 17.5.2008; p. 08

- PETRÁČEK, Zbyněk: *Teroristé a fair play*; In: Respekt; 11.3.2002; p. 12
- Petrželka, Alexandr a: *Betancourtová je na svobodě díky léčce*; In: Právo; 4.7.2008; p. 10
- PETRŽELKA, Alexandr a: *Chávez má dnes letět pro rukojmí*; In: Právo; 28.12.2007; p. 09
- PETRŽELKA, Alexandr a: *Kolumbie zvolila Uribeho pevnou ruku*; In: Právo; 28.5.2002; p. 08
- PETRŽELKA, Alexandr b: *Betancourtová po šesti letech utrpení v džungli rychle pookřála*; In: Právo; 7.7.2008; p. 19
- PETRŽELKA, Alexandr b: *Chávez zmrazil styky s Kolumbií*; In: Právo; 27.11.2007; p. 09
- PETRŽELKA, Alexandr b: *Pašované zbraně jdou ruku v ruce s drogami*; In: Právo; 19.9.2002; p. 07
- PETRŽELKA, Alexandr c: *Gerila další rukojmí nepropustí*; In: Právo; 29.2.2008; p. 10
- PETRŽELKA, Alexandr c: *Prezident Kolumbie začal útok na gerily*; In: Právo; 9.8.2002; p. 08
- PETRŽELKA, Alexandr d: *Gerila přiznala podvod*; In: Právo; 7.1.2008; p. 09
- PETRŽELKA, Alexandr d: *Za válku v Kolumbii platí životy civilisté*; In: Právo; 16.5.2002, p. 08
- PETRŽELKA, Alexandr e: *Kolumbijský útok proti gerile pobouřil Ekvádor a Venezuelu*; In: Právo; 4.3.2008; p. 09
- PETRŽELKA, Alexandr et Jaroslav Zbožínek: *Bétancourtovou čekají další Vánoce v džungli*; In: Právo; 21.12.2007; p. 11
- PETRŽELKA, Alexandr f: *O tříletého Emmanuela Rojase se ucházejí troje rodiče*; 11.1.2008; p. 10
- PETRŽELKA, Alexandr g: *Šéf a zakladatel kolumbijské gerily je mrtev*; In: Právo; 26.5.2008; p. 10
- PETRŽELKA, Alexandr: *Kolumbie volí mezi osvědčenou cestou a zeleným novátorstvím*; In: Právo; 29.5.2010; p. 15
- PETRŽELKA, Alexandr: *Uribe přesvědčivě obhájil své křeslo hlavy Kolumbie*; In: Právo; 30.5.2006; p. 15
- PETRŽELKA, Alexandr: *Za mou smrt už vrahům zaplatili*; In: Právo; 6.9.2003; p. 09
- Pilátová, Markéta a: *Guerilla v pyžamu*; In: Respekt; 10.3.2008; p. 30
- PILÁTOVÁ, Markéta a: *Kolumbie - Neuvěřitelný Homo Pater*; In: Respekt; 11.7.2005; p. 23
- PILÁTOVÁ, Markéta b: *Jak spřátelená guerilla vypálila Chávezovi rybník*; In: Respekt; 7.1.2008; p. 33

- PILÁTOVÁ, Markéta b: *Nové Evity přicházejí*; In: Respekt; 23.5.2005; p. 10
- PILÁTOVÁ, Markéta: *Vstávají noví diktátoři*; In: Respekt; 10.4.2006; p. 11
- PILÁTOVÁ, Markéta: *Země tisíců rukojmích*; In: Respekt; 9.7.2007; p. 09
- POL: *Politická se teď chce rozvést*; In: Blesk; 17.3.2009; p. 02
- POL: *Shakira zpívala pro rukojmí*; In: Blesk; 22.7.2008; p. 02
- PP a: *Kolumbie míří k válce*; In: Mladá fronta DNES; 22.2.2002; p. 08
- PP b: *Pro nás je to naše 11. září, říká peruánský analytik*; In: Mladá fronta DNES; 22.3.2002; p. 07
- PRÁVO: *Chávez chce jednat s FARC o rukojmích*; In: Právo; 5.10.2007; p. 07
- PRÁVO: *Kolumbijská armáda zabavila data o FARC*; In: Právo; 24.9.2008; p. 11
- PUR: *Thajsko dopadlo světového „obchodníka se smrtí“*; In: Právo; 8.3.2008; p. 10
- REFLEX a: *Jeden svět, jeden smysl*; In: Reflex; 2.3.2006; p. 02
- REFLEX b: *Jeden svět, jeden smysl*; In: Reflex; 2.3.2006; p. 02
- REFLEX c: *Jeden svět, jeden smysl*; In: Reflex; 2.3.2006; p. 02
- RESPEKT a: *Kuba a její revoluce*; In: Respekt; 16.2.2009; p. 69
- RESPEKT a: *Osvobozená Ingrid Betancourtová*; In: Respekt; 7.7.2008; p. 08
- RESPEKT b: *Uribeho cesta do Evropy*; In: Respekt; 28.1.2008; p. 07
- RESPEKT b: *Válka na konci světa*; In: Respekt; 10.8.2009; p. 10
- RESPEKT c: *Zastavte úniky dat*; In: Respekt; 10.3.2008; p. 12
- RESPEKT: *Ukončení jednání s kolumbijskými FARC*; In: Respekt; 26.11.2007; p. 07
- RESPEKT: *Z minulého týdne*; In: Respekt; 16.12.2002; p. 12
- REUTERS et ap: *Devatenáctiletý britský turista uprchl ze zajetí rebelů v Kolumbii*; In: Lidové noviny; 26.9.2003; p. 06
- REUTERS et CER a: *Chávez se otočil zády ke kolumbijským povstalcům*; In: Lidové noviny; 10.6.2008; p. 08
- REUTERS et CER b: *Lídr obávaných kolumbijských rebelů je mrtev*; In: Lidové noviny; 26.5.2008; p. 09
- REUTERS et TPA a: *S krysami proti guerille*; In: Lidové noviny; 12.5.2006; p. 12
- REUTERS et TPA b: *S krysami proti guerille*; In: Lidové noviny; 12.5.2006; p. 12
- REUTERS, ČTK et OZI: *Kolumbie vyhlásila výjimečný stav*; In: Lidové noviny; 13.8.2002; p. 09

- SEDLÁČKOVÁ, Michala: *Vyhrocený spor mezi Kolumbií a Venezuelou pocítí i ekonomiky*; In: Právo; 3.9.2009; p. 13
- SCHULZ, Roland: *LESNÍ NÁROD VSTUPUJE DO CIVILIZACE -A ZTRÁCÍ SE V NÍ*; In: Geo; 21.11.2007; p. 64
- SOBOTA, Jiří: *Odras ode dna*; In: Respekt; 14.7.2008; p. 32
- SODOMKOVÁ, Magdalena: *„Už být konečně se synem“*; In: Mladá fronta DNES; 15.1.2008; p. 07
- SOCHOR, Jan a: *BŮH NÁM ODPUSTĚ*; In: Reflex; 25.5.2006; p. 84
- SOCHOR, Jan b: *CONTRABAN ANDO*; In: Reflex; 9.11.2006; p. 34
- STRUHA, Kamil: *Kolumbijští vojáci osvobodili Betancourtovou*; In: Mladá fronta DNES; 3.7.2008; p. 05
- SUPOVÁ, Tereza: *Chávez pod tlakem Američanů*; In: Lidové noviny; 24.7.2010; p. 07
- SZANTO, Jakub et Bohumil PEČINKA: *Obchodník se smrtí*; In: Reflex; 30.4.2008; p. 14
- SZANTO, Jakub: *Nová aliance teroru*; In: Reflex; 13.3.2003; p. 14
- ŠEK a: *HLAVNÍ AKTÉŘI*; In: Lidové noviny; 4.7.2008; p. 06
- ŠEK b: *Unesené političce pomohla ze zajetí lest osvoboditelů*; In: Lidové noviny; 4.7.2008; p. 01
- ŠÍP: *Ingrid Betancourt v rukou partyzánů*; In: Šíp; 20.7.2007; p. 04
- ŠKODA, Stanislav: *KOKAIN MARLBORO LIGHT*; In: Reflex; 20.9.2007; p. 92
- ŠPONAR, Tomáš et Daniel Pacek: *Výnosné únosy*; In: Mladá fronta DNES; 9.11.2002; p. 04
- ŠULC, František: *Mírový proces v Kolumbii zkrachoval*; In: Lidové noviny; 22.2.2002; p. 09
- TOFFER, Alvin: *Hledání nového Che Guevary*; In: Lidové noviny; 11.5.2002; p. 13
- TPA: *„Teroristická“ trika bude řešit soud*; In: Lidové noviny; 17.3.2007; p. 12
- TUREČEK, Břetislav: *Mezi teroristy a povstalci*; In: Právo; 6.9.2004; p. 06
- TV Nova a: *FARC propustil poslední ze zahraničních rukojmí*; In: TV Nova; 19.3.2009; 06:00 Zprávy
- TV Nova a: *Po dlouhých šesti letech unikl bývalý kolumbijský ministr ze zajetí*; In: TV Nova; 6.1.2007; 19:30 Televizní noviny
- TV Nova a: *Povstalci z FARC propustili dvě rukojmí*; In: TV Nova; 11.1.2008; 06:30 Zprávy

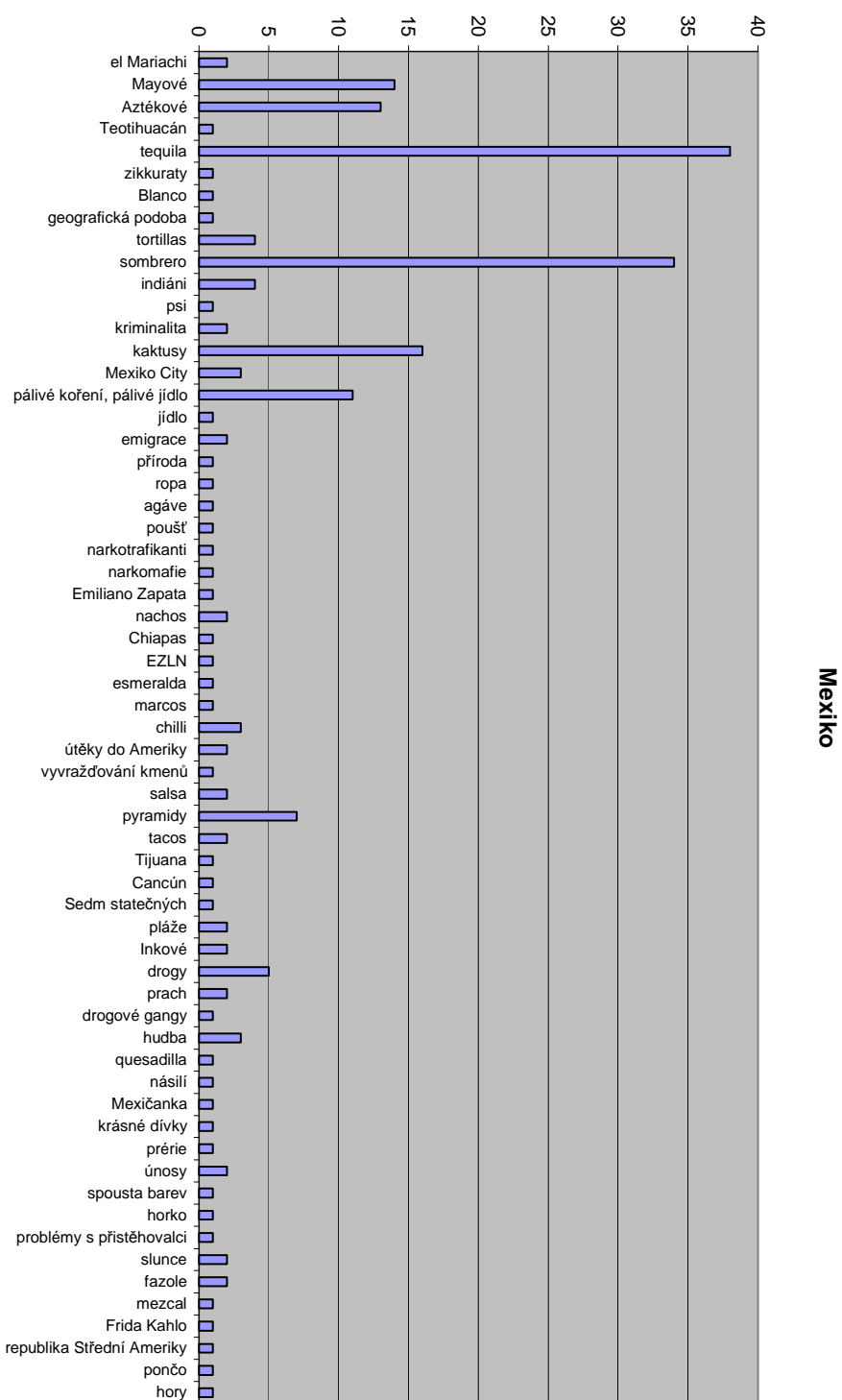
- TV Nova b: *FARC propustil poslední ze zahraničních rukojmí*; In: TV Nova; 19.3.2009; 08:00 Zprávy
- TV Nova b: *Povstalci z FARC propustili dvě rukojmí*; In: TV Nova; 11.1.2008; 07:30 Zprávy
- TV Nova b: *Šťastný návrat uneseného chlapce*; In: TV Nova; 5.12.2007; 19:30 Televizní noviny
- TV Nova c: *FARC propustil poslední ze zahraničních rukojmí*; In: TV Nova; 19.3.2009; 07:00 Zprávy
- TV Nova c: *Protesty proti ultralevicovým povstalcům v Kolumbii*; In: TV Nova; 5.2.2008; 06:00 Zprávy
- TV Nova d: *Povstalecké revoluční ozbrojené síly Kolumbie propustily čtyři svá rukojmí*; In: TV Nova; 2.2.2009; 06:00 Zprávy
- TV Nova d: *Protesty proti ultralevicovým povstalcům v Kolumbii*; In: TV Nova; 5.2.2008; 07:00 Zprávy
- TV Nova e: *Povstalecké revoluční ozbrojené síly Kolumbie propustily čtyři svá rukojmí*; In: TV Nova; 2.2.2009; 07:00 Zprávy
- TV Nova e: *Protesty proti ultralevicovým povstalcům v Kolumbii*; In: TV Nova; 5.2.2008; 08:00 Zprávy
- TV Nova f: *Povstalecké revoluční ozbrojené síly Kolumbie propustily čtyři svá rukojmí*; In: TV Nova; 2.2.2009; 08:00 Zprávy
- TV Nova f: *Sarkozy vyzval Kolumbii k propuštění Ingrid Betancourtové*; In: TV Nova; 2.4.2008; 06:00 Zprávy
- TV Nova g: *Sarkozy vyzval Kolumbii k propuštění Ingrid Betancourtové*; 2.4.2008; 07:00 Zprávy
- TV Nova g: *Speciální jednotky kolumbijské armády odhalily jeskynní úkryty povstalců FARC*; In: TV Nova; 3.3.2009; 06:30 Zprávy
- TV Nova h: *Sarkozy vyzval Kolumbii k propuštění Ingrid Betancourtové*; In: TV Nova; 2.4.2008; 08:00 Zprávy
- TV Nova h: *Speciální jednotky kolumbijské armády odhalily jeskynní úkryty povstalců FARC*; In: TV Nova; 3.3.2009; 07:30 Zprávy
- TV Nova: *Kolumbijská policie zabránila dalšímu atentátu na prezidenta*; In: TV Nova; 20.12.2004; 19:30 Televizní noviny
- VALESÍ, Martin: *ŠEST LET V ZAJETÍ*; In: Instinkt; 17.7.2008; p. 70
- VC et INT: *Past sklápá v Thajsku!*; In: Šíp; 8.3.2008; p. 10

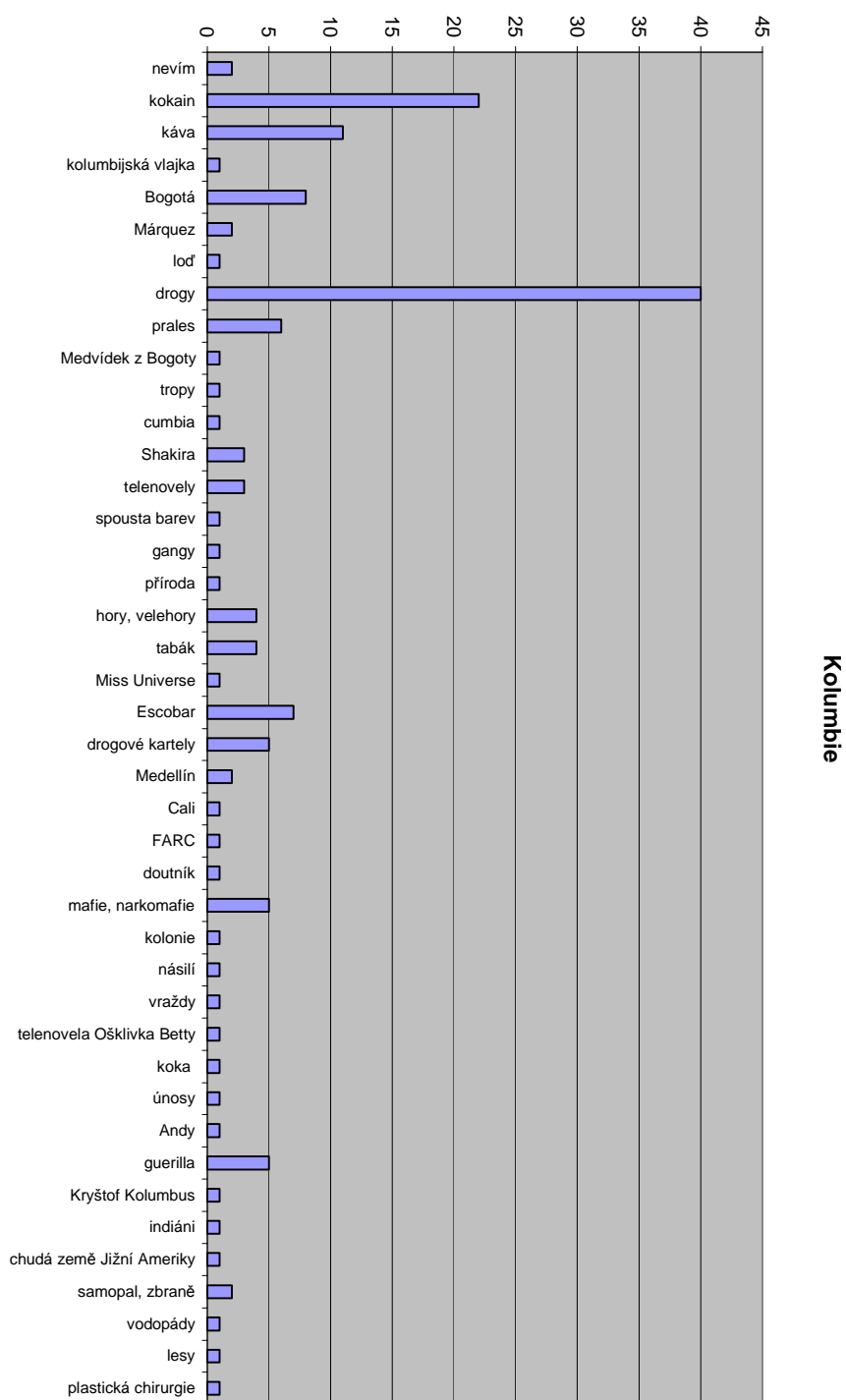
- VLACH, Tomáš: *Ještě odbojář, nebo už terorista?*; In: Mladá fronta DNES; 1.3.2006; p. 13
- ZAH et AP: *Kolumbijští povstalci chtěli zavraždit Bushe*; 29.11.2004; p. 08
- ZELENÝ-ATAPANA, Mnislav a: *Kolumbie zvedla hozenou rukavici*; In: Mladá fronta DNES; 4.7.2008; p. 10
- ZELENÝ-ATAPANA, Mnislav a: *Kolumbijská guerilla lidumilem?*; In: Lidové noviny; 2.4.2010; p. 14
- ZELENÝ-ATAPANA, Mnislav b: *Chávezovy válečné hry*; In: Lidové noviny; 4.3.2008; p. 13
- ZELENÝ-ATAPANA, Mnislav b: *Milionové odškodnění za vlastní chybu*; In: Lidové noviny; 3.8.2010; p. 11
- ZELENÝ-ATAPANA, Mnislav c: *Uribeho éra končí. Přežije demokracie?*; In: Lidové noviny; 4.3.2010; p. 12
- ZELENÝ-ATAPANA, Mnislav c: *Zvítězíme! A bude to stát hodně*; In: Lidové noviny; 28.5.2008; p. 11
- ZELENÝ-ATAPANA, Mnislav d: *V čele Kolumbie stane bojovník s narkomafií*; In: Lidové noviny; 22.6.2010; p. 11
- ZELENÝ-ATAPANA, Mnislav e: *Za všechno může počasí a kapitalisté*; In: Lidové noviny; 28.1.2010; p. 12
- ZELENÝ-ATAPANA, Mnislav: *Proč v Kolumbii vládne pravice*; In: Lidové noviny; 3.8.2006; p. 09
- ZELENÝ-ATAPANA, Mnislav: *Tajný kšeft Sarkozy-Chávez?*; In: Lidové noviny; 3.12.2009; p.11
- ZELENÝ-ATAPANA, Mnislav: *Velký malý spisovatel Gabo*; In: Mladá fronta DNES; 24.3.2007; p. 32
- ZVELEBIL, Jan: *V BOGOTĚ*; In: Reflex; 4.3.2004; p. 44

11 Přílohy

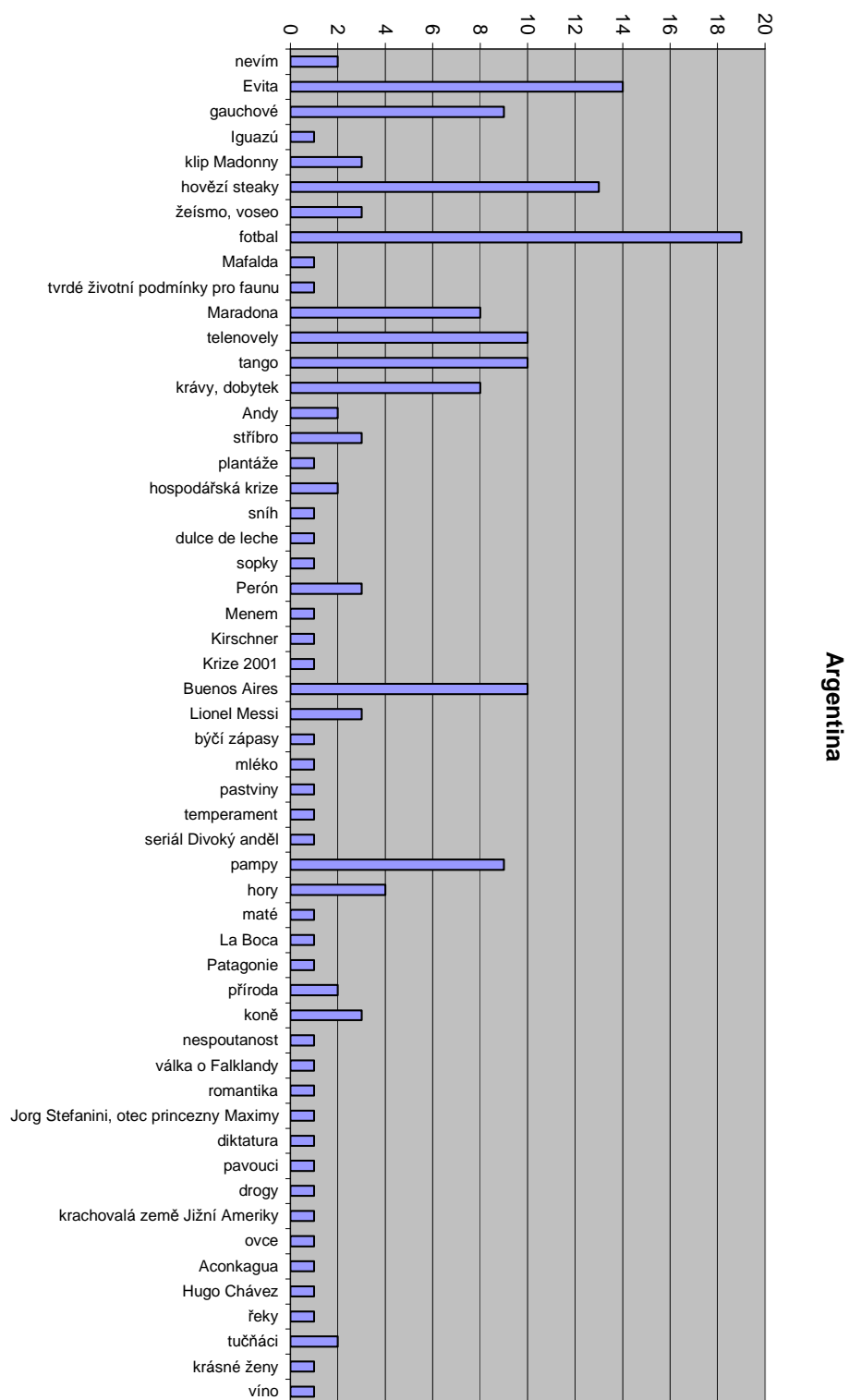
Příloha č. 1: Kompletní přehled představ o Mexiku

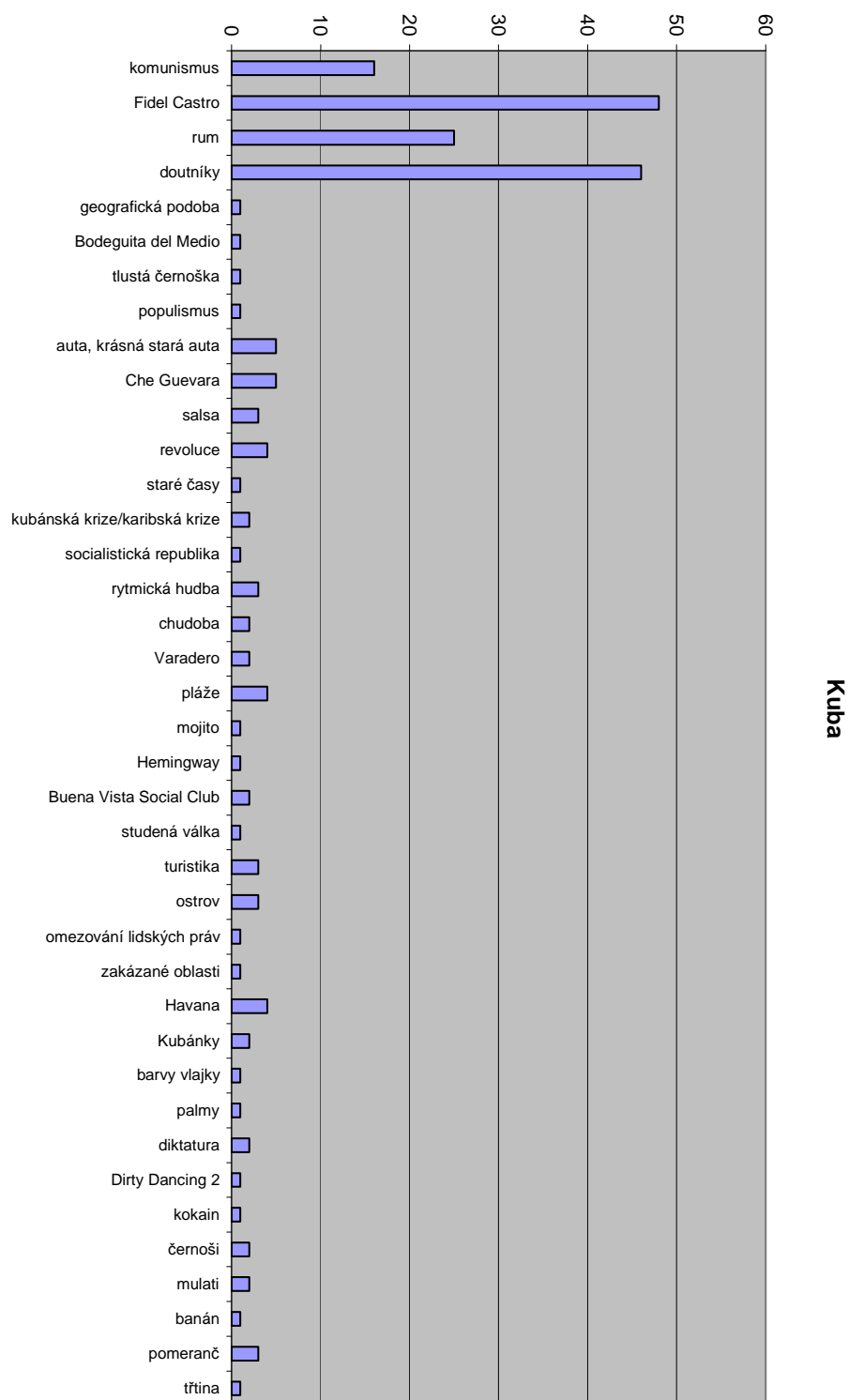
Příloha č. 2: Kompletní přehled představ o Kolumbii

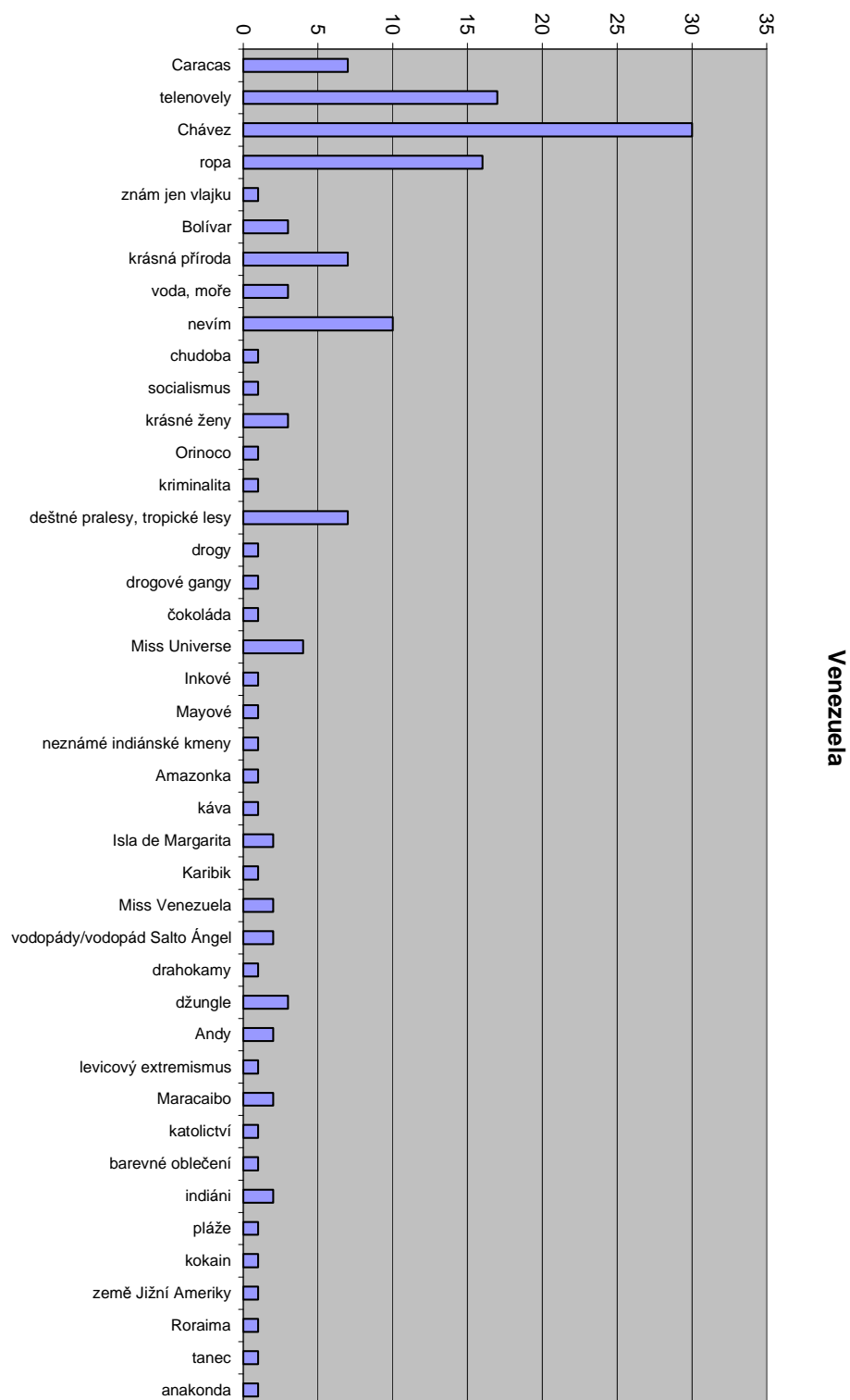
Příloha č. 3: Kompletní přehled představ o Argentině

Příloha č. 4: Kompletní přehled představ o Kubě

Příloha č. 5: Kompletní přehled představ o Venezuele

Příloha č. 6: Kompletní přehled nedávno uplynulých událostí v Latinské Americe

